13
13-A
19

13.13.A.19

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
22 A
45

Digitized by Google

MODVS

LEGENDI

ABBREVIATVRAS,

PASSIM IN IVRE TAM CIVILI,
quàm Pontificio occurrentes.

Denuò integritati ſuæ reſtitutus,

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

HVIC ACCESSERE

Tituli, quæ & Rubricæ vulgò nuncupantur, in vniuerſum Ius Ciuile, ex Haloandri recognitione aſcripti.

Adiunximus præterea libellum qui Flores Legum inſcribitur, cùm additionibus, & concordantijs Doctorum, [redacted]

Omnia priſtino ſplendori reddita.

[redacted]

VENETIIS, MDCXII.

Apud Petrum Milocum.

PRÆFATIO.

Et ſi Imperatoris teſtimonio laudabilior ſit, qui factum ſubtilius emendat, quàm qui adinuenit; laude tamen non minima afficiendos eos arbitror, qui primas bonarum artium promulgationes, ſumma cum lucubratione ſequacibus delegauerunt: quoniam vt teſtatur Philoſophus, nedum ijs, quibus perfecte, ſed es ijs, ex quorum imperfecto opere adinuento ad veram Philoſophiæ lucem tandem ventum eſt, gratiæ ſunt porrigendæ.

Quamobrē cùm libellus, qui Modus legendi in vtroque Iure dicitur, opus equidem primo iuris cunabula introeuntibus, ne dicam vtile, imo neceſſarium, plurimis tum [redacted] notaretur: vt tandem Iuris ſtudioſi conſultius, ſecuriuſque inhærerent operi, factum eſt hoc idem opus correctum, emendatum, omni denique ſuperfluitatis, ſeu diminutionis macula, vitioque purgatum: vt per hac, quæ ſequuntur ſcripta, omnibus luculentiſſimè panduntur.

Fr. Pomci Brunetti Romani

MODVS LEGENDI ABBREVIATVRAS,

TAM IN LIBRIS CIVILIS, quàm Pontificij, Paſſim occurrentes.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

QVIA præpoſterus eſt ordo prius huma na petere ſubſidia, vt illius deficientibus, diuini fauoris gratia poſtuletur, vt de conſe. diſt. 1. cap. omnis Chriſtianus, in fi. & in princ. Apparatus Ioan. And. lib. 6. imo vix bono peraguntur exitu, quę malo ſunt inchoata principio. lxj. di. cap. miramur. 1. quæſtio. 1. principatus, &c. cum Paulus. ideo diuino primitus implorato præſidio cum Iuris vtriuſque ſcientia tam legum, quàm canonum pretioſiſſima, non adminiculatiua, ſed principalis & ſacratiſſima. imo diuinitus inſpirata ſit, maximè competens principibus, comitibus, baronibus, militibus, cæteriſque nobilibus, clericis atque generoſis perſonis iuriſdictionem, & iurium ipſorum manutentionem habentibus, ſtatui, vt huius vtriuſque iuris, ſcilicet Canonici, & ciuilis notitiam aggredi volentibus, tam in legendo quàm in ſtudendo, facilis, breuis, & planiſſimus pateat acceſſus in textibus apparatibus, ſummis, gloſſis, recollectis, & omnibus abbreuiaturis legum, & canonum ad omnipotentis Dei laudem, & iuniorum ſcholarium, ſacerdotum, & iuris alumnorum inſtructionem, quæ aliter fieri non habet, quam illorum informatio, quo ſcholaſticis doctrinis ſcholas forte regendo ſua laboroſius oportet quærere nutrimenta. Attento, quod omnis proceſſus artum, & ſcientiarum

P R Æ F A T I O.

*Et ſi Imperatoris teſtimonio laudabilior ſit, qui fa-
ctum ſubtilius emendat, quàm qui adinuenit; laude ta-
men non minima afficiendos eos arbitror, qui primas bo-
narum artium promulgationes, ſumma cum lucubratio-
ne ſequacibus delegauerunt: quoniam vt teſtatur Phi-
loſophus, nedum ijs, quibus perfecte, ſed es ijs, ex quorum
imperfecto opere adinuento ad veram Philoſophiæ lu-
cem tandem ventum eſt, gratiæ ſunt porrigendæ.*

*Quamobrē cùm libellus, qui Modus legendi in vtro-
que Iure dicitur, opus equidem primo iuris cunabula in-
troeuntibus, ne dicam vtile, imo neceſſarium, plurimis
tum [illegible] è t[illegible] po[illegible] q[illegible]ue antea
notaretur: vt tandem Iuris ſtudioſi conſultius, ſecuriuſ-
que inhærerent operi, factam eſt hoc idem opus corre-
ctum, emendatum, omni denique ſuperfluitatis, ſeu dimi-
nutionis macula, vitioque purgatum: vt per hac, quæ ſe-
[illegible] ſcripta, omnibus luculentiſſimè panditur.*

Fr. Ponci Brunetti Romani

Digitized by Google

MODVS LEGENDI ABBREVIATVRAS,

TAM IN LIBRIS CIVILIS, quàm Pontificij, Paſſim occurrentes.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

QVia præpoſterus eſt ordo prius humana petere ſubſidia, vt illius deficientibus, diuini fauoris gratia poſtuletur, vt de conſe.diſt.1.cap.omnis Chriſtianus, in fi. & in princ. Apparatus Ioan. And. lib.6.imo vix bono peraguntur exitu, quę malo ſunt inchoata principio. lxj.di.cap.miramur. 1.quæſtio.1. principatus, &c. cum Paulus. ideo diuino primitus implorato præſidio cum Iuris vtriuſque ſcientia tam legum; quàm canonum pretioſiſſima, non adminiculatiua, ſed principalis & ſacratiſſima. imo diuinitus inſpirata ſit, maximè competens principibus, comitibus, baronibus, militibus, cæteriſque nobilibus, clericis atque generoſis perſonis iuriſdictionem, & iurium ipſorum manutentionem habentibus, ſtatui, vt huius vtriuſque iuris, ſcilicet Canonici, & ciuilis notitiam aggredi volentibus, tam in legendo quàm in ſtudendo, facilis, breuis, & planiſſimus pateat acceſſus in textibus apparatibus, ſummis, gloſſis, recollectis, & omnibus abbreuiaturis legum, & canonum ad omnipotentis Dei laudem, & iuniorum ſcholarium, ſacerdotum, & iuris alumnorum inſtructionem, quæ aliter fieri non habet, quam illorum informatio, quo ſcholaſticis doctrinis ſcholas forte regendo ſua laboroſius oportet quærere nutrimenta. Attento, quod omnis proceſſus artum, & ſcientiarum

Digitized by Google

generatiuus,ordinem in ſe debet habere, & propter vitæ humanæ inſufficientiam, breuitatem continere, talem vt ſequitur breuiſſimum inſtruendi modum obſeruandum eſſe cenſeo pædagogis nobilium, ſalua tamen emendatione,meliorantium rationabiliter hunc diſcendi modum. Præhabitis ergo ſcholaſticis diſciplinis,& pueriſtilibus eruditionibus in Donato, caſualibus, & temporalibus, in Alexandri partibus ambabus, declinationibus, coniugationibus,& conſtructionis ordine,cum moralibus authoribus Catone, vel Faceto, &c.non per vitæ medietatem liberalibus, & adminiculatiuis artibus inſiſtendo, vt ſunt Grammatica,Logica,Rhetorica,Geometria,Arithmetica, Muſica, & Aſtronomia, ſed his compendioſè tranſcurſis, principalibus ſcientijs, videlicet tramiti Philoſophiæ ſuadeo cuius appropinquari, & tandem Iuri Canonico,& Theologiæ, Iuri Ciuili, & practicæ finaliter immorari. Nam,vt ait beatus Hieron. Illi in vanitate ſenſus, & obſcuritate mentis ambulant, qui diebus,& noctibus in dialectica arte torquentur,&c. vt in canone,nonne,diſt.37.vbi reprehenduntur dialectici,& rerum naturas inquirentes, necnon verſificatores,& eadem diſt.c.legimus, vbi per vanam dialecticorum garrulitatem, & ſophiſtica argumenta intelligit Hieronymus cyniphes, & ranas quibus Aegyptij ſunt percuſſi.

Primo, præmitto nomina librorum in vtroque iure, tam Pontificio quàm Imperatorio, annectendo cuilibet horum diuiſionem in libros partiales. Deinde ſubiungam modum allegandi in quolibet libro, cum exemplorum poſitione de abbreuiaturis, vt introitus ad iura capeſcenda manifeſtetur. quorum ignorantia paucos excuſat,iuxta regulam ignorantia facti non iuris excuſat,vt de regulis iuris, ca ignorantia

tia lib.6.quæ regula duos habet articulos principales. Primus, quòd ignorantia facti quemlibet excuſat, maximè dum eſt ignorantia facti probabilis, tunc enim in toto excuſat ignorantem, vt in leg. error facti, C. de iur. & facti ign. Quod enim per me non ſtat, mihi imputari non debet, vt in c. imputari de reg. iur. lib.6. Secundus articulus eſt, quòd ignorantia iuris neminé excuſa, quia ius quilibet ſcire tenetur, & nemini licet ipſum ignorante, vt in l. regula. ff. de iur. & facti ignoran. Debemus ergo ſcientiã iuris omnes appetere, ne in cõtemptum Dei nos incidere contingant. Nam contemptores canonũ peccant in Spiritum Sãctum, cuius inſtinctu, nutu, & gratia ipſi ſacri canones æditi ſunt, vt 25.q.1. violatores, & c. nulli fas.

Pro quo ſciẽdum, ꝙ ius eſt ars boni, & æqui, cuius merito quis nos ſacerdotes appellat, id eſt, ſua iura cuilibet miniſtrãtes. ff. de iuſt. & iur. l. 1. reſpon. 2. Eſt aũt ius nomen generale, & lex eſt ſpecies iuris. Etiam ius dicitur præceptum, ſeu ordinatio principantis, vel domini circa ſubditos. Et ſic, ius triplex diſtinguitur, quia talis ſuperior principans, aut eſt Deus, & tunc dicitur ius diuinum, aut eſt natura, & dicitur ius naturale primæuum. Aut eſt homo, & tunc dicitur ius humanum, ſcilicet gentium, vel ciuile, ſeu poſitiuum.

Ius naturale eſt cõmune omni nationi, eo ꝙ vbique inſtinctu naturæ non aliqua cõſtitutione habetur, vt maris, & fœminæ cõiunctio, puerorũ educatio, cõmunis omniũ poſſeſſio, quia iure naturali omnia ſunt cõmunia, ideſt, cõmunicanda tẽpore neceſſitatis. Nemo enim proprium dicat, quod cõe eſt, vt diſt. 17. c. ſicut hi in medio, & illud ius æquiſſimũ eſt, quia eius præcepta in lege, & Euangelio continentur, vt. Quod tibi vis fieri mihi fac. quod non tibi, noli. Sic potes, in terris viuere iure poli, vt diſt. 1. in princ. diſtinct. l. pon-

deret,alias cōſideret.2.quæſt.6. Decreto de maior. & obed.dilecti.vbi includitur. Nō furtū facies,Non mę chaberis,Nō occides, Non ſuſcipies vocē mendacij. Exodi 21.& 24.Deuter.5. cap. Oſeæ 7.cap. cū multis ſimilibus.Hoc ius cępit ab exordio rationalis creaturæ,nec variatur tēpore, ſed eſt immutabile, plenū, & perfectū,diſt.5.in prin.& diſt.8.in prin. Sed ius poſitiuū,eſt cōſtitutio hominis variabilis, & imperfecta, Et ſubdiuiditur in Canonicū,& Ciuile. Nam ſicut ex duobus cōponitur homo,ſcilicet, materia, & forma, ſic duæ ſūt dignitates in Eccleſia militāte,ſcilicet Pōtificalis authoritas,& Imperialis poteſtas,vt de maio. & obedien.ca ſolitę. Ex quibus iura duplicia prodierūt.Papa enim eſt cōditor Canonū, & Imperator Legū.Ex quo iā patet cauſa efficiēs vtriuſque iuris. Sed cauſa materialis iuris poſitiui,eſt Leges, & Canones, Decreta,ſeu Decretales epiſtolæ,circa quę omnia verſatur ipſū ius. Et cōcidit cōmuniter cauſa materialis cū ſubiecto. Vnde ſubiectū Iuris Canonici eſt bonū eccleſiaſticū fidelū directiuū, deciſionē ſingulorum negotiorū cōtinens,rerū eccleſiaſticarū vtilitatē conſeruās,vel eſt homo catholicus dirigibilis,de iure canonico in bonū humanū,ſimiliter,& diuinus. Nā ſicut ſcientia ſupponitur ſciētiæ,ita ſubiectū ſubiecto. Et Philoſophiæ moralis, cui ſciētia iuris vtriuſq; ſubordinatur,ſubiectum eſt bonū humanū,igitur &c.ſic ſubiectum Iuris Ciuilis eſt homo policitus,cōſtitutionibus legalibus dirigibilis ſimpliciter in bonū humanum,ad Reipublicæ vtilitatē conſeruandā. Cauſa finalis ſatis patet ex dictis. Nā finis iuris eſt bonos, & ſcientes efficere,non metu ſolū pęnarū,verum etiam exhortatione præmiorū.Cauſa verò formalis duplex eſt,ſcilicet forma tractandi,quæ eſt modus agendi, vt definitiuus,diuiſiuus,perceptiuus,prohibitus,& exēplorum

Iuris canonici ſubiectum.

plorum poſitiuus. Et forma tractatus, quæ cõſiſtit in diuiſione librorum totaliũ in partiales, & partialium in titulos, ſeu rubricas, & titulorum in capitula, leges, paragraphos, vel reſponſa, & cætera vt infra dicetur.

¶Ius Canonicũ in quatuor libris principalibus nobis eſt traditũ. Primus liber Iuris Canonici, eſt Decretũ Secũdus, Decretales. Tertius Sextus liber. Et quartus. Clementinæ, ſcilicet Cõſtitutiones. Pro quo ſciẽdum, quòd differentia eſt inter Decretũ, Canonem, & Decretalem epiſtolam. Hæc differentia notatur diſt. 3. §. porrò, vbi dicit Gratianus. Canonũ alij ſunt decreta Põtificum, alij ſtatuta Conciliorũ. Nam Canon proprie dicitur ſtatutum in Concilio generali, vel prouinciali factum authoritate epiſcoporum, vt de conſecr. cap. 1. Decretũ verò eſt ſtatutum, quod Papa de conſilio Cardinaliũ, ad nullius tamen cõſultationẽ ſtatuit, & in ſcriptis redegit, vt de reſcript. cap. præſenti. Hic autẽ Decretum ſumitur pro nomine libri, in quo Decreto ſanctorũ patrũ dicta deſcripta ſunt. Capitur etiã aliter Decretũ de rebus eccleſ. non alien. ca. 1. li. 6. in gloſſa magna, in fine, vbi ponitur differentia inter decretũ, authoritatem, & cõſenſum, vel collaudationẽ iudicis, &c. Sed Decretalis epiſtola dicitur, quã Papa ſolus, vel de conſilio Cardinaliũ ad conſultationẽ alicuius reſcribit, & reſpondet, vt de reſcr. cap. 1. & glo. 3. §. omnes hæ ſpecies, diſt. 3. Etiã inuenitur hoc Decretale, vt 25. quæſt. 1. omnia decretalia. Indifferenter tamen Decreta, Canones, & Decretales Ius Canonicũ nuncupatur, vel Canones, & vnũ ſpecie pro reliquo ſumitur. Vocatur etiam Canonica inſtitutio aliquãdo dogma, quia cõſiſtit in doctrina fidei Chriſtianæ, de conſecr. diſt. 5. c. fin. Aliquando mandatũ, quia conſiſtit in doctrina de moribus, diſt. 54. denique. Aliquãdo interdictũ quãdo nulla pęna adijcitur, de con-

Ius Canonicũ

Canon.

Decretum.

Decretalis epiſtola.

ſecr.diſt. 3.non oportet.Ex quandoque ſanctio,quando pęna additur 27.q.3. ſi quis vere. Hic ēt Decretales in plurali numero vtimur pro libro, in quo dicta capitula,quæ etiã Decretales dicuntur, continentur.

Venio nunc ad libros.Primũ itaq; librum Iuris Canonici,qui Decretũ dicitur, compoſuit magiſter Gratianus,non quidẽ inueniẽdo,ſed dicta ſanctorum patrũ in diuerſis diſperſa voluminibus, in vnũ volumẽ debitè,& ordinate colligendo,& hoc circa annũ Dñi milleſimũ centeſimum nonageſimum tertium. Fuit etiã ille Gratianus vnus de trib. fratribus, cuius alter frater, Petrus Lombardus librum Sententiarũ cõſcripſit,& tertius Petrus Comeſtoris,vel Mãducatoris, q̃ Scholaſticã hiſtoriã fecit.Diuiditur autẽ hic liber primus qui dr̃ Decretũ, in tres partes principale. Quarũ prima vocatur Diſtinctiones,quia vlterius ſubdiuiditur in partes cẽtũ.& vnã,quarũ quęlibet diſtinctio dicitur. Habet enim hac prima pars Decreti diſtinctiones centũ,& vnã,à quibus ipſa tota nomẽ eſt ſortita. Iſtæ autẽ diſtinctiones vlterius ſubdiuidũtur in canones,vel capitula qui canones interdũ propter aliquorũ ipſorũ prolixitatem ſubdiuidi poſſunt in paragraphos,& paragraphi ipſi,ſi longi fuerint,in verſiculos. Secũda pars Decreti nominãtur Cauſæ,& cõtinet in ſe 26.cauſas,in quas diuiditur à quibus,& nomẽ accepit,quæ cauſæ ſubdiuidũtur vlterius in quæſtiones,& hę quęſtiones in canones,vel capitula,quę vltra in paragraphos,& verſiculos,ſubdiuidi poſsũt,vt ſupra de diſtinctione canonũ præmiſsũ eſt. Eſt tamẽ animaduertendũ,quod cauſa 33 habet quęſtiones ſex; quarũ quæſtionum tertia non diuiditur immediatè in canones,vel capitula,ſed ibi interponitur tractatus de pœnitentia,qui continet in ſe diſtinctiones ſeptẽ,in quas diuiditur.Et hę ſubdiuidunt in capitula,vel canones,

&

& paragraphos,vt ſupra dicebatur.Et interdũ diuidi tur in paragraphos abſq; capitulis. Tertia & vltima pars Decreti nũcupatur de Conſecratione,& hẽt ſub ſe quinq; diſtinctiones,in quas diuiditur,quarũ quęli bet in plures ſubdiuiditur canones, vel capitula, & quandoq; in paragraphos,vt ſupra dictũ eſt. Verſus.

Decretum centum diſtinctiones dat,& vnam.
Triginta cauſas,& ſex addit tibi miſtas.
Diſtinguit Septem pęnitentia,conſecra quinque.
Authorẽ quarũ tibi declaro Gratiarũ,vel ſic breui⁹.
C.diſtinguit & L.cauſas dabit X.tria cum ſex.
Pœnitet V.verſum,vult conſecrare reuerſum.

Nunc ponẽda,& notanda ſunt exẽpla allegationũ. Et de prima parte decreti nota, qđ illa ſyllaba di. vel diſ.etiã ſola litera d.ſignificat diſtinctionẽ, & numerus immediatè ſequẽs denotat quotam diſtinctionis. Vltimo ponitur principiũ canonis,vel capituli,in quo authoritas, vel allegatio cõtinetur.Exemplũ accipe in prima parte Decreti, vbi ſic allegatur. 8 diſtinctione quo iure,& hoc ſic abbreuiatur diſt.8.quo iure,ideſt, in prima parte Decreti, in diſtinctione 8.illius patris, in canone,qui incipit quo iure. Aliud exemptum,diſtin.38.nonne,& c.legimus,ideſt,in prima parte Decreti,in diſt.37. eiuſdem partis. in canonibus, qui incipiuntur,nomen,& legimus.Item aliud,diſtinct.40. multi,& cap.non loca.& diſt.l.ponderet quod declara vt prius.

In ſecunda parte. Decreti nota,quod per numerũ poſitũ ante literã.q.datur intelligi quota cauſæ.Et ſic oĩa talia adiectiua numeralia prima,ſecunda, tertia, quarta, &c.vſq; ad triceſimam ſeptimã ante literã q. poſita,ſemper includunt hoc ſubſtantiuũ cauſa.Hęc dẽt ille numerus excedere 36.quia nõ ſunt plures cauſæ in ſecũda parte Decreti,& per literã q.intelligitur

quæ.

quæſtio in nominatiuo,vel alijs caſib.ſecundũ exigẽtiam cõgruitatis. Communiter in ablatiuo allegatur quæſtione.Sed per numerũ ſequentem iſtam literam q.deſignatur quota quæſtionis illius cauſę præmiſſę. Et ſic numerus ſequẽs erit adiectiuũ iſtius ſubſtãtiui quæſtione,per q.deſignati,quod nunquã ſubintelligitur,ſed ſemper expreſſe ponitur. Vltimo ſubiungitur canon,vel capitulũ illius quęſtionis,in quo authoritas allegata quęri debet.Exẽplum ſume de ſecunda parte Decreti,vbi ſic allegatur, 1.q.1.principatus, & capitulo,cũ Paulus.Et ſolet ita breuiari, 1.q.1.principatus,& valet tantũ, in ſecunda parte Decreti in prima cauſa illius partis,& in prima quęſtione illius primæ cauſę in canonib. incipiẽtibus principatus,& cũ Paulus iſto obſeruato quòd in toto iure nõ breuiatur principiũ canonis,capituli,vel legis,ſed ſẽper integre ponitur,prout in libro continetur. Aliud exẽplum 11.q.3.inter verba,17.q.4.ſi quis ſuadente. Itẽ 23.q.1. noli æſtimare, & c.militare,26.q.5. non liceat, & cap. auſpicinæ, in verſi.nec ideo. Declara iſta exempla, & ſignãter vltimũ,in ſecũda parte Decreti,in cauſa 26.in quæſtione 5.eiuſdẽ cauſæ,in canonibus qui incipiunt, nõ liceat, & aruſpicinæ,in ver.nec ideo. Quia tamẽ tractatus de pęnitentia inſeritur in quæſtione 3. ipſius cauſæ trice ſimæ tertiæ,vt ſupra dictum eſt,ideo ſumatur exẽplũ vbi ſic allegat, de pęnitẽtia diſt. prima homicidiorũ, & capitulo, homicidiũ, hoc ſic breuiatur de pę. di. 1. homicidiorũ,& c.homicidiũ,ideſt,ſecũda parte Decreti in cauſa 33.in q.3.iſtius 33.cauſæ, in diſt. 1.illius quæſtionis,in tractatu de pęnitentia,in canonibus,qui incipiunt. Homicidiorum, &c. Aliud exemplum, de pęnitentia diſt. 5.oportet enim de pœ.d.7.c.1.intellige vt prius, & ſpecialiter vltimum,id eſt, in tractatu de pœnitentia.diſt.7.& vltima iſtius tractatus, in capitulo

pitulo primo huius diſtinctionis. Et ſic quando allegatur capitulum 1.2.vel 3.non ponitur principium capituli,vel canonis,&c.

De tertia parte Decreti pone exéplum, vbi allegatur hoc modo,de cõ.di.1.nocte ſancta c. miſſas, & c. oïs Chriſtianus. Quod ita breuiatũ ſic intelligitur, id eſt,in vltima parte Decreti,q̃ intitulatur, De cõſecratione,in prima diſtinctione illius partis, in canonibus qui incipiunt.Nocte ſancta,&c.Itẽ aliud exemplũ,de conſ.diſt.2.in cœna, & c.liquido, de conſ. diſt.5. non mediocriter ne tales,&c.nuſquã,id eſt,de conſecratione,diſtin.2.& 5.in capitulis incipiẽtibus.In cęna. Liquido,&c.Nõ mediocriter,&c.Non debet autẽ in tertia parte Decreti vltra quintam diſtinctionem allegari,ſicut nec in ſecunda parte vltra ſeptimam,& in prima parte nõ vltra cẽteſimamprimam,quia nulla partium plures habet diſtinctiones. Ideo vltra allegans notaretur tãquã imperitus errare. Et quia in qualibet parte Decreti ſunt diſtinctiones,nota differentiam in allegando. Nam quãdo allegatur diſtinctio abſolutè cũ numero,ſine addito alterius determinationis,vt dicendo,diſtin.1.2.3.4.vel 5.&c.tunc quęrendum eſt in prima parte Decreti,vbi ſunt centũ,& vna diſtinctiones. Quando autẽ allegatur diſtinctio cum addito.de pęnitentia,vt ſit,de pęn.diſt.1.2.3. &c.tunc quęri debet in ſecunda parte Decreti,in cauſa 33.& q.3.illius cauſę vbi ponitur Tractat.de pęnitentia,qui hẽt 7.diſtinctiones,vltra quas non allegabis ibi,ſi velis Iuriſta videri.Sed ſi allegatur diſt.cum addito tali, de conſecratione vt ſic.de conſecra.diſt.1.2.vel 3.&c.tũc quęratur in tertia parte Decreti , vbi ſunt tantũ quinque diſtinctiones, nec etiã plures allegabis, alias te oſtendes Iuris ignarũ.Et ſic in omnibus his tribus partibus Decreti allegatur cõſtitutio cũ quota ſequente,ſub ea

diffe-

differētia, quòd interdū nulla determinatio præcedit, vt in prima parte interdū præcedit, & hoc dupliciter. Aut præcedit de pœni. vt ſecūda parte Decreti. Aut de conſecratione, vt in tertia parte Decreti. Itē in ſecunda parte allegatur quota cauſæ, tacēdo illud nomē cau ſa, ſed ſubintelligēdo; & ſic etiā in fœminino genere adiectum. numerale ſubſtantiuatur, includēdo ſuum ſubſtātiuū, vt prima, ſecūda, tertia, quarta, &c. ſubaudi cauſa, deinde ſubſtātiuum, quæſtio, cū ſuo adiectiuo expreſsè ponitur, ſcilicet quæſtione prima, ſecūda, tertia, quarta, &c. Poſtea initiū canonis, vt. Omnis Pōderet. Nonne Legimus, &c. Etiā quandoque per paragraphos allegatur omiſſo nomine capituli, & ſubiungitur principiū paragraphi, vt 2.q.6.§. biduum. Et frequenter quando allegatur capitulum, non eſt opus allegare paragraphum, & è cōuerſo. Si verò capitulū eſt longū, dicatur in prin. med. vel fi. aut circa princ. med. vel fi. vbi authoritas, vel textus allegatus habetur. Finaliter. Dilige Decretū ſi gliſcis canonicari. Diſtinguit, cauſat. pœnitet. & cōſecrat. Et tantū de primo libro.

Decretalium.

Secūdus liber iuris Canonici, q Decretales nominātur, à Gregorio Papa IX. compoſitus eſt, qui in vnam compilationem redigi procurauit, per magiſtrū Raymundū ſuum capellanum, diuerſas decretales epiſtolas prædeceſſorū ſuorum corrigens, & cōcordans, & hoc circa annum Dñi milleſimū ducēteſimū trigeſimum primū. Et ſic pene annis 38. poſt compilationē Decreti, Decretales in hanc formā redactæ fuere. Nā poſt hoc ſub anno Domini MCCXLVI. Concilium Lugdunenſe fuit celebratū, ab Innocentio Papa IIII. anno ſui pontificatus II. in quo multas edidit cōſtitutiones, quas etiam ſuo tēpore ſuper Decretales cōſcripſit. Et iſte liber Decretales vocatus diuiditur in qnq; libros partiales. Quorū quilibet vlterius ſubdiuiditur in

multos

multos titulos,vel rubricas,tituli in capitula,& capitulas in paragraphos,& hi interdũ in verſiculos,primus aũt liber partiales Decretaliũ,tractat de pſonis eccleſiaſticis,& eccleſiæ miniſtris, & de eorũ officijs , qũo tales creãdi,& ordinãdi sũt.Et continet titulos 43. Secũdus liber Decretaliũ,eſt de iudicijs,& de requiſitis in iudicio,& habet 30.titulos.Tertius eſt de vita,& honeſtate clericorũ,& rebus eorũ,& rebus eccleſiarum, & habet titulos L.Quartus de ſpõſalibus,& matrimonijs,& de cæteris his annexis , & continet 21.titulos. Quintus,& vltim⁹ liber partialis Decretaliũ,eſt de accuſationib⁹,de criminibus,& de diuerſis pęnis ꝓ ipſis infligendis,& cõtinet titulos 41. Oĩbus ergo cõputatis, totalis liber Decretaliũ habet titulos, vel rubricas ducentas, minus qnindecim, hoc eſt centum, & octoginta quinque. De quibus prædictis nota hos verſus.

Pars prior officia creat eccleſiæ quæ miniſtros.
Altera dat teſtes, & cætera iudiciorum.
Tertia de rebus , & vita presbyterorum.
Quarta docet quales ſint ritus coniugiorum.
Quintaq.đ vitijs,& pęnis tractat eorũ. Vel ſic breui⁹
Iudex,iudicium,clerus, ſponſalia crimen.
Hæc tibi deſignãt,quid quæque volumina ſignant,
De numero titulorum verſus nota ſequentes,

Bis ſeptẽ demptis ſimul vno ferro ducẽtos titulis ponentur infra ꝓſaicæ,& metricè.Nunc ſumantur.Qui exẽpla ex Decretalibus,vbi ſic allegatur de sũma Trinitate,& fide catholica, dãnamus, hoc ita breuiari ſolet de ſum.Tri.& fi.ca.damnamus.Aliud exemplũ,de electione,& electi poteſtate.cũ in cunctis,hoc ita breuiari ſolet.de elec.cũ in cunctis,id eſt,in libro Decretalium,ſub titulo,de electione,in capitulo ꝙ incipit. cũ in cunctis.Aliud exemplũ, de foro cõp. diligẽti. Aliud de vi.& ho.cler.vt clericorũ.Aliud,qui cle.vel vouen.

Digitized by Google

ma contra poſ. conſuluit. Aliud de pe. & re. omnis vtriuſque. Iſta exempla breuiata ſuo modo ſunt explicanda vt primum exemplum, & ita de alijs.

Tertium librũ, qui Sextus appellatur, cõpoſuit Bonifacius Papa VIII. in quo Decretales epiſtolas ſuorũ prædeceſſorũ, videlicet Greg. X. Inn. IIII. Clem. IIII. & aliorũ cũ ſuis proprijs epiſtolis recollegit in vnum librũ, quem Sextũ appellauit, nõ ſic quòd ille cũ alijs v. partialibus libris Decretaliũ in vnũ volumẽ Sextus connumeretur, ſed quia liber eſt ſpecialis poſt dicto cumque editus, ſupplens defectũ diuerſorum caſuum emergentium, in alijs non cõprehenſorũ. Et ſunt promulgatę cõſtitutiones libri Sexti, anno à natiuitate Domini milleſimo ducẽteſimo nonageſimo octauo. Nonis Martij, Pontificatus Bonifacij, Papæ octaui, anno iiij. Diuiditur autẽ Sextus eodẽ modo in quinq; libros partiales ſicut Decretales, & quilibet horũ librorũ in titulos, & hi p capitula, & paragraphos, vt ſupra quãuis in Sexto nõ ſint tot tituli ſicut in Decretalibus, nec tot capitula in titulis. Sed vbi deficit aliquid nõ plenè deciſum in Decretalibus, id ponitur in Sexto. Sũt nanque modo ſumẽda exẽpla de libro Sexto, vbi ſic allegatur de cõſtitutionibus, vt animarum, libro ſexto, & de reſcrip. ſtatutũ, §. cũ verò ver. nullus lib. 1 o. Hoc intelligitur, id eſt, in libro ſexto, ſub titu. de cõſtitu. in capitulo quòd incipit, vt animarũ. Et ſub titulo de reſcriptis, in c. quod incipit ſtatutum, in §. illius capituli, qui incipit, cum vero, in verſiculo, nullus, libro eodem. Et ſciendũ, quòd in Sexto allegatur eodẽ modo, vt in Decretalibus, hoc ſolùm mutato, quòd in ſexto allegãdo ſẽper in fine additur lib. 6. propter differẽtias librorũ, quia omnes rubricę Sexti ſunt etiam in Decretalibus. Debet ergo ad rubricã poſt capitulum addi libro ſexto, vt ſciatur eſſe in Sexto. Quod ſi non additur, quęretur

retur c.allegatũ in Decretalibus, & ſic errare contingeret ex omiſſione huius additionis libro ſexto, quia capitulum allegatum in Sexto non inueniretur in Decretalibus. Alia plura poſſunt exempla ſumi, vt de iudic.mulieres, §.cæterum, & c.ſeq.lib.6.de cle.coniug.c. vnico, §.in cæteris autẽ, eod.lib.de conceſ.præben.deteſtanda, lib.6.de cenſi. quamquam eo. lib. quæ ſunt declarãda ſuo modo vt ſupra. Et tantũ de tertio libro.

Quartũ librũ iuris canonici, qui Clemẽtinę dicitur, ſubaudiendo cõſtitutiones, incæpit & edidit Clemẽs. Papa V. ſub anno Domini milleſimo tricenteſimo decimo, in Concilio Viennenſi, quod ſex mẽſibus tantũ durauit, ſed ipſe Clemens morte præuẽtus, ad publicũ non perduxit, ſed poſt eum Ioannes Papa XXII. compleuit, correxit in quibuſdã mutauit, & executioni demãdauit. Quæ cõſtitutiones ita collectæ dicũtur Clementinæ, à Clemente V. & fuerunt promulgatæ anno Domini milleſimo triceſimo ſexto. 4. Calẽdas Nouẽbris. De quo vide glo. in procemio Clementinarũ in ver. Nouembris, & in verbo Põtificatus. Et ſecũdum Ioan. Andr. in procemio huius libri male dicũt illi, qui allegant librũ ſeptimum, quia dictæ cõſtitutiones nõ ſunt cõnumeratæ ſub nomine libri, ſed debent intitulari Clementinæ, vt ſupra dictum eſt. Et diuiduntur Clementinæ eodẽ modo in quinque libros, iuxta materiam iſtius verſus Iudex, iudiciũ, clerus, ſpõſalia, crimen. de qua tractant, ſicut Decretales & Sextus, licet pauciores cõtineãt titulos, & tituli pauciora capitula, in quos & quæ rurſum diuidũtur. Sunt autem exempla taliter in his accipiẽda, vbi ſic allegatur, de hæreticis ad noſtrum in Clementinis, hoc ſic breuiatur, de hæret. ad noſtrum, in cle. 1. in cõſtitutionib. Clemẽtinis ſub titulo de hęreticis & Manichęis in capitulo, qđ incipit. Ad noſtrum. Aliud exẽplum, de reliq. & vene.

ſanct.

ſanct.ſi dominum,in Clemen.ideſt,de reliquijs & veneratione ſanctorum in capitulo. Si dominũ in Clemẽtinis,& ſic de aliis. Nam hic allegatur per omnia ſicut in Decretalibus,ſolũ eo dẽpto,quòd additur hic in Clemen.ſicut in Sexto, additur libro ſexto, pp rationẽ ibi dictã. Et poteſt hæc additio præmitti, vt ſic allegando, Clemen. paſtoralis, §.rurſus,in fi.ideſt,in Clementinis,in capitulo Paſtoralis,§.rurſus, in fin.illius paragraphi, vbi dicitur, Qui falcẽ mittit in meſſem alterius, perperã agit. Et hęc de allegationibus, & exemplis iuris Canonici quo ad quatuor libros ſufficiant. Et vt dicti libri cognoſcãtur, ſciendum quòd Decretũ ſic incipit Humanũ genus duobus regitur, naturali videlicet iure,& morib Decretales incipiũt, Gregorius epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.Sextus incipit. Bonifacius epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei clementinæ diuerſimode ſolent incipi. Quandoque ſic, Ioannes epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Quoniam nulla iuris ſanctio. Quandoque ſic,Clemens epiſcopus &c.Fidei catholicæ,fundamento &c. Et antequã veniam ad materiam Decreti, in diſtinctionibus & cauſis,ad rubricas in Decretalibus de libris legum,& allegationibus in eis præmitto.

Ius enim Ciuile vel Imperatorium(quod Leges appellatur) traditum eſt nobis in multis, & generaliter in quatuor voluminibus, quæ dicuntur libri legales, vt ſunt Digeſtum,Codex,Inſtituta,& Authenticum, quibus additur liber Feudorum.

Digeſtũ Primus ergo liber Iuris Ciuilis, eſt Digeſtũ, continẽs leges,& ſtatuta Romanorũ,Et cõtinet in ſe quinquaginta libros partiales, qui in trib.voluminibus cõprehenduntur. Primum volumen eſt Digeſtũ vetus quod habet xxiij.libros partiales. Secũdum,Infortiatum,& habet xiiij.libros partiales. Tertium Digeſtũ

nouum,

nouum,quod xij. habet libros partiales, quibus connumeratis erunt 1.libri particulares. Et vocatur Digeſtum alionomine Pandecta, nomen compoſitum à παν,quod eſt totum, & participatio verbi δέχομαι quod eſt capio,quaſi oĩa intra ſe comprehendens,eſt enim volumens aliquod oĩa vniuerſaliter continens. Vnde Iuſtinia.libros in quibus vetera iura colligit Pãdectas appellauit. Volumina illa (inquit Budęus) nihil non continentia,& ex quibus poſſis quod velis,velut è Cornucopia depromere,dicuntur Panedectæ,vt Panedectæ legum, quæ omnes ius complectuntur Gell. libro xij. Tullius Tyro Cicerones libertus, libros de varijs ac promiſcuis quęſtionibus cõpoſuit,quos Gręco vocabulo Panedactas id eſt,promiſcua & multifaria continentes,libros inſcripſit, tanquã omne rerum ac doctrinarũ genus cõtinẽtes,vt dicitur in l.2.C.de vete.iur.enuel.an.§.cum omnia. Et iſte liber Digeſtũ eſt collectus ex veteri iure,quo ab vrbe Romana conditum,& à tempore Romuli,vſq; ad tempus Iuſtiniani Imperatoris fere per mille annos & trecentos confuſe ſtatutũ fuit,& extendebatur in duo pen.millia librorũ, & decies centena millia verſuum, id eſt paragraphorũ vel reſponſorũ, vt habetur in §.cũ omnia, præallegato. Vocatur autẽ hoc nomine Digeſtũ quia omnia decidẽda ibi diriguntur, & ſoluuntur. Scribitur etiã per duplex,ff. cõtra morem omnium librorũ legalium,cũ nulla litera f,ponatur in hoc nomine Digeſtũ. ideo(vt aiunt quidã) quia per duos Imperatores,quorũ quiuis Federicus nominabatur,poſtea maturius ruminatũ eſt & & digeſtũ à quorũ Imperatorũ quolibet nomine ſũpta eſt prima litera f,&c. Alij dicũt eſſe arbitrarium,nec omnium rationẽ eſſe reddendã,vt in l.non omnium,ff.de legi. & ſenatuſcon. In fortiatum autem dicitur ab,in id eſt valde, & for-

te,quia multum fortes leges in eo ſunt, vel quia diſpoſitiones timarum voluntatum in illo ſunt. Vnde,

Sum liber en fortis diſponens ſpolia mortis.

Et clauſis portis me diſcat lector in hortis.

Vt habetur in principio Infortiati in gl j.vbi ēt dicitur,de nominib⁹,diſputare relinquitur ptinacibus,ſecundū Tullium,& nomina magiſtralia ſunt,ideo de eis non eſt diſputandū.Sufficit ſaltem quòd attendatur, quid in libris dicatur? ſecundum Senec. Vnde,

Qui vult ſeruare Sanctorum ſingula feſta,

Non poterit ciatè cum Codice ſcire Digeſta.

Et nota quod quādo in Digeſto veteri,Infortiato,vel Digeſto nouo allegatur aliquis textus,tūc primo ponitur nomē libri nō partialis, nec Veteris,Noui, vel Infortiati,ſed Digeſti in genere,p duplex,ff.poſteà titulus vel rubrica, deinde apponit lex illius tituli cū ſua determinatione,vel numero ſequēti.Et ſi lex eſt longa,ponitur,§.primus vel ſecūdus,vel reſpōſū primū, vel ſecundū &c.Exemplo,in Digeſto ſic allegatur,ff. de dāno infecto.l.ſi finita,§.ſi quis autē,quod ita breuiatum,tantū valet.id eſt,in libro Digeſtorū,ſub titulo de damno infecto,in lege,quæ incipit.Si finita,in §. ſi quis autem,illius legis. Aliud exemplum,ff.ad leg. Rhod.de iac.l.nauis, §.cū autē, id eſt.ff. ad legē Rhodiam de iactu,in l.nauis.in §.cum,autem.Aliud exemplum, ff. ſi quadru. pau. fec iſ. dic.l.1.§. cum arietes, ideſt Digeſtis in rubrica, ſi quadrupedes pauperiem feciſſe dicatur, l.1.in paragrapho, cum arietes,Item. ff.de vi. & viar.l.1. §. vim vi.ideſt,ff.ſub titulo de vi & vi armata,in l.1.& c.& ſic de alijs.

Secūdus principalis liber Iuris dicitur Codex, qui cōtinet ſtatuta, ſanctiones,& diuerſa præcepta Imperatorū quāmuis cōiter loquēdo Codex,dicatur quilibet liber in ſe habens diuerſos libros partiales. Fuerunt

runt tamen ante tempus. Iuſtiniani Imperatoris tres Codices, ſcilicet codex Gregorianus Hermogenianus,& Theodoſianus.Ergo diuus Iuſtinianus volens circa hoc adhibere remedium, direxit animum ſuū ad conſtitutiones Imperiales, & de iſtis tribus codici,extrauagantibus fecit fieri vnum codicē,quem ſuo felici nomine intitulauit Codicem Iuſtiniani,vt patet in rubrica proęmij huius libri.Et ſcribitur per C. magnum,quæ eſt prima litera huius nominis Codex.Diuiditur autem in xij.libros partiales, quorum vltimi tres longe poſt primos nouem compoſiti ſunt,& vltimi tres rarò leguntur a doctoribus. In primis aūt ix. libris Codicis allegatur ſuo modo ſicut in ff. primo ponendo nomē libri Codicis,deinde titulum,poſtea legem cum ſuo principio vel numero. Exemplum accipe ſic allegans,C.de præſcrip.30.vel 40.ann.l.ſi qs. §.pen.ideſt,in libro Codicis,ſub titolo de pręſcriptionibus 30.vel 40.annorū,in l.ſi quis,in §.pen.Alia exēpla C.de ſacro.eccl.l.ſancimus in fi.C.de tranſ.l.vt reſponſum C.de vet.iu.enucl.l.2.§.ſi quid in tanta,&c. Quæ ſunt omnia extenſis rubricis declarāda. In vltimis tñ tribus libris hoc refert, ꝙ in fine allegationis (vt pręmiſſum eſt) additur numerus libri,vt allegando,C.de armorū vſu iuxta principem l.1. lib.10.C.de Murilegulis & Gyneciarijs.l.& c.li.11.C. de dignita. l.ſi vt proponis.li.12.ſimiliter de alijs.Et eſt magis neceſſarium quoſdam titulo plenius ſcribere,quia ſunt in his libris trib. valde rari & inuſitati tituli quia non frequētatur in ſcholis legēdo,ſicut alij libri 9. Codicis.Et volunt aliqui dicere,quòd quādo in Codice allegatur,nō ſit neceſſe addere l.dicēdo ſic. C.de iud.l. properādū,ſed ſimpliciter debeat dici,de iudic.properandū. ſine hoc addito, lege, niſi eſſet lex j.ij iij.vel penultima,vel antepenultima.Tūc enim oporteat ad

di.l.ſ.ij. vel penult. &c.Sed ſiue hoc in toto ſeruatur ſiue non,non eſt magna vis.Item interdum in Codice allegatur Authentica,quæ eſt antiquo iuri ſuperaddita,& incorporata, vt C.de epiſc. & cler. Authent. generaliter, ideſt,in Codice ſub titulo de epiſcopis, & clericis,in Authentica ibi incorporata,quę incipit, Generaliter.

Tertius principalis liber vocatur Authenticum in numero ſingulari,& Authentica Authēticorū in numero plurali.Et ſunt Authētica quędā excerpta,quaſi ſummula librorū ſupra dictorū. Et diuiditur iſte liber in ix. collationes,quarū quælibet ſubdiuiditur in titulos.Tituli aūt ſubdiuiduntur nō in leges,ſed in paragraphos, & qñ ex Authētico allegatur aliquis textes,præmittitur primò nomen libri cū præpoſitione in,deinde ponitur titulus,poſtea ſubiūgitur paragraphus cū ipſius inceptione, & in fi.ponitur quota collationis. Quamuis.n.collatio naturaliter præcedit paragraphū,qui in ea continetur, tamen collatio cū ſua quota cōſueuit vltimò allegari,licet & interdū omittatus. Exemplum ſumatur ſic allegando.in Authen. de lenonibus.§.ſancimus.col.iij.id eſt,in libro ſeu volumine Authēticorū.ſub titulo de lenonibus,in §.qui incipit.Sancimus.ſub colla.iij. Aliud exēplum.in Auth.de trien.& ſemiſ.§.conſideremus.colla.iij.id eſt in Authentico de triente,& ſemiſſe,in §.conſideremus. &c. Itē in Authent.vt diui.iuſ.ſubſcript.ha.glo. quæ. §.1.coll.viij.ideſt,in hoc libro, ſub titulo, vt diuinæ iuſſionis ſubſcriptionē habeant glorioſiſſimi quæſtoris,&c. Et nota differētiā inter Authēticū,& Authenticā.Nam Authenticum eſt liber principalis Voluminis,de quo iam mētito facta eſt, ſed Authētica eſt lex vna vel Paragraphus incorporatur in lib. C. & allegatur hoc modo, ſicut etiam prædictum eſt in libro.

C.in

C.in Authen. multò magis.C.de ſacr.ſanct.eccl.&c.

Liber Feudorum,qui alio nomine dicitur Collatio x.diuiditur in duos libros partiales,quorum quilibet ſubdiuiditur in titulos,& iſti in Capitula,& Paragraphos.Vnde vt exemplariter dicatur in allegatione huius libri, primò ponitur nomen libri, poſteà titulus, deinde capitulũ;& §.vt ſic allegando in libro,aliàs & cõmunius in vſib.feud.de prohib.feu.alien.per Federic.c.1.§.hac edictali.Et hoc breuiatũ ſic intelligitur, id eſt,in Vſibus feudorũ(quilibet ẽt Collatio decima dicitur) ſub rubrica de prohibita feudi alienatione per Federicum in c.primo, & paragrapho allegato. Et eſt neceſſe apponere per Federicũ, ad differentiã alterius tituli in eodem libro de prohib. feud. alien. per Lotharium. Poteſt etiam nomẽ libri vltimò ſubiungi,vt in hoc exemplo.quib mod.feud.amit.c.vnico.§.rurſus.in vſibus feud.id eſt,in rubrica,quib. modis feudum amittat.c vnico,in §.rurſus,in vſibus feudorum. Etiã interdum allegatur collatione decima, ſic breuiando. collatio.x.quia iſte liber poſt ix.collationes authẽticorũ æditus eſt.Alia poſſunt accipi exẽpla multa. De feu.march.duc.& com.ideſt de feudo marchię,ducatus,& comitatus. De ĩueſt.in man.fac. id eſt, de inueſtitura in mancũ de facta. De milit.vaſal.qui contum.eſt id eſt,de milite vaſallo, qui cõtumax eſt.Qual.vaſ.iur.deb.dom.fid.id eſt,qualiter vaſallus iurare debet domino fidelitatem.Et ita de omnibus alijs extẽdẽdo, & abbreuiãdo rubricas,cũ ſubiunctione tamen c. & §. in quo continetur authoritas vel textus allegatus.Et tantũ de libro Feudorum.

Quartus liber prĩcipalis dicitur Inſtituta,vel Inſtitutiones in numero plurali. Et diuiditur in quatuor libros partiales,qui ſunt introductorij in alios libros legales, imò deſeruiũt ẽt Canonibus,in quãtũ declarãt

ſignificationes terminorũ in Iure vſitatorũ, qui multum vtiles ſunt incipientibus,tanquam oſtium in domum,in Ius prębentes introitum, Quare conſultũ eſt omnibus,quaſi modò genitis puris,& adultis lac iuris cõcupiſcẽtibus,p Inſtitutionũ dogmata ſua primaria ſumere nutrimẽta, vt doctrina præambula informati Iuſtiniani mereãtur ſanctioni ſecurius inhærere. Quæ à Chriſtianiſſimo Iuſtiniano Imperatere regulariter deriuata omniũ Imperatorũ authoritate iubet,vetat. vindicat,punit,atque permittit,Nullus ergo tã præſũptuoſus exiſtat,ꝙ ſine Inſtitutionũ doctrinis ad Iuriũ, & maximè ciuiliũ ſublimitates conſcendere attentet quoniam ex alto irremediabiliter corrunt; qui volare ſatagũt ante, quàm pennas aſſumant. Fuit autẽ hic liber de mãdato Iuſtiniani Imperatoris(qui etiam Digeſtum cõpoſuit)ęditus,poſt Digeſtum,& poſt primam compoſitionem Codicis, ante tamen ſecũdi Codicis, quem nunc habemus compilationem,per magnificũ magiſtrũ Tribonianum Quæſtorem ſacri palatij ſui, cum Theophilo & Dorothæo viris Illuſtribus, vt in principio Inſtitutionũ dieitur Et huiuſmodi libri partiales ſubdiuidunt vlterius in titulos,& hi in paragraphos,nõ in leges nec in capitula,& paragraphi interdũ quãdo lõgi sũt in verſiculos. In allegationibus autẽ huius libri talis modus obſeruatur, ꝙ primò liber nominatur,poſteà rubrica, deinde paragraphus cum verſicul. Exempli gratia. Inſtit.de inſt. & iur.§.j.ideſt in libro Inſtitutionum,ſub rubrica de iuſtitia,& iure in §. primo illius rubric. Aliud. Inſti.de iur.nat.gen.& ciui.§.ſed quoties.id eſt,Inſtitutionib.de iure naturali gentium & ciuili paragrapho allegato. Item, Inſti.de hære. inſti. §.hæreditatis eſt, hæredibus inſtituendis. paragrapho qui incipit hæc veritas,& ſic de alijs exẽplis accipiẽdũ eſt. Et hæc de nominibus, diuiſionibus,

&

& exẽplis ipſorũ librorũ legaliũ pro nunc ſufficiant; Vt tamẽ plenius noſcantur hi libri. nota, quòd Digeſtum votus ſic incipit, iuri operam daturũ prius noſſe oportet, vnde nomen iuris deſcendat. Et primus titulus eſt, de iuſtitia & iure, Infortiatum verò ſic incipit. Dotis cauſa ſemper & vbique eſt præcipua. Et primis titulus eſt, Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur. Sed Digeſtum Nouum incipit. Hoc edicto permittitur, vt ſiue iure, ſiue iniuria erat opus, per nuntiationẽ inhiberetur. Et eſt primus titulus de Noui operis nunciatione Codex incipit, Imperator cunctos populo. Et prima rubrica eſt, De ſum. Tri. & fi. cath. Præmittitur etiam proœmium. Hæc quæ neceſſario. Authenticum incipit. Occupatis nobis circa totius reip. curas. Et eſt prima rubrica. Si hæres ſoluere legatum noluerit. Decima collatio, quæ etiam liber de Vſibus feudorum dr̃, ſic incipit. Quia de feudo tractaturi ſumus, videamus primò, qui feudum dare poſſunt. Et prima rubrica eſt. De his, qui feudũ dare poſſũt, & qualiter acquiratur, & detineatur. Inſtitutiones verò ſic incipiũt, Imperatoriam maieſtatem non ſolũ armis decoratã, ſed ẽt legibus oportet eſſe armatam.

Notandũ etiam eſt, quod quidã liber paruum Volumen appellatus eſt, cõtinens in ſe aliquos prædictorum librorum totalium, & aliquos partialium, videlicet Authentica, Vſus feudorum, & tres vltimos libros Codicis, ſcilicet x. xj. & xij. qui raro legi conſueuerũt, & titulos habent pleroſque rariſſimos.

PRæmiſſis itaque nominibus, & diuiſionibus librorum vtriuſque Iuris cum modis allegandi vt ipſis, nunc pro breuiaturis gloſſarum legendis, ſubiungam quoddam alphabetum, in quo communiores ſaltem abbreuiaturæ textuum, & gloſſarum Iuris continentur, quod ſic incipit.

A, vel B, &c. quæcunque literarum alphabeti poſita ſola in textibus Iuris maximã Decre ſignat nomẽ proprium viri, vel mulieris, vt Arnoldus, Bernardus, & ſic de alijs, vt de teſti. ex parte A. ideſt, Adæ, & ſic alijs.

Ab. id eſt, Abbas, ſcilicet Lapus, vel de Caſteliano.

Ac. vel Accur. id eſt, Accurſius gloſſator in legibus. Hic duos habuit filios, vnus vocabatur Franciſcus Accurſij valẽs doctor, qui gloſſis patris ſuis multas fecit additiones. Alius nomine Ceruotus, qui fecit etiã additiones, quæ dicuntur Ceruotinæ, modicũ tñ valẽtes quarum vna ponitur C. de æden. in l. 1. Et ſic filius pôt in iuro partem reprehendere, vt ff. de condi. ob cau. in moribus ſecus, licet poſſit dari tutor patri furioſo.

Al. vel Alb. id eſt, Albertus doctor, vel Albericus.

Ala. id eſt, Alanus.

Ap. ſe. le. id eſt, apoſtolicæ ſedis legatus.

Ap. re. id eſt, appellatione remota.

Ap. ob. re. id eſt, appellatione obſtaculo remoto.

Ant. de But. id eſt, Antonius de Butrio.

Ar. vel arg. id eſt, argumentum.

Arch. id eſt, Archidiaconus, magiſter Ioã. Andreæ, qui gloſſauit ẽt Sextũ, & ſcripſit Roſariũ ſuper Decreto.

Ad no. præ. id eſt, ad noſtram præſentiam.

Aut. vel Authen. id eſt, Authenticorum liber, vel Authentica lex incorporata.

Az. id eſt Azo. qui fecit Summam vnam in legibus, ex qua ſumunt examinãdi continuationes rubricarũ.

Bern. Ber. B. id eſt, Bernardus gloſſator Decretalium.

Barth. Brix. id eſt, Bartholomæus Brixienſis, qui fecit additiones glo. ſuper Decreto, quas ſi Decretum habet, ſic incipit g o. eius. Quoniam noui ſuperuenientibus cauſis, nouis eſt remedijs ſuccurrendum.

Bart. id eſt, Barto'us de Saxo ferrato, legum interpres.

Bal. vel Bald. id eſt, Baldus in vtroque Iure ſcribens.

Band.

Band.id eſt, Bandinus doctor.
Bo.me.id eſt,bonæ memoriæ.
Bulg. id eſt, Bulgarus doctor.
But.id eſt , Butrius, ſcilicet Antonius de Butrio.
C.in textu poſita Celeſtinum ſignat,maxime quando apponuntur hæc verba prædeceſſor noſter, aliàs in gloſſis.ſummis,vel lecturis,C. magnū ſignificat codicē,communiter in ablatiuo caſu. Sed c. paruum, id eſt,capitulo,vel centeſima, in diſtinctionibus.
Cy.id eſt,Cynus doctor legum .
Ci. id eſt, ciuis.
Cle.vel Clem.id eſt,Clementinæ,vel Clementinis.
Card.id eſt,Cardinalis doctor.
Conſtit.id eſt,conſtitutio.
Compoſt.id eſt,Compoſtellanus doctor.
Cen.eccl.id eſt,cenſura eccleſiaſtica.
Con.t.t.r.id eſt, cōſultationi tuæ taliter reſpōdemus.
D. ſola,vel diſt. id eſt,diſtinctione.
De pœn.id eſt,de pœnitentijs.
De conſ id eſt, de conſecratione.
Dil. fil.id eſt,dilectus filius.
Dama.id eſt,Damaſus Papa.
Dy.id eſt,Dynus doctor.
Diſ.ve.id eſt,diſcretioni veſtræ.
Do.de Ro.id eſt, domini de Rota.
Durand.id eſt,Durandus doctor.
E.ſola & magna,nomen propriū, è parua,eodē vel eadē,maxime qn̄ ſequit' titulo,diſtinctione,vel lege.
Eccl.Rom.id eſt,eccleſia Romana.
Extra.id eſt,extrauagans.

Et hic eſt ſciendum, quòd quando in Sūma de caſibus,in Sūma Piſana,vel alicubi in libris Iuris ponitur authoritas ex Decretalibus,tūc allegatur extra, & ſignificat extra vagantem, ſcilicet textū,vel capitulum

extra

extra corpus Decretorum poſitum. Decretalis enim paulò ante compilationem, correctionem, & concordationem ipſarum erant extrauagantes, quia vagabãtur extra illud volumen. Hodie autem per modernos Canoniſtas capitula in decretalibus, in Sexto ſimiliter, & in Clementi. non conſueuerunt allegari extra, quia talia capitula modo non vagantur extra corpus Iuris Canonici. Sed legiſtæ prædictorum librorum textus allegant extra, eo quia ſunt extra corpus ſui Iuris, ſcilicet Ciuilis. Verũ eſt, quod Canoniſtæ adhuc hodie aliquos textus etiam Canonici Iuris, allegant extra, videlicet hos, qui ſunt extrauagantes nondum incorporati Iuri Canonico.

Fa. id eſt, facit.

Fe. re. prę. n. id eſt, felicis recordationis prædeceſſoris noſtri.

F. t. id eſt, fraternitati tuæ.

Fi. id eſt, finale, vel fine.

ff id eſt, digeſtis.

Fri. de Zen. id eſt Fridericus de Zenis.

Fran. de Za. id eſt, Franciſcus de Zabarellis, doctor, & Cardinalis.

Flori. id eſt, Florianus doctor.

Fri. Imper. id eſt, Fridericus Imperator.

F. t. t. r. id eſt, fraternitati tuæ taliter riſpondemus.

G. in Spe. Gulielmus in Speculo.

G. de mon. Laud. id eſt, Guilielm⁹ de mõte Lauduno.

Guil. id eſt, Guilielmus doctor.

Gen. id eſt, Genshelinus doctor.

Gra. id eſt, Gratianus compilator Decreti.

Go. vel Gof. id eſt, Goffredus, qui compoſuit Summã in qua recitant examinandi in Iure Canonico continuationis rubricarum, & alia plura.

Gar. id eſt, Garſias doctor.

Hu.

Hu.vel V.id eſt,Hugo,vel Vgutio.
Ho.vel Hoſt.id eſt,Hoſtienſis doctor.
Hen.Bo.id eſt,Henricus BoicK.
Hon.id eſt,Honorius Papa.
Her.id eſt,Hermanus doctor.
I.ſola,vel cum titulo ſic j͞.denotat infra.
Pro quo ſciendum, quando textus allegatur,qui etiã poſtea habetur,ſiue in eodẽ libro,ſiue in alio,eiuſdẽ tñ Iuris,tunc dicitur infrà,& ſcribitur per j.longũ,cui ſupraponi poteſt titulus: vt ſic j͞.titulo proxim.c.j.ij.id eſt infrà titulo proximo cap.j.&c.
j͞.eodem titulo,id eſt,infra eodem titulo.
j͞.breuis ſignificat vnum,vel primo.
Io. Mo.id eſt,Ioannes Monachi gloſſator Sexti in Francia.
Io.And.id eſt,Ioannes Andreę,etiam gloſſator Sexti, & Clementinarum,qui & Nouellas conſcripſit,valentiſſimus doctor.
Io.Imo.id eſt, Ioannes Imola, modernus doctor ſuper Decretalibus notabiliter ſcribens.
Io.vel Ioan.id eſt, Ioannes gloſſator Decreti Theutonicus,quem aliqui nominant Ioannem antiquum.
Io.de Lig.id eſt,Ioannes de Ligniano.
Io.de Fan.id eſt,Ioannes de Fanturijs.
Inno.vel Innoc.id eſt Innocentius Papa.
Imo.id eſt,Imola,ſubaudiendò Io.
Iac.de Liz.id eſt,Iacobus de Lizano.
Iac.de Are.id eſt,Iacobus de Arena.
Iac.But.id eſt,Iacobus Butrigarij.
Iac.Bal.id eſt,Iacobus Balduini.
Iac.de Bel.id eſt,Iacobus de Beluiſo.
L.ſola,id eſt,lege,vel quinquaginta in nu. diſtinctionum.
Lap.ab id eſt,Lapus abbas doctor.

Lamb.

extra corpus Decretorum poſitum. Decretalis enim paulò ante compilationem, correctionem, & concordationem ipſarum erant extrauagantes, quia vagabãtur extra illud volumen. Hodie autem per modernos Canoniſtas capitula in decretalibus, in Sexto ſimiliter, & in Clementi. non conſueuerunt allegari extra, quia talia capitula modò non vagantur extra corpus Iuris Canonici. Sed legiſtæ prædictorum librorum textus allegant extra, eo quia ſunt extra corpus ſui Iuris, ſcilicet Ciuilis. Verũ eſt, quod Canoniſtæ adhuc hodie aliquos textus etiam Canonici Iuris, allegant extra, videlicet hos, qui ſunt extrauagantes nondum incorporati Iuri Canonico.

Fa. id eſt, facit.

Fe.re. prę.n. id eſt, felicis recordationis prædeceſſoris noſtri.

F.t. id eſt, fraternitati tuæ.

Fi. id eſt, finale, vel fine.

ff. id eſt, digeſtis.

Fri. de Zen. id eſt Fridericus de Zenis.

Fran. de Za. id eſt, Franciſcus de Zabarellis, doctor, & Cardinalis.

Flori. id eſt, Florianus doctor.

Fri. Imper. id eſt, Fridericus Imperator.

F.t.t.r. id eſt, fraternitati tuæ taliter riſpondemus.

G. in Spe. Gulielmus in Speculo.

G. de mon. Laud. id eſt, Guilielm⁹ de mõte Lauduno.

Guil. id eſt, Guilielmus doctor.

Gen. id eſt, Genſhelinus doctor.

Gra. id eſt, Gratianus compilator Decreti.

Go. vel Gof. id eſt, Goffredus, qui compoſuit Summã in qua recitant examinandi in Iure Canonico continuationis rubricarum, & alia plura.

Gar. id eſt, Garſias doctor.

Hu.

Hu.vel V.id eſt,Hugo,vel Vgutio.
Ho.vel Hoſt id eſt,Hoſtienſis doctor.
Hen.Bo.id eſt,Henricus BoicK.
Hon.id eſt,Honorius Papa.
Her.id eſt,Hermanus doctor.
I.ſola,vel cum titulo ſic j.denotat infra.
Pro quo ſciendum, quando textus allegatur,qui etiã poſtea habetur,ſiue in eodẽ libro,ſiue in alio,eiuſdẽ tñ Iuris,tunc dicitur infrà,& ſcribitur per j.longũ,cui ſupraponi poteſt titulus: vt ſic j.titulo proxim.c.j.ij.id eſt infrà titulo proximo cap.j.&c.
j.eodem titulo,id eſt,infra eodem titulo.
j.breuis ſignificat vnum,vel primo.
Io. Mo. id eſt, Ioannes Monachi gloſſator Sexti in Francia.
Io.And.id eſt,Ioannes Andreę,etiam gloſſator Sexti, & Clementinarum,qui & Nouellas conſcripſit,valentiſſimus doctor.
Io.Imo.id eſt, Ioannes Imola, modernus doctor ſuper Decretalibus notabiliter ſcribens.
Io.vel Ioan.id eſt, Ioannes gloſſator Decreti Theutonicus,quem aliqui nominant Ioannem antiquum.
Io.de Lig.id eſt,Ioannes de Ligniano.
Io.de Fan.id eſt,Ioannes de Fanturijs.
Inno.vel Innoc.id eſt Innocentius Papa.
Imo.id eſt,Imola,ſubaudiendo Io.
Iac.de Liz.id eſt,Iacobus de Lizano.
Iac.de Are.id eſt,Iacobus de Arena.
Iac.But.id eſt,Iacobus Butrigarij.
Iac.Bal.id eſt,Iacobus Balduini.
Iac.de Bel.id eſt,Iacobus de Beluiſo.
L.ſola,id eſt,lege,vel quinquaginta in nu. diſtinctionum.
Lap.ab id eſt,Lapus abbas doctor.

Lamb.

Lamb.de ramp.id eſt,Lambertus de ramponibus.
Lud.de Ro. id eſt, Ludouicus de Roma doctor.
La.vel Lau. id eſt, Laurebtinus in gloſſis Decretaliũ.
Lib.id eſt,liber,vel libro,ſecundum exigentiam conſtructionis.
M.vel Mar.id eſt,Martinus doctor.
M.vel man.id eſt,mandamus.ſignanter quando litera, q.ſequitur, vt M.q.id eſt mandamus quatenus.
Mo.can præ.id eſt, monitione canonica præmiſſa.
Ni.Sic.do.id eſt,Nicolaus Siculus doctor,qui aliter dicitur Panormitan⁹,vel Panormita moderniſſimus.
No.& vet teſt.id eſt,noui, & veteris teſtamenti.
No.id eſt,nota.
Nota.id eſt, notatur.
Nouel.id eſt,nouella.
O.vel op.id eſt,opinio.
Ob.id eſt,obſtaculo.
Odo.id eſt Odofredus doctor.
Ol.vel Old.id eſt,Oldradus, vel Oldradus.
Conuer.coniu. id eſt, conuerſione coniugatorum.
Conuer.infid.id eſt, conuerſione infidelium.
Vot.id eſt,voto,& voti redemptione.
Sta. mo.id eſt, ſtatu monachorum, & canonicorum regularium.
Reli. do. id eſt, religioſis domibus, vt epiſcopo ſint ſubiectæ.
Capel. mo. id eſt, capellis monachorum, & aliorum religioſorum.
Iure pa.id eſt,iure patronatus.
Cenſi.id eſt cenſibus,exactionibus,& ꝓcurationibus, eius debet eſſe niger de encauſto in tali forma,§.& talis debet legi cũ ſua determinatione ſequẽti hic ãt cõiter ponit̃ in gloſſis,vel in ſummis recollectis. Alius.ſ. rubeo,vel blanco,ſeu flauo. Et talis legi nõ debet.licet

auri

auri debeat,& in corrigẽdo libros debet nominari,vt apponatur ſi non ſit ibi. Nam certi textus,& Summę diſtinctæ ſunt per tales,ita quod allegatur primus,ſecundus &c. Si ergo non eſſent ibi,contingerent primum accipi pro ſecundo, & ſecundum pro primo, quod errorem induceret, & vnus.ſ.§.paruus, ſignificat alium, videlicet magnum, & ſic apud logicos eſt terminus ſecundæ intentionis.

Præal.id eſt,præallegatus.

Prin.id eſt,principio.

Per to.id eſt,per totum.

Pri.id eſt,primo.

Prætex.id eſt,prætextu,hoc eſt occaſione.

Pau.de Leaz.id eſt,Paulus de Leazaris,qui ſcripſit bene ſuper Clementinis.

Pet.de Bel.id eſt,Petrus de Bella pertica, doctor legũ Citramontanus Burgundus.

Pet.de Sam.id eſt,Petrus de Samprana.

P.vel Pla.id eſt,placentinus doctor.

Prę.di.id eſt,pfulgeat dignitate,vt de teſti.in c.licet ij.

Præ.id eſt præterea.

Pa.id eſt,Papa.

Pomp.id eſt,Pomponius Imperator.

Q.id eſt,quęſtione,quando ponitur in cauſis Decr. vel quatenus,quando ponitur in textu Decretalium, maxime poſt mandamus,vt ſic,mandamus.q.

Ray.id eſt,Raymundus capellanus,& pœnitentiarius Gregorij IX.de quo in principio Decretalium.

Re.id eſt,remota,vt ibi,ap re.vt ſupra.

Rof.id eſt, Roffredus doctor.

Rog.id eſt,Rogerius legiſta.

Re.vel Reſpon.id eſt reſponſio,vel reſponſio.

Re.id eſt,require,vel remiſſionibus.

Sali.id eſt,Salicetus doctor.

S icu.

Sicu.ab. id eſt Siculus abbas.
Se.ap.id eſt,ſedes apoſtolica.
So.id eſt,ſolutio.
Sa.ap.con.id eſt,ſacro approbante concilio.
Se.vel ſeq.id eſt,ſequenti.
Sequen.id eſt,ſequentibus.
S.vel s̃. i .ſupra. Vnde quando aliquid allegatur in aliquo,ꝙ prius ante illum locum habitum eſt in alio, uel eodem libro,eiuſdem tamẽ iuris, videlicet,aut Ciuilis,aut Canonici,hoc allegatur ſupra per s̃.breuem,ſed.ſ.longa,ſola,id eſt,ſcilicet.
Spe.id eſt,Speculum,liber magnus.
Spec.id eſt,Speculator author ſpeculi,ſcilicet Guilhelmus Durandi.
Sub.app.obſt.id eſt,ſublato appellationis obſtaculo, vt de teſt.cum olim.
Sac.aut.con.id eſt,ſacra authoritate Concilij,vt de iureiuran.nimis.
Tan.id eſt,Tancredus.
T.vel tit.id eſt,titulo.
Etiam t.id eſt,taliter.
Tho.id eſt,Thomas.
Vin.id eſt,Vincentinus doctor.
Vincen id eſt,Vincentinus,etiam doctor.
Vb.de Bo.id eſt,Vbertus de Bobio.
Vlt.id eſt,vltimo.
V.ſola id eſt,quinque vel quinta,vt v.q.v.
Vui.vel Vuil.id eſt,Vuilhermus,quod Italici ſcribũt Guilhelmus,& Francigenæ Guilhermus.
Vui.Durân.id eſt,Vuilhermus Durandi.
Ver.id eſt,verſu,vel verſiculo.
Ve.id eſt,vetus,vt ff.Vetus.
X.id eſt,decima.
XX.id eſt,vigeſima, &c.

XC.id eſt,nonageſima,quia x.prępoſita c.quæ ſignificat centum,ſubtrahit ei x.ſicut etiam in xl.&c.

Zab.id eſt,Zabarella,videlicet dominus Franciſcus.

Con.vel conſ.id eſt conſecratione.

§.id eſt paragrapho,vel paragraphis, de quo ſupra latius dictum eſt.

Sunt & aliæ abbreuiaturæ de rubricis,tam legum, quam canonum maximè decretalium,de quibus patet ĩ.hæc autem de abbreuiaturis textuum,& gloſſarum,Summatum,& Lecturatum vtriuſque Iuris,prę ter titulos nunc ſufficiant.Quę vtique primis Iurium alumnis difficiles apparent in primo aggreſſu, & raro colliguntur ita copioſè . Quare ſit hoc opuſculum incipientibus tanto magis acceptum cariuſque reputatum,quanto ſollicitus eſt collectum.

QVia ad præmiſſorum notitiam neceſſarium eſt habere rubricas, ſeu titulos vtriuſque iuris abbreuiatos, & extenſos præponam rubricas Iuris Canonicis propter earum paucitatem reſpectu rubricarum iuris Ciuilis,quas etiam ſubiungam. Etiam quia ſupra,præmiſi Ius Canonicum Iuri Ciuili ratione dignitatis,excellentiæ,&c.Sequuntur ergo rubricæ Decretalium, & per conſequens Sexti, & Clementinarum,eo ordine, quo ponuntur in Decretalibus primi tus] abbreuiata deinde extenſæ, & poſtea vt eò facilius menti teneantur,metricè in 53.verſibus colligentur. Vnde nota,quòd hi ſunt tituli Decretalium non inſpecto ordine alphabeti, & primo primi libri ; ſecundo,ſecundi,&c.

De ſum.Trin.& fid.ca.id eſt,de ſumma Trinitate,& fide catholica.

Conſtit.id eſt,conſtitutionibus.

Reſcrip.id eſt,reſcriptis.

Conſue.id eſt,conſuetudine.

Poſula.

Polula.præ.id eſt,poſtulatione prælatorum.
Ele.id eſt,electione, & electi poteſtate.
Translatio.epiſ.id eſt, translatione epiſcoporum.
Aut.& vſu pal.id eſt, authoritate, & vſu pallij.
Renum.id eſt,renunciationibus.
Sup.neg.præ.id eſt,ſupplenda negligentia prælatorũ,
Temp.ta.id eſt,temporibus ordinum, & qualitatibus ordinandorum.
Scru.in or.id eſt, ſcrutinio in ordine faciendo.
Ordi. ab epiſco. qui re. id eſt, ordinatis ab epiſcopo, qui reſignauit,vel renũtiauit epiſcopatum,vel ab excommunicato.
Aeta.& quali.id eſt,ætate,& qualitate, & ordine præficiendorum.
Sa.vnc.id eſt,ſacra vnctione.
Sacra.ite.vel non,id eſt, ſacramẽtis iterandis,vel non.
Ser. non ord.id eſt, ſeruis non ordinandis, & eorum manumiſſione.
Fil.presb. id eſt,filijs presbyterorũ ordinãdis, vel nõ.
Ob.ad rat.id eſt,obligatis ad rõcinia ordinãdis vel nõ.
Corp.vici.id eſt.corpore viciatis promouẽdis,vel nõ.
Biga.id eſt , bigamis non ordinandis.
Cle. pe.ideſt, clericis peregrinis.
Of.archi.id eſt, officio archidiaconi.
Off. archipreſ.id eſt, officio archipresbiteri.
Off.pri.id eſt,officio primiceris.
Off.ſacri.id eſt, officio ſacriſtæ.
Off.cuſto.id eſt , officio cuſtodis.
Off.vica.id eſt, officio vicarij.
Off.dele.ideſt,officio, & poteſtate iudicis delegan.
Off.le. id eſt,officio legati.
Off. iud.or.id eſt, officio iudicis ordinarij.
Off.iud.id eſt,officio iudici.
Ma.& obe.id eſt,maioritate, & obedientia.

Treu.

Treu.& pa.id eſt,treuga & pace.
Pac.id eſt,pactis.
Tranſac.id eſt,tranſactionibus.
Poſtu.id eſt,poſtulando.
Procur.id eſt,procuratoribus.
Syndi.id eſt. ſindico.
Ijs quæ vi me. id eſt,ijs quæ vi metusve cauſa fiunt.
In integ.re.id eſt,in integrum reſtitutione.
Ali.mu.iu.cau.fac. id eſt, alienatione mutandi iudicij cauſa facta.
Arbi.id eſt,arbitris.

TITVLI LIBRI SECVNDI.

Iudi.id eſt,iudicijs.
Fo.compe.id eſt,de foro competenti.
Lib.ob.id eſt,libelli oblatione.
Mu.peti.id eſt,mutuis petitionibus.
Lit.conteſt.id eſt,litis conteſtatione.
Vt li. non conteſ. id eſt, vt lite non conteſtata non procedatur ad teſtium receptionem, vel ad definitiuam ſententiam.
Iu.calum.id eſt,iuramento calumniæ.
Dila.id eſt,dilationibus.
Fer.id eſt,ferijs.
Or.cogni.id eſt,ordine cognitionum.
Plus peti.id eſt,plus petitionibus.
Cau. poſ. & propr.id eſt cauſa poſſeſſionis, & proprietatis.
Reſti.ſpo.id eſt reſtitutione ſpoliatorum.
Do.& contu.id eſt,dolo & contumacia.
Eo qui mit.in poſ.id eſt,qui mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandæ.
Vt li.pen.id eſt,vt lite pendente nihil innouetur.
Seque.poſſeſſ. ideſt, ſequeſtratione poſſeſſionem, & fructuum.

Digitized by Google

Confeſ.id eſt,confeſſis.
Proba.id eſt,probationibus.
Teſt.id eſt,teſtibus & atteſtationibus.
Teſt.cog.id eſt,teſtibus cogendis vel non.
Fi.inſtru.id eſt, fide inſtrumentorum.
Præſum.id eſt,preſumptionibus.
Iureiur.id eſt, iureiurando.
Excep.id eſt, exceptionibus.
Præſcrip.id eſt,præſcriptionibus.
Sent.& re iud.id eſt,ſententia,& re iudicata.
Ap.id eſt,appellationib.recuſationib.& relationibus.
Peregri.id eſt,peregrinantibus.
Confir.vti.id eſt,confirmatione vtili,& inutili.

TITVLI TERTII LIBRI.

Vi.& ho.cle.id eſt,vita & honeſtate.clericorum.
Coha.cle.& mu.id eſt, cohabitatione clericorum, & mulierum.
Cler. coniu.id eſt, clericis coniugatis.
Cler.non reſid.id eſt,clericis non reſidentibus in eccleſia vel præbenda.
Præben.id eſt,præbendis, & dignitatibus.
Cler. ægro.id eſt, clerico ægrotante vel debilitato.
Inſti.id eſt, inſtitutionibus.
Conceſ.præ. id eſt, conceſſione præbendæ vel eccleſia non vacantis.
Ne ſe.va.id eſt ne ſede vacante aliquid innouetur.
Ijs quæ ſi. à præ. id eſt , is quæ.fiunt à prælatis ſine conſenſu capituli.
Ijs quæ fi. à ma. par. ca. id eſt. ijs, quæ fiunt à maiori parte capituli.
Vt ec.benef.id eſt,vt eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur.
Re.ec.non alie. id eſt, rebus eccleſiæ non alienandis.
Preca.id eſt,precario vel precarijs.

Commo.

Commo.id eſt,commodato.
Depo.ideſt, depoſito.
Empt.& vend.id eſt,emptione & venditione.
Lo. & condu.id eſt, locato & conducto.
Re.permu.id eſt, rerum permutatione.
Feud.id eſt, feudis.
Pigno.id eſt, pignoribus & alijs cautionibus.
Fideiuſ.id eſt,fideiuſſoribus.
Solu. id eſt, ſolutionibus.
Dona.id eſt, donationibus.
Pecu.cle.id eſt,peculio clericorum.
Teſta.id eſt,teſtamentis, & vltimis voluntatibus.
Suc.ab inteſ.id eſt,ſucceſſionibus ab inteſtato.
Sepul.id eſt,ſepulturis.
Paroch.id eſt.parochijs, & alienis parochiarijs.
Deci.id eſt,decimis,primitijs, & oblationibus.
Regula. id eſt, regularibus, & tranſeuntibus ad religionem.
Conuer.coniu.id eſt,conuerſione coniugatorum.
Conuer.infid.id eſt, conuerſione infidelium.
Vot.ideſt,voto,& voti redemptione.
Sta. mo. id eſt, ſtatu monachorum, & canonicorum regularium.
Reli.do.id eſt,religioſis domibus,vt epiſcopo ſint ſubiectæ.
Capel. mo. id eſt, capellis monachorum, & aliorum religioſorum.
Iure pa. id eſt, iurepatronatus.
Cenſi.id eſt cẽſibus,exactionibus,& procurationibus.
Conſec.ec.id eſt,conſecratione eccleſiæ vel altaris.
Cele.miſ. id eſt,celebratione miſſarum,& ſacramento euchariſtiæ,& diuinis officijs.
Bapt.id eſt,baptiſmo,& eius effectu.
Preſ.non bap.id eſt,præsbytero non baptizare.

Cuſto.euch.id eſt, cuſtodia euchariſtiæ, & chriſmatis,& aliorum ſacramentorum.
Reli.& ve.ſãc.id eſt reliquijs & veneratione ſãctorũ.
Ob.ie.id eſt,obſeruatione ieiunorum.
Pur.poſt par.id eſt,purificatione poſt partum.
Ec.ædi.id eſt.eccleſijs ædificandis vel reparandis.
Immu. id eſt, immunitate, aliàs emunitate eccleſiarum,cœmeteriorum,& rerum ad eas pertinentiũ.
Ne.cle.vel mo.id eſt,clerici vel monachi ſecularibus negotijs ſe immiſceant.

TITVLI QVARTI LIBRI.

Spon.& matri.id eſt,ſponſaiibus,& matrimonijs.
Deſpon.impu.id eſt,deſponſatione impuberum.
Cland.deſponſ.id eſt, de clandeſtina deſponſatione.
Spon.du.id eſt,ſponſa duorum.
Condi.ap.id eſt,conditionibus appoſitis in diſpenſatione vel in alijs contractibus.
Qui cler.vel vo.id eſt, qui clerici vel vouentes matrimonium contrahere poſſunt.
Eo qui dux. in mat.ideſt, eo qui duxit in matrimonium,quam polluit per adulterium.
Con.lepro.id eſt,coniugio leproſorum.
Coniu.ſer.id eſt,coniugio ſeruorum.
Na.ex.lib.ven.id eſt,natis ex libero ventre.
Cog.ſpi.id eſt,cognatione ſpiritali.
Cog.le.id eſt,cognatione legali.
Eo qui cog.conſan.v x.ſuæ,id eſt,eo qui cognouit cõſanguineam vxoris ſuæ.
Conſan.& af.id eſt,conſanguinitate& affinitate.
Fri.& male. id eſt, frigidis & maleficiatis, & impotentia coeundi.
Ma.con.edic.ec.contra,c.id eſt, matrimonio contra edictum eccleſiæ contracto.
Qui fi.ſint leg.id eſt,qui filij ſint legitimi.

Qui ma.ac.po.id eſt, qui matrimonium accuſare poſſunt vel contra illud teſtificari.

Diuor.id eſt,diuortijs.

Don.inter vi.& vx.& de dot.id eſt,donationibus inter virum & vxorem,& de dote poſt diuortium reſtituenda.

Sec.nup id eſt,ſecundis nuptijs.

TITVLI QVINTI LIBRI.

Accu.id eſt,accuſationibus inquiſitionibus & denunciationibus.

Calum.id eſt,calumniatoribus.

Simo.id eſt, ſimonia, & ne aliquid pro ſpiritualibus exigatur,vel promittatur.

Ne præla.vi.ſu.id eſt,ne prælati vices ſuas, vel eccleſias ſub annuo cenſu concedant.

De magi. id eſt, de magiſtris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

Iudæ.ideſt,Iudæis & Sarracenis,& eorum ſeruis.

Hære.id eſt,hæreticis & Manichæis.

Schiſma.id eſt,ſchiſmaticis.

Apoſta.id eſt,apoſtatis, & reiterantibus baptiſma.

His qui fil.oc id eſt,qui filios occiderunt

Infan.& lang.ex.id eſt,infantib.& lãguidis expoſitis.

Homic.id eſt,homicidio voluntario vel caſuali.

Tornea.id eſt,torneamentis.

Cle.pug.in du.id eſt, clericis pugnantibus in duello.

Balli.& ſagit.id eſt, balliſtarijs & ſagittarijs.

Adul.id eſt,adulterio & ſtupro.

Rapto.id eſt,raptoribus,incendiarijs,& violatoribus eccleſiarum.

Fur.id eſt,furtis.

Vſur.id eſt,Vſuris.

Cri.fal.id eſt,crimine falſi.

Sortile.id eſt,ſortilegijs.

Collu.dete.id eſt,colluſione detegenda.
Delic.pu.id eſt,delictis puerorum.
Cler.vena.id eſt,clerico venatore.
Cler.percuſ.id eſt,clerico percuſſore.
Maledi.id eſt,maledicis.
Cler.ex commu.id eſt,clerico excommunicato, inter dicto,vel depoſito miniſtrante.
Cler.non ord.id eſt,clerico non ordinato miniſtrãte.
Cler.per ſal.pro.id eſt,clerico per ſaltum promoto.
Eo,qui fur. or. ſuſ.id eſt,eo,qui furtiuè ordines ſuſcepit.
Exceſ.præ.id eſt,exceſſibus prælatorum in ſubditos.
No.ope.nun.id eſt,noui operis nunciatione.
Priuile.id eſt,priuilegijs,& exceſſibus priuilegatorũ.
Purg.cano.id eſt,purgatione canonica.
Purg.vul.id eſt,purgatione vulgari.
Iniu.id eſt,iniurijs,& damno dato.
Pœn.id eſt,pœnis.
Pœn.& re.id eſt,pœnitentijs,& remiſſionibus.
Sen.excom.id eſt,ſententia excommunicationis.
Ver.ſig.id eſt,verborum ſignificatione.
Re.iu.id eſt,regulis iuris.
Nunc. præmiſſis rubricis Decretalium abbreuitatis, & extenſis,vt eò mellius menti teneantur,ſequuntur verſus de eiſdem,ſecundum ordinem.

PRima ſuprema fides ſtatuit,ſcribitque ſeneſcit.
Poſtulat,electus,translatus,author,& vſus.
Inde renuntio,ſuppleo,temporibus quoque ſcrutor.
Ordo reſignatus,ætas,vngitque ſacramen.
Filius,& ſeruus,obnoxius,& vitiatus.
Hinc bigamus,clerus,peregrinus,& archilenita.
Archiſacer,prima,ſacri cuſtos vicefungens.
Deſegans,legans,iudex ex ordine dictus.
Iudicis officium,maior pax pacta ſequuntur.

Tran-

Tranſigo,poſtulo,procuro,vel ſyndicus eſto.
Hinc metus integrat,alienat;arbitrium dat.
IVdicum foruſque,libellus,mutua poſcens.
Litem conteſtans,ſine quo non ſuſcipe teſtes.
Iurò dilatis,ferijs ex ordine noſco.
Plus peto de cauſa,ſpoliatus reſtituendus.
Eſt dolus,eſt miſſum,lis pendens,atque ſequeſter.
Confeſſuſque,probo,teſtis,teſtes quoque cogo.
Inſtruo,præſumo,iuſiurans,excipiendo.
Præſcribo ſententio,prouoco,pergoque firmo.
DIuus honor,clerus,habitās clerus quoque iūctus.
Non reſidens dignus,æger vel debilitatus.
Inſtituo,concedendo,ne ſede vacante.
Et ſine conſenſu maior pars non minuatur.
Eccleſiæ res,atque præcaria,commodo,pono.
Vendo,loco,mutuo,feudum,pignuſque,cauendo.
Atque fideiuſſor,ſoluit,da,peculiorum.
De teſtamentis etiam,ſuccedo,ſepultis.
Parochijs,decimis,vult regula,religioſis.
Coniux,conuerſus,infidus,vota redemit.
Inde ſtatus monachi,domus,atque capella locorum.
Iure patronatus,de cenſibus,ara ſacrata.
Miſſaque,baptiſmus,quo non eſt presbyter vſus.
Euchariſtia,reliquiæ,ieiunia pura.
Aedes immunes,ſeculi,fuge clerice merces.
SPonſus,& impubes,clandeſtina,ſponſa duorum.
Conditio,vouens,qui polluit,atque leproſus.
Seruus,de natis,ſequitur cognatio duplex.
Poſt conſanguineam,conſanguinei gelidique.
Coniugium vetitum,ſequitur,qui legitimi ſunt.
Accuſare queunt,diuortia,dona ſecunda.
ACcuſatione ſiue calumnia ſimonialis.
Prælati rabi,Iudæus,hæreticuſque.
Schiſmaticus,apoſtaticus,natos perimentes.

Infans expoſitus,homicidia torneamenta.
Hinc clerus pugnans,poſt hocque ſagittat, adulter.
Eccleſiæ raptor,ſequitur fur,hinc & vſura.
Falſarius,ſors,colludens,crimen puerorum.
Clerus venator,percuſſor,maledicuſque.
Clerus depoſitus,qui non eſt ordo miniſter.
Saltus furtinus,exceſſus,opuſque nouellum.
Lex priuata ſubit,ſequitur purgatio duplex.
Iniuriæ,pœnæ,quæ remiſſio, poſt anathema.
Verborum ſigni.ſequitur poſt regula Iuris.
Hi ſunt ſpeciales verſus de rubricis Decretaliū ſecūdū ordinē ſuum.Et vt ſupra rectum eſt,vbi dicebatur de Decretalibus,clxxxv. sūt rubricæ ſeu tituli.
Sunt autem capitula in Decretalibus tria millia minus xvij.
Bis centum tituli,ſed quinde nos remouebis.
Sunt Decretales ter mille,ſed abſque nouem bis.

PRæmiſſis titulis ſeu rubricis Decretaliū abbreuiatis,& extenſis non inſpecto ordine alphabeti, ſed eo ordine quo ponūtur in Decretalibus, & prçmiſſis verſibus de eiſdē ſecūdum ordinē, vt eò melius mete teneantur, ſequuntur nūc ijdē tituli ſiue rubricæ Decretaliū extēſi per ordinē alphabeti, ſecundū ordinē librorū eos cōtinētiū ordinati,vt lecter Iuris ſi īdigue rit,citius inueniēdo quemlibet illorū recurrat ad eos.

TITVLI LIBRORVM DECRETALIVM.

AVthoritate & vſu pallij,lib 1.tit.8.
Alienatione iudicij mutandi cauſa facta,libro 1. tit. 11.
Arbitris,lib.1.tit.xlij.
Appellationibus,recuſationib.& rela.lib.2. tit.xxviij.
Accuſationibus,inquiſitionib.& denuntia.lib.5.tit.1.
Apoſtatis & reiterantibus baptiſmum,lib.5.tit.9.
Adulterijs & ſtupro,lib.1.tit 6.

Biga-

Bigamis non ordinandis,lib.1.tit.xxj.
Baptiſmo & eius effectu,lib.3.tit.xlij.
Conſtitutionibus,lib.1.tit.2.
Conſuetudine,lib.1.tit.4.
Corpore vitiatis non ordinandis,lib.1.tit.20.
Clericis peregrinis & eis non ſine literis recipiendis lib.1.tit.xxij.
Cauſa poſſeſſionis,lib.2.tit.12.
Confeſſis, lib.1.tit.18.
Confirmatione vtili.lib.2.tit 3.
Cohabitatione clericorum & mulierum,lib.3.tit.3.
Clericis coniugatis.lib.3.tit.3.
Clericis non reſidentibus in eccleſia vel præbenda, lib.3.tit.4.
Clerico ægrotante vel debilitato,lib.3.tit.6.
Conceſſione præbendæ vel eccleſiæ non vacantis, lib.3.tit.8.
Commodato,lib.3.tit.15.
Conuerſione coniugatorum,lib.3.tit.32.
Conuerſione infidelium,lib.3 tit.33.
Capellis monachorũ,& aliorũ religioſorũ, li.3.ti 36.
Cenſibus,exactionibus,& procuratoribus,lib.3.tit.2.
Conſecratione eccleſiæ,vel altaris,lib.3.tit.40.
Celebratione miſſarum, & de ſacramento Euchariſtiæ,& diuinis officijs,lib.3 tit.41.
Cuſtodia Euchariſtiæ, & chriſmatis, & aliorum ſacramentorum,lib.3.tit.44.
Clandeſtina deſponſatione,lib.4.tit.3.
Conditionibus appoſitis in deſponſationibus, vel alijs contractibus,lib.4.tit.5.
Coniugio leproſorum,lib.4.tit.8.
Coniugio ſeruorum,lib.4.tit.9.
Cognatione ſpirituali,lib 4.tit.13.
Conſanguinitate,& affinitate,lib.4.tit.14

Calum-

Calumniatoribus lib.5.tit.2.
Clericis pugnantibus in duello,lib.5.tit.14.
Colluſione,lib.5.tit.22.
Clerico venatore,lib.5.tit.24.
Crimine falſi,lib.5.tit.25.
Clerico percuſſore,lib.5.tit.20.
Clerico maledico,lib.5.tit.26.
Clerico excommunicato,vel depoſitò,vel interdicto miniſtrante,lib.5.tit.28.
Clerico per ſaltum promoto,lib.5.tit.29.
Dilationibus,lib.1.tit.8.
Dolo,& contumacia,lib.2.tit.14.
Depoſito,lib.3.tit.16.
Donationibus,lib.5.tit.33.
Decimis,& primitijs,lib.3.tit.30.
Deſponſatione impuberum,lib.4.tit.2.
Diuortijs,lib.4.tit.20.
Donationibus inter virum, & vxorẽ, & de dote poſt diuortium reſtituenda,lib.4.tit.33.
Delictis puerorum,lib.5.tit.23.
Electione,& electi poteſtate, lib.1.tit.6.
Aetate, & qualitate in ordine præficiendorum, lib.1.tit 14.
Eo,qui mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandæ, lib.2.tit.15.
Exceptionibus,lib 2.tit.25.
Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur,lib.3.tit.22.
Emptione,& venditione,lib.3.tit.18.
Eccleſijs ædificandis,vel reparandis,lib.3.tit.48.
Emmunitate eccleſiarum, cœmeterij, & rerum ad eas pertinentium,lib.3.tit.49.
Eo, qui duxit in matrimonium quam prius polluit per adulterium,lib.4.tit.7.

Eo,qui cognouit conſanguineam vxoris ſuæ,vel ſpõſæ,lib.4.tit.11.
Eis,qui filios occidunt,lib 5.tit.10.
Eo,qui furtiuè ordines ſuſcepit,lib.5.tit.30.
Exceſſibus prælatorum in ſubditos, libro 5. titu. 31.
Filijs presbyterorum,lib.1.tit.17.
Foro competenti,lib.2.tit.2.
Ferijs,lib.2.tit.6.
Fide inſtrumentorum,lib.2.tit.22.
Feudis,lib.3.tit.20.
Fideiuſſoribus,lib.3.tit.42.
Frigidis,& maleficiatis,lib.4.tit.15.
Furtis,lib.5.tit.18.
Falſarijs,lib.5.tit.20.
His,quæ vi,metus ve cauſa fiunt,lib.1.tit.40.
His,quæ fiunt à prælato ſine conſenſu capituli, lib.4.tit.10.
His,quæ fiunt à maiori parte capituli,lib.4.tit.20.
Hæreticis,lib.5.tit.7.
Homicidio voluntario,vel cauſali, lib.5.tit.12.
In integrum reſtitutione,lib.1.tit.40.
Iudicijs,lib.2.tit.1.
Iuramento calumniæ,lib.2.tit.7.
Inſtitutionibus,lib.3.tit.7.
Iure patronatus,lib.3.tit.38.
Iudæis,& Saracenis,& eorum ſeruis,lib.5.tit.11.
Infantibus,& languidis expoſitis,lib.5.tit.11.
Iniurijs,& damno dato.lib.vj.tit.xxxvj.
Libelli oblatione lib.ij.tit.iij.
Litis conteſtatione,lib.iij.tit.xlv.
Locato,& conductu,lib.iij.tit.xviij.
Maioritate,& obedientia,lib.j.tit.xxxiij.
Mutuis peritionibus,lib.ij.tit.iiij.

Ma-

Matrimonio contracto contra interdictum eccleſię, lib.4 tit. 16.
Magiſtris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi, lib.5.tit.5.
Maledicis, lib.5.tit.26.
NAto ex libero ventre, lib.4.tit.20.
Non ordinato miniſtrante, lib.5.tit.28.
Noui operis nuntiatione, lib. 5.tit.32.
Ne clerici, ſeu monachi ſecularibus negotijs, ſe immiſceant, lib.3.tit.1.
Ne prælati vices alijs concedant ſub annuo cenſu, lib. 5.tit.4.
Ne ſede vacante aliquid innouetur, lib.3.tit.8.
ORdinatis ab Epiſcopo qui renuntiauit epiſcopatui, vel excommunicato, lib.1.tit.13.
Obligatis ad ratiocinia ordinandis, vel non, lib. 1. tit.20.
Offic.archidiaconi, lib.1.tit.13.
Offic.archipresbyteri, lib.1.tit.14.
Offic.premicerij, lib.1.tit.25.
Offic.ſacriſtæ, lib.1.tit.26.
Offic.cuſtodis, lib.1.tit.27.
Offic.vicarij, lib.1.tit.28.
Offic.vel poteſtate iudicis delegati, lib.1.tit.29.
Offic.legati, lib.1.tit.30.
Offic.iudicis ordinarij, lib.1.tit.31.
Offic.iudicis, lib.1.tit.32.
Ordine cognitionum, lib. 2.tit.10.
Obſeruantia ieiuniorum, lib.3.tit.45.
POſtulatio, lib. 1.tit.5.
Pactis, lib.1.tit.35.
Poſtulando, lib.1.tit.37.
Procuratoribus, lib.1.tit.38.
Plus petitionibus, lib.2.tit.11.

Pro-

Probationibus, lib. 2.tit.19.
Præſuntionibus,lib.2.tit.23.
Præſcriptionibus,lib.2.tit.26.
Peregrinantibus, lib.2.tit.19.
Præbendis,& dignitatibus, lib.3.tit.5.
Precarijs,lib.3.tit.14.
Pignoribus, & alijs cautionibus,lib.3.tit.22.
Peculio clericorum,lib.3.tit.25.
Parochijs, & alienis parochianis, lib.3.tit.19.
Presbytero nondum baptizato,lib.3.tit.43.
Purificatione poſt partum, lib.3.tit.47.
Priuilegijs,& exceſſibus priuilegiatorum,lib.5.tit.33.
Purgatione canonica,lib.5.tit.34.
Purgatione vulgari, lib.5.tit.35.
Pęnis, lib.5.tit.37.
Pœnitentijs,& remiſſionibus, lib.5.tit.38.
QVi clerici, vel vouentes matrimonium contrahere poſſunt, lib. 4.tit.6.
Qui filijs ſint legitimi.lib.4.tit.17.
Qui matrimonium accuſare poſſunt, vel teſtificari, lib.4.tit.18.
REſcriptis, lib. 1.tit.3.
Reſtitutione in integrum,lib 1.tit.9.
Rebus eccleſiæ alienandis,vel non,lib. 3.tit.13.
Reſtitutione ſpoliatorum, lib.2.tit.13.
Rerum permutatione, lib.3.tit.19.
Regularibus,& trãſeuntibus ad religionẽ,lib.3.tit.38.
Religioſis domibus, lib.3.tit.36.
Reliquijs,& veneratione ſanctorum, lib.4 tit.45.
Raptoribus, & incediarijs, & violatoribus eccleſiarum, lib. 5.tit.16.
Regulis iuris,lib.4.tit.4.
SVmma Trinitate,& fide catholica,lib.1.tit.1.
Supplenda negligentia prælatorum, lib. 1.tit.10.

Scruti-

Scrutinio in ordine faciendo, lib.1.tit.12.
Sacra vnctione,lib.1.tit.15.
Sacramentis iterandis ve, non, lib.1.tit.16.
Seruis non ordinandis,lib.1.tit.18.
Syndico,lib.1.tit.39.
Sequeſtratione poſſeſſionis, & fructuum, lib.2.tit.17.
Sententia, & re iudicata, lib.2.tit.17.
Solutionibus,lib.3.tit.23.
Succeſſionibus ab inteſtato, lib.3.tit.27.
Sepulturis, lib.3.tit.28.
Statu monachorum, lib.3.tit.25.
Sponſalibus, & matrimonijs, lib.4.tit.1.
Sponſa duorum,lib.4.tit.4.
Secundis nuptijs,lib.4.tit.21.
Simonia,& ne aliq̃d exigatur,vel ꝓmittatur,li.5.tit.4.
Schiſmaticis,& ordinatis ab eis, lib.5.tit.8.
Sagittarijs,& balliſtarijs, lib.10.tit.15.
Sortilegijs,lib.5.tit.12.
Sententia excõicationis,ſuſpenſionis,&c.lib.5.tit.39.
TRanslatione Epiſcopi,vel electi, lib.1.tit.7.
Temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum,lib.1.tit.11.
Treuga, & pace, lib.1.tit.34.
Tranſactionibus,lib.1.tit.36.
Teſtibus,& atteſtationibus, lib.2.tit.20.
Teſtibus cogendis, lib.2.tit.21.
Teſtamentis,& vltimis voluntatibus, lib.3.tit.26.
Torneamentis,lib.5.tit.13.
VT eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur, lib. 3.tit.12.
Vt lite non conteſtata non procedatur ad teſtium receptionẽ, vel ad definitiuam ſentẽtiam,lib.2.tit.6.
Vt lite pendente nihil innouetur, lib.2.tit.16.
Vita,& honeſtate clericorum,lib.3.tit.1.

Voto,

Digitized by Google

Voto,& voti redemptione, lib. 3. tit. 34.
Vſuris, lib. 3. tit. 19.
Verborum ſignific. lib. 5. tit. 40.

In ſexto ãt libro sũt rubricæ pauciores videlicet circa 62. & in Clementinis adhuc pauciores, videlicet 47. Capitula ſcire cupiens in his duob. mox numerabit, ſed magis profectò quid contineant attẽdendum eſt, quam quot ſint. Vt autem faciliter ſciretur in verſibus præmiſſis, quæ rubricæ Decretalium eſſent in Sexto, & quæ in Clementinis deſuper ſignandæ eſſent cum rubro vj. in ſexto, & vij. in Clementinis, quod aliquo labore fieri poſſet, illum ad remouendum. tituli, ſiue rubricæ libris Sexti, & Clementinarum conſequenter ſequuntur, vt in eiſdem poſitè ſunt libris, non inſpecto ordine alphabeti. Et primo titulo, ſiue rubricæ libri primi Sexti Decretalium.

TITVLI PRIMI LIBRI SEXTI Decretalium.

DE ſumma Trinitate, & fide catholica.
De conſtitutionibus.
De reſcriptis.
De conſuetudine.
De poſtulatione prælatorum.
De electione, & electi poteſtate.
De renunciatione.
De ſupplenda negligentia prælatorum.
De tẽporibus ordinum, & qualitatibus ordinãdorum.
De filijs presbyterorum ordinandis, vel non.
De officio vicarij.
De officio, & poteſtate iudicis.
De officio, & poteſtate iudicis delegati.
De officio iudicis legati.
De officio iudicis ordinarij.
De officio maioritate, & obedientia.

De

De pactis.
De procuratoribus.
De ijs quæ vi metus ve cauſa fiunt.
De reſtitutionem in integrum.
De arbitris.

TITVLI SECVNDI LIBRI SEXTI
Decretalium.

DE iudicijs.
De foro competenti.
De litis conteſtatione.
De iuramento calumniæ.
De reſtitntione ſpoliatorum.
De dolo, & contumacia.
De eo, qui mittitur in poſſeſſioné cauſa rei ſeruandæ.
Vt lite pendente nihil innouetur.
De confeſſis.
De teſtibus, & atteſtationibus.
De iureiurando.
De exceptionibus.
De præſcriptionibus.
De ſententia, & re iudicata.
De appellationibus, recuſationibus, & relationibus.

TITVLI TERTII, LIBRI SEXTI
Decretalium.

DE vita, & honeſtate clericorum.
De clericis coniugatis.
De clericis non reſidentibus in eccleſia, vel præbēda.
De præbendis, & dignitatibus.
De clerico ægrotante, vel debilitato.
De inſtitutionibus.
De conceſſione præbendæ, vel eccleſiæ non vacantis.
De ſede vacante aliquid innouetur.
De rebus eccleſiæ non alienandis.
De ſepulturis.

De

De decimis, primitijs, & oblationibus.
De regularibus, & tranſeuntibus ad religionem.
De voto, & voti redemptione.
De ſtatu monachorum, & canonicorum regularium.
De iure patronatus.
De conſecratione eccleſiæ, vel altaris.
De reliquijs, & veneratione ſanctorum.
De immunitate eccleſiæ, cœmeteriorum, & rerum ad eas pertinentium.
De clerici, vel monachi negotijs ſecularibus ſe immiſceant.

TITVLI QVARTI, LIBRI SEXTI Decretalium.

DE ſponſalibus, & matrimonijs.
De deſponſatione impuberum.
De cognatione ſpirituali.

TITVLI QVINTI, LIBRI SEXTI Decretalium.

DE accuſationibus, inquiſitionibus, & denuntiationibus.
De hæreticis, & Manichæis, & eorum ſeruis.
De ſchiſmaticis.
De homicidio voluntario, vel caſuali.
De exceſſibus prælatorum in ſubditos.
De priuilegijs, & exceſſibus priuilegiatorum.
De iniurijs, & damno dato.
De pœnis.
De pœnitentijs, & remiſſionibus.
De ſententia excommunicationis.
De verborum ſignificatione.
De regulis iuris.

POſitis titulis quinque librorum libro 6. prout conſequentur ponuntur in libris, non inſpecto alphabeti ordine ponuntur ijdem tituli, ſiue rubricæ

D præ-

præfatorum librorum libri ſexti ſecundum ordinem alphabeti, vt à lectoribus citius inueniri valeant.

TITVLI, SIVE RVBRICAE SEXTI Libri Decretalium.

ARbitris, lib. 1. tit. 22.
Accuſationibus, inquiſitionibus, & denuntiationibus, lib. 5. tit. 1.
Appellationibus, recuſationibus, & relationibus, lib. 2. tit. 15.
Bigamis, lib. 1. tit. 11.
Conſtitutionibus, lib. 1. tit. 2.
Conſuetudine, lib. 1. tit. 3.
Confeſſis, lib. 2. tit. 9.
Clericis coniugatis, lib. 3. tit. 2.
Clericis non reſidentibus in eccleſia, vel præbenda, lib. 3. tit. 3.
Clerico ægrotante, vel debilitato, lib. 3. tit. 5.
Conceſſione præbendæ, &c. lib. 3. tit. 7.
Conſecratione eccleſiæ, vel altaris, lib. 3. tit. 19.
Cognitione ſpirituali, lib. 4. tit. 3.
Dolo & contumacia, lib. 2. tit. 6.
Decimis, primitijs, & oblationibus, lib. 3. tit. 11.
Deſponſatione impuberum, lib. 4. tit. 2.
Electione, & electi poteſtate, lib. 1. tit. 6.
Exceptionibus, lib. 2. tit. 2.
Eo qui mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandæ, lib. 2. tit. 7.
Exceſſibus prælatorum in ſubditos, lib. 5. tit. 5.
Filijs presbyterorum ordinandis, vel non, li. 1. tit. 10.
Foro competenti, lib. 2. tit. 2.
His, quæ vi, metusve cauſa fiunt, lib. 1. tit. 20.
Hæreticis, & Manichæis, & eorum ſeruis, lib. 5. tit. 2.
Homicidio voluntario, vel caſuali, lib. 5. tit. 4.
Iudicijs, lib. 2. tit. 1.

Iura-

Iuramento calumniæ,lib.2.tit.4.
Iureiurando,lib.2.tit.11.
Inſtitutionibus,lib.3.tit.6.
Iure patronatus,lib.3.tit.7.
Immunitate eccleſiarum, cœmeteriorum, & rerum ad eas pertinentium,lib.3.tit.20.
Iniurijs & damno dato,lib.5.tit.7.
Litis conteſtatione,lib.2.tit.3.
Maioritate & obedientia,lib.1.tit.17.
Ne ſede vacante aliquid innouetur,lib.3.tit.8.
Ne clerici,vel monachi negotijs ſecularibus ſe immiſceant,lib.4.tit.21.
Officio vicarij,lib.1.tit.12.
Officio & poteſtate iudicis delegati,lib.1.tit.14.
Officio legati,lib.1.tit.15.
Officio iudicis ordinarij,lib.1.tit.16.
Poſtulatio prælatorum,lib.1.tit.5.
Pactis,lib.1.tit.18.
Procuratoribus,lib.1.tit.19.
Præſcriptionibus,lib.2.tit.13.
Præbendis & dignitatibus,lib.3.tit.4.
Priuilegijs,& exceſſibus priuilegiatorum,lib.5.tit.6.
Pœnis,lib.5.tit.8.
Pęnitentia & remiſſionibus,lib.5.tit.9.
Reſcriptis.lib.1.tit.3.
Renunciationibus lib.1.tit.7.
Reſtitutione in integrum.lib.1.tit.12.
Reſtitutione ſpoliatorum.lib.2.tit.5.
Rebus eccleſiæ non alienandis.lib.3.tit.9.
Regularibus & tranſeuntibus ad religioné.li.3.tit.14.
Reliquijs,& veneratione ſanctorum.lib.3.tit.19.
Regulis iuris.lib.5.tit.12.
Summa Trinitate & fide catholica.lib.1.tit.1.
Supplenda negligentia prælator. lib.1.tit.8.

Sententia & re iudicata.lib.2.tit.14.
Statu monachorum regularium.lib.3.tit.16.
Sponſalibus & matrimonijs.lib.3.tit.1.
Schiſmaticis.lib.1.tit.3.
Sententia excommunicationis,ſuſpenſionis,interdicti,& ſolutionis.lib.5.tit 10.
Temporibus ordinum; qualitatibus ordinandorum. lib.1.tit.9.
Teſtibus,& atteſtationibus. lib.3.tit.11.
Teſtamenti & vltimi voluntatibus. lib. 2.tit.10.
Vt nihil pendente nihil innouetur, libro 2. tit. 8.
Vita & honeſtate clericorum.lib.3.tit.1.
Voto & voti redemptione.lib.3.tit.15.
Verborum ſignificatione.lib.5.tit.11.
Nota quod in libris Sexti Decretalium ſunt tituli ſiue rubricæ 72. In primo lib.21. In ſecundo 15.In tertio 19.In quarto 3.In quinto 12.

SEquuntur tituli ſiue rubricæ Clementinarum, vt in libris earum conſequenter poſiti ſunt, ordine alphabeti non inſpecto.

TITVLI PRIMI LIBRI.
Clementinarum.

DE ſumma Trinitate,& fide catholica.
De reſcriptis.
De electione,& electi poteſtate.
De renunciationibus.
De ſupplenda negligentia prælatorum.
De ætate & qualitate,&c.
De officio vicarij.
De officio & poteſtate iudicis deligati.
De officio iudicis ordinarij.
De procuratoribus.
De in integrum reſtitutione.

TITV-

TITVLI SECVNDI LIBRI.

Clementinarum.

DE iudicijs.
De foro competenti.
De cauſa poſſeſſionis,& proprietatis.
De dolo & contumacia.
Vt lite pendente nihil in nouetur.
De ſequeſtratione poſſeſſionum,& fructum.
De probationibus.
De iureiurando.
De exceptionibus.
De ſententia & re iudicata.
De appellationibus, recuſationibus,& relationibus.

TITVLI TERTII LIBRI.

DE vita & honeſtate clericorum.
De præbendis & dignitatibus.
De conceſſione præbendæ, vel eccleſiæ non vacantis.
De rebus eccleſiæ non alienandis.
De rerum permutione.
De teſtamentis,& vltimis voluntatibus.
De ſepulturis.
De decimis,primitijs,& oblationibus.
De regularibus,& tranſeuntibus ad religionem.
De ſtatu monachorum,& canonicorum.
De religioſibus domibus vt epiſcopo ſint ſubiectæ.
De iure patronatus.
De cenſibus,exactionibus,& procurationibus.
De celebratione miſſarum & ſacramento Euchariſtiæ,& diuinis officijs.
De reliquijs,& veneratione ſanctorum.
De immunitate eccleſiarum, cœmeteriorum, & rerum ad eis pertinentium.

TITVLI QVARTI LIBRI.

DE conſanguinitate & affinitate.

TITVLI QVINTI LIBRI.

DE magiſtris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.
De Iudæis & Sarracenis & eorum ſeruis.
De homicidio voluntario vel cauſali.
De exceſſibus prælatorum in ſubditos.
De priuilegijs & exceſſibus priuilegiatorum.
De pœnitentis & remiſſionibus.
De ſententia excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, & ſolutionis.
De verborum ſignificatione.

POſitis titulis quinq; librorũ Clementinarũ, prout cõmuniter ponuntur in libris non inſpecto alphabeti ordine, ponuntur ijdem tituli, ſiue rubricæ præfatorum librorum Clementinarum, ſecundum ordinẽ alphabeti, vt à lectoribus citius inueniri valeant.

TITVLI SIVE RVBRICAE LIBRI Clementinarum.

APpellationibus, recuſationibus, & relationibus, lib.2. titulo vndecimo.
Cauſa paſſionis, & proprietatis, lib.2. tit.3.
Conceſſione prębendæ, vel eccleſiæ non vacantis, lib.3. tit.13.
Cenſibus, & exactionibus, & procurationibus, lib.3. tit.13.
Celebratione miſſarum, & ſacramento euchariſtiæ, & diuinis officijs, lib.5. tit.14.
Conſanguinate & affinitate, lib.4. tit.1.
Dolo & contumacia, lib.2. tit.3.
Decimis, primitijs, & oblationibus, lib.3. tit.8.
Electione & electi poteſtate, lib.2. tit.3.
Aetate, & qualitate in ordine præficiendorum, lib.1. tit.8.
Exceptionibus, lib.2. tit.9.

Exce-

Exceptionibus, prælatorum in ſubditos, lib. 5. tit. 4.
Foro competenti, lib. 2. tit. 2.
Homicidio voluntario vel caſuali. lib. 5. tit. 3.
In integrum reſtitutione. lib. 1. tit. 11.
Iudicijs. lib. 2. tit. 1.
Iureiurando. lib. 2. tit. 8.
Iure patronatus. lib. 3. tit. 12.
Immunitate eccleſiarum, cœmeteriorum, & rerum ad eas pertinentium. lib. 3. tit. 16.
Iudæis, & Sarracenis, & eorum ſeruis. lib. 5. tit. 2.
Magiſtris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi. lib. 5. tit. 1.
Officio vicarij. lib. 1. tit. 7.
Officio & poteſtate iudicis delegati. lib. 1. tit. 8.
Officio iudicis ordinarij. lib. 1. tit. 8.
Procuratoribus. lib. 1. tit. 10.
Probationibus. lib. 1. tit. 7.
Præbendis, & dignitatibus. lib. 3. tit. 2.
Priuilegijs & exceſſibus priuilegiatorum, lib. 5. tit. 5.
Pœnitentijs & remiſſionibus. lib. 5. tit. 6.
Reſcriptis. lib. 1. tit. 2.
Renuntiationibus. lib. 1. tit. 2.
Rebus eccleſiæ non alienandis. lib. 3. tit. 4.
Rerum permitatione. lib. 3. tit. 5.
Regularibus & tráſeuntibus ad religionẽ. lib. 3. tit. 1.
Religioſis domib⁹, vt epiſcopo ſint ſubiectę. l. 3. ti. 10.
Reliquijs & veneratione ſanctorum. lib. 3. tit. 15.
Summa trinitate, & fide catholica. lib. 1. tit. 1.
Supplenda negligentia prælatorum. lib. 1 tit. 5.
Sequeſtratione poſſeſſionum & fructuũ. lib. 2. tit. 6.
Sententia & re iudicata. lib. 2. tit. 10.
Sepulturis. lib. 3. tit. 7.
Statu Monachorum & canonicorum regularium. lib. 3. tit. 10.

Sententia excommunicationis,ſuſpenſionis & interdicti,& ſolutionis.lib.5.tit.7.

Teſtamentis & vltimis voluntatibus.lib.3.tit.4.

Vt lite pendente nihil innouetur.lib.2.tit.5.

Vita & honeſtate clericorum.lib.3.tit.1.

Verborum ſignifica.lib.5.tit.8.

Not.quod in libris Clemen.& Decretalium ſunt tituli,ſiue rubricę 43.In primo lib.11.In ſecundo 11. In tertio 16.in quarto 1.in quinto 3.

Collige per verſus quid vult diſtinctio quæuis.
Vt videat quiſquis diuinum ius hominiſque,
Vtque ſciat,per quæ conſiſtunt iura Quiritum.
Et cur dicatur res eccleſiaſtica canon.
Regum cur fuerint à primo condita iura.
Nec liceat cuiquam ius naturale mouere.
Hæc mala peccati diſtinguit ludificati.
Ex hac cognoſces,qui leges compoſuerunt.
Re qua ius naturæ à conſuetudine differt.
Vt naturali cedant,quæ conſtituuntur.
Sic legi regum,lex præualet eccleſiarum.
Mandato iuris & legum vincitur vſus.
Omnia iuſtitiæ diſcretio prouida penſat.
Non diſpenſatur vbi naturale patet ius.
Si nec agas leuiter,quod quis vitet grauiora.
Tempus in hac diſce,quo canon cœperit eſſet.
Reſpicias quot erant,& eos,qui conſtituerunt.
Actor ſit Papa,ſi concilium celebrandum.
Dicitur hic, quod bis ſynodus celebratur in anno.
Hæc monſtrat,quid Decretalis epiſtola poſſit.
Tanto quis valeat,quo quis rationibus inſtat.
Summos ſeu minimos,recitans locat inferiores.
Iſta locum diſtinguit,& ordinat eccleſiarum.
Conſecrat hæc omnes maiores,ſiue minores.
Diſcutit iſta genus,patriam, vitamque ſacrandi.

Hæc dat cuique ſuum, veniale ex crimine diſtans.
Sit poſt baptiſma contentus coniuge ſola.
Hæc Auguſtinus nubentis vota requirit.
Iſta ſacratorum contractum damnat & odit.
Hoc locus & cauſa,tempus,perſona notantur.
Contradicit & hæc per concilium Manichæis.
Tangit & hæc quæ contineant offerre volentes.
Inſtruit hæc,leuita minor,quòd contineat ſe.
Ordo ſacer non detur ei,ſi quis bigamus ſit.
Fœmina pontifici,perſona domeſtica non ſit.
Iſta docet præſul,quòd debet ſobrius eſſe.
Adſtruit hæc prudens, quòd debeat eſſe ſacrandus.
Hæc prohibet legere hæc gentilia metra ſarytæ.
Scripturas ſacras ſacrandus ſcire iubetur.
Admonet hæc illum,qui non extrinſeca nouit.
Niſi ſit ornatus,hic non admittitur ipſe.
Conuenit eſſe modum greſſus, verbique,cibique.
Tutius eſt ipſi,ſi,ſit cunctis bonus hoſpes.
In factis verbis,nunc condecet eſſe pudicum.
Gloria pontificis eſt,vt procul ingluuies ſit.
Expedit vt non ſit percuſſor quiſque ſacerdos.
Reſpuit hæc hominem diſtinctio litigioſum.
Mittit in interitum cupidos,hæc fœnus abhorrens.
Abijcitur ſacrandus in hac ſi ſit neophytus.
Non venit ad clerum,qui corpus habet vitioſum.
Iudicat hæc primo grauiter,ſed poſt moderatur.
Sacrarium erat hæc omnes,quos curia ſtringit.
Præpoſitus primò datur hic præpoſterus ordo.
Idcirco vetat hos,quia ſæpius hi repetuntur.
Reijcit hæc ſeruos ſine libertate ſacrandos.
Eijcit abſciſſos,& corporibus vitiatos.
Condemnatur in hac generatio presbyterorum.
Hic baptizatus prohibetur ſi fuit æger.
Hæc vetat Abbate monachos nolente ſacrari.

Offi-

Officium negat hæc niſi ſit bene quiſque probatus.
Nullus erit præſul,niſi quem ſacer ordo decorat.
Indigni laici iubet hæc ne pontifices ſint.
Clerus,plebs,princeps,hic eligit hæc petit, hic vult.
Vſurpans laicus id, vt elegat, audiat iſtam.
Sed docet hæc per quid tribuatur præſulis ordo.
Cùm diſſenſio fit,à pluribus ædita ſtabunt.
Vt ſacretur ab omnibus archiepiſcopus,hæc vult.
Inſtituitque iubet à præſide presbyteros hæc.
Vult hæc ſacrari,ſi cui dubius fuit ordo.
Si vult hoc præſul lectores con ſecrat abbas.
Eccleſiæ titulo,vt cares non promoueatur.
Reſpice dicta patrum ne promoueas alienum.
Abnuit hæc recipi, cui dimiſſoria non eſt.
Tutè ſuſceperis, quem ſic formata tuetur.
Punit maiores dum promouet inferiores.
Diſtinguit tempus hæc in quo promoueantur.
Tempora diſtinguit, & in his ieiunia ponit.
Rectos indicat hæc modulos interſtitiorum.
Iſta dat annorum numerum quò promoueantur.
A quibus ipſa patris electio debeat eſſe.
Sed loca Pontificis docet hæc,& presbyterorum
Crimine quo careat ſacrandus in hac replicatur.
Hęc dat pauperibus,lapſoſque docet reparare.
Vt nec conſenſum det peccatis alienis.
Sollicitus ſit epiſcopus oppreſſos retelare.
Congruit, vt præſul primum ferat hoſpiti curam.
Incautum largum vetat hæc venantibus obſtat.
Hac datur impenſa vidua inopeſque tueri.
Reſpuitur clerus ſi non pius,aut cupidus ſit.
Iſtic ſit regula hæc,& quòd bene propontus ſit.
Ex hac ſacrari prohibentur litigioſi.
Tutius ante petat,niſi ſit ſatis eccleſiæ res.
Hęc plus corde probat domino,quàm voce canendũ.

Hæc

Hæc dat obedire maioribus inferiores.
Non negat iſta ſuas mandare vices Patriarcham.
Sed non omnino vetat iſta tacere minores.
Vt ſeculi princeps non ordinet eccleſiæ res.
Vrbs non ſignatos apices non vult neque mittit.
Eſt ius muniri peregrinum quinque ſigillis.
Vniuerſalem nullum ſinit eſt vocari.
Iſta vetat,ne qui celebrent niſi pallia dentur.
Moribus indecori,non pallio ſunt decorandi.
Abſit vt vna duos habeat prouincia patres.
Senſum verſibus ijs, dat cauſæ quæſtio quæuis.
Damnat ementes ſpiritualia gratia Chriſti.
Ingreſſum vendens,vel emens perit eccleſiarum.
Si pro præbendis dederis quid, Simon haberis.
Criminis ignorans fiet reus ille paterni.
Eccleſiam reddit iſta vix, quòd ordine præſtet.
Rurſus promotos abſcidit ius promouendos.
Eccleſiæ pax plena ſibi clerique negatur.
Cauſa patens cum ſit cunctis non quæritur ordo.
Ad ius, vel ſynodum nullus trahat expoliatum.
Vim talem ſubeat, qualem feciſſe volebat.
Ad teſteſque duos præſul conuincitur aptos.
Si cadit accuſans,non cogitur reus vltra.
Reſpuitur iure vox dilatoria ſi ſit.
Vir bonus accuſat quemuis, licet inferior ſit.
Mandato legis datur accuſatio ſcriptis.
Quod plenè reſtitui debeat,ius edocet omne.
Vtitur indicijs quando fuit expoliatus.
Apertè tractetur quamuis inducia detur.
Reſtat,vt infamis, & homo, ſine lege tacens ſit.
Vox inimica domeſtica non obeſt alieno.
Mitti,vél duci non debet ad exteriores.
Liber ab hac nō ſtat ſimul quem ſua culpa remordet.
Iudex auditor non fiat præſulis vnus.

Iudicio nullus vnquam damnabitur abſens.
Exigitur ne quis in quo cadit hoc repetatur.
Torquet in actorem ſibi vox obiecta reatum.
Omnis anathema, nec agat, nec teſtificetur.
Ritè tacet quiuis minor litium ſi tenet ætas.
Dum nequis agere, nequeas teſtificari.
Ius ſtatuit, ne ſit quis vnquam teſtis, & actor.
Nunquam damnetur quis cum non poſſit adeſſe.
Dat ius quod quis agat pro ſe ciuilia tantum.
Mittit famoſum neglecta probatio flagris.
Eſt accuſandus ſemel & bis, terque vocandus.
Nemo procuret crimen ciuilia curet.
Regula iuris habet, vt ſynodalia fiant.
Re vera malus eſt, mala cuius qui male pandit.
Aut caput, aut lingua delatori capuletur.
Omnes infames taceant, aut crimine tanti.
Præſulis obiecta, niſi vera proles reprobaris.
Iudicium expetere nunquam debes alienum.
Alter adeſſe poteſt, ſi ſit prouincia diſcors.
Si cadit accuſans, non cogetur reus vltra.
Eſt qui dum viuit, nemo ſibi ſubſtituendus.
Tutus ſemper erit hic qui ſe dante recepit.
Dat ius ne ſtat, ſucceſſorem ſibi præſul.
Nullus amicorum mihi proſit vt eligat vnus.
Electus cum ſim præſtatur cautio damni.
Eſt cum ſtandum, ſententia ni vetat ipſum.
Ordinis eſt, ne quis vnquam redeat ſine ſcriptis.
Si quis anathema ſtatuit, virtute carebis.
Iudicis, & alterius nullus eſt ordo petendus.
Curent primates bene ſua non aliena.
Non dubites dotem, cum baſilica retinendam.
Ordinet, & ſeruans expendet, non alienet.
Nil præter quæ duos, præſumat ſumere ſoldos.
Iudicet vt laicus, clerum non attrahat vllus.

Iudi-

Iudicium ſecli, ſequitur ſuſpenſio cleri.
Seu bona, ſeu mala ſit ſententia, dico tenendam.
Dico quòd proprium, poterit quid clerus habere.
Eccleſiæ ſi res vendis, vel emis ſibi reddas.
Si dare vis & des, dare non potes eccleſiæ res.
Ex re communi, quæſitis vtimur æque.
Si fortaſſe voles teſtari; de proprio des.
Eccleſiæ baptiſmali dandæ decimæ ſunt.
Tempora longa trahunt, ius funeris, & decimarum.
Ius eſt, ne quis plus reperat, quàm debeat aliter.
Non niſi ciuili re, frater teſtis habetur.
Tale quid exercens, non debet clericus eſſe.
Si tulerit plus quàm dederit, iam fœnus habetur.
Ex male quæſitis, eleemoſyna non fit egenis.
Si male parta tenet, digne non pœnitet vllus.
Iniuria non pœna datur, cùm pœna notatur.
Nec retinere licet, quæ ſunt promiſſa patrono.
Solum vote nequit condemnari mulieris.
Tali die domini, placitum non debet haberi.
Atque probatur, in hac probatio danda neganti.
Nec confeſſio fit, nec iuramenta coacta.
Tollere non poterit, quem confert ſolus honorem.
In grauibus ſi fit deuictus, deijciatur.
Dantur in hac monachi, paſtores eccleſiarum.
Abbas eccleſiam, præſul debet dare curam.
Hic legitur quod ius, & rem præſcripto tollit.
Quadragenis domibus, præſcriptio religioſis.
Tales ſi teneant ius, non tamen ergo gubernent.
Vſurpans, ſine iudicio rem, decidet à te.
Reſpuit à laicis ius eccleſias retineri.
Quæritur an liceat; cordis dimittere votum.
Vt ſua Gonſaldus teneat, quæ dederat eger.
Omne monaſterio remanebit, nec redit ille.
Dum redit illicitè, quæ contulit illa manebunt.

Ter-

Terminat hæc apud alumnum ſynodale ſtatutum.
Vt non Abbates, à præſule conſtituantur.
Vt præſul clerum non impediat monachandum.
Ipſo nolente, tamen non ſuſcipit alter.
Sed iam canonicos, canoc prohibet monachari.
Quem pater offert, ſi placet exit, cum ſit adultus.
Viſam mox veſtem, ſi non pater abdicat, hic ſtet.
Offert in vitum, nec ſeruat religionem.
Et ſi forte placet, monacho tranſire licebit.
Prima ſi ex titulo, ſit commendata ſecunda.
Eccleſiam renui, vetat hæc, aliaque cupiri.
Tertia ne liceat tractare negotia ſecli.
In clara veſte prohibetur clericus eſſe.
Examen proprium fugiens, ſine ſpe graduum ſit.
Iuramenta licet homini dare quando neceſſe.
Si ſic eſſet putat, vt ait, non peierat ipſe.
Taliter exemplo, quò obediat iſte probatur.
Vota promiſſa mutentur turpia ſi ſint.
Si periurare cogis, periurus haberis.
Ex iuſta cauſa multis licet arma mouere.
Fit bellum iuſtum, ſi pro rebus repetendis.
Fas eſt quando quidem ſocio ſuccurritur armis.
Inferrique docet vindictam quæſtio quarta.
Cum ſit ad hoc poſitus, vt puniat ille meretur.
Iura, iubent homines peruerſos ad bona cogi.
Eccleſiæ rebus ſunt hæretici ſpoliandi.
Tandem de clero nulli licet arma mouere.
Si quis es hæreticus, tua ſit ſententia nulla.
Interdum mali poſt mortem corripiuntur.
Crimine prædonum non damnetur domus eius.
Tuta ſit eccleſia, quàm lex priuata tuetur.
Et ſi ſubſequitur lex altera, derogat illi.
Mentem diuinam rimantes, ſortilegi ſunt.
Vita non viuunt, qui peccant iſta tenentes.

No-

Nomina materiam,quæ per primordia ſumpſit.
In quatuor diſes iſta ſi forte requiris.
Tales ni ceſſent,communio tollitur ipſis.
Vinctum pontificis,non ſolues tu moriturum.
Morte facit pœnas,noli proponere quantùm.
Si ſit ſolemne,dirimit connubia votum.
Sponſa ligat ſponſum,propriè non eſt tamen vxor.
Soluit diſparitas cultus connubia quæque.
Iungitur hic alij ſi reſpuit illa manere.
Teſtatur bigamum ſacer Auguſtinus eundem.
Viros coniugij,perſonæ diſſipat error.
Tantum conditio poterit,ſi vilior erit.
Nam contracta prius non ſoluit fędera, ſed poſt,
Parui contrahere nequeunt ſponſalia iure.
Spiritualis naturali non ſocietur.
Vxoriſque ſuæ cognatis non ſocietur.
Mandatur clandeſtina ne connubia fiant.
Pollutam vetat, hæc in mortem fraude parentem.
Si datur inuita, poſt quando placet redit illam.
Si nulli nubat, niſi patris ſponſio fiat.
Ducere lex prohibet in coniugio meretrices.
Obſtat coniugio ſacro complenda libido.
Cum libet ſit animus, non ſpondeat hanc pater eius.
Tangere ne liceat aliam, quam ſtips ſibi fiat.
Re vera ſine mente caro nunquam violatur.
In ſimili lapſu,non hanc dimittet adulter.
Nullam,dum viuit hęc,hic pro coniuge ducat.
Alter non peccet,quo damnetur minus alter.
Frigidus eſt,alij tunc non ſociabitur vlli.
Vir non abijciat ſine iudicio mulierem.
Tertia ſi credis,purgat confeſſio crimen.
Purgat ſecretum cordis contritio crimen.
Et profecta ſemel,dilectio non cadit vnquam.
Nemo ſemel ſi pęnituit,bene pęnitet vltra.

Iſta probat dimiſſa ſemel peccata teneri.
Magna cautela,quiui penſare tenetur.
Debeat eſſe gemens, & qualis vulnera purgans.
Omnes baptiſmi maculas,quo tegere poſſit.
Dum tamen in vita, poſt mortem ducere vitam.
Vt vir non oret,vxor ſi debita quærit.
Mens vtriuſque niſi ſit, non bene continent alter.
Tuta manet, viuente viro, quæ neſcia nupſit.
Vult Leo,ſi venit hic,redit hæc,retinenſque priorem.
Cognatam propriam,nemo pro coniuge ducat.
Omnes vxoris conſanguineos reprobabis.
Nunc ſeptenorum gradum diſtinguitur ordo.
Vtque ſtatus hominis, ſic eſt generatio quarta.
Truncus ponitur hic cum ramis, vt docet author.
In teſtes recipi,monſtrat tibi ſexta parentes.
Tangit ur hic,quod non inceſtu gignitur hæres.
Vtitur, hæc, in quo diſpenſandum licitum ſit.
Aut ſi fraus ſubeat, cogetur illa reuerti.
Suſceptam ſobolem, vetat affini ſociandam.
Tunc raptus fiet,cum vi deducitur illa.
Coniungetur ei purgatio crimine raptus.
Conſecrat eccleſias domini diſtinctio prima.
Panis ſacrati fert ſacramenta ſecunda.
Tertia dat ferias,nobis ieiunia ſubdit.
Baptiſmaque docet tempus diſtinctio quarta.
Confirmat ſacrat,officijs ieiunia laudat.
Pneumate donato concludit fine beato.

Explicit Decretum verſificatum.

Sed quia Decreti rubricas nimis eſſet faſtidioſum enumerare, propter maximam multitudinem, ne tamen naturam eius prætereeam, verſus ſubiunxi totam materiam Decreti ſignificantes in genere de qualibet diſtinctione, & omnibus quæſtionibus cunctarum cauſarum.

Liber Decretorũ diſtinctus eſt in tres partes Quarum prima vocatur diſtinctiones, & huiuſmodi ſit centum, & vna In primis duabus diſtinctionibus tractat magiſter Gratianus de iure, ponendo iuris diuiſionem, ſub diuiſiones, & diuerſarũ ſpecierũ differentias, & conueniētias. In tertia, quid ſit Canon, quid priuilegium, & quid officium leg. In quarta, quare leges factæ ſunt, & quales eſſe debeant, & quãdo ex eis, vel ſecundũ eas ſit iudicãdum, ac de Quadrageſimali obſeruatione. In quinta, de muliere enixa, vel mõnſtruoſa. In ſexta, de multiplici genere illuſionum. In ſeptima, de oõditorib. legum. In viij. quòd veritati, & rationi ſit cõſuetudo poſt ponẽda. In ix. ꝙ tribunalia regum ſacerdotali ſunt poteſtati ſubdita, & quòd põtifices, & reges ſeſe indigent. In x. quibus legibus Imperatorum ſit obtemperandum, & quòd mendacia ſcriptorum non ſunt admiſſa canonibus, & ſi quando inueniantur, ſunt corrigenda in opuſculis tractatuum. In xj. quòd vſus, & conſuetudo legem, & canonem non vincant, & quæ con. ob. In xij. de conſuetudine, & more, & quem quiſque modum pſallendi debet tenere. In xiij. quòd minus malum eſt eligendum. In xiiij. quòd non ſunt aliqua committenda delicta à nobis, ne alijs grauiora committant, & quæ conſcientias valeant temperare. In xv. diſtinctione, quo tempore generalia concilia cœperunt, & quorum patrum recipiuntur opuſcula. In xvj. diſtinctione, qui ſynodi, vel concilia roborentur authoritate Romani pontificis. In xvij. quòd abſque authoritate Romani pontificis, ſynodus non debet congregari. In xviij. de pœna eorum, qui ſynodo adeſſe cõtemnunt de authoritate Romanæ ſedis. In xix. de authoritate Decretaliũ epiſtolarũ, & apoſtolicarũ ſanctionũ. In xx diſtinctione magiſter incipit agere de miniſtris eccleſiæ. In 21. de

diuerſis ordinibus & gradibus miniſtrorũ. In 22. de dignitate Romanæ eccleſiæ, & quorundam librorũ. In 23. de ordine miniſtrorũ, incipiens à Romano Pōtifice, deſcẽdendo per ſingulos gradus vſque ad oſtiaram. In 24. de examinatione ordinandorum. In 25. de officijs clericorum, incipiens ab oſtiario, & aſcendendo vſque ad epiſcopalem dignitatẽ, ſcilicet archiprimicerij, & theſaurarij, circa medium illius diſtinctionis. Nũc autem magiſter Gratianus incipit declarare illas xx. pœnas, & peccata regulæ apoſtolicæ, quas enumerat Apoſtolus in epiſtola ad Titum, ad Timotheũ. Et proſequitur in eodẽ diſtinctione. Oportet Epiſcopum, & quemlibet ad ſacros, ordines promouendum eſſe ſine crimine ſupple notabili. In 26. magiſter determinat de illa clauſula regula apoſtolica prædicta; vnius vxoris virum continuando, deinceps de continẽtia clericorum vſque ad triceſimamquartã diſtinctionem. In 35. determinat illã clauſulam regulæ apoſtolicæ, ſobrium, cuius tamen partẽ reſeruat vſque ad 44. diſtin. In 26. diſtinct. prudentẽ, & illam proſequitur in tribus diſtionibus immediate ſequentibus. In 40. & 41. diſtin. illud, ornatũ doctorẽ. In 42. illud hoſpitalem. In 43. pudicum, & doctorem. In 44. illud nõ vinolentum, quod eſt pars illius quod dictum eſt ſuperius, diſtinct. 35. ſobrium. In 45. illud, non percuſſorem. In 46. illud, non eſſe litigioſum. In 47. illud, non cupidum, domui ſuæ bene præpoſitum. In 48. illud, nõ Neophytum. In 49. magiſter breuiter recapitulat præcepta regula apoſtolicæ prædictæ. In 50. magiſter agit de lapſu, & reparationę clericorũ. In 51. decurialibus ordinandis vel non. In 52. de prępoſteratione ſacrorum ordinũ. In 53. de curis annexis recipiendis in clericũ, vel monaſteriũ. In 54. de ſeruis, & manumiſſis. In 55. de corpore vitiatis, bigamus, illiteratis, publicę

blicè pœnitentibus ordinādis, vel non. In 56. de filijs presbyterorū, & natis de fornicatione, & adulterio. In 57. de baptizatis in ægritudine non ordinandis. In 58. de monachis non ordinandis ſine licentia ſui abbatis. in 59. de laicis literatis nō ſubitò ordinandis. In 60. de electione perſonarum eccleſiæ, & in tribus ſequentibus. In 53. & 65. de cōſecratio. epiſcopi. In 61. de promotione archiepiſcopi. In 67. de ordinatione presbyterorum. In 68. de ordinatione non iterāda, & de coepiſcopis. In 69. de non ordinatis ne in eccleſia miniſtrent. In 70. ne aliquis ordinetur ſine tit. In 71. ne aliquis ordinetur à non ſuo epiſcopo. In 72. ne aliquis ignotus ſine literis cōmēdatijs recipiatur. In 73. qualiter commendatoria, vel dimiſſoria, vel formata ſit facienda. In 74. de clericis, inuitis non ordinandis. In 75. de tempore, & die conſecrationis epiſcoporū, nec non de temporibus ordinandorum aliorum clericorum. In 76. de ieiunijs, & quatuor temporibus. In 77. & 78. de ætate ordinandorum. In 79. repetit de ordinatione ſummi pontificis. In 80. in quibus laicis ſunt ordinādi epiſcopi, vel archiepiſcopi. In 81. & alijs ſequentibus repetit quædam de præceptis regulæ apoſtolicæ, & maxime de continentia clericorū. In 90. de licitis, & honeſtis operibus clericorū. In 91. de modo cantādi in eccleſia, & electi poteſtat. In 92. de obedientia minorum erga maiores. In 93. delegato Romani pontificis, & præſentationibus Archidiaconorum. In 94. de exceſſibus presbyterorum, & epiſcoporum. In 95. & 96. de diſtinctis poteſtatibus ſecularibus & eccleſiaſtici. In 97. repetit de ignotis non ordinandis. In 98. & alijs ſequentibus tractat de authoritate Archiepiſcoporū, & primatū, & vſu pallij. In vltima diſtinctione dicitur de vna prouincia, ne in duas partes diuidatur ſine principis authoritate.

SEcunda pars Decreti dicitur cauſa,eò quòd diſtin cta ſit per cauſas 36.In ſingulis autem cauſis appo nit magiſter Gratian.plures quæſtiones,in qualibet il larum allegans pro vtroque parte. tandem definitiuam ſententiam ſubiungens: vt per hoc rationes certorum iudiciorum inſtruat. In prima igitur cauſa dicit de ſimoniacis quæ continet in ſe 7.quæſtiones.In prima quærit emere ſpiritualia an ſit peccati.Sol.ſic. In ſecunda quæritur,vtrum pro ingreſſu eccleſiæ, vel monaſterij ſic pecunia exigēda,vel perſoluenda.Sol. non, & huiuſmodi negatiua eſt vera. In tertia quæritur, vtrum ſtipendia eccleſiæ emere ſit ſimonia. Sol. ſic.In quarta,vtrum ille ſit reus criminis, cuius pater illo ignorante ſimoniam commiſit. Solu ignorantia facti.nō iuris excuſat eum.In 5. vtrum liceat ea retinere,quæ pater filio ſimoniacè acquiſiuit.Solutio de rigore iuris non, ſed de miſericordia ſecus eſt. In 6. vtrum ordinatià ſimoniacis ignoranter ſit abijciendi,vel non. Solut.probata iuxta ignorantiam miſericorditer tolerantur.In 7. vtrum renuntians hæreſi ſit recipiendus in dignitate epiſcopali. Solutio,de iuris rigore deponitur,ſed ex diſpenſatione ſuſtinetur. Secunda cauſa,& quatuor quæ ſequuntur agunt ordine iudiciario,in qua ſunt octo quæſtiones.In primi quęritur, vtrū in manifeſtis ſit ordo iudiciarius requirendus.Sol.ſic,niſi ſit notoria.c.de manifeſta.In ſecunda vtrum ſpoliatus ab aliquo ſit iudiciādis. Sol.non ante reſtitutionem c.nullus. In tertia qua pœna ſunt feriēdi,qui in accuſatione defecerint. Sol.talionis calūniator.c.cau.& q.In quarta ſi accuſatore deficiente reus ſit cogendus ad purgationē.Sol.nō,niſi infamia publica laboret, vt hic per totū. In 5. an duorū teſtimonio epiſcopus ſit cōdemnandus.Sol.ſic.c.presbyter.In 6. quo remedio cauſę ſubueniatur,vel cauſa ſubleuetur.

Sol.

Sol.per appellationem ante ſententiam, vel poſt.c.biduum In 7.an laici ad accuſationem clericum ſint recipiendi. Solu.de iure antiquo ſic. de nouo non.In 8. qualiter accuſatio debeat fieri. Solu. in ſcripto.ca.in agendo ſi bellum. Tertia cauſa habet 11.quæſtiones. In 1.quæritur, an reſtitutio ſit fienda quibuslibet ſpoliatis.Solu.ſic,niſi in iſtis caſibus infamatus,apoſtaticus,iuſte ſpoliatus. Præciſus,cum ſuſpecto non reſtituuntur.c.patet.In 2.de inducijs, quo ſpatio ſint dandæ,an poſt reſtitutionem tantũ,& an poſt vocationẽ ad cauſã quibuslibet cõcedendæ ſint. Sol.ad arbitriũ iudicis.In 3.quo ſpatio menſium ſint induciæ concedendæ.Sol.ad arbitrium iudicis. In 6. vtrum infames ſint recipiendi ad accuſationem.Sol.non niſi contra conſimiles. In 5.an teſtes de domo accuſatorum ſint producendi, vel inimicorum vox ſit audienda. Solu. inimici minime,nec etiam domeſtici, quibus imperamus poſſunt.In 6. an extra prouinciã reus ſit producẽdus.Sol.nõ niſi per appellationẽ.In 7.an ſit audienda eius ſentẽtia, quẽ cum reo par inficit malitia. Sol. ſic,quandiu tollatur ab eccleſia.In 8.an epiſcopus ab vno poſſit iudicari. Solu.non niſi ſeptem epiſcopis reſeruata ſententia ſummo Pontifici.In 9.an abſens aliquis ſit accuſãdus.Sol.niſi ſit abſens pro cõtumacia. In 10.vtrũ deficiẽtes vno caſu ſint admittẽdi ad cõſequentia. Sol.ſic.c.placuit. In 11.vtrũ accuſatus poſſit conuertere accuſationẽ.Sol.non,niſi maiori crimine. Quarta cauſa habet 6. quæſtiones. In prima q̃ritur. an in excõicatione cõſtitutus alium accuſare valeat? Sol.non. In ſecundo,an intra 14.annum poſſit quis teſtificari? Sol.non. In tertia,an ab accuſatore prohibitus poſſit teſtis exiſtere? Sol.non c.ſpatium. In 4.vtrũ idem poſſit accuſator.& teſtis exiſtere? Sol.non.c.1. & 2.In 5.ſi cauſam vocatus nõ venerit die ſtatuta, an

ſit excõmunicãdus Sol. ſic niſi iuſtam cauſam abſentię probauerit. In 6. an calũniator in propria cauſa ſit audiendus? Sol. ſic, ſi cauſa non ſit criminalis. Quinta cauſa habet ſex quęſtiones. In 1. quæritur qua pęna ſit puniendus, qui famoſum librorũ ſcripſit? Sol. anathematizandus, niſi ſcripta probauerit. c. quidam malis. in ſecũda, quoties ſit quis ad causã vocãdus, antequã ſententiam excõicationis accipiat? Solutio, nõ ſolum ſemel, ſed etiam bis, vel ter. in tertia, an procurator cauſam alicuius agere valeat, qui per ſe tũc adeſſe nõ poteſt? Solutio Criminalẽ nõ, niſi ſit illuſtris perſona. causã verò iniuriarũ, quilibet poteſt, capitulo epiſcopi. In quarta, an abſq; ſynodali audiẽtia epiſcopus ſit damnãdus? Solut. non. In quinta, an ſit habẽdus inimicus qui amicũ accuſaturus eſt? Solut. non ſi hoc agat ex veritate, c. illi qui. In 6. qua pęna ſit plectendus, qui non probat quod obijcit. Solu. talionis cap. Epiphaniũ. Sexta habet 5. quæſtiones. In prima quæritur, an crimine irretiti, vel infamia notati ad huiuſmodi accuſationẽ ſint admittẽdi? Solu. non. c. ſunt plurimi. In 2. ſi epiſcopus accuſationem in accuſantẽ vertere voluerit, vtrum ſimplici verbo eius ſit fides adhibẽda? Solutio, non. abſq; certa ꝓbatione. In tertia an liceat expetere iudicium archiepiſcopi alterius prouinciæ? Solutio, non niſi in cauſa dãnationis. In 4. cuius iudicium ſit expetendum, cum epiſcopi prouinciæ in ſententia diſcordant? Solu archiepiſcopi, & coepiſcoporũ vltimæ prouinciæ. c. 1. & 2. In 5. an accuſatore deficiente reus ſit cogendus ad probationem? Solutio, nõ ſed ad purgationem ſi laborat infamia. c. actor.

Septima cauſa habet duas quæſtiones. In prima quæritur vtrum viuẽte epiſcopo alius poſſit in eadem eccleſia ordinari? Solu. non, niſi trãsferatur, vel cedat, præ infirmitate tamen vel ſenectute datur ei coadiutor.

iutor.cap. quamuis ſte. In ij. vtrum iſti, qui deſcerunt cauſa infirmitatis valetudine recepta poſſint cathedram repetere? Sol. non.

Octaua cauſa habet quique quæſtiones. In prima quæritur, an liceat epiſcopo ſucceſſorem eligere? Sol. non. c. apoſtolica. in ſecunda an amicorum patrocinia debeat in electione conualeſcere? Sol. non c. illud. in tertia an ſit ſimonia poſt electionem propter identitatem iuramentum præſtare? Sol ſi pactum ſuper hoc proceſſit. c. talia. in iiij. an liceat clericis iudicia epiſcopi de crimine recuſare? Solutio non ante condemnationem. in v. an excuſatus coram apoſtolico ſine eius literis debeat reuerti Solutio. non.

Nona cauſa habet tres quæſtiones. in prima quęritur. An ordinatus ab excõicato ſit audiendus. So. non niſi ignorauerit illum excõicatũ eſſe. c. ab excommunicatis. In ſecundo an liceat epiſcopo vel archiepiſcopo alterius clericos ordinare. Solutio, non, ſine literis dimiſſorijs ſui epiſcopi. In tertia an liceat archiepiſcopos ſubdito ſuffragane ſui damnare vel abſoluere. ſol. non, niſi negligens fuerit epiſcopus vel ad eum appellatio deferatur, vel in caſu conſimili.

Decima cauſa habet tres quęſtiones. In prima quęritur. an eccleſia cũ omni dote ad epiſcopũ pertineat aut ad eius ordinationẽ. ſol. ſic. c. regenda. c. q. in ſecũda an liceat epiſcopis res eccleſię diſtrahere ſo. non cat. præcauere. In tertio qđ ſingulis eccleſijs nomine cathedratici liceat exigere. ſo. duos ſolidos. c. itẽ ſi qs. Vndecima cauſa habet tres quęſtiones. In prima quęritur, an clericus ante ciuilem iudicẽ ſit trahẽdus ſol. non. In ſecũda qua pœna ſit feriendus qui clericũ ad ſecularem iudicem traxit. ſol. excõicationis. in tertia qua pęna ſit dignus, qui excõicationẽ vel ſentẽtia epiſcopi nõ ſeruauerit. ſol. talis eſt puniendus depoſitione.

ne. Duodecima cauſa habet quinque queſtiones. In prima quæritur an liceat clericis propriū habere. ſol. non regularibus.c.non dicatis. In ſecundo aliceat eis res eccleſiæ dare vel diſtribuere.ſol.nō,niſi in caſibus à iure conceſſis. xij.q. ij. ſine exceptione. In tertia an clerici acquiſita de rebus eccleſiæ poſſint relinquere quibus voluerint ſol.non.niſi eccleſiæ.c.j. de teſta.requiſiſti. In quarta quibus poſſunt ea relinquere, quæ de ſuis & rebus eccleſię pro venerunt.ſolu.partim eccleſiæ & partim hæredibus.xij.q.iiij.c.j. In quinta an liceat clericis facere teſtamentum.ſolu.ſic de proprijs licet, de rebus autem eccleſiæ non.ij.q.5.cap. fixum.

Decimatertia cauſa hēt duas quæſtiones. In prima quæritur vtrum decimæ ſint dandę ratione territorij, vel perſonæ ſol.ratione vtriuſq.xvj.q.j.quæſiſti. In ſecunda quæritur, an ius percipiendi decimas & funerandi tollatur pręſcriptione temporis.ſol.ſic:quia tollitur ius percipiendi decimas.xvj.q.iij.ſi quis & extra de præſcrip.de quarta.Sed ius funerandi non tollitur præſcrip.vt 3.q.2.§.non quæritur.Decimaquarta cauſa hēt 6.quæſtiones.In prima quæritur.an liceat clericis in iudicio ſua repetere ſolu. ſic, In ſecunda an ſuper rebus eccleſiæ de eadem eccleſia teſtes ſint recipiendi. ſol. ſic ſuper prudentiam. In tertia an præter ſortem aliquid exigere ſit vſura.ſol.ſic.c.plerique. In quarta an liceat clericus vel laicis vſuras petere. ſolu. non 14.q.4.quoniam nulli.& c.nec hoc.In 5.an eccleſiæ vel eleemoſynę ſint faciendę de vſuris. ſol non. xv.q.5. In 6 an vſurarij poſſint agere pœnitentiam non facta reſtitutione,ſol.ſic,ſi non habeant vnde reſtituant.c.ſi res aliena.

Decimaquinta cauſa habet 8.queſtiones. In prima queritur, an ea quę fiūt ab ignorātibus, ſint eis imputanda.ſol.nō:niſi culpa ſua per ignorantiam deuenerit.

rit.c.ſi quis de clericis.In 2.an pro impēſis patrocinijs liceat clerico munera exigere.ſol.nō. In 3.an p cōfeſſionem mulieris cū qua peccauit ſacerdos ſit cōdemnandus.ſol.nō.c.nemini.In 4.an die dominico debeāt epiſcopi cauſas audire.ſol.nō.c.placita.In 5.an negāti crimē purgatio ſit incidēda.ſol.ſic,ſi laboret infamia. c.presbyter.In 6 an in criminalibus cōfeſſio ſit extorquenda.ſolu.ſic,ſed à curialibus.nō.In 7.an epiſcopus ſolus valeat deponere presbyterū vel diaconum.ſolu. nō ca.felix.In 8.ſi cōfeſſus vel cōuictus de ijs,quę ante ordinationem cōmiſit,valeat miniſtrare,ſol.non,c. vult. Decimaſexta cauſa habet 7.quęſtiones.In prima quæritur,an liceat monachis populis officiū celebrare ſol.ſic cū permiſſione epiſcopi,& licētia abbatis.§.ecce.In 2.an liceat eis in capellis ſuis ſacerdotis inſtituere.ſol.ſic.eas poſſident cum omni iure,c.viſis.In 3.an iura eccleſiarum per pręſcriptionem tollantur,ſol.ſic c.1.In 4.an eccleſia aduerſus eccleſiam poſſit præſcribere ſol. ſic. c. volumus.In 5. an epiſcopus vel abbas iure territorij capellam valeat vendicare.ſol.non,c.ſi quis. In 6.ſi quis rē eccleſiæ ab aliquo iniuſtè detentam ſua authoritate irrepſerit, an cadat à cauſa, ſol. ipſe quidem cadit à cauſa ſed eccleſia non c. ſi epiſcopus.In 7.an liceat alicui de manu laici eccleſiam recipere, ſol.non, niſi eccleſia vel monaſterium habet iuspatronatus,c.ſi quis deinceps. Decimaſeptima cauſa habet 4.quæſtiones. In prima quæritur an reus ſit voti cum à propoſito cordis ſui recedit, ſol.nō quantū ad eccleſiā, niſi ore pronuntiauerit.c.1. In 2.an beneficia ſint ei reddenda,qui ea in infirmitate renunciauerit,ſol.ſic,ſi nō erat ſui cōpoſ. In 3.vn.liceat ei,q ſe tradit monaſterio poſtea ad propria redire ſol.ſic, intra annū.In 4.ſi retroierit an ſint ei ſua redēda,ſol. ſic,ſi de licētia ſui plati receſſit.alias nō.Decimaoctaua

ua cauſa habet duas quęſtiones.In prima quęritur,an abbas factus epiſcopus acquirat monaſterio vel eccleſiæ,ſol.dum fuit abbas acquiſiuit monaſterio,ſed dũ factus eſt epiſcopus eccleſiæ,c.quã ſit.In 2.an per epiſcopũ ſit abbas eligẽdus,ſol.à fratribus eſt eligendus, ſed ab epiſcopo ordinãdus,c.hoc tantũ.Decimanona cauſa hẽt tres quęſtiones,In 1.quęritur,an ẽps debeat permittere clericos,ad monaſterium tranſire.ſol.ſic. In 2.ſi noluerit, an liceat eis eo inuito ad monaſteriũ tranſire,ſol.ſic.c.duæ ſunt.In tertia an liceat canonicis regularibus trãſire ad monaſteriũ monachorum. ſol.non ſine licentia ſui pręlati.Viceſima cauſa habet quatuor quęſtiones.In prima quæritur,an pueri traditi monaſterio cogantur ibi manere. ſol.nõ, niſi poſtquam venerint ad annum diſcreptionis.cõſenſerint. In 2.ſi præter voluntatem parentũ intrauerint monaſterium, an poſſint extrahi de monaſterio,ſol. ſic infra annum & diẽ,ſi ſunt infra annos diſcretionis,c.ſi puella.In 3.qui inuitus cucullã induerit,an cogatur eã retinere,ſol.non,niſi poſtquam conſenſerit.In 4.an liceat ab vno monaſterio trãſire ad aliud,ſol.ſic arctioris regulæ.21.cauſa habet v.quæſtiones in 1.quęritur, an liceat clerico in duabus eccleſijs inſcribi, ſol.non, de iure communi,c.j.& 3.In 2.an liceat clerico à ſua ad eccleſiã aliam tranſire, ſol.non ſine literis dimiſſoris ſui epiſcopi,c.ſi quis iam.in 3.an.liceat clericis ſuſcipere procurationẽ negotiorũ ſecularium. ſol.non niſi cauſa pietatis in 4. an liceat clericis ornari fulgidis veſtibus,ſol.non,in v.qua pęna ſint feriendi clerici,qui ad ſeculare negotiũ fugiunt. ſol. excõicationis 25.cauſa habet v. quæſtiones. In 1.quæritur, an iuramentum ſit præſtandum,ſol.ſic,cauſa neceſſitatis.In 2.an ſit periurus,qui iurat falſum quod potat eſſe verũ ſol.ſic,propter intentionem fallendi.In 3.an liceat

cleri-

clerici epo denegare certã obedientiã.ſol.nõ ante cõdénationẽ.In 4.iuramentũ illicitũ ſit ſeruãdũ, ſol.nõ, c.in malis.& c. In v.an ſit periurus qui cogit aliũ peiet rare,ſol.ſic c.qui.peierat.23. cauſa hẽt octo q̃ſtiones. In 1.q̃ritur an militare ſit peccatũ,ſol.nõ, in iuſto bello,c.militare.In 2.an bellũ ſit iuſtum,qđ fit ex edicto pulsãdi malas cauſas hominũ,ſol.ſic,c.1.In 3.an iniuria eccleſiarũ ſit armis propulſanda.ſol.eſt ab ijs quibus licet c.fortitudo.In 4.an vindicta ſit inferẽda.ſol. eſt ab eo cuius intereſt.c.ea vindicta.in v.vtrũ ſit peccatũ iudici vel miniſtro reos occidere, ſol.non,ſi fiat cauſa iuſtitiæ,c.etiã ſine peccato.In 7.an mali ſint cogendi ad bonũ ſol. non c.ad fidẽ. In 7. an hæretici ſit ſpollãp.ſuis,& eccleſiæ bonis ſol.ſic,c.iã vero.in octaua an liceat clericis arma mouere,ſol.nõ, manu propria,niſi in cauſa neceſſitatis c. quicunque. 24. cauſa hẽt tres quęſtiones.In 1.quæritur,an hæreticus poſſit aliquẽ excõicare.ſol.non,c.audiuimus.In ſecunda an poſt mortẽ poſſit aliquis excõicari,ſol.põt pro hęreſi, c.ſanè. In tertia an pro peccato domini tota familia debeat excõicari,ſol.non.ſed interdici põt,c.ſi hęres. 25.cauſa hẽt duas q̃ſtiones.In 1.quęritur,an authoritate priuilegi j,quis cõtra ius cõe valeat ſe tueri, ſol.valeat.§.vl.In 2.an ſequẽtia priuilegia derogẽt priorib. ſol.ſic,ſi dẽtur ex tota ſciẽtia vel certa, ſciẽtia.c.reſcripta 26.cauſa hẽt 7.q̃ſtiones.In 1.quæritur, an ſint ſortilegi, qui ſub ficto nomine religionis futura promittũt,ſol.ſunt. In ij.an ſit peccatũ eſſe ſortilegiũ ſol. ſic c.ſors.In 3.à quibus genus diuinationis ſumpſit exordiũ, ſol.à Perſis. In 4. quot ſunt genera diuinationis, ſol.quatuor ſecũdũ numerũ,duo verò ſecũdũ formã. In 5.an ſortilegi ſint excõicandi,ſol.ſic,c.contra idolorum.In 6.vtrũ excommunicatus,ab epiſcopo poſſit reconciliari à presbyteros? ſol.non, incõſulto epiſcopo,

po,niſi in cauſa neceſſitatis c.ab infirmis. In 7.an mo rientibus ſit pęnitētia indicenda? ſol. nō; ſed innoreſcē da.c.admoneant. 17.cauſa habet,duas quæſtiones. In 1.quæritur, an coniugium poſſit eſſe inter vouentes; ſol.non.ſi votum ſit ſolemnizatum, ſecus ſi ſimplex, c.1.& 2. in ſecunda an liceat ſponſæ à ſponſo recede re.ſol.nō, ſi deſponſatio ſit de præſenti, c.deſponſatam.28.cauſa habet tres quæſtiones, in prima quæritur, an ſit coniugium inter infideles, ſol.non, c.non oportet.In ſecūda,an liceat cōuerſo ad fidem ducere aliam viuente priore. ſol.ſic, ſi diuiſus ſit ad infideli, c.ſi infidelis.in tertia, an bigamus ſit, qui habuit vnā vxorem ante baptiſma,& aliam poſt,ſolu.ſic,& hoc rōne baptiſmi.29 cauſa habet duas quæſtiones. In pri ma q̄ritur,an ſit matrimoniū inter ſeruū,& ingenuē, ſol.ſic,niſi error impedias.in 2.cū deprehenderit illa fore ſeruum; an liceat,ei ab illo recedere, ſol.ſic,c.ſi quis ingenuus.30.cauſa habet quinq; q̄ſtiones in pri ma quæritur,an ſit debitū reddēdū vxori,quę ꝓpriū filiū de fonte ſuſcepit,ſol.ſic, niſi ex cōſenſu vtriuſq; ſit factum.c. dictum eſt. in x.an ſponſalia contrahan tur inter infantes,ſol.non,intra ſeptimum annum.c. vbi non eſt. in tertia an ſpirituales,vel adoptiui fili cū naturalib.poſſint cōputari? ſol.nō c.1.In quarta vtrū liceat aliquē ducere commatrē vxoris ſuę in vxorē? ſol.ſic,vxore mortua,ſi cōmaternitas præceſſit matri moniū.c.ſciſcitatur.In v.an clādeſtina deſpōſatio ma nifeſtè præiudicet? ſol.non quantū ad eccleſiam.Triceſimaprima cauſa habet 3.queſtiones. In 1. q̄ritur. an poſſit duci in vxorē,quę prius polluta eſt p adulte riū,ſol.poteſt,cū dederit ei fidē prius adulter viuente viro,niſi machinatus eſſet in mortē eius,c.ſi quis viuē te.In 2 an filia ſit intuita tradēdā viro alicui in vxorē, ſol.non c.1.§.1. In 3.an poſt patris ſponſionem, ipſa

poſſit

poſſit nubere alij ſolut.poteſt, ſi non conſenſerit.

Triceſimaſecunda cauſa habet 8. quęſtiones.In 1. quæritur., an licet meretricem ducere in vxore, ſol. ſic,cum renuntiat.In 2 an ipſa ſit coniunx appellanda,quæ ducitur cauſa incontinentiæ ſolu.eſt. In 3.cuius arbitrium ſequitur mulier,an aui liberi, vel patris originarij, ſol.aui..In quarta ,an viuente vxore liceat alicui ex ancilla filios quærere,ſol.non.In v. ſi ea,quæ inuita opprimitur, pudicitiam amittere comprobatur,ſol.non,§.1. In 2. ſi adulter adulteram dimittere poſſit.ſolu.non. In 7.an vir dimiſſa vxore adultera & ea viuente, poſſit aliā ducere,ſol.non. In 8.ſi hoc ſaltem caſu infidelem ducere poſſit,ea conditione vt reuertatur ad fidem,ſolut.non,cap.ſolum. Triceſimatertia cauſa habet v. quæſtiones. In prima quæritur, an propter impotentiam coeundi ſit aliqua à viro ſeparanda,ſol.ſic,c.ſi quis.In 2.an ſeparata poſſit ei nubere cum quo prius fornicata eſt,ſol.poteſt pœnitentia peracta, cap. in adoleſcentia. In 3. an ſola contritione cordis poſſit deleri peccatum, ſol. ſic, vbi ſatas confitendi non ſuppetit, ſi confeſſionem non contempſerit,dum potuerit haberi,c.pœnitentes. Aduerte tamen,quòd iſta 3.q.non tractatur ſub forma aliarum ſed per modum tractatuli diuiſi in 7. diſt. quæ vocantur de pœnitentia. In 4. ſi tempore orationis vxoris quis debeat reddere debitum, ſol.ſic. In 4.an vir ſine conſenſu vxoris poſſit vouere continentiam, vel è conuerſo,ſol.non.Triceſimaquarta cauſa habet duas quæſtiones,n. 1.quęritur,an rea adulterij ſit,quę credens virum mortuum nupſit alteri. ſol.non.In 3. an redeunte priore cogenda ſit redire ad primum,& recedere à ſecundo.ſol.ſic.Triceſimaquinta cauſa habet decem quæſtiones. In prima quæritur an liceat aliquam ducere ex cognatione propria.ſol.non.In 2.

an

an liceat aliquam ducere ex conſanguinitate vxoris ſuæ.ſol.non.In 3. vſque ad quem gradum debet quis abſtinere à conſanguineis ſuis, & vxoris ſuæ. ſol.vſque ad ſeptimum,ſecundum antiquos.In 4.quæritur, quare vſque ad ſeptimum gradum computatur conſanguinitas.ſol.ad inſtar ſeptem ætatum huius ſeculi. In 5.quomodo gradus conſanguinitatis ſunt computandi. ſol. ſicut oſtenditur in arbore. In 6. qui iure propinquitatem firmare debeant. ſol. propinqui, & vicini.In 7. an illi qui in inceſtu nati ſunt filij reputentur.ſol.non. In 8.ſi conſanguinei ignoranter coniuncti ſimul poſſint remanere.ſol.non niſi ex diſpenſatione Romani Pontificis, in quinto gradu, vel ſupra.In 9.an matrimonium ſeparatum per falſos teſtes ſi poſtea apparuerit eccleſiam fuiſſe deceptam,ſic redintegrandum.ſol. ſic.c.quiſquis. In 10. ſi relicta alicuius viri ad ſecundas nuptias tranſierit an proles ex eis ſuſcepta poterit copulari conſanguineis prioris viri.Sol.non.

Triceſimaſexta cauſa habet duas quæſtiones. In prima quæritur,an is.qui virginem oppreſſit, raptum commiſit. Sol.ſic.c.de raptoribus. In ſecunda,an rapta raptori nubere poſſit patre conſenſum præſtante. ſol.ſic.c. denique.

TErtia pars Decreti dicitur de Conſecratione, eò quòd ita incipit.Et eſt diuiſa in 5.diſt.In 1.agitur de conſecratione eccle. & celeb. miſſ. In 2. de ſacramento Euchariſtiæ. In 3.de feſtiuitatibus per circulum anni celebrandis.In 4.de Baptiſmo.In 5.de Confirmatione,& ieiunio.Et ſic terminatur liber in duobus cade de Spiritu Sancto.

TITVLI QVAE ET RVBRICAE vulgo nuncupantur.

In vniuerſum Ius Ciuile, ex Holoandri recognitione adſcripti.

LECTORI.

HOs omnes, qui ſequuntur Iuris Imperatorij titulos non abſque labore ad hanc nouam quam conſpicis Alphabeti ſeriem redigimus, Lector beneuole, quę non tantum, Noricæ, ſed etiam cuius æditioni reſpondere poteſt. Cæterum numerus notis, quæ ſequuntur, ſingulis additus, Libros cuiuſque indicat.

CANON.

Inſt.	Inſtitutiones.
V.	ff. Vetus.
Inf.	ff. Infortiatum.
N.	ff. Nouum.
C.	Codex.
A.	Authentica.
F.	Feudorum vſus.

A

A Bigeis. N. 47. c. 9.
Abolitione generali. c. 9.
Abolitionibus. Ibi.
Acceptilationibus. N. 46. c. 8.
Accuſationibus & inſcriptionibus. N. 48. c. 9.
Actionibus. Inſt. 4.
Actionibus empti & venditi. V. 19. c. 4.
Actionibus hæreditarijs. c. 4.

Actio-

Actione pignoratitia. Ibidem.
Actore à tutore, ſeu curat. dando. c. 5.
Ademptione legatorum. Inſt. 2.
Ademptione libertatis. N. 10.
Ad exhibendum, V. 10. c. 3.
Adimendis, vel transferendis legatis, vel fideicommiſſis. V. 33.
Adiutoribus quæſtoris. A. 35.
Ad legem Aquiliam. V. 9.
Ad legem Corneliam de falſis. c. 9. & Sen. conſulto Liboniano. N. 48.
Ad legem Corneliam de ſicarijs. c. 9.
Ad legem Falcidiam. Inſ. 35. c. 6.
Ad legem Flauiam de plagiarijs. N. 48. & c. 9.
Ad legem Iuliam de adulterijs, & ſtupro. N. 48. & c. 9.
Ad legem Iul. de ambitu. N. 48. c. 9.
Ad legem Iuliam de annon. Ibid.
Ad legem Iuliam maieſt. N. 48. c. 9.
Ad legem Iuliam peculatus, & de ſacrilegijs, & reſiduis. N. 48.
Ad legem Iuliam repetundarum. N. 48. & c. 9.
Ad legem Iuliam de ſicarijs, & beneficijs. N. 48.
Ad legem Iuliam de vi publica. N. Ibi.
Ad legem Iuliam de vi priuata. Ibi.
Ad legem Iuliam de vi publica. ſeu priuata. c. 9.
Ad legem Pompeiam de parricidijs. N. 48.
Ad legem Rhodiam de iactu. V. 13.
Ad legem Viſcelliam. c. 9.
Adminiſtratione, & periculo tutorum, & curatorum qui geſſerunt, vel non, & de agendis, vel conueniendis vno, vel pluribus. Inf. 26.
Adminiſtratione rerũ ad ciuitates pertinẽtium. N. 50.
Adminiſtratione tutorum, & curatorum, & de pecunia pupillo fęneranda, vel deponenda. c. 5.
Ad-

Adminiſtratione rerum publicarum.c.11.
Adoptionibus.Inſt.1.& c.8.
Additionibus, & emancipationibus, & alijs modis quibus patria poteſtas ſoluitur.V.1.
Acquirenda,& retinenda poſſeſſ.c.7.
Acquirenda,vel omittenda poſſeſſione.N.41.
Acquirenda,vel amittenda hæreditate.Inf.29.
Acquirendo rerum dominio.N.41.
Acquiſitione per adrogationem.inſtit.3.
Ad municipalem,& de incolis.N.50.
Ad Sen.conſult.Macedonianum.c.4.
Ad Sen.conſult.Orficianum.c.6.
Ad Sen.conſult.Tertullianum.c 6.
Ad Sen.conſ.Tertullianum,& Orficianum.inf.38.
Ad Sen.conſult.Trebellianum.inf.36.
Ad Sen.conſult.Turpillianum.c.9.
Ad Sen. conſult.Turpillanum, & de abdicationibus criminum.N.48.
Ad Sen.conſult.Velleianum V.16.c.4.
Adſertione tollenda.c.7.
Aſſeſſorib.& domeſticis,& cancellarijs iudicum.c.1.
Aſſignandis libertis,ſeu aſſignatione libertorum.infor.38.inſt.3.
Aduocatis diuerſorum iudiciorum.c.2.
Aduocatis fiſci.ibidem.
Aedificijs priuatis.c.8.
Aequalitate dotis,& donationis ante nuptias.Habet autem,& alia capitula.A.97.
Aeſtimaria actione.V.19.
Aedilitio edicto, & redhibitoris actione, & quanto minoris. V.21.
Aedilitijs actioni bus.c.4.
Agentibus in rebus.c.12.
An agnatus, vel filius defuncti, poſſit retinere Feudum

F

dum repudiata hæreditate.F.2.
An apud iudicem, vel curiam domini quæſtio Feudi debeat terminari, ibidem.
An ille qui interficit fratrem domini ſui feudum amittat, ibidem.
An maritus ſuccedat vxori in beneficio.F.1.
An mutus, vel aliàs imperfectus Feudũ retineat. F.2.
Agnoſcendis, vel alendis liberis, vel parentibus, aut patronis, vel libertis.inf.25.
Agricolis,& cenſitis,& colonis.c.11.
Agricolis,& mãcipijs dominicis, vel fiſcalibus reipublicæ vel priuatæ.c.11.
Albo ſcriuendo.N.I.
Aleatoribus.V.11.
Alendis liberis, ac parentibus.c.5.
Alexandriæ primatibus.c.11.
Alienatione feudi.F.1.
Alienatione,& emphyteuſi rerũ eccleſiaſticũ.A.120.
Alienatione paterni feudi.F.2.
Alienatione iudicij mutandi cauſa facta.V.4.c.2.
Alimentis, vel cibarijs legatis.V.34.
Alimentis pupillo præſtandis.c.5.
Allodijs.F.2.
Alluuionibus, & paludibus, & paſcuis ad illum ſtatum translatis.c.7.
An per aliũ cauſę appellationũ reddi poſſint. N. 49.
An remoueri debeant teſtes qui partes eſſe deſierunt. F.2.
An ſeruus pro ſuo facto poſt manumiſſionem teneatur.c.4.
Annali exceptione Italici contractus tollenda, & de diuerſis temporibus,& exceptionibus, & præſcriptionibus,& interruptionibus earum.c.7.
Annonis,& c.adminiſtrantium, vel aſſeſſorum, alio-

rumve publicas ſolicitudines gerẽtium, & eorum qui aliquas conſecuti ſunt dignitates.c.1.
Annonis ciuilibus.c.11.
Annonis,& tribus.c.10.
Annuis,& legatis,& fideicommiſſis.Inf.33.
Apochis publicis,& de deſcriptionibus curialium,& de diſtributionibus ciuilibus.c.10.
Apoſtatis.c.1.
Apparitoribus pręfectorum pręrorio, & priuilegijs eorum.c.13.
Apparitoribus pręfecti vrbis. ibidem.
Apparitorum Magiſtrorum militum, & priuilegijs eorum.ibid.
Apparitoribus Proconſulis,& Legati c.13.
Apparitoribus comitis Orientis.ibid.
Apparitoribus Pręfecti annonæ.ibid.
Appellationibus.A.2.3.
Appellationibus, vt ſi mota apud appellationis iudicem cauſa litigatores ad arbit.deueniãt, interaque temporis biennium decurrat, & contingat denuò cauſam ad appellationis redire iudicem, ne biennij decurſus obijciatur.A.93.
Appellationibus,& conſultationibus.c.7.
Appellationibus,& relationibus.N.49.
Appellationibus recipiendis,vel non.ibi.
Apud eum quo appellatur, aliam cauſam cogere compellendum.ibidem.
Apud quem controuerſia feudi definiatur.F.2.
Apud quẽ oporteat appellationis in quinque prouincijs, Caria, Cypro, Cycladibus inſulis, Myſia, & Scythia interpoſitas examinari.A.41.
Apud quos oporteat litigare manachos,& aſcetrias. A.79.
Aqua quotidiana,& æſtiua.N.43.

Aqua,& aquæ pluu.arcend.N.49.
Aquæ ductib.c.11.
A quibus appellare non licet.N.49.
Arbitrium tutelæ.c.5.
Arboribus cædendis.N.43.
Arborum furtim cæſarum.N.47.
Argentariorum contractibus.A.136.
Argenti pretio quod theſauris inferunti.c.10.
Armenijs, vt & ipſi per omnia Romanas ſequantur leges.A.21.
Armis.A.85.
Athletis ibidem.
Attiliano tutore.inſt.1.
Auro Argento mundo ornamentis, vnguentis,veſte, vel veſtimentis,& ſtatuis legatis,inf.34.
Auro coronario.c.10.
Auri publici perſecutoribus.ibid.
Authoritate præſtanda.c.5.
Authoritate tutorum.inſt.1.
Authoritate,& conſenſu tutorũ,vel curatorũ. inf.26

B

BEneficio fratris, & quali ter frater in beneficium fratris ſuccedat.F.1.
Bonis authoritate iudicis poſſidendis, ſeu venundandis,& de ſeparationibus bonorum.c.7.
Bonis damnatorum.N.48.
Bonis eorum, qui ante ſententiam, vel mortem ſibi conſciuerunt,vel accuſatorem corruperunt.ibid.
Bonis eorum qui mortem ſibi conſciuerũnt.c.9.
Bonis libertorum.inf.38.& iure patronatus.c.6.
Bonis maternis & materni generis.ibidem.
Bonis præſcriptorum ſeu damnatorum.c.9.
Bonis q̃ liberis in poteſtate cõſtitutis,ex matrimonio vel alter acquiruntur,& eorũ adminiſtratione.c.6.

Bonis vacantibus,& incorporatione.c.10.
Bonorum poſſeſſionibus.Inſt.3.& Inf.37.
Bonorum poſſeſſione, furioſo, infanti, muto,ſurdo cæco.compet.inf.37.
Bonorum poſſeſſione contra tabul.ibid.
Bonorum poſſeſſione ſecundum tabulas.ibid.& c.6.
Bonorum poſſeſſione contra tabulas,quam prætor liberis pollicetur.c.5.
Bonorum poſſeſſione contra tabul.liberti,quæ patronis vel liberis eorum datur.ibid.
Bonorum poſſeſſione ex teſtamento militis.inf.

C

CAdaueribus punitorum.N.48.
Caducis tollendis.c.6.
Calumniatoribus.V.3.& c.9.
Canone frumentario Vrb.Romę.c.11.
Canone largitionalium,titulorum.c.10.
Cupiendis, & diſtrahendis pignoribus tributorum. ca.ibid.
Capitaneo qui curiam vendidit.F.2.
Capitatione çiuium cenſibus eximenda.c.12.
Capite minutis V.4.
Capitis diminutione.inſt.1.
Capitulis Contra di.F.2.
Captiuis & poſtliminio,& de redemptis ab hoſtibus. N.49.
Carboniano edicto.inf.37.c.9.
Caſtrenſi peculio.N.49.
Caſtrenſi omnium palatinorum peculio.c.12.
Caſtrenſi peculio militum,& præfecti annonæ. ibid.
Caſtrenſiarijs,& miniſterianis.ibid.
Cauſis ex quibus infamia alicui irrogatur. c.2.
Cenſibus.N.50.
Cenſibns,& cenſitoribus, & peræquatoribus,& in-

ſpectoribus.c.11.
Ceſſione bonorum.N.52.
Claſſicis.c.11.
Cloacis.N.43.
Clerico qui inueſtituram facit.F.2.
Clericis quià ſuis deſtiterunt eccleſijs, item de his qui orat ædificant.A.58.
Codicillis.Inſt.2.c.6.
Cohortalibus, & Principi cornicularijs, ac priuilegijs.c.12.
Collatione bonorum.inf.37.
Collatione donatorum, vel reuelatorum,aut translatorum,ſeu adæratorum.c.10.
Collatione æris.ibid.
Collatione fundorum fiſcalium, vel rei priuatæ, vel dominicæ,vel ciuitatis,vel templorum.c.11.
Collatione fundorum patrimonialium, & emphyteuticarium.ibid.
Collationibus.c.6.
Collatoribus,& alijs.A.128.
Collegiatis,& chartopratis, & nummullarijs.c.11.
Collegjis,& corporibus N.47.
Colluſione detegenda.N.40.c.7.
Colonis Illyricanis.c.11.
Colonis Palæſtinis.ibid.
Colonis Tracenſibus.ibid.
Comite Iſauriæ.A.27.
Comitibus,& archiatris ſac.pala.c.12.
Comitibus conſiſtorianis.ibid.
Comitibus rei militaris.ibid.
Comitibus qui prouincias regunt.ibid.
Commeatu.c.13.
Commercij,& mercatoribus.c.4.
Comminationes, epiſtolas, programmata, ſubſcriptiones

ptiones authoritatem rei iudicatæ non habere,c.7.
Commodati,vel contra,V.13.
Commodato,c.4.
Communi diuidundo,V.10.c.3.
Communi ſeruo manumiſſo,c.7.
Communia delegatis,& fideicommiſſis, & de in remiſſ.tollenda,V.9.
Communia de manumiſſionibus,c.7.
Communia prædiorum,tam vrbanorum,quàm ruſticorum,c.8.
Communia de ſucceſſionibus,V.6.
Communia vtriuſque iudicij, tam familiæ erciſcundæ,quàm communi diuidundo,c.3.
Communia,de vſucapionibus,c.7.
Communium rerum alienatione,c.4.
Compenſationibus.16.c.4.
Concubinis,infra 25.c.5.
Concuſione,N.47.
Condictione ex lege,V.13.
Condictione cauſa data,cauſa non ſecuta,V.12.
Cõdictione ex lege,& ſine cauſa,vel iniuſta cauſ.c.4.
Condictione furtiua,V.13.c.4.
Condictione indebiti,V.12.c.4.
Condictione ob cauſam datorum,c.4.
Condictione ob cauſam,ibid.
Condictione ob turpem vel iniuſtam cauſam,V.12.
Condictione ſine cauſa,V.12.
Conditione triticaria,V.12.
Conditionibus,& demõſtrationibus,& cauſis,& modis eorum,quæ in teſtamento, ſcribũtur,infra 35.
Conditionibus inſertis,tam in legatis, quam fideicõmiſſis,& libert.c.6.
Conditionibus inſtitut.infra 28.
Conditis in publicis horreis,c.10.

Conductoribus, & procuratoribus ſiue exactoribus prędiorum fiſcalium,& donus anguſtæ,c.2.
Confeſſis,N.42.c.7.
Confirmando tutore, vel curat.Inf.26.
Coniungendis cum emancipato liberis eius.Inf 37.
Conſanguineis, & vter.frat. A.84.
Conſortibus eiuſdem litis.c.4.
Conſtituta pecunia.c.4.V.13.
Conſtitutio, quæ per dignitates & epiſcopale munus filios liberat poteſtate patria.A.81.
Conſtitutio ſex habet Capitula 1. Vt cum de appellationibus, & retractationibus,& relationibus iudicium cognoſcitur,ſecundum illas leges controuerſię decidantur,quæ, tempore latæ ſententiæ & ſuggeſtionis obtinebant non quæ poſtea promulgatæ ſunt.2.Si altera litigantium pars renunciet,ſe allegationibus contentam fore, altera verò differat, quaſi non contentat iudex dato vnius, item & alterius,& tertij menſis dilatione, his autem prætеritis, non amplius expectato, ſed profecto ſententiam.3. Quæ cauſę ingratitudinis rationaliter filijs obijci poſſint à parentibus. 4. Quę rurſum cauſę ingratitudinis rationabiliter poſſint parentibus obijci à filijs. 5. Vt lugentes, & qui genere illis proximi ſunt, nulla de cauſa intra nouum diem comprehendantur, vocenturque in ius. 6. De conſtitutę pecunię obligatione,& ſponſionibus,ſi quis ita pecuniam conſtituat, aut ſpondeat, ſatis tibi facio, aut, ſatis tibi fiet à me, & hoc & illo,aut, ſatis fiet a me, aut hoc, aut illo.A.115.
Conſtitutiones feudales domini Lotharij Imperatoris,quas ante ianuam beati Petri in ciuitate Romana condidit obſeruandas.F.1.
Conſtitutionibus Principum.V.1.

Conſuetudine recti feudi.F.2.
Conſulibus.A.105.
Conſulibus, & non,ſpargendis ab his pecunijs, & de patricijs.c.12.
Conſultationibus.A.62.
Contentione inter dominum, & fidelem de inueſtitura feud.F.1.
Contentione inter me, & dominum de portione feudi frat. mei defun. ibid.
Contentione inter dominum,& vaſallum de inueſtitura feudi.ibidem.
Contractibus iudicium,vel eorũ qui ſunt citra eos,& inhibendis donationibus in eos faciendis & ne administrationis tẽpore proprias ędes ædificent.c. 1.
Contrahenda & emp.vend.c.4.
Contrahenda emptione, & de pactis inter emptorem, & venditorem compoſitis, & quę res venire non poſſint V. xvij.
Contrahenda & commiſſ. ſtipulat.c.8.
Contraria tut. & vtili act.inſ.27.
Contrario iudicio tutelę.c.5.
Controuerſia inter epiſcopum & vaſallum.F.2.
Controuerſia feudi apud pares terminanda. ibid.
Controuerſia inter vaſallum, & aliũ beneficio. ibid.
Controuerſia inter maſculum & fęminam de beneficio.ibid.
Controuerſia inter dominũ & emptorem feudi.ibid.
Conueniendis fiſci debitoribus.c.10.
Creditorem euict.non debere.c.8.
Crimine expilatę hęreditatis.c.9.
Crimine peculatus.ibid.
Crimine ſacrilegij.ibid.
Crimine ſtellionatus.ibidem.
Curatore bonis dando.N.42.

Cura-

Conductoribus, & procuratoribus ſiue exactoribus prędiorum fiſcalium,& donus anguſtæ,c.2.
Confeſſis,N.42.c.7.
Confirmando tutore, vel curat.Inf.26.
Coniungendis cum emancipato liberis eius.Inf 37.
Conſanguineis, & vter.frat. A.84.
Conſortibus eiuſdem litis.c.4.
Conſtituta pecunia.c.4.V.13.
Conſtitutio, quæ per dignitates & epiſcopale munus filios liberat poteſtate patria.A.81.
Conſtitutio ſex habet Capitula 1. Vt cum de appellationibus, & retractationibus,& relationibus iudicium cognoſcitur,ſecundum illas leges controuerſię decidantur,quæ, tempore latæ ſententiæ & ſuggeſtionis obtinebant non quæ poſtea promulgatæ ſunt.2.Si altera litigantium pars renunciet,ſe allegationibus contentam fore, altera verò differat, quaſi non contentat iudex dato vnius, item & alterius,& tertij menſis dilatione, his autem præteritis, non amplius expectato, ſed profecto ſententiam.3. Quæ cauſę ingratitudinis rationaliter filijs obijci poſſint à parentibus. 4. Quę rurſum cauſę ingratitudinis rationabiliter poſſint parentibus obijci à filijs. 5. Vt lugentes, & qui genere illis proximi ſunt, nulla de cauſa intra nouum diem comprehendantur, vocenturque in ius. 6. De conſtitutę pecunię obligatione,& ſponſionibus,ſi quis ita pecuniamconſtituat, aut ſpondeat, ſatis tibi facio, aut, ſatis tibi fiet à me, & hoc & illo,aut, ſatis fiet a me, aut hoc, aut illo.A.115.
Conſtitutiones feudales domini Lotharij Imperatoris,quas ante ianuam beati Petri in ciuitate Romana condidit obſeruandas.F.1.
Conſtitutionibus Principum.V.1.

Conſuetudine recti feudi.F.2.
Conſulibus.A.105.
Conſulibus, & non,ſpargendis ab his pecunijs, & de patricijs.c.12.
Conſultationibus.A.62.
Contentione inter dominum, & fidelem de inueſtitura feud.F.1.
Contentione inter me, & dominum de portione feudi frat. mei defun. ibid.
Contentione inter dominum,& vaſallum de inueſtitura feudi.ibidem.
Contractibus iudicium,vel corũ qui ſunt citra eos,& inhibendis donationibus in eos faciendis & ne administrationis tẽpore proprias ędes ædificent. c. 1.
Contrahenda & emp.vend.c.4.
Contrahenda emptione, & de pactis inter emptorem, & venditorem compoſitis, & quę res venire non poſſint V. xvij.
Contrahenda & commiſ. ſtipulat.c.8.
Contraria tut. & vtili act.inſ.27.
Contrario iudicio tutelę.c.5.
Controuerſia inter epiſcopum & vaſallum.F.2.
Controuerſia feudi apud pares terminanda. ibid.
Controuerſia inter vaſallum, & aliũ beneficio. ibid.
Controuerſia inter maſculum & fęminam de beneficio.ibid.
Controuerſia inter dominũ & emptorem feudi.ibid.
Conueniendis fiſci debitoribus.c.10.
Creditorem euict.non debere.c.8.
Crimine expilatę hęreditatis.c.9.
Crimine peculatus.ibid.
Crimine ſacrilegij.ibid.
Crimine ſtellionatus.ibidem.
Curatore bonis dando.N.42.

Cura-

Curatore furioſi & prodigi.c.5.
Curatoribus.Inſti.1.
Curatoribus, furioſo, & alias extra minores dandis. inf.27.
Curialibus vrbis Romæ.c.11.
Curioſis,& ſtationarijs.c.1.
Curſu publico,& augarijs,& perangarijs.ibid.
Cuſtodia reorum.c.9.
Cuſtodia & exhibit.reorum.N.48.
Cupreſſo ex luco Daphenſi, vel Perſeis per Aegyptũ non excidendis vel vendendis.c.11.

D

DAmno infecto,& de ſuggrundis, vel protectionibus.N.xxxix.
Debitoribus ciuitatem.c.11.
Debitorẽ venditionẽ pignorũ impedire nõ poſſe.c.8.
De canis.c.12.
Decretis ab ordine faciendis.N.59.
Decretis Decurionum ſuper immunitate quibuſdam concedenda.c.10.
Decurionibus.A.101.
Decurionibus & filijs eorum.N.50.
Decurionibus & filijs eorũ,& qui decuriones habentur,& quibus modis à fortuna curię liberẽtur.c.10.
Decurionibus,vt filijs ſuis decurionibus dodrantem relinquant.A.38.
Decurionibus,vt accepta dignitate Præfectoria,tunc demum curia liberent, cum in actu poſitam acceperint.A.69.
Dedititia libertate tollenda.c.7.
Defenſoribus,& occultatoribus.c.12.
Defenſoribus ciuitatum.c.1.A.15.
Delatoribus.c.10.
Depoſiti,vel contra.c.4.V.16.

Depo-

Depoſito, & atteſtatione ad inquillinos facta, itē de ſuſpenſione erogationis panum ciuilium. A. 88.
Deſcriptione quatuor Præſidum Armeniæ. A. 31.
Deſertoribus & occultatoribus. c. 12.
Dignitatibus. ibid.
Dilationibus. c. 3.
Diſcoſſoribus. c. 10.
Diſtratione pignorum, & hypothecarum. V. 20. c. 8.
Diuerſis capitulis, & ſolutione matrimoniū. A. 117.
Diuerſis officijs, & apporitoribus iudicium, & probatorijs eorum. c. 12.
Diuerſis prædijs vrbanis, & ruſticis templorum, & ciuitatum, & omni reditu ciuili c. 11.
Diuerſis regulis iuris antiqui. N 50.
Diuerſis reſcriptis, & pragmaticis ſanctionibus. c. 1.
Diuerſis temporalibus præſcriptionibus, & acceſſio, poſſeſſion. N. 44.
Diuidenda tutela, & pro qua parte quiſque tutorum conueniatur. c. 5.
Diuiſione ſtipulationum. inſt. 3.
Diuiſione rerum, & qualitate. V. 1.
Diuortijs, & repudijs. V. 24.
Diuortio facto, apud quem filij nutriantur. c. 5.
Dolo malo. V. 4. c. 2.
Doli mali, & metus exceptione. N. 44.
Domeſtici, & protectoribus. c. 12.
Donationibus. c. 3. N. 39. inſt. 2.
Donationibus ante nuptias, vel propter nuptias, & ſponſalitijs. c. 5.
Donationibus inter virum, & vxorem. V. 24.
Donationibus inter virum & vxorem, & à parentibus in liberos factis & ratihabitione. c. 5.
Donatione mortis cauſa facta à decurionibus. A. 87.
Donationibus quæ ſub modo, vel ſub conditione,
vel

vel ex certo tempore conficiuntur.c.8.
Dote relegata.Inſ.31.
Dote cauſa non numerata,c.5.
Dotis collatione.Inſ.37.
Dotis promiſſione,& nuda pollicitatione.c.5.
Duobus fratribus à capitaneo inueſtitis F.1.
Duobus reis promittendi, qui vice mutua fideiuſſores accepti ſunt.A.99.
Duobus reis ſtipulandi.Inſ.45.
Duobus reis ſtipulandi & promittendi.Inſt.3.c.8.

E

EA quæ raptori ſuo nubit A cl.
Eccleſiaſticarum rerum immobilium alienatione,& ſolutione,A.46.
Eccleſiaſticis canonibus, & priuilegijs,quæ Sacroſanctas reſpiciunt eccleſias.A.131.
Eccleſiaſticis diuerſis capit.A.123.
Eccleſijs conſtitutis in Aphrica.A.37.
Endo.V.2.c.2.
Edicto diui Hadriani tollendo, & quemadmodum ſcriptus hæres in poſſeſſionem mittatur.c.6.
Edictum de fide.A.132.
Edictum de formula artificium. A.122.
Edictũ de his,qui luxuriãtur contra naturam,A.141.
Effractoribus & expilatoribus.N.47.
Emancipationibus liberorum.c.8.
Emendatione ſeruorum.c.9.
Emandatione propinquorum.ibid.
Emptione & venditione.Inſ.3.
Eo,qui fecit finem agnato de feudo paterno F.1.
Eo qui ſibi,vel hæredibus ſuis maſculis & fœm.inueſtituram accepit.ibid.
Eo,qui ꝑ tutore,prove curatore negotia geſſit.inſ.27.
Eo quod certo loco dare opor.V.13.

Eo,

Eo,qui pro tutore negotium geſſit.c.5.
Eo, per quem factum fuerit, quo minus quis iudicio ſiſtat.V.2.
Eo,cui libertatis cauſa bona addicuntur.Inſt.3.
Epiſcopali audientia,& diuerſis capitulis,quæ ad curam pertinent pontificalem.c.1.
Epiſcopis & clericis,orphanotrophis,& xenodochis, & prochotrophis,& aſceterijs,& monachis,& priuilegijs eorum,& caſtrenſi peculio,& de redimendis captiuis & de nuptijs clericorum vetitis, ſeu permiſſis. ibid.
Epiſcopum,vel abbatem,vel abbatiſſa, vel dominum plebis feudum dare non poſſe.F.1.
Equeſtri dignitate.c.12.
Erogatione militaris annonæ.c.12.
Errore calculi.c.2.
Errore aduocatorum, & libellos, ſeu præces concipientium.ibid.
Etiam ob chirographariã pecuniã pignus teneri. c.8.
Etiam per procuratorem cauſam in integrum reſtitutionis agi poſſe c.2.
Euictionibus.c 8.
Euictione & dupla ſtipulatione.V.21.
Eum qui appellauerit in prouincia defendi. N.49.
Eunuchis.c.4.
Exactoribus tributorum.c.10.
Exceptionibus.Inſt.4.
Exceptione rei iudicatæ.N.44.
Exceptione rei venditæ.V.21.
Exceptionibus,& præſcriptionibus.c.8.
Exceptionibus,& præſcriptionib & piudicijs. N.44.
Excoctione,& translatione militaris annonæ, c.12.
Excuſation ibus artificum.c.10.
Excuſationibus munerum.ibid.

Excuſationibus tutorum, & curatorum. inſt.1.c.5.
Excuſationibus tutorum,& curatorum,& de temporibus earum, inſt.27.c.5.
Ex delictis defunctorum quantum hæredes conueniantur.c.4.
Executione rei iudicatæ, c.7.
Executoribus, & exactoribus,c.12.
Executoribus, & his qui conueniuntur, & reconueniuntur.A.96.
Exemplum ſacræ formæ de appellationibus. A. 126.
Exemplum ſacrę pragmaticæ formę de vſuris.A.160.
Exequijs,quas fieri oporteat in defunctorum funerationibus.A.59.
Exhæredatione liberorum,inſt.2.
Exercitoria actione.V.14.
Exercitoria,& inſtitoria actione,c.4.
Exhibendis,& tranſmittendis reis,c.9.
Expenſis publicorum ludorum.c.11.
Expilate hęreditatis.N.47.
Ex quibus cauſis maiores in integrũ reſtituãtur. V.4.
Ex quibus cauſis pignus, vel hypotheca tacitè contrahitur.V.20.
Extraordinarijs cognitionibus,& ſi iudex litem ſuam fecciſſe dicatur.N.50.
Extraordinarijs criminibus.N.37.
Extremis voluntatibus & bonorum infilios divitio A.107.

F

Fabricenſibus,c.11.
Falſa cauſa adiecta legato, vel fideicommiſſo,c.6.
Falſa moneta,c.9.
Familię erciſcundę.V.10.c.3.
Famoſis libellis,c.9.
Ferijs,c.3.
Fe-

Ferijs,& dilationibus,diuerſis temporibus,& quibus
cauſis feriæ non impediantur.V.2.
Feudi cognitione.F.2.
Feudo ſine culpa non amittendo.F.1.
Feudo non habente propriam feudi naturam.F.2.
Feudo Marchiæ,vel ducatus.f.1.
Feudo fœminæ,f.2.
Feudo dato in vicem legis cõmiſſariæ reprobãdo. f.j.
Feudo Guardiæ & Caſtaldiæ.ibid.
Feudis datis minimis Valuaſoribus,quid iuris ſit.ibid.
Fideicommiſſis.c.6.
Fideicommiſſ.hæreditatis petit. V.5.
Fideicommiſſarij libertatibus.N.40.& c.7.
Fideicommiſſarijs hæreditatibus, & ad Senatuſconſultum Trebellianum.inſt.2.
Fideiuſſoribus,inſt.c.3.
Fideiuſſoribus minorum.c.2.
Fideiuſſoribus tut.ſeu curatorum.c.5.
Fideiuſſor & mandat.N.46 c.8.
Fideiuſſoribus,& nominatoribus,& hæredibus tutorum & curatorum.inf.28.& c.8.
Fide inſtrumentorum, & amiſſione eorum.V.xxij.
Fide inſtrumentorum & amiſſione eorum, & apochis, & antipochis faciendis,& de his quæ ſine ſcriptura fieri poſſunt.c.4.
Fide inſtrumentorum,& iure haſtæ fiſcalis,& de additionibus.c.10.
Fiduciaria tutela.inſt.1.
Filijs familiarum, & quemadmodum pro his pater teneatur.c.10.
Filijs ante dotalia iuſtrumenta natis.A.19.
Filijs natis ex matrimonio ad Morganaticam contracto.f.2.
Filijs officialium militarium, qui in bello moriuntur.

tur. c.xij.
Filios familias minor.c.11.
Finium regundorum.V.1c.c.3.
Fiſcalibus vſuris.c.10.
Fluminibus, ne quid in flumine, ripare eius fiat, quo peius nauigetur.N.43.
Fonte, ibidem.
Forma fidelitatis.F.2.
Fratribus de nouo beneficio inueſtitis, ibid.
Fructibus, & litium expenſis, c.7.
Frumento Alexandrino, c.11.
Frumentis vrbis Conſtantinopolitanę, ibid.
Fugitiuis.V.11.
Fugitiuis colonis patrimonialibus, ſaltuenſibus, & emphyteuticis, ibid.
Funeo dotali.V.23.c.5.
Fundis limitrophis, & terris, & paludibus, & paſcuis, & limitaneis, & caſtellorum, c.11.
Fundis patrimonialibus, & ſaltuenſibus, & emphyteuticis, & eorum conductoribus, ibid.
Fundis reis priuatę, & ſaltibus diuinæ domus, ibid.
Fundis, & ſaltibus rei Tamiacę, ibid.
Furij.N.47.
Furtis, & ſeruo corrupto, c.6.
Furti aduerſus nautas caupones, ſtabularios.N.47.
Furibus balneatijs.47.

G

GEneralis forma de proſpecto in mare, ſcripta Dominico glorioſiſ. Prętorum prętecto.175.
Gladiatoribus, c.11.
Glande legenda.N.43.
Gradibus cognationum, inſt.3.
Gradibus, & affinibus, & nominibus eorum. inf. 38.
Grege dominico, c.11.

Hæ-

H

HAebreis, quomodo oporteat eos ſcripturas lege. A. 146.
Hæc conſtitutio interpretatur priorem conſtitutionem quæ de his lata eſt, qui ingrediuntur monaſteria, & ſubſtantias ſuas conſecrant, & ex quo ipſam tempore valere oporteat. A. 75.
Hæredibus. A. 164.
Hæredibus inſtituendis. Inſt. 2. inf. 28. & quæ perſonæ inſtitui non poſſunt, c. 6.
Hæredibus tutorum, c. 5.
Hæredum qualitate, & differentia. inf. 2.
Hæreditate, vel actione vendita. V. 18. c. 4.
Hæreditatibus decurionum, nauiculariorum, cohortalium militum, & fabricenſium, c. 6.
Hæreditatibus, quæ ab inteſtato deferuntur. inſt. 3.
Hæreticis, & Manichæis, & Samaritanis, c. 1.
His finitur lex deinde conſuetudines regni incipiunt. F. 2.
His, qui propter metũ iudicis non appellauerunt, c. 7.
His, per quos agere poſſumus inſt. 4.
His, q̃ ex publica collatione illata sũt, nõ vſurpã, c. 10.
His, qui ex officio quod adminiſtrarunt, conueniuntur, c. 11.
His, qui in priorum creditorum locum ſuccedũt, c. 8.
His, qui ſe deferunt, c. 10.
His, qui deiecerint, vel effunderint. V. 9.
His, qui ad eccleſias confugiunt, vel exclamant, & ne quis ab eccleſia extrahatur, c. 1.
His, qui in Eccleſia manumittuntur, c. 1.
His, quæ relicta ſunt eccleſiæ Miſiæ. A. 65.
His, qui eunuchus faciunt. A. 142.
His, qui in exilium dati, vel ab ordine moti ſunt, c. 10.
His, qui numero liberorum, vel paupertate excuſa-

tur. c.xij.
Filios familias minor.c.11.
Finium regundorum.V.1c.c.3.
Fiſcalibus vſuris.c.10.
Fluminibus, ne quid in flumine, ripare eius fiat, quot peius nauigetur.N.43.
Fonte,ibidem.
Forma fidelitatis.F.2.
Fratribus de nouo beneficio inueſtitis,ibid.
Fructibus,& litium expenſis,c.7.
Frumento Alexandrino,c.11.
Frumentis vrbis Conſtantinopolitanę,ibid.
Fugitiuis.V.11.
Fugitiuis colonis patrimonialibus, ſaltuenſibus, & emphyteuticis, ibid.
Funeo dotali.V.23.c.5.
Fundis limitrophis,& terris,& paludibus, & paſcuis, & limitaneis,& caſtellorum,c.11.
Fundis patrimonialibus, & ſaltuenſibus, & emphyteuticis,& eorum conductoribus,ibid.
Fundis reis priuatę,& ſaltibus diuinæ domus,ibid.
Fundis,& ſaltibus rei Tamiacę,ibid.
Furij.N.47.
Furtis,& ſeruo corrupto,c.6.
Furti aduerſus nautas caupones,ſtabularios.N.47.
Furibus balneatijs.47.

G

GEneralis forma de proſpecto in mare, ſcripta Dominico glorioſiſ. Prętorum pręfecto.175.
Gladiatoribus,c.11.
Glande legenda.N.43.
Gradibus cognationum,inſt.3.
Gradibus, & affinibus, & nominibus eorum. inf. 38.
Grege dominico,c.11.

Hæ-

H

HAebreis, quomodo oporteat eos ſcripturas lege. A. 146.
Hæc conſtitutio interpretatur priorem conſtitutionem quæ de his lata eſt, qui ingrediuntur monaſteria, & ſubſtantias ſuas conſecrant, & ex quo ipſam tempore valere oporteat. A. 75.
Hæredibus. A. 164.
Hæredibus inſtituendis. Inſt. 2. inſ. 28. & quæ perſonæ inſtitui non poſſunt, c. 6.
Hæredibus tutorum, c. 5.
Hæredum qualitate, & differentia. inſ. 2.
Hæreditate, vel actione vendita. V. 18. c. 4.
Hæreditatibus decurionum nauiculariorum, cohortalium militum, & fabricenſium, c. 6.
Hæreditatibus, quæ ab inteſtato deferuntur. inſt. 3.
Hæreticis, & Manichæis, & Samaritanis, c. 1.
His finitur lex deinde conſuetudines regni incipiunt. F. 2.
His, qui propter metũ iudicis non appellauerunt, c. 7.
His, per quos agere poſſumus inſt. 4.
His, q̃ ex publica collatione illata sũt, nõ vſurpã, c. 10.
His, qui ex officio quod adminiſtrarunt, conueniuntur, c. 11.
His, qui in priorum creditorum locum ſuccedũt, c. 8.
His, qui ſe deferunt, c. 10.
His, qui deiecerint, vel effunderint. V. 9.
His, qui ad eccleſias confugiunt, vel exclamant, & ne quis ab eccleſia extrahatur, c. 1.
His, qui in Eccleſia manumittuntur, c. 1.
His, quæ relicta ſunt eccleſiæ Miliæ. A. 65.
His, qui eunuchus faciunt. A. 142.
His, qui in exilium dati, vel ab ordine moti ſunt, c. 10.
His, qui numero liberorum, vel paupertate excuſa-

tionem meruerunt,c.10.
His,qui feudum dare poſſunt,& qui non,qualiter acquiratur,& retineatur.F.1.
His,quæ vt indignis auferuntur,inf.34.
His,quibus vt indignis auferuntur hæreditates,& ſenatuſconſult.Sillaniano,c.6.
His,qui notantur infamia.V.3.
His,qui ſui,vel alieni iuris ſunt.inſt.1.V.1.
His,q latrones,vel alijs crimi.reos occultauerint, c.9.
His, quæ ſub modo legata, ſeu fideicommiſſa relinquuntur, c. 6.
His,qui ſponte publica munera ſubeunt,c.10.
His, qui ex publicis rationibus, mutuam pecuniam acceperunt, ibidem.
His,qui mutuum dant agricol.A.33.
His,qui in Oſdroena illicitas cōtrahūt nuptias.A.15.
His, qui nuptias iterant.A.22.
His,qui à non domino manumiſſi ſunt,c.7.
His,qui parentes,vel liberos occiderunt, c.9.
His,quæ pœnæ cauſa relinquuntur.inf.34.
His,quæ pęnæ nomine teſtamento, vel codicillis ſcribuntur, vel relinquuntur.c.6.
His,qui à principe vacationem accederunt. c.10.
His,qui ad ſtatuas confugiunt, c.1.
His,qui nō impletis ſtipendijs ſacro ſoluti ſunt, ibid.
His,quæ pro vt ſcriptis habentur.inf.34.
His,q ante apertas tabulas hęreditates trāſmittūt,c.6.
His,qui ſibi adſcribunt in teſtamento,c.9.
His, quæ in teſtamento delentur, inducuntur, vel inſcribuntur. inf.28.
His, qui potentiorū nomine titulos prædijs affigunt, vel eorum nomina in litem prætendunt,c.2.
His,qui veniam ætat. impetra,ibid.
His,quæ vi,metuſve cauſa geſta ſunt,ibid.

Hono-

Honorum vehiculis,c.11.
Honoribus, & muneribus non continuandis inter patrem,& filium,& de interuallis,c.10.
Hortulanis.A.64.

I

IMpenſis in rebus dotalibus factis.inf.25.
Imponenda lucratiua deſcriptione,c.10.
Impuberum,& alijs ſubſtitutionibus,c.6.
Immunitate nemini concedenda,c.10.
Immenſis donationibus colatis filios.A.92.
Incẽdio,ruina,naufragio,rate naue expugnata.N.47.
Inceſtis,inutilibus,& nefarijs nuptijs,c.5.& A.12.
Incolis,& vbi quis domiciliũ habere videtur,et de his qui ſtud iorũ cauſa in aliena ciuitate degunt. c. 10.
Indicta niduitate,& de lege Iulia Miſcella tollẽda,c.6.
Indictionibus,c.10.
In diem addictione.V.18.
Indulgentia tributariorum reliquorum.A.148.
Infamibus,c.10.
Infantibus expoſitis.A.153.
Infantibus expoſitis liberis, & ſeruis, & de his, qui ſanguinolentos nutriendos acceperunt,c.8.
Infirmandis pœnis cęlibatus,& orbitatis, & de decimarijs ſublat.c.8.
Ingenuis,inſt.1.
Ingenuis manumiſſis,c.7.
Ingratis liberis,c.8.
In iurijs,inſt.4.c.9.
Iniurijs,& famoſis libellis.N.47.
In ius vocando.V.2.c.2.
In ius vocati vt eant,vel ſatiſdent.V.2.
Iniuſto,rupto,irrito facto teſtamento,inf.28.
In integrũ reſtitutione,poſtulata,ne q̃d noui fiat,c.2.
In integrum reſtitutionibus.V.4.

In integrum reſtitutionibus nimirũ 25. annorũ, c. 2.
In litem dando tutore,vel curat.c.5.
In litem iurando.V.12.c.5.
Inofficioſis donationibus,c.3.
Inofficioſis dotibus,ibid.
Inofficioſo teſtam.inſt.2.c.3.V.5.
In quib. cauſis coloni cẽſiti dños accuſa. poſsũt,c.11.
In quibus cauſis feud.amittatur.F.2.
In quibus cauſis, militantes fori præſcriptione vti non poſſunt,c.3.
In quibus cauſis pignus tacitè contrahitur,c.8.
In quibus caſibus tutorem habenti,tutor,vel curator dari poſſit,c.5.
In quibus cauſis in integrum reſtitutio neceſſaria non eſt,c.1.
In quibus cauſis ceſſat longi tẽporis præſcriptio, c.7.
In rem verſo.V.15.
In quibus cauſis tutorem habenti, tutor, vel curator dari poſſit,c.5.
Inſpiciendo ventre,cuſtodiendoque partu, inf.25.
Inſtitoria actione,V.14.
Inſtitutionibus, & ſubſtitutionibus, ſeu reſtitutionibus ſub conditione factis,c.6.
Inſtructo,vel inſtru.leg.inf.33.
Interdictis,inſt.4.c.8.
Interdictis, ſeu extraordinarijs action. quæ pro his competunt.N.43.
Interdictis,& relegatis,& deportatis.N.48.
Interdicto matrimonio inter pupillum, & tutorem , ſeu curatorem ,filioſque eorum,c.5.
Interrogationibus in iure faciendis, & de interrogatorijs act. ſublatis.V.11.
Interpretatione à Principe facta.Et vt vſuræ particulatim ſolutæ,duplum ſortis non excedant.A. 138.
Inue-

Inueſtitura de re aliena facta.F.2.
Inueſtitura in maritum facta,ibid.
Inueſtitura,quam Titius accepit à Sempronio, ibid.
Inutilibus ſtipulationibus,inſt.3.c.8.
Irenarchis,c.10.
Itinere actuque priuato.N.44.
Iudæis,& cœlicolis,c.1.
Iudicatum ſolui.N.46.
Iudicibus.A.125.
Iudicib.& ne cũ iureiurando deligãtur. Et vt iudices modis omnibus appellãtiones ſuſcipiãt.Itẽ ne iudices ſacræ alicui formæ,quæ lite pẽdẽte facta ſit de hoc,quomodo litẽ decidi oporteat attendat.A.82.
Iudicis,c.3.
Iura agationis, & cognationis tollit, & præſcribit ſucc.ab inteſt.A.118.
Iure aureorum annullorum. N.40.& natalibus reſtituendis,c.6.
Iure codicillorum,inſ.29.
Iure deliberandi,& adeunda,vel acquirenda hæreditate,c.6.
Iure deliberandi,inſ.28.
Iure dominij,impetrando,c.8.
Iure dotium.V.28.c.5.
Iure emphyteutico,c.4.
Iure fiſci.N.40.c.10.
Iure immunitatis.N.50.
Iure liberorum,c.8.
Iure naturali,gentium,& ciuili,inſt.1.
Iure patronatus,inſ.37.
Iure perſonarum,ibid.inſt.1.
Iure reipublicæ,c.11.
Iureiurando propter calumniam dando,c.2.
Iureiurando, quod moriens de modo ſui patrimonij

nij præſtitit. A.48.
Iureiurando, ſiue voluntario, ſiue neceſſario, ſiue iudiciali.V.12.
Iuris formulis,& impetratione actionũ ſublata. c. 2.
Iuriſdictione.V.2.
Iuriſdictione omniũ iudiciũ,& de foro cõpetenti.c.3.
Iuris,& facti ignorantia.V.22.c.1.
Iuſtitia,& iure.Inſt.1.V.1.
Iuſiurandum quod præſtari ſolet. ab his qui officia ſuſcipiunt. A.9.

L

LAtina libertate tollenda, & per certos modos in ciuitatem Romanam transfuſa.c.7.
Legationibus.N.50.c.10.
Legatis.Inſt.2.c.6.
Legatis,& fideicommiſſ.liber primus.inf.30.
Legatis,& fideicommiſſis liber ſecundus.ibid.31.
Legatis,& fideicommiſſis liber tertius.ibid.32.
Legatis præſtandis contra tabula; bonorum poſſeſſione petita.inf.37.
Lege aquilia.Inſt.4.c.3.
Lege Commiſſoria.V.18.
Lege Conradi.F.2.
Lege Falcidia.Inſt.1.& c.7.
Lege Fuſia Caninia tollenda.Inſt.1.& c.7.
Legibus,& conſt.principum,c.1.
Legibus ſenatuſque cõſultis,longa cõſuetudine. V.1.
Legitima agnatorum tutela.Inſt.1.
Legitima agnatorum ſucceſſ.ibid.3.
Legitima tutela,c.5.
Legitimis hæredibus,c 6.
Legitima parentum tutela.Inſt.1.
Legitima patronorum tutela.Inſt.1.
Legitimis liberis, & ex filia nepotibus ab inteſtato venien-

venientibus,c.6.
Legitimis tutoribus.inſ.26.
Liberali cauſa.N.40.c.7.
Libellis dimiſſorij,qui Apoſtoli dicuntur.N.49.
Liberatione legata,inſ.34.
Liberis quomodo eos oporteat,vel legitimos,vel naturales intelligi,& de indotatis nuptijs.A.47.
Liberis exhibendis, ſeu deducendis,& de libero homine exhibendo.N.43.& c.8.
Libero homine exhibendo.N.43.
Liberis præteritis,vel exhæredat,c.9.
Libertinis.inſt.1.c.10.
Libertis,& eorum liberis,c.7.
Liberis,& poſthumis hæredibus inſtituendis, vel exhæredandis,vel præteris,inſ.28.
Liberis vniuerſitatum,inſ.37.
Literarum obligationibus,inſt.3.
Litigatoribus,& de ſportulis, & vt quæ iubentur, referendarij compleant,neque ſe cauſæ immiſceant, & per ſe exequantur.A.124.
Litigioſis.N.44.c.8.
Litigioſis, & de cautione, quæ ante reorum citationem præſtari debet ab actoribus, & quando actor priuilegio vti nequeat, quòd inuitus agere non cōpellatur,c.112.
Litis conteſtatione,c.3.
Littorum,& itinerum cuſtodia,c.12.
Locatione,& conductione,inſt.3.
Locari,& conducti.V.19.
Locato,& conducto.4.
Locatione prædiorum ciuilium, vel fiſcalium, ſiue templorum,ſiue rei priuatæ,vel dominicæ,c.11.
Locis,& itineribus publicis.N.4.
Loco publico fruendo,ibidem.

Longi temporis præſcriptione,quæ pro libertate, & non aduerſus libertatem opponitur,c.7.
Lucris aduocatorum,& commiſſ.officiorum,ſeu apparitorum,c.12.
Luitione pignoris,c.8.

M

Magiſtratibus conueniendis, & eorum hæredibus,inſ.27.
Magiſtratibus municipalibus,c.1.
Magiſtris ſacrorum ſcriniorum.c.12.
Maiuma.c.11.
Maleficis,& mathematicis,& cæteris ſimilibus,c.9.
Mancipijs,& colonis patrimonialium,& ſaltuenſiũ, & emphyteuticorum feudorum,c.11.
Mandati,vel contra.V.17.c.4.
Mandato,inſt.3.
Mandatis principium,c.1.
Manumiſſionibus.N.40.
Manumiſſionibus quæ ſeruis ad vniuerſitatem pertinentibus imponuntur,ibid.
Manumiſſis teſtamento,ibid.
Manumiſſis vindicta,ibid.
Mendicantibus validis,c.11.
Menſoribus,c.12.
Metallarijs, & metallis, &.procuratoribus metallorum,c.11.
Metatis,& epidemeticis,c.12.
Metropolio Berito,c.11.
Migrando.N.43.
Milite vaſallo qui contumax eſt.F.2.
Militibus.A.1 6.
Militari teſtamento,in ſt.2.inſ.29.
Militari veſte,c.12.
Minoribus 25.annis.V.4.

Moderatore Arabiæ. A.202.
Moderatore Helenoponti. A.28.
Modo multarum quæ à iudicibus infliguntur, c.1.
Monachis, & aſceterijs,& eorũ cõuerſatione. A.133.
Monaſterijs, & monachis, & eorum antiſtibus. A.5.
Monopolijs, & conuentu negotiatorum illicito, vel artifico,ergo laborum, nec non balneatorum prohibitis illicitis pactionibus,c.4.
Mortis cauſa donationibus.c.34.& c.8.
Mortuo inferendo,& ſepulchro ædificando. V.11.
Muliere raptum paſſa. A.143.
Mulieribus fide hæreticis,c.109.
Mulieribus quæ ſe proprijs ſeruis iunxerunt.
Mulieribus, in quo loco munera ſexui congruentia, vel honor.agnoſcant.c.10.
Muneribus,& honoribus. N.50.
Muneribus patrimonium.c.10.
Municipibus,& originarijs.ibid.
Murilegulis, & gyneciarijs, & procuratoribus gynecij & de monetarijs & buſtagiarijs.c.11.
Mutatione nominis.c.9.

N

NAtalibus reſtituendis.N.40.
Natura feudi.F.1.
Natura ſucceſſionis feudi.F.11.
Naturalibus liberis.A.89.
Naturalibus liberis,& matribus eorum,& ex quibus cauſis iuſti efficiantur.c 5.
Naufragijs.c.12.
Nauibus non excuſandis,ibid.
Nauicularijs, ſeu naucleris publici ſpecies tranſportãtibus,& de tollenda luſtralis auri collatione.ibid.
Nauticis Tyberinis.ibid.
Nautę,et caupones,ſtabularij,vt recepta reſtituãt.v.4.

Nau-

Nautico fœnore. V.xxij.c.4.
Ne ſanctum baptiſma iteretur.c.1.
Ne quis cogatur bonis cedere. A. 135.
Ne decurio, aut cohortalis perducat in ius, ſiſtaturve iudicio citra iuſſionem Principis, quę inſinuetur præfe. A.151.
Ne defuncti, ſeu reliquię eorum à creditoribus afficiantur contumelia, & ne aſſeſſores cognitionem cauſarum abſque iudicibus ſuſcipiant. A.60.
Ne de ſtatu defunctorum poſt quinquennium quęratur. N.40.c.7.
Ne rei dominicæ, vel templorum vindicatio, temporis, pręſcriptione ſubmoueatur.c.7.
Ne pro dote, mulieri bona mariti addicantur. c.5.
Ne filius pro patre, vel pater pro filio emancipato, vel libertus per patrono conueniatur.c.4.
Ne fideiuſſores, vel mandatores dotium dentur.c.5.
Ne fiſcus, vel Reſpublica procurationem alicui patrocinij cauſa, illicite pręſtet.C.2.
Ne fiſcus rem, quam vendidit, euincat. C.10.
Ne ſacrę fortunę, quæ de cauſis procedunt publicis, aliter robur accipiant, quam glorioſiſſ. prætorium Præfectis inſinuatę ſint, vel fuerint, illicque habeantur ratę. A.152.
Ne quid in flumine publico, ſiue in ripa eius fiat, quo aliter aqua fluat, atque priore ęſtate fluxit. N.44.
Ne Iudęi, Samaritani, & Hęretici per cauſam religionis, & cultus ſui curiali fortuna liberentur, ſed dum curialibus muneribus ſubdantur, priuilegijs eorum non vtantur. Item, vt ijdem poſſint contra orthodoxos, qui curiali fortunæ ſubditi ſunt, teſtimonium dicere, vt qui pręclare pro orthodoxa (Reipub. teſtimonium perhibeant. A.45.
Ne quis in ſua cauſa iudicet, vel ſibi ius dicat.c.3.

Ne

Ne quis eum, qui in ius vocabitur, vt eximat. V.2.

Ne quis liber, inuitus actum reipublicę gerere cogatur, c.11.

Ne libertini de cętero iure aùreorum annullorum, & reſtitutorum natalium opus habeant. Item, vt dotalium inſtrumentorum, confectio in libertinalibus ipſo etiam facto legitimas reddat nuptias, & ſuos patri filios. Si fortè ea ancilla ſit, vt & ipſa dotis confectione libera exiſtat, & nuptię legitimę, & ex ea progeniti filij patris ſui ſint. A.78.

Ne in medio litis fiant ſacrę formę, aut ſacrę iuſſiones. ſed ſecundũ generales leges cauſę decidantur. Et vt pręſens conſtitutio ante perſonarum in iudicio cõfirmationẽ inferãtur actis iudiciarijs. A.113.

Ne quid in loco ſacro fiat. N.43.

Ne quid in loco, vel itinere publico fiat, ibid.

Ne quo in loco, per Imperium Romanum lenones ſint. A.14.

Ne Chriſtianum mancipium hęreticus, vel paganus, aut Iudęus, vel poſſideat, vel circuncidat, c.1.

Ne rei militaris comitibus, vel tribunis lauacra pręſtentur, ibid.

Ne à mulieribus quę ſe proſtituunt fideiuſſor, aut iuſiurandum exigatur, quod hoc genus vitę deſerturę non ſint. A.51.

Ne quis quòd agricolę mutuam pecuniam dedit, illius terram detineat, & quem vſurarum modum creditores, accipere debent ab agricola. A.34.

Ne quis mutuum dans agricolę, terram eius teneat, item quàm magnas vſuras creditores ab agricolis debeant, percipere. A.32.

Ne quid oner. publ. imponatur. c.11.

Ne operę à collationibus exigantur. c.10.

Ne quis oratorium citra ſciẽtiam Epiſcopi ędificet, &

vt

vt prius definiat, quæ ad curam, & inſtitutionem oratorij ædificandi neceſſaria futura ſint. Et ne Epiſcopi abſint à ſuis eccleſijs ac de alienatione immobilium rerum eccleſiaſticarum. A. 47.
Ne perſonæ, vel rei, vel auri alteris pro altero oppignerationes fiant, ſed oppigneratione oblæſo, eius quadruplũ reſtituatur. Item, ne pro eo, qui vel percuſſit, vel alioquin damnum irrogauit, alius percutiatur, aut qualitercunque damnum ſentiat. Et ne donatio à priuato in Imperatorem facta, indigeat actorum publicorum confectione. A. 52.
Ne liceat potentioribus patrocinium litigantibus pręſtare, vel actiones in ſe transferre. c. 2.
Ne ſine iuſſu Principis, certis iudici. liceat confiſcare. c. 9.
Ne liceat in vna, eademque cauſa tertio prouocare, vel poſt duas ſententias iudicum, quas definito perfectorum roborauerit, eas retractare. c. 7.
Ne ruſticani ad vllum obſequium deuocentur. c. 11.
Ne tutor, vel curator vectigal conducat. c. v.
Ne vir ex dote, aut mulier ex donatione ante nuptias prouenies, lucrũ proprietatis iure teneãt, ſed cõſeruent dominium filijs ſuis, vel ſi ad ſecũdas nuptias non veniant, in lucro ſolũ vſũfructum obtinentes, & vt qui diuortio matrimonium dirimunt, ſi dotẽ aut ante nuptias donationem lucrẽtur, ſimiliter, & ipſi dominum, filij cõſeruent, perſona, quę vſumfructum habet, cogenda filios alere? Si verò bona gratia ſoluatur matrimonium, & videantur quædã occaſione damni dati detenta eſſe, vt hac arte perempta ea quæ detinentur, reſeruentur filijs. A. 98.
Ne vis fiat ei, qui in poſſeſſionem miſſus eſt. N. 43.
Ne vxor pro marito, vel maritus pro vxore, vel mater pro filio conuenientur. c. 4.

Ne

Neceſſarijs,& ſeruis hæredibus inſtituendis, vel ſubſtituendis.c.6.
Negotiatores ne militent.12.
Negotiorum geſtorum act. V.3.c.2.
Nemini licere ſignum Saluatoris Chriſti,humi,vel in ſilice, vel in marmore ſculpere, aut pingere.c.1.
Nihil innouari appellatione pendente.N.49.
Nil aggeribus non rumpendis.c.9.
Non alienãdis aut permutãdis rebus eccleſiaſtici immobilibus,aut in ſpecialem hypothecã dãdis creditoribus,ſed vt ſufficiant generales hypothecæ.A.7.
Non eligendo ſecundo nubentes vxores.A.2.
Non licere habitatoribus Matrocomię. loca ſua ad extraneum transfere. c.2.
Non numerata pecunia.c.4.
Notis feudorum. F. 2.
Noua forma fidelitatis.ibid.
Nouationibus,& delegationibus.N.46.& c.8.
Noui operis nuntiatione.N.39.
Nouis operibus contra proſpectum in mare.A.63.
Noxalibus actionibus. inſt.4.c.3.
Nudo iure quiritum tollendo.c.7.
Nulli licere in frenis equeſtribus ſellis,& balteis,margaritas,ſarmagdos, & hyacinthus aptare, & de artificibus palatinis.c.11.
Numerarijs,& actuarijs,carthularijs, & adiutoribus, ſiue ſcriniarijs & exceptoribus ſedis excelſæ, cęterorũque iudicũ,tam militariũ,quàm ciuilium.c.12.
Nundinis. N.l.
Nundinis,& mercatoribus.c.4.
Nuptijs inſt.1.c.5.

O

OBlatione votorum, c.12.
Obligationibus, inſt.3.

Obli-

vt prius definiat, quæ ad curam, & inſtitutionem oratorij ædificandi neceſſaria futura ſint. Et ne Epiſcopi abſint à ſuis eccleſijs ac de alienatione immobilium rerum eccleſiaſticarum. A. 47.

Ne perſonæ, vel rei, vel auri alteris pro altero oppignerationes fiant, ſed oppignerationε oblæſo, eius quadruplū reſtituatur. Item, ne pro eo, qui vel percuſſit, vel alioquin damnum irrogauit, alius percutiatur, aut qualitercunque damnum ſentiat. Et ne donatio à priuato in Imperatorem facta, indigeat actorum publicorum confectione. A. 52.

Ne liceat potentioribus patrocinium litigantibus preſtare, vel actiones in ſe transferre. c. 2.

Ne ſine iuſſu Principis, certis iudici. liceat confiſcare. c. 9.

Ne liceat in vna, eademque cauſa tertio prouocare, vel poſt duas ſententias iudicum, quas definito perfectorum roborauerit, eas retractare. c. 7.

Ne ruſticani ad vllum obſequium deuocentur. c. 11.

Ne tutor, vel curator vectigal conducat. c. v.

Ne vir ex dote, aut mulier ex donatione ante nuptias prouenies, lucrū proprietatis iure teneāt, ſed cōſeruent dominium filijs ſuis, vel ſi ad ſecūdas nuptias non veniant, in lucro ſolū vsūfructum obtinentes, & vt qui diuortio matrimonium dirimunt, ſi dotē aut ante nuptias donationem lucrētur, ſimiliter, & ipſi dominum, filij conſeruent, perſona, quę vſumfructum habet, cogenda filios alere: Si verò bona gratia ſoluatur matrimonium, & videantur quædā occaſione damni dati detenta eſſe, vt hac arte perempta ea quæ detinentur, reſeruentur filijs. A. 98.

Ne vis fiat ei, qui in poſſeſſionem miſſus eſt. N. 43.

Ne vxor pro marito, vel maritus pro vxore, vel mater pro filio conueniantur. c. 4.

Ne

Neceſſarijs,& ſeruis hæredibus inſtituendis, vel ſubſtituendis.c.6.
Negotiatores ne militent.12.
Negotiorum geſtorum act. V.3.c.2.
Nemini licere ſignum Saluatoris Chriſti,humi,vel in ſilice, vel in marmore ſculpere, aut pingere.c.1.
Nihil innouari appellatione pendente. N.49.
Nil aggeribus non rumpendis. c.9.
Non alienãdis aut permutãdis rebus eccleſiaſtici immobilibus,aut in ſpecialem hypothecã dãdis creditoribus,ſed vt ſufficiant generales hypothecæ. A.7.
Non eligendo ſecundo nubentes vxores. A.2.
Non licere habitatoribus Matrocomię. loca ſua ad extraneum transfere. c.2.
Non numerata pecunia.c.4.
Notis feudorum. F.2.
Noua forma fidelitatis. ibid.
Nouationibus,& delegationibus.N.46. & c.8.
Noui operis nuntiatione.N.39.
Nouis operibus contra proſpectum in mare.A.63.
Noxalibus actionibus. inſt.4.c.3.
Nudo iure quiritum tollendo.c.7.
Nulli licere in frenis equeſtribus ſellis,& balteis,margaritas,ſmaragdos, & hyacinthus aptare, & de artificibus palatinis.c.11.
Numerarijs,& actuarijs,carthularijs, & adiutoribus, ſiue ſcriniarijs & exceptoribus ſedis excelſæ, cęterorũque iudicũ,tam militariũ,quàm ciuilium.c.12.
Nundinis. N.1.
Nundinis,& mercatoribus.c.4.
Nuptijs inſt.1.c.5.

O

OBlatione votorum, c.12.
Obligationibus, inſt.3.

Obli-

Obligationibus,& actionibus,c.4.& N.44.
Obligationibus ex conſenſu,inſt.3.
Obligationibus,quę quaſi ex cõtractu naſcũtur,ibid.
Obligationibus,quæ ex delicto naſcuntur, inſt.5.
Obligationibus,quæ quaſi ex delicto naſcuntur,ibid.
Obſequijs à liberis, & libertis, parentibus patronis præſtant.37.
Obſequijs patrono præſtandis,c.6.
Officio aſſeſſoris.V.1.
Officio comitis Orientis,c.1.
Officio comitis rerum priuatarum ſacri palatij, ſacrique patrimonij,c.1.
Officio conſulis.V.6.
Officio comitis ſacrarum largitionum,c.1.
Officio iudicis,inſt.4.
Officio ciuilium iudicum,c.1.
Officio diuerſorum iudicum,ibid.
Officio eius cui mandata eſt iuriſd.V.1.
Officio militarium iudicum,c.1.
Officio eius, qui vicem alicuius iudicis, vel præſidis obtinet,ibid.
Officio iuridici.V.1.
Officio iuridici Alexandriæ,c.1.
Officio magiſtri militum,ibid.
Officio magiſtri officiorum,ibid.
Officio præfecti Auguſtalis.V.1.c.1.
Officio prefecti prætorio.V.1.
Officio præfecti vigilum,ibid.c.1.
Officio prefecti vrbi,c.1.
Officio præfecti prætoriorum Oriẽtis,& Illyrici,c.2.
Officio præfecti prætorio Aphricæ, & de omni eiuſdem diæceſeos ſtatu,ibid.
Officio prefidis.V.1.
Officio pretoris,ibid.

Offi-

Officio prętorum,c.1.
Officio procuratoris Cęſaris,vel rationalis.V.1.
Officio proconſulis,& legati.V.1.c.1.
Officio quęſtoris.V.1.c.1.
Officio rectoris prouinciæ, & vt nulli patrię ſuę administratio, ſine ſpeciali permiſſu principis, permittatur,c.1.
Officio vicarij,ibid.
Officijs,quę miniſtrãt in ſacris appellationib.A.20.
Officinis, & ſiue tabernis Cõſtantinopolitanę vrbis, & vt mille tm̃,& cẽtũ officinę ſacroſanctę maioris eccleſię excuſentur,oẽs reliquę,ad quemcunq; dominum pertineant, conſueta obeant munia.A.43.
Omni agro deſerto,& quando ſteriles fertilibus imponuntur.c.11.
Operis noui nuntiatione,c.8.
Operibus publicis.N.50.c.8.
Operis libertorum,inf.38.c.6.
Operis ſeruorum.V.7.
Optione,vel elect.legata,inf.33.
Ordine cognitionum.c.7.
Ordine iudiciorum.c.3.
Origine iuris,& omnium magiſtratum,& ſucceſſione prudentum.V.1.

P.

PAce Conſtãtię compoſita inter Fridericum, & filiũ eius Hẽricum,& quoſdã nobiles Alemaniæ & ciuitates Lombardię,& Romandiolę.F.2.
Pace iuramento firmanda,ibid.
Pace tenenda,& eius violatoribus,ibid.
Pactis,c.2.V.2.
Pactis dotalibus.V.23.
Pactis & conuentis tàm ſuper dote, quàm donatione ante nuptias,& paraphernis,c.5.

Pactis

nij præſtitit. A.48.
Iureiurando, ſiue voluntario, ſiue neceſſario, ſiue iudiciali. V. 12.
Iuris formulis, & impetratione actionũ ſublata. c. 2.
Iuriſdictione. V. 2.
Iuriſdictione omniũ iudiciũ, & de foro cõpetenti. c. 3.
Iuris, & facti ignorantia. V. 22. c. 1.
Iuſtitia, & iure. Inſt. 1. V. 1.
Iuſiurandum quod præſtari ſolet ab his qui officia ſuſcipiunt. A. 9.

L

LAtina libertate tollenda, & per certos modos in ciuitatem Romanam transfuſa. c. 7.
Legationibus. N. 50. c. 10.
Legatis. Inſt. 2. c. 6.
Legatis, & fideicommiſſ. liber primus. inf. 30.
Legatis, & fideicommiſſis liber ſecundus. ibid. 31.
Legatis, & fideicommiſſis liber tertius. ibid. 32.
Legatis præſtandis contra tabula, bonorum poſſeſſione petita. inf. 37.
Lege aquilia. Inſt. 4. c. 3.
Lege Commiſſoria. V. 18.
Lege Conradi. F. 2.
Lege Falcidia. Inſt. 1. & c. 7.
Lege Fuſia Caninia tollenda. Inſt. 1. & c. 7.
Legibus, & conſt. principum, c. 1.
Legibus ſenatuſque cõſultis, longa cõſuetudine. V. 1.
Legitima agnatorum tutela. Inſt. 1.
Legitima agnatorum ſucceſſ. ibid. 3.
Legitima tutela, c. 5.
Legitimis hæredibus, c 6.
Legitima parentum tutela. Inſt. 1.
Legitima patronorum tutela. Inſt. 1.
Legitimis liberis, & ex filia nepotibus ab inteſtato venien-

venientibus,c.6.
Legitimis tutoribus.inf.26.
Liberali cauſa.N.40.c.7.
Libellis dimiſſorij,qui Apoſtoli dicuntur.N.49.
Liberatione legata,inf.34.
Liberis quomodo eos oporteat,vel legitimos,vel naturales intelligi,& de indotatis nuptijs.A.47.
Liberis exhibendis, ſeu deducendis,& de libero homine exhibendo.N.43.& c.8.
Libero homine exhibendo.N.43.
Liberis præteritis,vel exhæredat,c.9.
Libertinis.inſt.1.c.10.
Libertis,& eorum liberis,c.7.
Liberis,& poſthumis hæredibus inſtituendis, vel exhæredandis,vel præteris,inf.28.
Liberis vniuerſitatum,inf.37.
Literarum obligationibus,inſt.3.
Litigatoribus,& de ſportulis, & vt quæ iubentur, referendarij compleant,neque ſe cauſæ immiſceant, & per ſe exequantur.A.124.
Litigioſis.N.44.c.8.
Litigioſis, & de cautione, quæ ante reorum citationem præſtari debet ab actoribus, & quando actor priuilegio vti nequeat, quòd inuitus agere non cõpellatur,c.112.
Litis conteſtatione,c.3.
Littorum,& itinerum cuſtodia,c.12.
Locatione,& conductione,inſt.3.
Locari,& conducti.V.19.
Locato,& conducto.4.
Locatione prædiorum ciuilium, vel fiſcalium, ſiue templorum,ſiue rei priuatæ,vel dominicæ,c.11.
Locis,& itineribus publicis.N.4.
Loco publico fruendo,ibidem.

Longi temporis præſcriptione,quæ pro libertate, & non aduerſus libertatem opponitur,c.7.
Lucris aduocatorum,& commiſſ.officiorum,ſeu apparitorum,c.12.
Luitione pignoris,c.8.

M

MAgiſtratibus conueniendis, & eorum hæredibus,inſ.27.
Magiſtratibus municipalibus,c.1.
Magiſtris ſacrorum ſcriniorum.c.12.
Maiuma.c.11.
Maleficis,& mathematicis,& cæteris ſimilibus,c.9.
Mancipijs,& colonis patrimonialium,& ſaltuenſiũ, & emphyteuticorum feudorum,c.11.
Mandati,vel contra.V.17.c.4.
Mandato,inſt.3.
Mandatis principium,c.1.
Manumiſſionibus.N.40.
Manumiſſionibus,quæ ſeruis ad vniuerſitatem pertinentibus imponuntur,ibid.
Manumiſſis teſtamento,ibid.
Manumiſſis vindicta,ibid.
Mendicantibus validis,c.11.
Menſoribus,c.12.
Metallarijs, & metallis, &.procuratoribus metallorum,c.11.
Metatis,& epidemeticis,c.12.
Metropolio Berito,c.11.
Migrando.N.43.
Milite vaſallo qui contumax eſt.F.2.
Militibus.A.1 6.
Militari teſtamento,in ſt.2.inſ.29.
Militari veſte,c.12.
Minoribus 25.annis.V.4.

Moderatore Arabiæ. A.202.
Moderatore Helenoponti. A.28.
Modo multarum quæ à iudicibus infliguntur, c.1.
Monachis, & aſceterijs,& eorũ côuerſatione. A.133.
Monaſterijs, & monachis, & eorum antiſtibus. A.5.
Monopolijs, & conuentu negotiatorum illicito, vel artifico, ergo laborum, nec non balneatorum prohibitis illicitis pactionibus, c.4.
Mortis cauſa donationibus. c.34.& c.8.
Mortuo inferendo,& ſepulchro ædificando. V.11.
Muliere raptum paſſa. A.143.
Mulieribus fide hæreticis, c.109.
Mulieribus quæ ſe proprijs ſeruis iunxerunt.
Mulieribus, in quo loco munera ſexui congruentia, vel honor. agnoſcant. c.10.
Muneribus,& honoribus. N.50.
Muneribus patrimonium. c.10.
Municipibus,& originarijs. ibid.
Murilegulis, & gyneciarijs, & procuratoribus gynecij & de monetarijs & buſtagiarijs. c.11.
Mutatione nominis. c.9.

N

NAtalibus reſtituendis. N.40.
Natura feudi. F.1.
Natura ſucceſſionis feudi. F.11.
Naturalibus liberis. A.89.
Naturalibus liberis,& matribus eorum,& ex quibus cauſis iuſti efficiantur. c.5.
Naufragijs. c.12.
Nauibus non excuſandis, ibid.
Nauicularijs, ſeu naucleris publici ſpecies tranſportatibus,& de tollenda luſtralis auri collatione. ibid.
Nauticis Tyberinis. ibid.
Nautę, et caupones, ſtabularij, vt recepta reſtituãt. v.4.

Digitized by Google

Nautico fœnore. V. xxij. c. 4.

Ne ſanctum baptiſma iteretur. c. 1.

Ne quis cogatur bonis cedere. A. 135.

Ne decurio, aut cohortalis perducat in ius, ſiſtaturve iudicio citra iuſſionem Principis, quę inſinuetur præfe. A. 151.

Ne defuncti, ſeu reliquię eorum à creditoribus afficiantur contumelia, & ne aſſeſſores cognitionem cauſarum abſque iudicibus ſuſcipiant. A. 60.

Ne de ſtatu defunctorum poſt quinquennium quęratur. N. 40. c. 7.

Ne rei dominicæ, vel templorum vindicatio, temporis, pręſcriptione ſubmoueatur. c. 7.

Ne pro dote, mulieri bona mariti addicantur. c. 5.

Ne filius pro patre, vel pater pro filio emancipato, vel libertus per patrono conueniatur. c. 4.

Ne fideiuſſores, vel mandatores dotium dentur. c. 5.

Ne fiſcus, vel Reſpublica procurationem alicui patrocinij cauſa, illicite pręſtet. C. 2.

Ne fiſcus rem, quàm vendidit, euincat. C. 1 c.

Ne ſacrę fortunę, quæ de cauſis procedunt publicis, aliter robur accipiant, quàm glorioſiſſ. prætorium Præfectis inſinuatę ſint, vel fuerint, illicque habeantur ratę. A. 152.

Ne quid in flumine publico, ſiue in ripa eius fiat, quo aliter aqua fluat, atque priore ęſtate fluxit. N. 44.

Ne Iudęi, Samaritani, & Hęretici per cauſam religionis, & cultus ſui curiali fortuna liberentur, ſed dum curialibus muneribus ſubdantur, priuilegijs eorum non vtantur. Item, vt ijdem poſſint contra orthodoxos, qui curiali fortunæ ſubditi ſunt, teſtimonium dicere, vt qui pręclare pro orthodoxa Reipub. teſtimonium perhibeant. A. 45.

Ne quis in ſua cauſa iudicet, vel ſibi ius dicat. c. 3.

Ne

Ne quis eum, qui in ius vocabitur, vt eximat. V.2.

Ne quis liber, inuitus actum reipublicę gerere cogatur, c.11.

Ne libertini de cętero iure aureorum annullorum, & reſtitutorum natalium opus habeant. Item, vt dotalium inſtrumentorum, confectio in libertinalibus ipſo etiam facto legitimas reddat nuptias, & ſuos patri filios. Si forte ea ancilla ſit, vt & ipſa dotis confectione libera exiſtat, & nuptię legitimę, & ex ea progeniti filij patris ſui ſint. A.78.

Ne in medio litis fiant ſacrę formę, aut ſacrę iuſſiones, ſed ſecundũ generales leges cauſę decidantur. Et vt pręſens conſtitutio ante perſonarum in iudicio cõfirmationẽ inferatur actis iudiciarijs. A.113.

Ne quid in loco ſacro fiat. N.43.

Ne quid in loco, vel itinere publico fiat, ibid.

Ne quo in loco, per Imperium Romanum lenones ſint. A.14.

Ne Chriſtianum mancipium hęreticus, vel paganus, aut Iudęus, vel poſſideat, vel circuncidat, c.1.

Ne rei militaris comitibus, vel tribunis lauacra pręſtentur, ibid.

Ne à mulieribus quę ſe proſtituunt fideiuſſor, aut iuſiurandum exigatur, quod hoc genus vitę deſerturę non ſint. A.51.

Ne quis quòd agricolę mutuam pecuniam dedit, illius terram detineat, & quem vſurarum modum creditores, accipere debent ab agricola. A.34.

Ne quis mutuum dans agricolę, terram eius teneat, item quàm magnas vſuras creditores ab agricolis debeant, percipere. A.32.

Ne quid oneri publ. imponatur. c.11.

Ne operę à collarionibus exigantur. c.10.

Ne quis oratorium citra ſciẽtiam Epiſcopi ędificet, &

vt

vt prius definiat, quæ ad curam, & inſtitutionem oratorij ædificandi neceſſaria futura ſint. Et ne Epiſcopi abſint à ſuis eccleſijs ac de alienatione immobilium rerum eccleſiaſticarum. A.47.

Ne perſonæ, vel rei, vel auri alteris pro altero oppignerationes fiant, ſed oppigneratione oblæſo, eius quadruplũ reſtituatur. Item, ne pro eo, qui vel percuſſit, vel alioquin damnum irrogauit, alius percutiatur, aut qualitercunque damnum ſentiat. Et ne donatio à priuato in Imperatorem facta, indigeat actorum publicorum confectione. A.52.

Ne liceat potentioribus patrocinium litigantibus prǽſtare, vel actiones in ſe transferre. c.2.

Ne ſine iuſſu Principis, certis iudici. liceat confiſcare. c.9.

Ne liceat in vna, eademque cauſa tertio prouocare, vel poſt duas ſententias iudicum, quas definito perfectorum roborauerit, eas retractare. c.7.

Ne ruſticani ad vllum obſequium deuocentur. c. 11.

Ne tutor, vel curator vectigal conducat. c.v.

Ne vir ex dote, aut mulier ex donatione ante nuptias prouenies, lucrũ proprietatis iure teneãt, ſed cõſeruent dominium filijs ſuis, vel ſi ad ſecũdas nuptias non veniant, in lucro ſolũ vsũfructum obtinentes, & vt qui diuortio matrimonium dirimunt, ſi dotẽ aut ante nuptias donationem lucrẽtur, ſimiliter, & ipſi dominum, filij conſeruent, perſona, quę vſumfructum habet, cogenda filios alere. Si verò bona gratia ſoluatur matrimonium, & videantur quædã occaſione damni dati detenta eſſe, vt hac arte perempta ea quæ detinentur, reſeruentur filijs. A.98.

Ne vis fiat ei, qui in poſſeſſionem miſſus eſt. N. 43.

Ne vxor pro marito, vel maritus pro vxore, vel mater pro filio conuenientur. c.4.

Ne

Neceſſarijs,& ſeruis hæredibus inſtituendis, vel ſubſtituendis.c.6.
Negotiatores ne militent. 12.
Negotiorum geſtorum act. V. 3.c.2.
Nemini licere ſignum Saluatoris Chriſti,humi,vel in ſilice, vel in marmore ſculpere, aut pingere.c. 1.
Nihil innouari appellatione pendente. N. 49.
Nil aggeribus non rumpendis. c. 9.
Non alienādis aut permutādis rebus eccleſiaſtici immobilibus,aut in ſpecialem hypothecā dādis creditoribus,ſed vt ſufficiant generales hypothecæ. A.7.
Non eligendo ſecundo nubentes vxores. A.2.
Non licere habitatoribus Matrocomię. loca ſua ad extraneum transfere. c.2.
Non numerata pecunia.c.4.
Notis feudorum. F. 2.
Noua forma fidelitatis. ibid.
Nouationibus,& delegationibus.N.46. & c.8.
Noui operis nuntiatione.N.39.
Nouis operibus contra proſpectum in mare.A.63.
Noxalibus actionibus. inſt.4.c.3.
Nudo iure quiritum tollendo.c.7.
Nulli licere in fręnis equeſtribus ſellis,& balteis,margaritas,ſarmagdos, & hyacinthus aptare, & de artificibus palatinis.c. 11.
Numerarijs,& actuarijs,carthularijs, & adiutoribus, ſiue ſcriniarijs & exceptoribus ſedis excelſæ, cęterorūque iudicū,tam militariū,quàm ciuilium.c.12.
Nundinis. N.I.
Nundinis,& mercatoribus.c.4.
Nuptijs inſt. 1.c.5.

O

OBlatione votorum, c.12.
Obligationibus, inſt.3.

Obli-

Obligationibus,& actionibus,c.4.& N.44.
Obligationibus ex conſenſu.inſt. 3.
Obligationibus,quę quaſi ex cõtractu naſcũtur,ibid.
Obligationibus,quæ ex delicto naſcuntur, inſt. 5.
Obligationibus,quæ quaſi ex delicto naſcuntur,ibid.
Obſequijs à liberis, & libertis, parentibus patronis præſtant.37.
Obſequijs patrono præſtandis,c.6.
Officio aſſeſſoris. V.1.
Officio comitis Orientis,c.1.
Officio comitis rerum priuatarum ſacri palatij, ſacrique patrimonij,c.1.
Officio conſulis. V.6.
Officio comitis ſacrarum largitionum,c.1.
Officio iudicis,inſt.4.
Officio ciuilium iudicum,c.1.
Officio diuerſorum iudicum,ibid.
Officio eius cui mandata eſt iuriſd.V.1.
Officio militarium iudicum,c.1.
Officio eius, qui vicem alicuius iudicis, vel præſidis obtinet,ibid.
Officio iuridici.V.1.
Officio iuridici Alexandriæ,c.1.
Officio magiſtri militum,ibid.
Officio magiſtri officiorum,ibid.
Officio præfecti Auguſtalis.V.1.c.1.
Officio pręfecti prætorio.V.1.
Officio præfecti vigilum,ibid.c.1.
Officio pręfecti vrbi,c.1.
Officio præfecti prætoriorum Oriẽtis,& Illyrici,c.2.
Officio præfecti prætorio Aphricæ, & de omni eiuſdem diæceſeos ſtatu,ibid.
Officio pręſidis.V.1.
Officio prętoris,ibid.

Offi-

Officio prętorum,c.1.
Officio procuratoris Cęſaris,vel rationalis.V.1.
Officio proconſulis,& legati.V.1.c.1.
Officio quęſtoris.V.1.c.1.
Officio rectoris prouinciæ, & vt nulli patrię ſuę administratio, ſine ſpeciali permiſſu principis, permittatur,c.1.
Officio vicarij,ibid.
Officijs,quę miniſtrãt in ſacris appellationib.A.20.
Officinis, & ſiue tabernis Cõſtantinopolitanę vrbis, & vt mille tm̃,& cẽtũ officinę ſacroſanctę maioris eccleſię excuſentur,oẽs reliquę,ad quemcunq; dominum pertineant, conſueta obeant munia.A.43.
Omni agro deſerto,& quando ſteriles fertilibus imponuntur.c.11.
Operis noui nuntiatione,c.8.
Operibus publicis.N.50.c.8.
Operis libertorum,inf.38.c.6.
Operis ſeruorum.V.7.
Optione,vel elect.legata,inf.33.
Ordine cognitionum.c.7.
Ordine iudiciorum.c.3.
Origine iuris,& omnium magiſtratum,& ſucceſſione prudentum.V.1.

P.

PAce Conſtãtię compoſita inter Fridericum, & filiũ eius Hẽricum,& quoſdã nobiles Alemaniæ & ciuitates Lombardię,& Romandiolę.F.2.
Pace iuramento firmanda,ibid.
Pace tenenda,& eius violatoribus,ibid.
Pactis,c.2.V.2.
Pactis dotalibus.V.23.
Pactis & conuentis tàm ſuper dote, quàm donatione ante nuptias,& paraphernis,c.5.

Pactis

Pactis inter emptorem,& venditorem cópoſitis,c.4.
Pactis pignorum,c.8.
Palatinis ſacrũ largitionũ,& rerum priuatarũ,c.12.
Palatijs,& dominibus dominicis,c.11.
Partu pignoris,& omni caſu,c.8.
Paſcuis publicis,& priuatis,c.11.
Patria poteſtate.inſt.c.8.
Patribus qui filios diſtrax c.4.
Peculio.V.5.
Peculio legato.Inf.33.
Peculio eius qui libert.meruit.c.7.
Pedaneis iudicibus.c.3.
Penu.legata.inf.33.
Periculo,& commodo rei venditæ.V.18.c.4.
Periculo tutorum & curatorum.c.5.
Periculo ſucceſſorum parentis.c.10.
Periculo nominatorum.c.11.
Periculo eorũ,qui pro magiſtratib.interuenerũt.c.11.
Per quas pſonas nobis obligatio acqratur. inſt.2.c.4.
Per quos fiat inueſtitura.F.2.
Perfectiſſimatus dignitate.c.13.
Perpetuis & temporalibus actionibus,& quæ ad hæredes & contra hæredes tranſeunt.inſt.4.
Petitionibus bonorum ſublatis.c.10.
Petitionibus hæreditatis.V.5.c.3.
Pignoratitia actione vel contra. V.13.
Pignoribus,& hypothecis,c.8.
Pignoribus & hypothecis,qualiter ea contrahantur, & de pactis eorum.V.20.
Pignori dato feudo.F.2.
Piſtoribus,c.11.
Plebeis prętoris.A.13.
Plus petitionibus.c.3.
Plus valere qd agitur,quã qđ ſimulatè cócipitur.c.4.
Pœna

Pœna iudicis qui malè iūdicauit, vel eius, qui iudicē, vel aduerſarium corrumpere curauit.c.7.
Pœna temerè litigantium.inſt.4.
Pœnis.N.48.c.9.
Pœnis fiſcalibus credit.prȩferri.c.10.
Pollicitationibus.N.50.
Ponderatoribus,& auri illatione.c.10.
Popularibus actionibus.N.47.
Poſſeſſoria hȩreditatis petitione.V.5.
Poſtliminio,& redemptis ab hoſtibus.c.8.
Poſthumis hæredibus inſtituendis, vel exhæredandis,vel præteritis.c.9.
Poſtulando.c.2.V.3.
Potioribus ad munera nominandis.c.10.
Præbendo ſalatio.ibid.
Precario.N.42.
Precario,& Saluiano interdict.c.8.
Præcepta præſidium.A.27.
Precibus Imperatori offerendis, & de quibus rebus ſupplicare liceat,vel non.c.1.
Prædijs, & alijs rebus minorum ſine decreto nō alienandis,vel obligandis.c.5.
Prædijs decurionum ſine decreto non alienādis.c.10.
Prȩdijs & omnibus rebus nauiculariorum. c.11.
Prȩdijs Tamiacis,& his,qui ex colonis Tamiacis alijſque libera conditionis procreantur.ibid.
Prȩfectis prȩtorio, ſiue vrbi,& magiſtris militum id dignitatibus exæquandis.c.12.
Præpoſitis agentium in rebus.ibid.
Præpoſitis laborum.ibid.
Præpoſitis ſacri cubiculi,& de omnibus cupicularijs, & priuilegijs eorum.ibid.
Præpoſitis ſacrorum ſcriniorum cæteriſque quæ in ſacris ſcrinijs militant.ibid.

Præpoſitis & tribunis ſcholarum,ibid.
Præſide piſidię.A.24.
Pręſcriptio lógi tpis,decem vel viginti annorum.c.7.
Præſcriptione triginta,vel quadraginta annorũ.ibid.
Præſcriptis verbis,& in factum actione.V.19.
Prætore Siciliæ.A.104.
Prætore Lycaoniæ.25.
Prætore paphlagoniæ.A.29.
Pretore Thraciæ.A.26.
Prætoribus,& honore præturæ & collatione, & gleba,& claui,& pholi,& ſeptem ſolidorum functione ſublata.c.12.
Prætorio pignore, & vt in actionibus etiam debitorum miſſio prętorij pignoris procedat.c.8.
Prætorijs ſtipulationibus.N.46.
Præuaricatoribus.N.37.
Primicerio,& ſecundicerio,& votarijs,c.12.
Primipilo,c.13.
Principibus agentium in rebus,ibid.
Priuatis carceribus inhibendis,c.9.
Priuatis delictis.N.47.
Priuilegijs domus Auguſtæ, vel rei priuatæ, & quantum collationum excuſationem habent,c.11.
Priuilegio dotis,c.7.
Priuilegijs corporatorum vrbis Romæ,c.11.
Priuilegijs creditorum.N.42.
Priuilegijs vrbis Conſtantinopolitanę,c.11.
Priuilegijs fiſci,c.7.
Priuilegijs eorum,qui in ſacro palatio militant,c.12.
Priuilegijs ſcholarum,ibid.
Proconſule Cappadociæ.A.30.
Proconſule Paleſtinæ.A.103.
Pro derelicto.N.41.
Pro donato,ibid.

Pro dote,ibid.
Pro emptore,ibid.
Pro hærede,vel poſſeſſore,ibid.
Pro legato,ibid.
Pro ſocio.V.17.c.4.
Pro ſoluto.N.41.
Pro ſuo,ibid.& c.4.
Probationibus,c.4.
Probationibus,& præſumpt.V.22.
Procuratoribus,c.11.
Procuratoribus,& defenſoribus.V.3.
Profeſſoribus,& medicis,c.10.
Profeſſoribus qui in vrbe Conſtantinopolitana docẽtes,ex lege meruerunt comitiuam,c.12.
Prohibita feudi alienatione per Lotharium. F.11.
Prohibita feudi alienatione per Fridericum, ibid.
Prohibita ſequeſtratione pecun.c.4.
Prole partienda inter ruſticos.A.156.
Prouinciarum Præſidibus.A.161.
Proxenetis.N.50.
Pupillari ſubſtitutione,inſt. 2.
Publicæ lætitiæ, vel conſulum nuntiatores, vel inſinuatores conſtitutionum,& aliarum ſacrarum,vel iudicialium literarum ex deſcriptione,vel ab inuitis,ne quid accipiant immodicum,c.12.
Publicis iudicijs,inſt.4.N.48.
Publicis tributis expediendis,& ſoluendis,neque non alijs capit.A.128.
Publiciana in rem actione.V.6.
Publicanis,& vectigalibus,& commiſſis.N.39.

Q

QVadriennis pręſcriptione,c.7.
Quæ fuit prima cauſa beneficij amittendi. F.2.
Quę in fraudẽ creditorũ facta ſint,vt reſtituãt.N.42.

Quæ res exportari non debeant, c.4.
Quæ res pignori, vel hypothecæ datæ obligari non poſſunt, V.20.
Quæ res pignori obligari poſſunt, vel non, & qualiter pignus contrahitur, c.8.
Quæ res vendi non poſſunt, & qui vendere, vel mercari vetantur, c.4.
Quæ ſit longa conſuetudo, c.8.
Quæ ſint regaliæ. F.2.
Quæ ſententiæ ſine appellatione reſcinduntur. N.49.
Quæſtionibus. N.48. c.9.
Quæſtore. A.80.
Quæſtoribus, & magiſtris officiorum, & comitibus ſacrarum largitionum, & rei priuatæ, c.12.
Qualiter olim poterat feudum alienari. F. 11.
Qualiter iurare debeat domino vaſallus fidelitatem, ibid.
Qualiter dominus proprietate feudi priuetur, ibid.
Quando actio de peculio annalis ſit. V.15.
Quando appellatum ſit, & intra quæ tempora. N.49.
Quando ciuilis actio, criminali præiudicet, & an vtroque ab eodem exerceri poſſit, c.9.
Quando decreto opus non eſt, c.5.
Quando dies legatorum, vel fideicommiſſorum cedat, inf. 36 c.6.
Quando dies vſusfructus legati cedat. V.7.
Quando ex facto tutoris, vel curatoris minoris agere, vel conueniri poſſunt, inf. 26. c.5.
Quando fiſcus, vel priuatus debitoris, ſeu debitores exigere poſſit. c.4.
Qando Imperator inter pupillos, & viduas, vel alias miſerabiles perſonas cognoſcit, & ad exhibeantur. c.3.
Quando libellus Principi datus litis faciat conteſtationem.

tionem.c.1.
Quando liceat ab empt. diſced.c.4.
Quando liceat vnicuique,ſine iudice vindicare ſe,vel pub.deuotionem.c.3.
Quando mulier tutelæ officio fungitur. c.4.
Quando non petentiū partes, petentibus accreſcunt, c.6.
Quando prouocare non eſt neceſſe, c. 7.
Quando, & quibus quarta pars debetur ex bonis decurionum,& de modo diſtributionis eorum; c.10.
Quando tutores,vel curatores eſſe definant,c.5.
Quando rerum actio non detur.N.44.
Quemadmodum ciuilia munera indicuntur, c.10.
Quemadmodum feudum ad filiam pertineat.F.1.
Quemadmodum ſeruitutes amittantur. V.8.
Quemadmodum teſtamenta aperiantur, deſcribantur,atque inſpiciantur,c.6.
Qui accuſare non poſſunt,c.9.
Qui ad bonorum poſſeſſionem,& infra quod tempus admittatur, c.6.
Qui bonis cedere poſſunt,c.7.
Qui dare tutores, vel curatores poſſunt,& qui dari non poſſunt, c. 7.
Qui ætate,vel profeſ.ſe excuſ.ibid.10.
Qui pro ſua iuriſditione iudices dare,darive poſſunt, c.3.
Qui legitimam perſonam ſtandi in iudicijs habeant, vel non, ibidem.
Qui non poſſunt ad libertatem peruenire, c.7.
Qui manumittere non poſſunt, & non in fraudem creditorum manumittantur, ibid.
Qui, & à quibus manumiſſi liberi non fiant, & ad legem Aelium Sentiam. N.40.
Qui ſiue manumiſſione ad libertatē peruenīūt. N.40,

Qui militare poſſunt, vel non, & de ſeruis ad militiæ dignitatem aſpirantibus, & vt nemo duplici militia, vel dignitate, & militia ſimul vtatur, c. 12.
Qui morbo ſe excuſant, c. 5. & 10.
Qui numero liber. ſe excuſant, ibid.
Qui numero tutelarum ſe excuſant, ibid.
Qui petāt tutores, vel curat. & vbi petātur, inſ. 26. c. 5.
Qui potiores ī pignore, hypothecave habeātur, & de his qui in priorū credit. locum ſuccedūt. V. 20. c. 8.
Qui ſint rebelles. F. 2.
Qui, & aduerſus quos in integrum reſtitui non poſſunt, c. 2.
Qui ſatiſdare cogantur, vel iuramento promittāt, vel promiſſioni ſuæ committantur. V. 2.
Qui ſucceſſores teneantur. F. 1.
Qui ſucceſſores feudum dare teneantur. F. 1.
Qui teſtamento facere poſſunt, vel non poſſunt, c. 6.
Qui teſtamentum facere poſſint, & quemadmodum teſtamenta fiant, inſ. 28.
Qui teſtamento tutores dari poſſunt, inſt. 1.
Qui teſtes ſunt neceſſarij, ad nouā inueſtituram probandam. F. 2.
Quibus alienare licet, vel non inſt. 2.
Quibus ad conductionem prædiorum fiſcalium accedere non licet, c. 11.
Quibus muneribus excuſantur, hi qui poteſt impletā militiam, vel aduocationem, per prouinciā ſuis cō modis vacantes, cōmutantur, & de priuilegijs eorum, & de conductoribus vectigalium fiſci. A. 10.
Quibus muneribus, vel præſtationibus nemini liceat ſe excuſare, ibid.
Quibus modis feudum conſtitui poſſit. F. 1.
Quibus modis feudum amittatur, ibid.
Quibus rebus ad eundem iudicem eatur. V. 11.

Qui-

Quibus ad libertatem proclamare non licet 40. Et de rebus eorum, qui ad libertatem proclamate non prohibentur. c.7.

Quib. ex cauſis ſerui pręmio libertatē accipiūt, ibid.

Quibus ex cauſis manumittere non licet,inſt.1.

Quibus modis tollitur obligatio,inſt.3.

Quibus modis re contrahitur obligatio,ibid.

Quibus modis ius patriæ poteſtate ſoluitur,inſt.1.

Quibus modis pignus,vel hypotheca ſoluitur. V.20.

Quibus ex cauſis in poſſeſſionem eatur.N.42.

Quibus non competit bonorum poſſeſſio,inf.38.

Quibus non obijcitur longi tẽporis præſcriptio, c.7.

Quibus res iudicata non nocet,ibid.

Quibus ex cauſis maiores in integrū reſtituūtur, c. 2.

Quibus modis tutela finitur,inſt.1.

Quibus non eſt permiſſum facere teſtamentū, inſt.2.

Quibus modis teſtamenta infirmentur, ibid.

Quibus modis vſusfructus,vel vſus amittatur.V.7.

Quid iuris,ſi poſt alienationem feudi, vaſallus id recuperauerit.F.2.

Quid ſit inueſtitura,ibid.

Quid præcedere debeat, an inueſtitura, vel fidelitas. F.2.

Quibus,& a quo appelletur.N.49.

Quis ordo in bonorum poſſeſſione ſeruetur,inf.38.

Quibus dicatur Dux,Comes,March.F.2.

Quo tempore miles inueſtituram petere debeat.F.1.

Quo quiſque ordine conueniatur.c.11.

Quod cõſtitutio,quæ ex adſcriptio,& libera natos liberos eſſe vult,nõ his,qui ante,ſed qui poſt cõſtitutionem nati ſunt,proſit. Et vt venerabiliū domnū æcomi, immobiliū ad inuicem rerum Eccleſiaſticarum commutationes faciāt,decreto prius interpoſito,excepta ab hoc maiore eccleſia.A.54.

Quod quiſque iuris in alienum ſtatuit,vt ipſe eodem iure vtatur.V.2.
Quod iuſſus.V.15.
Quod metus cauſa geſtum erit.V.4.
Quod cum eo, qui in aliena poteſtate, eſt negotium geſtum eſſe dicetur, inſt.4.V.14.vel de peculio,ſeu quod iuſſu,vel de in rem verſo,c.4.
Quod falſo tutore authore geſtũ eſſe dicetur, inſ.27.
Quod vi,aut clam.N.43.
Quod cuiuſque vniuerſitatis nomine, vel contra eam agatur.V.3.
Quomodo oporteat Epiſcopus, & cęteros clericos ad ordinationem produci, & de expenſis Eccleſiarum. A.6.
Quomodo inſtrumentis,quæ apud iudices inſinuanda ſunt,fidem apponere oporteat.A.73.
Quomodo,in læſæ maieſtatis crimine procedat.F.2.
Quomodo, & quando iudex ſentẽtiam proferre debeat præſẽtibus partibus,vel vna parte abſẽte. c.7.
Quorum appellationes non recipiuntur.c.7.
Quorum bonorum.N.43.c.8.
Quorum legatorum,ibid.N & c.
Quot teſtes ſunt neceſſarij ad probandum feudi ingratitudinem.F.2.

R

RAptu virginum, ſeu viduarum, nec non ſanctimonialium.c.9.
Ratam rem haberi & de ratihabitione.N.46.
Ratiocinijs,operũ publicorũ,& partib, ciuitatũ. c.8.
Re iudicata.C.7.N.42.Et de effectu ſententiarum,& de interlocutoribus.N.42.
Re militari.N.49 c.12.
Rebus alienis non alienandis,& de prohibita rerum alienatione,vel hypotheca.c.4.

Rebus

Rebus corporalibus,& incorporalibus,inſt.2.
Rebus creditis,& iureiurando,ibid.
Rebus dubijs,inſ.43.
Rebus eorum,qui ſub tutela,vel cura ſunt,ſine decreto non alienandis,vel pignoris obligandis,inf. 27.
Rebus iudicis authoritate poſſidendis, vel vendendis.N.42.
Rei vendicatione.V.6.c.3.
Rei vxoriæ actione,in ex ſtipulatu actionem transfuſa de natura dotibus præſtita.c.5.
Reis poſtulatis.c.10.
Reis,qui ingrediũtur ad expediendã, & appellationẽ deque inſtrumentis priuata manu conſcriptis,prolata ab eo,qui cum agitur.Item de iuramento delationis vt iuramento calũniæ connectatur, quod ſemel tãtũ pro omni probatione pręſtari ſolet.A.50.
Rem alienam gerentibus, non interdici rerum ſuarum alienatione.c.4.
Rem pupilli ſaluam fore,vel adoleſcentis.N.46.
Rerum amotarum,inf.c.5.
Rerum permutatione.V.19.
Rerũ diuiſione,& acquirẽdo,ipſarũ dominio,inſt. 2.
Rerum permutatione,& præſcriptis verbis.c.4.
Receptis arbitris.c.2.
Receptis,q arbitriũ receperũt,vt sẽtentiã dicant.V.4.
Receptatoribus.N.47.
Referendarijs ſacri palatij.A.11.
Regula Catoniana,inf.34.
Relationibus.c.7.
Releuatione tributorum publicorum.A.163.
Religioſis,& ſumptibus funerum,& vt funus ducere liceat.11.C.3.Et Aleæ,luſu,& aleatoribus.c.3.
Remiſſionibus.N.43.
Remiſſione pignoribus.c.8.

Remiſ-

Remiſſio pęnæ illicitè cōtractatum nuptiarū. A.139.
Replicationibus,inſt.4.
Repudianda bonorum poſſeſſ.c.6.
Repudianda,vel abſtinenda hęreditate.ibid.
Repudijs,& iudicio de moribus ſublato.c.5.
Reputationibus quæ fiunt in iudicio,in integrum reſtitutionis.c.2.
Requirendis reis.c.9.N.48.
Res inter alios acta,vel iudicata,alijs ne noceat.c.7.
Reſcindenda venditione.V.17.c.4. Et quando non liceat ab emptione diſcedere.V.18.
Reſtitutionibus.A.108.
Reſtitutione dotalium rerum,& ad donationem ante nuptias pertinentium. Item de ea,quæ vndecimo menſe poſt obitum mariti parit.A.39.
Reſtitutione militū,& eorū qui reip. cauſa absūt.c.2.
Reuocandis donationibus.c.8.
Reuocandis his,quæ in fraudem alienata ſunt.c.7.
Ripa munienda.N.43.
Ritu nuptiarum.V.23.
Riuis.V.23.
Ruſticis.qui in alienis prędijs nuptias cōtrahūt.A.57.

S

SAcra forma tranſmiſſa Dominico glorioſiſſ. Prætoriorum Illyricianorum præfecto, de diuerſ. cap.A.162.
Sacris iuſſionibus.A.114.
Sacrificijs paganorum,& templis,c.1.
Sacroſanctis Eccleſijs,& de reb.ac priuilegijs earū,ib.
Salgamo hoſpitibus non præſtando,c.12.
Saluiano interdicto,inſ.43.
Samaritanis.A.144.
Satiſdando,c.2.
Satiſdationi bus,inſt.4.

Satiſda-

Satiſdatione tutor. vel curatorum, ibid.
Secundis nuptijs, c. 5.
Seditioſis, & de ijs, qui plebem audent contra remp. colligere, c. 9.
Senatoribus. V. 1.
Senatuſconſultis, c. 1.
Senatuſconſ. Claud. tollendo. c. 7.
Senatuſconſ. Macedoniano. V. 15.
Senatuſconſ. Orphiciano, inſt. 3.
Senatuſconſ. Sillaniano, & Claudiano, quorum teſtamenta, nec aperiuntur, inſt. 29.
Senatuſconſ. Tertulliano. inſt. 3.
Senatuſconſ. Trebelliano c. 6.
Sententia quæ ſine certa quantitate profertur, c. 7.
Sententiam reſcindi non poſſe, ibid.
Sententiam paſſis, & reſtitutis. N. 48. c. 9.
Sententijs contra fiſcum latis, retractandis, c. 10.
Sententijs ex breuiculo recitandis, c. 7.
Sententijs præfectorum prætorio, ibid.
Sententijs, & interlocutionib. omniũ iudicium, ibid.
Separatis quæ pro eo, quod intereſt, proferũtur, ibid.
Separationibus. N. 42.
Sepulchro violato, N. 47. c. 9.
Seruili cognatione, inſt. 3.
Seruo corrupto, V. 11.
Seruo pignori dato manumiſſio, c. 7.
Seruis fugitiuis, & libertis, mancipijſque ciuitatum artificibus, & ad diuerſa opera deputatis, & ad rem priuatam, & dominicam pertinentibus, c. 6.
Seruis reipub. manumittendis, ibid.
Seruitutibus, V. 8.
Seruitutibus ruſticorum & vrbanorũ prædior. Inſt. 2.
Seruitutibus ruſticorum prædiorum, V. 8.
Seruitutibus, & aqua, c. 3.

Ser-

Seruitute legata, inf. 33.
Seruis exportandis, & ſi ita mancipium venierit, vt manumittatur, vel contra, V. 18.
Si à non cõpetente iudice iudicatum eſſe dicatur, c. 7.
Si à parente quis manumiſſus fuerit, inſt. 37.
Si aduerſus rem iudicatam reſtitutio poſtuletur, c. 2.
Si aduerſus venditionem, ibid.
Si aduerſus venditionem pignoris, ibid.
Si aduerſus donationem, ibid.
Si aduerſus libertatem, ibid.
Si aduerſus tranſactionem vel diuiſionem in integrum minor reſtitui velit, ibid.
Si aduerſus ſolutionem à tutore, vel à ſe factam, ibid.
Si aduerſus dotem, ibid.
Si aduerſus delictum ſuum, ibid.
Si aduerſus vſucapionem, ibid.
Si aduerſus fiſcum, ibid.
Si aduerſus creditorem, ibid.
Si ſe abſtinuit hæreditate, ibid.
Si vt omiſſam hæreditatem, vel bonorum poſſeſſionem, vel quid aliud acquirat, ibid.
Si aduerſus creditorem præſcriptio opponatur, c. 7.
Si ager vectigalis vel emphyteuticarius petatur, V. 7.
Si aliena res pignori data ſit, c. 8.
Si antiquior pignus vendiderit, ibid.
Si certum petatur, c. 4.
Si certum petatur condictione. V. 12.
Si communis res pignorata ſit. c. 8.
Si contra ius vel vtilitatem publicam, vel per mendaciũ fuerit aliquid poſtulatum, vel impetratum. c. 1.
Si contra matris voluntatem tutor datus ſit. c. 5.
Si cui plus, quàm per falcidam licuerit, legatum eſſe dicetur Inf 35.
Si curialis relicta ciuitate reus habitare malueri. c. 10.

Si de feudo defuncti contentio ſit inter dominum, & agnatos vaſalli.F.2.
Si de feudo vaſallus ab aliquo interpellatus fuerit, & dominus eum defendere noluerit.ibid.
Si de inueſtitura feudi controuerſia fuerit.F.1.
Si de inueſtitura inter dñm, & vaſallũ lis oriatur.ibi.
Si de momentaria poſſeſſione fuerit appellatum c.7.
Si dos conſtante matrimonio ſoluta fuerit.c.5.
Si ex falſis īſtrumẽtis, vel teſtimonijs iudicatũ ſit.ib.
Si ex noxali cauſa agatur,quẽadmodũ caueatur. V.2.
Si ex plurib. tutoribus,vel curatoribus, oẽs,vel vnus peragere rem minoris,vel conueniri poſſint. c.5.
Si familia furtum feciſſe dicatur.N.47.
Si in cauſa iudicari pignus captum ſit,c.8.
Si in communi,eademque cauſa integrum reſtitutio poſtuletur.c.1.
Si fraudem patroni à libertis alienatio facta ſit. c.6.
Si is qui teſtō liber eſſe iuſſus erit,poſt mortẽ dñi ante aditã hæreditatem ſubripuiſſe quid dicetur. N.47.
Silentiarijs,& decurionibus eorum.c.12.
Si liberalitatis Imperialis ſocius ſine hærede deceſſerit.c.10.
Si libertus ingenuus eſſe dicetur.N.40.
Si maior factus rerum habuerit.c.2.
Si maior factus,venditionem factam ſine decreto ratam habuerit.c.8.
Si mancipium ita venierit,ne proſtituatur. c.4.
Si mancipium ita fuerit alienatum, vt manumittatur,vel contra.ibidem.
Si mater indemnitatem promiſi.c.5.
Si menſor falſum modum dixerit.V.11.
Si minor,ſe maiorem dixerit.c.2.
Si mulier ventris nomine in poſſeſſionem miſſa calumniæ cauſa eſſe dicetur,inf.25.

Si-

Sine cenſu, vel reliquis fundū comparari nō poſſe. c. 4.
Singulis rebus per fideicommiſſum relictis, inſt. 2.
Si nuptiæ ex reſcripto petantur, c. 5.
Si omiſſa ſit cauſa teſtamenti, c. 6.
Si pars hæreditatis petatur. V. 5.
Si pendēte appellatione mos interuenerint. N. 49. c. 7.
Si p vim, vel alio mō abſentis poſſeſſio turbata ſit, c. 8.
Si pignoris conuentionem numerario pecuniæ ſecuta ſit, ibidem.
Si pignori dato feudo, quid iuris ſit. F. 1.
Si pignus pignori datum ſit. c. 8.
Si plures vna ſententia condemnati ſunt. c. 7.
Si propter inimicitias creatio facta ſit. c. 10.
Si propter publicas penſitationes venditio fuerit celebrata. c. 4.
Si poſt creationem quis deceſſerit. c. 7.
Si quacunque præditus poteſtate, vel ad eum pertinentes ad ſuppoſitarum iuriſdictioni ſuæ nuptias tentauerit aſpirare, c. 5.
Si quadrupes pauperiem feciſſe dicatur, inſt. 4. V. 9.
Si quid in fraudem patroni factum ſit, inſ. 38.
Si quis aliquem teſtari prohibuerit, vel coegerit, inſ. 29. c. 6.
Si quis alteri, vel ſibi, ſub alterius nomine, vel aliena pecunia emerit. c. 4.
Si quis cautionibus in iudicio ſiſtendi cauſa factis, non obtemperauerit. V. 2.
Si quis eam, cuius tutor fuerit, corruperit. c. 9.
Si quis ignorans rem minoris eſſe, ſine decreto comparauerit. c. 5.
Si quis Imperatori maledixerit. c. 9.
Si quis ius dicenti non obtemperauerit. V. 2.
Si quis in ius vocatus non ierit, ſiue per eum cauerit per quem ex edicto non debuit, ibid.
Si

Si quis Omiſſa cauſa teſtamenti,ab inteſtato, vel alio modo poſſideat hæreditatem,inf.26.
Si rector prouinciæ, vel ad eum pertinentes, ſponſalia dederint arras.c.5.
Si res,vel accuſator mortuus fuerit.c.9.
Si ſæpius in integrum reſtitutio poſtuletur.c.2.
Si ſecundo nupſerit mulier cui, maritus vſumfructum reliquit. c.5.
Si ſeruitus vendicetur, vel ad alium pertinere, vegetur,V.8.
Si ſeruus exportandus veniat.c.4.
Si ſeruus extero ſe emi mandauerit,ibid.
Si ſeruus, aut libertus ad decurionatum aſpirauerit, c.10.
Si tabulæ,teſtamenti extabunt, inf.37.
Si tabulæ teſtamenti nullæ extabunt, vnde liberti, inf.38.
Si tutor non geſſerit.c.5.
Si tutor,vel curator interuenerit,c.2.
Si tutor, vel curator falſis allegationibus excuſatur ſit,ibidem.
Si tutor reipublicæ cauſa aberit,ibid.
Si tutor,vel curator, vel magiſtratus creatus appellauerit.N.49.
Si vaſallus feudo priuetur, cui deferatur.F.2.
Si vendito pignore agatur,c.8.
Si ventris nomine in poſſeſſionem calumniæ eſſe dicetur,inf.25.
Si ventris nomine muliere in poſſeſſionem miſſa, eadem poſſeſſio dolo malo ad alium translata eſſe dicatur,ibid.
Si vnus ex pluribus appellauerit,c.7.
Si vnus ex plurib. hæredib. creditoris, vel debitoris, partem ſuam debiti ſoluerit, vel acceperit,c.8.

Si

Si vſusfructus petatur, vel ad alium pertinere negetur V.7.
Singulis rebus per fideicommiſſum relictis, inſt.1.
Societate, inſt. 3.
Solutionibus, & liberationibus. N.46. & c.8.
Solutionibus, & liberationibus debitorum ciuitatis, c.11.
Soluto matrimonio, quemadmodum dos petatur, inſt.25.c.5.
Spectaculis, & ſcenicis, & lenonibus. c.11.
Sponſalibus. V.3.
Sponſalibus & artis ſponſalitijs, & proxeneticis. c. 5.
Sportulis, & ſumptibus in diuerſis iudicis faciendis, & de executoribus litium. c.3.
Stratoribus. c.12.
Statu hominum. V.1.
Statuis & imaginibus. c.1.
Statu liberis. N.40.
Statuis & conditionibus contra libertatem Eccleſiæ inductis, & immunitate locorum, religioſorum, vbique morantium & fori priuilegio, & Gazaris, & Patarenis, & alijs hęreticis, eorũque ſucceſſoribus, & nauigijs peregrinis, & aduenis quocunque locorum hoſpitantibus, eorumque ſucceſſoribus, & de agricolarum ſecuritatibus. F.2.
Stellionatus. N.47.
Stipulatione ſeruorum. Inſt.3. N.45.
Studijs liberalibus vrbi Romæ, & Conſtantinopolitanæ. c.11.
Suarijs, & ſuſceptoribus vini, & cæteris corpotalis. c.11.
Succeſſione cognatorum. Inſt.3.
Succeſſione libertorum. ibid.
Succeſſione feudi. F.1.

Succeſſione fratrum, vel gradibus ſuccedentium in feudo.F.2.
Succeſſionibus ſublatis, quæ fiebant per bonorum venditiones,& ſenatuſconſulto Claudiano.ibid.
Succeſſorio edicto.Inf.38.& c.6.
Succeſſoribus eorum,qui in Aphrica degunt.A.36.
Suffragio.c 4.
Suis,& legitimis hæredibus.Inf.38.
Summa Trinitate,& fide catholica, vt nemo publicè de ea contendere audeat.c.1.
Sumptus in iuncti muneris, ad omnes collegas pertinere.c.11.
Sumptum recuperatione.c.10.
Superactoribus.c.10.
Superficiebus.N.43.
Superindicto.ibidem.
Supellectili legata.Inf.33.
Suſceptoribus,præpoſitis,& arcarijs.ibid.
Suſpectis tutoribus,vel curatorib.Inſt.1.Inf.26.c.5.

T

Tabellionibus,& vt prothocolla relinquant in chartis.A.44.
Tabularijs,ſcribis,logographis,& cenſualibus.c.10.
Tabulis exhibendis.N.43.c.8.
Tempore actionum,quæ ſacris locis cōpetunt. A.11.
Tempore non numeratæ dotalis pecuniæ.A.100.
Temporibus in integrum reſtitutionis,tam minorũ, aliarumque perſonarum quæ reſtitui poſſunt, quã hæredum earum.c.2.
Temporibus,& reparationibus appellationum, ſeu conſultationum.c.7.
Termino moto N.47.
Teſtamẽtis,& quẽadmodũ teſtamẽta ordinentur.c.6.
Teſtamentis ordinandis.inſt.2.

Teſtamenta quemadmodum aperiantur, inſpiciantur,& deſcribantur.Inf.19.
Teſtamenta tutela.Inf.26.c.5.
Teſtamentaria manumiſſione.c.7.
Teſtamento militis.c.6.
Teſtibus.V.22.c.4.A.90.
Theſauris.c.10.
Tigno iuncto.N.47.
Tractatorijs,& ſtatuis.c.12.
Tranſactionibus.V.2.c.2.
Tranſitu militum.A.129.
Tributoria actione.V.14.
Tritico,vino,& oleo legato.inf.33.
Tutela,& rationibus diſtrahendis, & vtili curationis cauſa actione.Inf.27.
Tutelis.inſt.I.26.
Tutore,vel curatore,qui ſatis non dedit.c.5.
Tutoribus & curatoribus datis ab his, qui ius dandi habent, qui & in quibus cauſis ſpecialiter dari poſſunt,inf.2.
Tutoribus vel curatoribus illuſtrium, vel clariſſimorum perſonarum.c.5.
Tironibus.c.12.

V

Vacatione & excuſatione munerum.N.50.
Vacatione publici muneris.c.10.
Vaſallo decrepitæ ætatis.F.2.
Vaſallo milite qui arma bellica depoſuit.ibid.
Vaſallo qui contra conſtitutionem, Lotharij beneficium alienauit.F.2.
Vbi quis agere,vel conueniri debeat.V.5.
Vbi conueniatur,qui certo loco dare promiſit.c.3.
Vbi de criminibus agi oportet.ibid.
Vbi quis decuriali, vel cohortali, aliave conditione con-

conueniatur.ibid.
Vbi fideicommiſſum peti oportet.ibid.
Vbi cauſa fiſcalis, vel diuinæ domus, hominumque eius agantur.ibid.
Vbi de hæreditate agatur, vel vbi hæredes ſcripti in poſſeſſionem mitti poſtulare debeant.ibid.
Vbi de poſſeſſione agi oportet. c.2.
Vbi pupilli educentur,c.5.
Vbi pupillus educari,vel morari debeat,& de alimentis ei præſtandis.inf.27.
Vbi de ratiocinijs tam publicæ quam priuatis agi oporteat.ibidem.
Vbi in rem actio exerceri debet.ibid.
Vbi, & apud quem cognitio in integrum reſtitutionis agenda.ſit.c.2.
Vbi ſenatores,vel clariſſimi ciuiliter,vel criminaliter conueniantur.c.3.
Vbi cauſas ſtatus agi oporteat.ibid.
Vbi petantur tutores,vel curatores.c.5.
Vectigalibus,& commiſſis.c.4.
Vectigalia noua inſtitui non poſſe.ibidem.
Venatione ferarum.c.11.
Vendendis rebus ciuitatis.ibidem.
Venditione rerũ fiſcaliũ;cũ priuatis cõmuniũ. c. 10.
Ventre inſpiciendo,cuſtodiendoque partu.inf.25.
Vẽtre in poſſeſſionẽ mittẽdo,& curatore eius. inf.37.
Veſtibus foloberis, & auratis, & de tinctione ſacrimuricis.c.11.
Verborum ſignificatione c.6.N.50.
Verborum obligationibus,inſt.3.inf.45.
Veteranis.N.46.c.12.
Veteranorum,& militum ſucceſſione.inf.38.
Veteri iure enucleando & de authoritate iuriſprudẽtium,qui in Digeſtis leguntur.c.1.

Veteris nuſmimatis poteſtate.c.11.
Vi & vi armata. N.43.
Vi bonorum raptorum,c.9. & de turba. N.47.inſt.4
Via publica,& ſi quid in ea factum eſſe dicatur & de ea ex edicto ædiliũ curuliũ à ſingulis reficiẽda.ib.
Vindicta,& apud concilium manumiſſione.c.7.
Vnde vi.c.8.
Vnde cognati.inf.38.
Vnde legitimi,& vnde cognati,inf.38.& c.6.
Vnde liberi.c.6.
Vnde vir & vxor inf.38.& c.6.
Vſu & habitatione.V.7.inſt.2.
Vſu,& vſufructu,& reditu,& habitatione, & operis per legatum vel fideicommiſſum datis,inf.33.
Vſu Mediolanenſium ſecundum quoſdam.F.1.
Vſucapionibus.N.41.
Vſucapionibus,& lõgi tẽporis preſcriptionib. inſt.2
Vſucapione pro emptore,vel tranſactione.c.7.
Vſucapione pro hærede.ibid.
Vſucapione pro donato.ibid.
Vſucapione pro dote.ibid.
Vſucapione transformanda, & de ſublata differentia rerum mancipi,& nec mancipi.ibid.
Vſufructu,inſt.2.
Vſufructu accreſcendo.V.7.
Vſufructu, & quemadmodũ quis vtatur fruatur. ibi.
Vſufructu,& habitatione, & miniſterio ſeruorũ.c.3.
Vſufructu earum rerum,quæ vſu conſumuntur, vel minuuntur.V.7.
Vſufructuarius quemadmodum caueat.V.
Vſuris.c.4.
Vſuris,& fructibus,& cauſis, & omnibus acceſſionibus,& nota.22.
Vſuris vel fructib.legatorum ſeu fideicõmiſſorũ.c.6.
Vſu-

Vſuris pupillaribus.c.5.
Vſuris rei iudicatæ.c.7.
Vt actiones & ab hæredi & contra hæredes incipiant.c.4.
Vt quę deſunt aduocatus partiũ,iudex ſuppleat.c.2.
Vt nemo inuitus agere,vel accuſare cogatur.c.3.
Vt clerici apud proprios epiſcopus primum conueniantur,& poſt hoc apud ciuiles iudices.A.83.
Vt clerici ex vna eccleſia in aliá transferantur ad ſupplendum deficientium ſtatutum numerum. A.16.
Vt determinati ſit numerus clericorum ſanctiſſ maioris eccleſiæ,nec non cæterarum ſanctiſſ.eccleſiarum huius auguſtiſſ.vrbis,A.3.
Vt decetero commutationes eccleſiaſticarum rerum non fictè fiant ad pijſſimum Imperatore, & hoc modo ad alia perſonas, & legitimas tranſeant res, ſed hæc tantum modo fiant, ad Imperialem domum. Et vt liceat perpetuas emphyteuſis agi ab oratorijs in oratoria,decreto videlicet interpoſito, excepta ab hoc maiore eccleſia:ne tamen in priuatam perſonam tranſeat emphyteuſis.A.55.
Vt nouæ conſtitutiones poſt alios duos menſes, quã inſinuatæ fuerint,obtineant.litẽ parcit his quiſſubtilitatem conſtitutionum in teſtamentis non obſeruant,relinquendo quadrantem, & hæredis nomẽ, aut non inſcribendo,àut non nuncupando.A.66.
Vt creditores primum aggrediantur principales debitores:mox illis ſoluendo non exiſtentibus, ſecundo loco mandatores etiam,aut conſtitutæ pecunię reos,aut fideiuſſores.A.4.
Vt intra certũ tẽpus criminalis quęſtio termiſſetur c.
Vt deliberádi ius ẽt ad impuberes traſmittátur.A.19.
Vt dignitatum ordo ſeruetur.c.12.
Vt donatio propter nuptias ſpecialis cõtractus ſit, &

de alijs capitulis. A. 119.

Vt primæ & ſecundæ dotis exactione inſtante, nempe viro ad ſecundas digreſſo nuptias prior vxor, aut ex priore matrimonio ſuſcepti liberi præferantur, Vtque ſi uxor aut is, qui dotem pro ea conſcripſit, in dotem conſcripta tradere voluerit, & maritus ea ſuſcipere differat: ſolutio matrimonio nihilominus ab eo per ipſum conſcripta exigatur donatio ante nuptias. Et ne donationem ante nuptia præſtet, qui quo minus dotem acciperet, in cauſa non fuit. A. 91.

Vt Eccleſia Rom. centum annorum gaudeat preſcriptione. A. 10.

Vt nemini liceant in emptione ſpecierum ſe excuſare, & de munere Sironiæ. c. 10.

Vt in flumine publico nauigare liceat. N. 43.

Vt Anthimus. Seruus, Petrus Zooras, & reliqui hæretici Eccleſiaſtico gradu detrahantur. A. 44.

Vt Illuſtres in pecuniarijs omnimodo per procuratores cauſas agant. cum vero de iniuria criminaliter agitur dũtaxat ſecundum priuilegium ipſis ad hoc cõceſsũt Clariſſimis autem tã per ſe quàm per procuratores, liceat pecuniarias cauſas agere. A. 42.

Vt Imperat. nomen in inſtrumentis, actis publicis præponatur, & vt tempora quæ latinis deſignantur literis manifeſtis ſcribantur. A 47.

Vt lite pendẽte poſt prouocationem, aut definitiuam ſententiam, nulli liceat Imperatori ſupplicare. c. 1.

Vt ea, quæ vocantur inſinuatiua, ſuper clericis in maiore quidem Eccleſia dentur, in alijs autem Eccleſiijs penitus non dentur. A. 56.

Vt omnes iudices, tã ciuiles, quàm militares poſt adminiſtrationem depoſitam, qninquaginta dies in ciuitatibus certis locis permoneant. ibid.

Vt

Vt nemini liceat ſine iudicis authoritate ſigna rebus imponere alienis.c.2.

Vt legatorum,ſeu fideli commiſſorum ſeruandorum cauſa caueatur. Inf.35.

Vt in poſſeſſione legatorum , vel fideicommiſſorum ſeruandorum cauſa eſſe liceat.ibid.

Vt ex legibus, ſenatusve conſultis bonorum poſſeſſio detur.Inf.38.

Vt ſi plures filij non ſint quam quatuor,legitima portio cenſeatur triens,ſi vltra quatuor,ſemis,Et vt naturales liberi,nulla exiſtente prole legitima vna cum matre ab inteſtato ſextantem accipiant. Et vt collatio tam ex teſtamento quàm ab inteſtato competat,niſi expreſſis verb. teſtator id prohibeat. Et de diuiſione bonorum in liberos facta à parentibus, & de eo, qui proprium chirographum inficiatur, deque alijs capitulis. A.18.

Vt nullam de cætero licentiam dux aliquis,aut cohibendis violentijs præpoſitus habeat ad vtranque Phrygiam accedendi,aut quoſdam ſibi coniunctos eò dirigendi,vt aliquos comprehendant.Sed neque earum prouinciarum incolæ ad eos, qui tales magiſtratus in Lycaonia, & item Lydia gerunt, decurrant,apudque ipſos,contra aliquos querelam inſtituant,cum ciuiles magiſtratos abundè ſufficiant ad huiuſmodi emergentes caſus perſequendos. A.45.

Vt qui contra naturam luxuriantur, & per Deum adiurant,item blaſphemias in Deum ingerunt,afficiantur ſupplicio. A.77.

Vt omnes prouinciarum magiſtratibus obtemperent, ſiue de criminibus, ſiue de pecunijs agatur. Et vt cauſæ illic examinentur, nemine prorſus exempto per aliquid priuilegium, abſque ſacra pragmatica forma.A.63.

Vt magiſtratus à depoſita adminiſtratione quinquaginta dies commorentur in ſuis prouincijs, ſiue militarem, ſiue ciuilem functionem geſſerint. A. 95.

Vt qui ſe res minorum obligatas habere perhibent, aut eis obligati ſunt, penitus ad illorum gubernationem, & tutelam non accedant. Et vt curatores nullo modo ceſſiones ſuſcipiant aduerſos eos, quorum curam gerunt geſſerunt ve. Et vt hæc generaliter in omni curatione valeant, in quibus caſibus, leges curatores dari præcipiunt. Item de adminiſtratione pecuniarum illis competentium, & quando eis deponi oporteat, aut reditus ex eis computari. A. 72.

Vt mulieres quæ nuptias iterant, electionem non habeant in quem filiorum donationem ante nuptias conferant deque alijs capitulis. A. 2.

Vt nemo ad ſuum patrocinium ſuſcipiat ruſticanos, vel vicos eorum. c. 11.

Vt in poſſeſſionem legatorum, vel fidei commiſſorum ſeruandorum cauſa mittatur, & quando ſatiſdari debeat c. 6.

Vt ea quę præfectis, aut largitionibus, aut rebus primatis, aut ſacro patrimonio debentur in reliquis, in quacunque ſpecie vſque ad præteritam ſeptimam indictionem & ipſam indulgeant. A. 147.

Vt præſides abſque vlla datione pecuniæ ad officia mittantur. A. 8.

Vt præſides, qui interpellantis allegata audire differunt, compellantur id facere epiſcopis. Et vt ſi quis præſidem ſuſpectum habet, in cognitionem litis adhibeat, ſocietque etiam ciuitatis epiſcopum. Item, vt quia pręſide offenſionem patiuntur & iniuriam, adeant ea de re epiſcopum. Deque alia cautela, quæ ab epiſcopis omnino corroborari, fierive

debeat

debeat à prȩſidibus, A.86.

Vt qui prouincialem hominem extra territorium ſuum in ius producit,cautionem prȩbeat,quod niſi litem obtineat,prȩſtaturus ſit quantum iudex cum, qui calumnia tentatus eſt, accipere ſtatuerit. Item vt qui libellum ſuſcipit, an deliberandum in iudicio diſceptare velit, vt datum tolerare iudicem viginti dierum ſpatium habeat. Prȩterea, quod qui poſt iuratoria cautionem in iudicio non comparet, omnem litis expenſam debet actori perſoluere, & deinceps cauſam dicere,datis fideiuſſoribus. Inſuper,de hypothecis militiarum, quæ ex caſu vocantur, quæ perſonæ, & quando hoc ius habeant. Poſtremò & de indotatis vxoribus, & ipſe quartam partem in ſubſtantia viri habeant, & item vir in ſubſtantia vxoris, quando inops eſt qui ſuperſtes manſit. A.53.

Vt res immobiles donationis ante nuptias à marito, ne conſentiente quidem vxore,vel pignori obligari, vel omnino alienari licet, niſi poſtea ȩque illi ſatisfieri poſſit, atque eadem & in dote obtineant. A.61.

Vt reſtitutiones fideicommiſ. vſque ad vnum gradum conſiſtant. A. 157.

Vt in priuatis domibus ſacra myſteria non fiant. A. 57.

Vt fratrum filijs ſuccedant pariter ad imitatonē fratrum,aſcendentibus etiam extantibus,& vt mulieres,non inſinuata ante nuptiali donatione non lædantur non inſinuata autem vir. & ſi competat nuptiale lucrum, eo non fruatur. Et rurſus vt mulieres non ſecundo nubentes, dominæ ſint partis ſponſalitiæ largitatis, quantum pars facit vnius filij, & vt ſimiles ſint pœnæ vtriuſque ſextus, dum

ſine cauſa rationabili repudium mittitur. A. 127.
Vt nemo priuatus titulos prędijs ſuis, vel alijs imponat vel regalia, vel à ſuſpendat. c. 2.
Vt matres etiam tutelæ rationibus obnoxiæ ſint. A. 15.
Vt ſine vllo impedimento matres filiorum tutelam ſuſcipiant, licet eos ſibi habeant obnoxios, aut etiam ipſæ illis obnoxiæ ſint, quamuis iuſiurandum non præſtent, quòd nuptias iteraturæ non ſint. A. 94.
Vt cauſæ poſt pubertatem ad ſi tutor. c. 5.
Vt nullus ex vicaneis, pro aliquis vicaneorum debitis teneatur. c. 11.
Vicarijs, ſeu locum tenentibus. Item de mulieribus adulterium committentibus, & alijs capitulis. A. 134.
Vt particulares vſurarum ſolutiones in duplum computentur. A. 121.
Vſuris nauticis. A. 110. 130.
Vti armorum vſus, inſcio principe, interdictus ſit. c. 11.
Vti poſſidetis. N. 43. c. 8.
Vtrobi. N. 43.
Vulgari ſubſtitutione. inſt. 2.
Vulgari & pupillari ſubſtitutione. inſ. 28.
Vxoribus militum, & eorum qui Reipub. cauſa abſunt. c. 2.

RE-

REPERTORIVM NOVELLARVM CONSTITVTIONVM.

Secundum literarum ordinem, prout vulgò allegantur, ex editione vetere.

A

ADminiſtrantibus in ſacris appellationibus. 20.
Alienatione, & emphyteuſi, &c. 120.
Adminiſtratoribus 95.
Aequalitate dotis, & propter nuptias donationis. 97.
Appellationibus. 98.
Appellationibus, & intra quæ tempora, &c. 23.
Apud quos opor. cauſas dic. 79.
Armis. 85.

C

COll atoribus, & alijs capit. 128.
Conſanguineis, & vterinis fratribus. 84.
Conſtitutio quæ dignitatibus &c. 81.
Conſtitutio quæ ex adſcriptio, &c. 54.
Conſulibus. 105.

D

DEfenſoribus ciuitatum. 15.
Depoſito, & denuntiatione inquilinorum. 88.
Duobus reis promittendi. 99.

E

ECcleſiaſticis titulis. 131.
Eccleſiaſticarum alienatione. 46.
Executoribus, & de his qui conueniuntur, & reconueniuntur. 96.

Exhi-

Exhibendis,& introducendis reis.53.

F

FIdeiuſſoribus & mandatoribus.4.
Filijs ante dotali inſtru.natis.19.

H

HAec conſtitutio interpretatur priorem conſtitutionem.75.
Hæc conſtitutio innouat conſtitutio.111.
Hæredibus & Falcidia.1.
Hæredibus ab inteſtato venientibus.118.
His,qui ingrediuntur ad appellat.50.

I

IMmenſis donationibus.92.
In medio litis non ſieri ſacras conſtitutiones.113.
Inceſtis & nefarijs nuptijs.12.
Inſtrumentorum cautela & fide.73.
Interdictis colleg. hæreticorum.132.
Iudicibus & vt nullatenus cum iureiurando eligantur 2.
Iuſiurandum quod præſtatur ab his.9.
Iureiurando à moriente præſtito.48.

L.

LEnonibus.19.
Litigioſis,& decima parte litis.112.

M

MAndatis Principum.18.
Menſura ordinandorum clericorum.16.
Monachis.5.

N

NAuticis vſuris.110.
Neque virum quod ex dote eſt.98.
Non alienandis,aut permutandis reb.eccleſiaſticis.7.
Non eligendo ſecundo nubentes mulieres.2.
Noui operis nunciatione maritimi aſpectus.63.
Nul-

Nullum credentem agricolæ,&c.34.
Nuptijs 22.

P

PRiuilegijs dotis, hæreticis mulieribus non præſtandis.109.

Q

QVæſtore.80.
Quibus modis naturales efficiuntur ſui.74.
Quibus modis naturales filijs efficiũtur legitimi. 89.
Quomodo oporteat epiſcopos,& cęteros clericos ad ordinationes perduci.6.

R

RAptis mulieribus,quæ raptori nubunt.143.
Referendarijs ſacri palatij.11.
Reſtitutione fideicommi.159.
Reſtitutionibus.108.
Reſtitutionibus,& ea q̃ parit in vndecimo menſe.39.

S

SAnctiſſimis epiſcopis,& Deo amabilibus,& reuerendiſſimis clericis & monachis.123.
Scenicas non ſolum ſi fideiuſſores pręſtent,&c.51.

T

TAbellionibus.44.
Tempore non ſolutæ pecuniæ ſuper dote.c.
Teſtibus.90.
Teſtamentis imperfecti.107.
Triente ſemiſſe.18.

V

VSuris nauticis. 130.
Vt ab illuſtribus,& qui ſuper eam dignitatem, ſunt,omnimodo,&c.81.
Vt clerici apud proprios epiſcopos.83.
Vt clerici qui recedũt,al ijs pro eis ſubrogatis,&c.58.
Vt cum de appellatione cognoſcitur.115.

Veteris nuſmimatis poteſtate.c.11.
Vi & vi armata. N.43.
Vi bonorum raptorum,c.9. & de turba. N.47.inſt.4
Via publica,& ſi quid in ea factum eſſe dicatur & de ea ex edicto ædiliũ curuliũ à ſingulis reficiẽda.ib.
Vindicta,& apud concilium manumiſſione.c.7.
Vnde vi.c.8.
Vnde cognati.inf.38.
Vnde legitimi,& vnde cognati,inf.38.& c.6.
Vnde liberi.c.6.
Vnde vir & vxor.inf.38.& c.6.
Vſu & habitatione.V.7.inſt.2.
Vſu,& vſufructu,& reditu,& habitatione, & operis per legatum vel fideicommiſſum datis,inf.33.
Vſu Mediolanenſium ſecundum quoſdam.F.1.
Vſucapionibus.N.41.
Vſucapionibus,& lõgi tẽporis preſcriptionib. inſt.2
Vſucapione pro emptore,vel tranſactione.c.7.
Vſucapione pro hærede.ibid.
Vſucapione pro donato.ibid.
Vſucapione pro dote.ibid.
Vſucapione transformanda, & de ſublata differentia rerum mancipi,& nec mancipi.ibid.
Vſufructu,inſt.2.
Vſufructu accreſcendo.V.7.
Vſufructu, & quemadmodũ quis vtatur fruatur. ibi.
Vſufructu,& habitatione, & miniſterio ſeruorũ.c.3.
Vſufructu earum rerum,quæ vſu conſumuntur, vel minuuntur.V.7.
Vſufructuarius quemadmodum caueat.V.
Vſuris.c.4.
Vſuris,& fructibus,& cauſis, & omnibus acceſſionibus,& nota.22.
Vſuris vel fructib.legatorum ſeu fideicõmiſſorũ.c.6.
Vſu-

Vſuris pupillaribus.c.5.

Vſuris rei iudicatæ.c.7.

Vt actiones & ab hæredi & contra hæredes incipiant.c.4.

Vt quę deſunt aduocatus partiũ,iudex ſuppleat.c.2.

Vt nemo inuitus agere,vel accuſare cogatur.c.3.

Vt clerici apud proprios epiſcopus primum conueniantur,& poſt hoc apud ciuiles iudices.A.83.

Vt clerici ex vna eccleſia in aliã transferantur ad ſupplendum deficientium ſtatutum numerum. A.16.

Vt determinati ſit numerus clericorum ſanctiſſ maioris eccleſiæ,nec non cæterarum ſanctiſſ.eccleſiarum huius auguſtiſſ.vrbis,A.3.

Vt decetero commutationes eccleſiaſticarum rerum non ficte fiant ad pijſſimum Imperatore, & hoc modo ad alia perſonas, & legitimas tranſeant res, ſed hæc tantum modo fiant, ad Imperialem domum. Et vt liceat perpetuas emphyteuſis agi ab oratorijs in oratoria,decreto videlicet interpoſito, excepta ab hoc maiore eccleſia:ne tamen in priuatam perſonam tranſeat emphyteuſis.A.55.

Vt nouæ conſtitutiones poſt alios duos menſes, quã inſinuatæ fuerint,obtineant.Itẽ parcit his quiſſubtilitatem conſtitutionum in teſtamentis non obſeruant,relinquendo quadrantem, & hæredis nomẽ, aut non inſcribendo,aut non nuncupando.A.66.

Vt creditores primum aggrediantur principales debitores:mox illis ſoluendo non exiſtentibus, ſecundo loco mandatores etiam,aut conſtitutæ pecunię reos,aut fideiuſſores.A.4.

Vt intra certũ tẽpus criminalis quęſtio terminetur c.

Vt deliberãdi ius ẽt ad impuberes traſmittãtur.A.19.

Vt dignitatum ordo ſeruetur.c.12.

Vt donatio propter nuptias ſpecialis cõtractus ſit, &

de alijs capitulis. A. 119.

Vt primæ & ſecundæ dotis exactione inſtante, nempe viro ad ſecundas digreſſo nuptias prior vxor, aut ex priore matrimonio ſuſcepti liberi præferantur, Vtque ſi uxor aut is, qui dotem pro ea conſcripſit, in dotem conſcripta tradere voluerit, & maritus ea ſuſcipere differat: ſolutio matrimonio nihilominus ab eo per ipſum conſcripta exigatur donatio ante nuptias. Et ne donationem ante nuptia præſtet, qui quo minus dotem acciperet, in cauſa non fuit. A. 91.

Vt Eccleſia Rom. centum annorum gaudeat preſcriptione. A. 10.

Vt nemini liceant in emptione ſpecierum ſe excuſare, & de munere Sironiæ. c. 10.

Vt in flumine publico nauigare liceat. N. 43.

Vt Anthimus. Seruus, Petrus Zooras, & reliqui hæretici Eccleſiaſtico gradu detrahantur. A. 44.

Vt Illuſtres in pecuniarijs omnimodo per procuratores cauſas agant. cum vero de iniuria criminaliter agitur dũtaxat ſecundum priuilegium ipſis ad hoc cõceſsũt Clariſſimis autem tã per ſe quàm per procuratores, liceat pecuniarias cauſas agere. A. 42.

Vt Imperat. nomen in inſtrumentis, actis publicis præponatur, & vt tempora quæ latinis deſignantur literis manifeſtis ſcribantur. A 47.

Vt lite pendẽte poſt prouocationem, aut definitiuam ſententiam, nulli liceat Imperatori ſupplicare. c. 1.

Vt ea, quæ vocantur inſinuatiua, ſuper clericis in maiore quidem Eccleſia dentur, in alijs autem Eccleſiijs penitus non dentur. A. 56.

Vt omnes iudices, tã ciuiles, quàm militares poſt adminiſtrationem depoſitam, qninquaginta dies in ciuitatibus certis locis permoneant. ibid.

Vt

Vt nemini liceat ſine iudicis authoritate ſigna rebus imponere alienis.c.2.

Vt legatorum,ſeu fideli commiſſorum ſeruandorum cauſa caueatur. Inf.35.

Vt in poſſeſſione legatorum, vel fideicommiſſorum ſeruandorum cauſa eſſe liceat.ibid.

Vt ex legibus, ſenatusve conſultis bonorum poſſeſſio detur.Inf.38.

Vt ſi plures filij non ſint quam quatuor,legitima portio cenſeatur triens,ſi vltra quatuor,ſemis,Et vt naturales liberi, nulla exiſtente prole legitima vna cum matre ab inteſtato ſextantem accipiant. Et vt collatio tam ex teſtamento quàm ab inteſtato competat, niſi expreſſis verb. teſtator id prohibeat. Et de diuiſione bonorum in liberos facta à parentibus, & de eo, qui proprium chirographum inficiatur, deque alijs capitulis. A.18.

Vt nullam de cætero licentiam dux aliquis, aut cohibendis violentijs præpoſitus habeat ad vtranque Phrygiam accedendi,aut quoſdam ſibi coniunctos eò dirigendi,vt aliquos comprehendant.Sed neque earum prouinciarum incolæ ad eos, qui tales magiſtratus in Lycaonia, & item Lydia gerunt, decurrant,apudque ipſos contra aliquos querelam inſtituant,cum ciuiles magiſtratos abundè ſufficiant ad huiuſmodi emergentes caſus perſequendos. A.45.

Vt qui contra naturam luxuriantur, & per Deum adiurant,item blaſphemias in Deum ingerunt,afficiantur ſupplicio. A.77.

Vt omnes prouinciarum magiſtratibus obtemperent, ſiue de criminibus, ſiue de pecunijs agatur. Et vt cauſæ illic examinentur, nemine prorſus exempto per aliquid priuilegium, abſque ſacra pragmatica forma.A.63.

Vt magiſtratus à depoſita adminiſtratione quinquaginta dies commorentur in ſuis prouincijs, ſiue militarem, ſiue ciuilem functionem geſſerint. A.95.
Vt qui ſe res minorum obligatas habere perhibent, aut eis obligati ſunt, penitus ad illorum gubernationem, & tutelam non accedant. Et vt curatores nullo modo ceſſiones ſuſcipiant aduerſos eos, quorum curam gerunt geſſerunt ve. Et vt hæc generaliter in omni curatione valeant, in quibus caſibus, leges curatores dari præcipiunt. Item de adminiſtratione pecuniarum illis competentium, & quando eis deponi oporteat, aut reditus ex eis computari. A.72.
Vt mulieres quæ nuptias iterant, electionem non habeant in quem filiorum donationem ante nuptias conferant deque alijs capitulis. A.2.
Vt nemo ad ſuum patrocinium ſuſcipiat ruſticanos, vel vicos eorum. c. 11.
Vt in poſſeſſionem legatorum, vel fideicommiſſorum ſeruandorum cauſa mittatur, & quando ſatiſdari debeat c.6.
Vt ea quę præfectis, aut largitionibus, aut rebus primatis, aut ſacro patrimonio debentur in reliquis, in quacunque ſpecie vſque ad præteritam ſeptimam indictionem & ipſam indulgeant. A. 147.
Vt præſides abſque vlla datione pecuniæ ad officia mittantur. A.8.
Vt præſides, qui interpellantis allegata audire differunt, compellantur id facere epiſcopis. Et vt ſi quis præſidem ſuſpectum habet, in cognitionem litis adhibeat, ſocietque etiam ciuitatis epiſcopum. Item, vt quia pręſide offenſionem patiuntur & iniuriam, adeant ea de re epiſcopum. Deque alia cautela, quæ ab epiſcopis omnino corroborari, fieri ve
debeat

debeat à præſidibus, A. 86.

Vt qui prouincialem hominem extra territorium ſuum in ius producit, cautionem prębeat, quod niſi litem obtineat, pręſtaturus ſit quantum iudex cum, qui calumnia tentatus eſt, accipere ſtatuerit. Item vt qui libellum ſuſcipit, an deliberandum in iudicio diſceptare velit, vt datum tolerare iudicem viginti dierum ſpatium habeat. Pręterea, quod qui poſt iuratoria cautionem in iudicio non comparet, omnem litis expenſam debet actori perſoluere, & deinceps cauſam dicere, datis fideiuſſoribus. Inſuper, de hypothecis militiarum, quæ ex caſu vocantur, quæ perſonæ, & quando hoc ius habeant. Poſtremò & de indotatis vxoribus, & ipſe quartam partem in ſubſtantia viri habeant, & item vir in ſubſtantia vxoris, quando inops eſt qui ſuperſtes manſit. A. 53.

Vt res immobiles donationis ante nuptias à marito, ne conſentiente quidem vxore, vel pignori obligari, vel omnino alienari licet, niſi poſtea ęque illi ſatisfieri poſſit, atque eadem & in dote obtineant. A. 61.

Vt reſtitutiones fideicommiſ. vſque ad vnum gradum conſiſtant. A. 157.

Vt in priuatis domibus ſacra myſteria non fiant. A. 57.

Vt fratrum filijs ſuccedant pariter ad imitationē fratrum, aſcendentibus etiam extantibus, & vt mulieres, non inſinuata ante nuptiali donatione non lædantur non inſinuata autem vir. & ſi competat nuptiale lucrum, eo non fruatur. Et rurſus vt mulieres non ſecundo nubentes, dominæ ſint partis ſponſalitiæ largitatis, quantum pars facit vnius filij, & vt ſimiles ſint pœnæ vtriuſque ſextus, dum

ſine

ſine cauſa rationabili repudium mittitur. A.127.
Vt nemo priuatus titulos prȩſidijs ſuis, vel alijs imponat vel regalia, vel à ſuſpendat.c.2.
Vt matres etiam tutelæ rationibus obnoxie ſint. A. 15.
Vt ſine vllo impedimento matres filiorum tutelam ſuſcipiant, licet eos ſibi habeant obnoxios, aut etiam ipſæ illis obnoxiæ ſint, quamuis iuſiurandum non præſtent, quòd nuptias iteraturæ non ſint. A.94.
Vt cauſæ poſt pubertatem ad ſi tutor.c.5.
Vt nullus ex vicaneis, pro aliquis vicaneorum debitis teneatur.c.11.
Vicarijs, ſeu locum tenentibus. Item de mulieribus adulterium committentibus, & alijs capitulis. A, 134.
Vt particulares vſurarum ſolutiones in duplum computentur. A.121.
Vſuris nauticis. A.110.130.
Vti armorum vſus, inſcio principe, interdictus ſit. c. 11.
Vti poſſidetis. N.43.c.8.
Vtrobi. N.43.
Vulgari ſubſtitutione. inſt.2.
Vulgari & pupillari ſubſtitutione. inf.28.
Vxoribus militum, & eorum qui Reipub. cauſa abſunt.c.2.

REPERTORIVM NOVELLARVM CONSTITVTIONVM.

Secundum literarum ordinem, prout vulgò allegantur, ex editione vetere.

A

ADminiſtrantibus in ſacris appellationibus. 20.
Alienatione,& emphyteuſi,&c. 120.
Adminiſtratoribus 95.
Aequalitate dotis, & propter nuptias donationis. 97.
Appellationibus. 98.
Appellationibus,& intra quæ tempora,&c. 23.
Apud quos opor. cauſas dic. 79.
Armis. 85.

C

COllatoribus,& alijs capit. 128.
Conſanguineis,& vterinis fratribus. 84.
Conſtitutio quæ dignitatibus &c. 81.
Conſtitutio quæ ex adſcriptio,&c. 54.
Conſulibus. 105.

D

DEfenſoribus ciuitatum. 15.
Depoſito,& denuntiatione inquilinorum. 88.
Duobus reis promittendi. 99.

E

ECcleſiaſticis titulis. 131.
Eccleſiaſticarum alienatione. 46.
Executoribus,& de his qui conueniuntur,& reconueniuntur. 96.

Exhi-

Exhibendis,& introducendis reis.53.

F

FIdeiuſſoribus.& mandatoribus.4.
Filijs ante dotali inſtru.natis.19.

H

HAec conſtitutio interpretatur priorem conſtitutionem.75.
Hæc conſtitutio innouat conſtitutio.111.
Hæredibus & Falcidia.1.
Hæredibus ab inteſtato venientibus.118.
His,qui ingrediuntur ad appellat.50.

I

IMmenſis donationibus.92.
In medio litis non fieri ſacras conſtitutiones.113.
Inceſtis & nefarijs nuptijs.12.
Inſtrumentorum cautela & fide.73.
Interdictis colleg. hæreticorum.132.
Iudicibus & vt nullatenus cum iureiurando eligantur 2.
Iuſiurandum quod præſtatur ab his.9.
Iureiurando à moriente præſtito.48.

L

LEnonibus.19.
Litigioſis,& decima parte litis.112.

M

MAndatis Principum.18.
Menſura ordinandorum clericorum.16.
Monachis.5.

N

NAuticis vſuris.110.
Neque virum quod ex dote eſt.98.
Non alienandis,aut permutandis reb.eccleſiaſticis.7.
Non eligendo ſecundo nubentes mulieres.2.
Noui operis nunciatione maritimi aſpectus.63.
Nul-

Nullum credentem agricolæ,&c. 34.
Nuptijs 22.

P

PRiuilegijs dotis, hæreticis mulieribus non præſtandis. 109.

Q

QVæſtore. 80.
Quibus modis naturales efficiuntur ſui. 74.
Quibus modis naturales filijs efficiũtur legitimi. 89.
Quomodo oporteat epiſcopos,& cęteros clericos ad ordinationes perduci. 6.

R

RAptis mulieribus, quæ raptori nubunt. 143.
Referendarijs ſacri palatij. 11.
Reſtitutione fideicommi. 159.
Reſtitutionibus. 108.
Reſtitutionibus,& ea q̃ parit in vndecimo menſe. 39.

S

SAnctiſſimis epiſcopis,& Deo amabilibus,& reuerendiſſimis clericis & monachis. 123.
Scenicas non ſolum ſi fideiuſſores prębent,&c. 51.

T

TAbellionibus. 44.
Tempore non ſolutæ pecuniæ ſuper dote. c.
Teſtibus. 90.
Teſtamentis imperfecti. 107.
Triente ſemiſſe. 18.

V

VSuris nanticis. 130.
Vt ab illuſtribus,& qui ſuper eam dignitatem, ſunt, omnimodo,&c. 81.
Vt clerici apud proprios epiſcopos. 83.
Vt clerici qui recedũt, al ijs pro eis ſubrogatis,&c. 58.
Vt cum de appellatione cognoſcitur. 115.

Vt de cętero commutationes rerum eccleſiaſticarum non fortuitæ fiant. 55.
Vt defuncti,ſeu funeratorum,&c. 60.
Vt determinatus ſit numerus clericorum. 3.
Vt differentes iudices,&c. 86.
Vt diuinæ iuſſiones ſubſcriptionem habeant. 114.
Vt ea,quæ vocantur inſinuatiua. 57.
Vt eccleſia Romana centum annorum gaudeat prę-ſcriptione. 10.
Vt exactione inſtantis dotis primæ,&c 91.
Vt factæ nouæ conſtitutiones. 66.
Vt fratrum filij ſuccedant,&c. 127.
Vt hi,qui obligatas ſe habere perhibetur,&c. 92.
Vt immobilia ante nuptialis donationis,&c. 61.
Vt in priuatis domibus ſacra miſteria non fiant. 57.
Vt iudices non expectent ſacras iuſſiones. 125.
Vt iudices ſine quoquam ſuffragio fiant. 8.
Vt liberti de cætero aureo non indigeant annulo. 78.
Vt liceat matri & auiæ. 117.
Vt litigantes iurent in exordio litis. 124.
Vt neque miles,neque fœderatus. 116.
Vt non fiant pignorationes pro alijs perſonis. 52.
Vt non luxurientur contra naturam. 77.
Vt nullus fabricet oratorij domos. 67.
Vt nullus mutuans agricolæ,teneat eius terram. 33.
Vt nulli iudicum liceat habere loci ſeruatorem. 134.
Vt omnes obediant iudicibus prouinciæ. 68.
Vt ordinatæ præfecturæ,&c. 69.
Vt præponatur nomen Imperatoris documentis. 47.
Vt ſine prohibitione matres,&c. 94.
Vt ſponſalitia largitas ſpecialis ſit contractus. 119.
TITV-

TITVLI CONSTITVTIONVM EXTRAVAGANTIVM,

Quas collationem 11. appellant.

QVi ſint Rebelles, eſt Federici 2. à Bartolo groſſis illuſtrata, Titu. 2. Colla. 11.

Quomodo in læſæ maieſtatis crimine procedatur eſt eiuſdem Imper. & à Bartolo quoque expoſita, titu. 1. ibidem.

De pace, conſtantiæ condita à, Friderico. 1. & fratre ſuo Hērico 6. per Bald. nobiliter explanata. Eſt liber ſingularis, quò volumen clauditur. ti. 3. ibid.

Statutis, & conſuetudinibus, contra libertate Eccleſiæ editis & immunitate locorum religioſorum vbique morantium, & fori priuilegio, & Gazaris, & Patarenis, & alijs Hęreticis, eorumque ſucceſſoribus, & nauigijs peregrinis, & aduenis quocunque locorum hoſpitantibus, eorumque ſucceſſoribus, & de agricolarum ſecuritatibus. Eſt Appendit libri 2. Feud.

Digeſtis Veteris.

Primus liber habet tit. 22.
Secundus 15.
Tertius 6.
Quartus 9.
Quintus, habet tit. 6.
Sextus 3.
Septimus 9.
Octauus 6.
Nonus habet tit. 4.
Decimus 4.
Vndecimus 8.
Duodecimus 7.
Tredecimus 7.
Decimus quartus 6.
Decimus quintus 4.
Decimus ſextus 3.
Decimus ſeptimus 2.
Decimus octauus 7.
Decimus nonus 5.
Diceſimus 6.
Viceſimus primus 3.
Viceſimus ſecundus 6.
Viceſimus tertius 5.
Viceſimus quartus 2.
Et ſunt ſimul 155.

Infortiati.

Primus liber habet ti. 8.

Secun-

Secundus 10.
Tertius 10.
Quartus 8.
Quintus 7.
Sextus liber habet tit. 1.
Septimus 1.
Octauus 1.
Nonus 10.
Decimus habet tit. 9.
Vndecimus 3.
Duodecimus 4.
Tredecimus 15.
Decimuſquartus 18.
Et ſunt ſimul 105.

Digeſti noui.

Primus liber habet tit. 6.
Secundus 16.
Tertius 11.
Quartus 9.
Quintus 32.
Sextus habet titulos 7.
Septimus 3.
Octauus 8.
Nonus 23.
Decimus habet titulos 24.
Vndecimus 18.
Duodecimus 17.
Et ſunt ſimul 174.

Codicis.

Primus liber habet tit. 58.
Secundus 59.
Tertius 43.
Quartus 66.
Quintus habet tit. 75.
Sextus 61.
Septimus 75.
Octauus 59.
Nonus liber habet ti. 51.
Decimus 76.
Vndecimus 77.
Duodecimus 64.
Et ſunt ſimul 764.

Authenticorum ſiue Nouellarum constitutionum.

Prima collatio habet ti. 6.
Secunda 6.
Tertia 7.
Quarta 7.
Quinta habet tit. 20.
Sexta 14.
Septima habet ti. 10.
Octaua 13.
Nona 15.
Et ſunt ſimul 98.

Decima collatio Authenticorum, ſiue Nouellarum conſtitutionũ, aut liber, ſiue vſus feudorum habet titulos 87.

Inſtitutionum.

Prim⁹ li. habet titulos. 26.
Secundus 25.
Tertius 30.
Quartus 18.
Et ſunt ſimul 99.

FINIS.

FLORES LEGVM SECVNDVM ORDINEM ALPHABETI,

CVM ADDITIONIBVS, & concordantijs Doctorum:

Per D. Lucium Paulum Roſellum, Patauinum I. V. D. denuo recognitis, & additis.

A

ANte primum nihil eſt, in proœ.ff.eo §. nos vero, & ff.de verb.ſign.l.proximus.

Ad præſens oua, cras pullis ſunt meliora, ff. de tranſact.l cum hi.

Aliquis firmiter non debet aſſerere quod ignorat, ff. de act.empt.& vend.l.Iulianus, §. quidam tamen.

Artifex commendat opus ſuum, ff. de in integrum reſtit.l.prima.

Artifex præſumitur viuere ex artificio, gloſ. in l. ſi quis argentum, C.de dona.in verbo quantum.

Anima eſt præferenda cæteris rebus, C.de ſacroſ.eccl. l. ſancimus penult.

Audacia quæ vertitur circa licita approbatur, ff. de lib.& poſthu.l.Gallus, §.videndũ, ſed audacia circa illicita reprobatur, l.ſi quis in tantam.c.vnde vi.

Animalia naturalis iuris petitia cenſentur, l. 1. ff. de iuſt.& iure, §.pen.

A iure naturali deſcendit maris & fœminæ coniugatio, & liberorum procreatio, & educatio.l.1. §. penul.ff.de iuſt.& iure.

Ab omni malitia ſerui prohibentur, alioquin capite puniuntur, ff. de re mil. l. ab omni.

Alicui non prodeſt, nec nocet iuſiurandum inter alios factum, l. 1. ff. ſi mulier in poſſeſſione ventris nomine cauealum. cau.

Abſens reus per procuratorem cauſam abſentiæ reddere poteſt, l. abſens, ff. de procura.

Ad crimen publici iudicij proſequendum fruſtra interuenit procurator, l. pe. §. ad crimem ff. de pub. iudi. ſed bene poteſt pro allegante cauſam abſentiam, c. tuæ de procu.

Appellatione armorum fuſtes & lapides continentur, l. armorum, ff. de verb. ſig. Inſti. de interdicti, §. qui autem.

Appellatione mulieris & virgo viripotens continetur, ff. de verb. ſign. l. mulierum.

Appellatione parentum non tantum pater & auus, & pro auus continentur, ſed mater & auia & proauia, l. parentum appellatione, ff eod.

Appellatione patroni, & patrona continetur, l. patronis, ff. c.

Appellatione tigni omni: materia continetur, ex qua ędificia conſtant, l. tigni, appellatio. ff. eod.

Appellatione hæreditatis bo. poſ. continentur, l. hæreditatis appellatio. ff. eod.

Appellatione liberti, & liberta continetur, l. liberti, ff. eod.

Appellatione carbonum materia non continentur, l. carbonum appellatio. ff. eod.

Appellatione hæreditatis etiam damnoſa hæreditas continetur, l. hæreditatis appellatio. ff. eod.

Appellatione familiæ & ipſe princeps familiæ continetur, l. familiæ appellatione, ff. eod.

Appellatione fundi omne ædificium & omnis ager con-

continetur, l.fundi appellatione,ff.eod.
Appellatione librorum nepotes & pronepo. cæteriſque qui ex his diſcendunt, continentur,l.librorum appellatione,ff.eod.
Appellatione tali cōtinetur ferrū,fuſtis,lapis,& omne quod nocēdi cauſa habetur,l.ſi pignore,ff.de furtis,
Appellatione rei & pars continetur,l.appellatione rei ff.de verbo. ſign.
Appellatione partis vel portionis dimidia pars continetur, l.dominia quæ patris, ff. eo.& l.nomen fi.§. portionis.
Auctoritate maiorum non ſunt reprobandæ. C.ad exhi.l.ad exhibendum, & ff.de iud.l.Iulianus.
Adhibenda eſt fides peritis in arte, ff. de vent.in poſ. miten.l.1.§.1.
A perſona in qua eſt compromiſſum non eſt recedendum.ff.de verb. obl.l.ſi quis arbitratu.in fin. & C. de contrahen.emptio.l.fi.contra de l.ſi ſocietatem, ff.pro ſocio & ff.de dotis promiſ.l.3.
Aliquis non præſumitur immemor ſuæ ſalutis. C. ad l.Iul.repe.l.fi.adde de iure canonico in c.ſancimus. ſ. q. 7.
Ablatiuus abſolutus facit conditionem,ff.de cond.& demon.l.à teſtatore.
Alteri ſtipulari nemo poteſt,l.ſtipulatio iſta, §.alteri, ff.de verb. obl.& inſti.de inut.ſtip. §.alteri.
Alienum factum nemo permittere poteſt, inſti. de inuti. ſtipu. §. ſi quis alium, & ff.de verb. ſignifi. l. ſtipulatio, iſta in princ.
Affirmanti incumbit probatio & non neganti.l. 2. ff. de prob.
Accuſatus non poteſt alium accuſare pendente illa accuſatione,l.neganda,C. qui accuſ. non poſ. nam relatione criminum non purgatur crimen,l. is qui

reus,ff. de publ.iu.

Ars imitatur naturam inquantum poteſt inſtitui, de adopt.§.minorem.

Ars fit ex experientia, vide Spe.in prohem. 4. patris.

Approbatum non debet reprobari, l. Pompo. ff. de nego.geſt.

Approbari poteſt factum,& eius qualitas reprobari. Bal.in l.1.col.2.per.item poteſt quis.C.de fur.

Armis arma repellere licet,ff.de vi & vi ar.l.1. §. vin & l.3.§.cum ergo eod.tit.

Anguſtia tẽporis aliquando vitiat ſtipulatum, ff. de ver.ob.l.continuus,§. cum ita,& inſtit.eod. §.loca.

Arbiter quandoque accipitur pro iudice delegato, l. ſin ff.de iudic.

Aliquis non grauatur ex ſola præſumptione, ff. de pen.l.abſentem.

Aduocati æquiparantur militibus, l. aduocati, C. de aduo diuer.iudi.

Armarium eſt locus vbi libri reponuntur,ff. de fur.l. vulg.in gl.& ff.de le.3.l. librorum appellatione, §. cartis.

Aſſeuerare eſt aliquod verum vel falſum ſi interrogatione affirmare,l.non nud.in glo.C.de proba.

Actor agit quando vult,ſed reus non,l.pure,§.fi.ff.de do.matr.excep.& l.ſi quando lex eſt,C.de dilat.

Actus ſtipulantis & promittentis debet eſſe continuus,ff.de verbo.obli.l.1.§.1.

Affectus tantum punitur ſicut effectus, C. ad l. Cor. de ſicca.l.is qui cum telo.

Aliquis nõ auditur ſi dicat ſe ignorare, quæ tractauit procœ.ſſorum,& ad ſenatuſc.Velle.l. quanquam.

Abigei ſunt quibus eſt cura alienis animalibus inſidiari,& ea alibi tranſponere,in aut.de nup.§.ſi ergo ſecundum Odoſ.collatio 4.

Abſen-

Abſentia eius qui reipu. cauſa ab eſt, neque ei, neque alij debet eſſe damnoſa, ff. de reg. iur. l. abſentia.

Aliquando contentum ponitur, pro continente, ff. de pac. l. iuriſgentium, §. quod fere, vbi pactorũ, ideſt inſtrumentorum quibus pacta inferuntur.

Ad veritatem copulatiuæ requiritur, quod vtraque pars vera, l. ſi quis ita ſtipulatus fuerint, ff. de ver. ob. cum ſuis alleg.

Ad veritatem vniuerſales requirũtur omnes ſingulares eius eſſe veras l. ſi is quæ ducenta, ff. de reb. du.

Abſens per diſtãtiam habetur, ff. de ritu nup. l. in eos, §. deinde, & ff. de arbi. & l. ſicuti.

Aliquid publice permittitur priuatim non permittetur, ff. de re. diui. l. in tantum, §. ſacræ autem res ſunt quæ publice, &c.

Alterius temeritas non debet alij nocere, ff. quemadmodum teſ. or. l. conſulta.

Acceptilatio eſt liberatio per mutuam interrogationem, quæ vtique contingit ab eodem nexu abſolutio, l. 1. ff. de accept. il.

Acceptilatio in diem facta nullius eſt momenti, leg. in diem ff. eo. tit.

Acceptilatio ſub conditione fieri non poteſt, l. acceptilatio ſub conditione, ff. eo tit.

Acceptilationis facta in fraudem creditoris qualiter reuocatio petatur, vide Sp. de re. ec. non alien.

Abſurdum ſequitur ad abſurdum, no. gloſ. ff. ſolu. matr. l. diuos, ſuper verbo alioquin.

Aliud eſt pœna, & aliud eſt fraus. Nam fraus ſine pęna eſſe poteſt, pęna autem ſine fraude eſſe non poteſt. Pęna enim eſt voxæ vindicta, ſed fraus ipſa noxa dicitur, & quaſi pęnæ quædam præparatio, l. aliud eſt fraus, ff. de ver. ſign.

Actus ſecundum naturam ſui ſubiecti regulatur, l.

eius,ff.de oper.lib.contra, ff.ad l. Aquil.l.2.in fine.
Acta ſunt perpetua, in ſpe. de reproba. §.videndum, ver.hoc quoque,& ſe,& de inſtitu.edi.illud autem, §.ſatis vtiliter.ver.Itẽ quid,& §.oſten.ver. & ſcias, & in verſi.in quibus.
Actiones creditorum,ſeu cauſæ non debent differri, §.cum igitur,inſtit.de bon.poſ.
Actio furti competit ei,cuius intereſt rem ſaluam eſſe,licet non ſit dominus, inſt. de ob. quæ ex delic. naſ.§.furti actio.
Audacia mulierum eſt reprehendenda, quia non eſt licitum inijcere manus in viros ſuos,in aut.dein.§. rurſus.
Arrogo qui ſuus eſt, ſed habet meus eſſe neceſſe, no. glo. patris adopto ſuum, ſed patris permanet idẽ, inſt.de adop.§.Imperatoris auctoritate.
Aurum dicitur precioſius metallo, & poſt aurum argentum,no.gloſſ.in aut.de conſulibus,§. quantuncunque ver.ſolum vero aurum colla.4.
Ad remunerationem quilibet obligatur,l.ſed ſi l.commiſſori,l.conſulti,ff.de pet.hær.iuncta,l.ſi vero nõ remunerandi, §. idem Papinianus, ff.mand. & l.ſi non ſortem,§.libertus,ff.de condi & demon.
Appellatione præſidis continetur quilibet rectos prouinciæ,l.1.ff.de offi.præſi.
Appellatione fratrum, & ſorores continentur, l.Lucius Titius,§.quæſitum eſt,ff.de leg.3.
Amicos ex mente debet perpendere voluntatem amici ſui,& ſeruare,alias non eſt bonus amicus,l.Pamphilo,ff.de leg.3.
A verbis legis non eſt,recedendum,l.non aliter,ff.de leg.3.facit,vnum,§.Item Imperator,ff.de lega.
Appellatione mulorum,& mulæ continentur quemadmodum appellatione ſeruorum,& ſeruæ continentur

nentur & ita ſub maſculino genere continetur fœmininum.

A Deo autem totius mundi elementa proceſſerunt, & eorum diſpoſitio in orbem terrarum producta eſt,l.1. in prin.C.de vete.iu.enucle.

Aſſeris,ideſt aſſertiue dicis,ita exponit glo.1.C.de nō numerata pecunia.

Aliud pro alio inuito creditore ſolui non poteſt, l.cū à quo cū l.ſe.C.de ſolutio, ff ſi certū pet.l.2.§.1.C. de ſecun.nu.acu.ſed ſi aurū.Sed hoc fallit,ff.de re iu.l.nō dubiū,§.ſi cū multis alleg.in glo.dictæ leg. eum à quo,C.de ſolutionibus, & liberationibus.

Adulterium proprie dicitur innupta, quaſi tranſitus ad alterius thorum, ſtuprum in virginem, vel viduam,ff.ad l.Iul.de adu.l.inter liberas,pro hoc gl. ſuper.ru.C.eo.tit.

Actio iniuriarum non competit hæred. ff.ſi quis cautio l.ſi eum in iudicio §.qui iniuriarum.

Actio iniuriarum datur cōtra iudicē, qui volentem ſi deiubere detinet in carcere, Bar.in l.ſi vero, §.qui pro rei,in 3.no.ff.qui ſatiſ.cog.quod no. contra indoctos & Alex.in l.1.ſi quis in ius voc.non ierit.

Accuſatoribus falſorum monetarium immunitatem permittimus,l.1.C.de fal.moneta.

Aduocatorum officium neceſſarium, & laudabile eſt l. laudabile,in prin.C.de aduo.diuer.iu.

Aliud pro alio ſoluitur inuito creditore,C.de dona.l. ſi quis ar.in principio, & ff.de leg.1.l. ſi domus,§. qui confitetur,& de re.iu.l.miles.

Abrogare eſt penitus corrigere,ſiue remouere, derogare tamen eſt corrigere in parte tantummodo,ff. de verbo.ſig.l.abrogare.

A capite edenda eſt ratio, ff. de eden.l.argentarius,§. edi.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE ROMA

A dignioribus eſt inchoandum, inſti. de iure nat. §. fi.
A fine denominatur res l. ſi quis à multis, ff. de noxa- li. C. de iud. l. rem non nouam, §. fi. & ff. de leg. 3. l. ex imperfecto contra de le. 3. §. ſcio, ff. de mino.
Ab initio licitum eſt contrahere, ſed ex poſt facto, l. 2. §. reſilire, l. ſicut initio, Cod. de act. & obl. & ff. com mo. l. 1. commodato, §. ſicut, & Cod. de reſcind. vend. l. de contractu, & C. de tranſact. l. quamuis, & C. de contrah. empt. l. non idcirco, in fi. & C. ſi cer. pet. l. eo quòd, & ff. mandati, l. mandauero, §. ſicut, & inſt. eo. §. pe. ff. de iud. l. interdum, §. ſi donator, & ff. de curat. furt. l. cuius bonis in princ. & Cod. de don. l. ſi quis, arg. §. fin.
Aliquis non debet duplici pœna ex eodem delicto puniri, l. ſanctio, ff. de pœnis.
Actio ſemel extincta non reuiuiſcit amplius, l. ſi unus, §. ſed ſi pactum, ff. de pact. & ff. de noxa. ac. l. electio. cum ibi no. contra de not. per glo. in l. metum, la. 3 §. violenti, ff. quòd met. cau.
Authoritati ruſticorum creditur, ff. de le. 3. l. ſi chorus.
Analia ad agendum ſunt temporalia ad excipiendum, ff. de except. do. l. pure, §. fi.
Actiones ſequuntur vniuerſalem hæredem non particularem, ff. ad treb. l. 1. §. ſi hæres, cum ibi not.
Ambigua ſolutio pro meliori, & certiori parte eſt interpretanda, & intelligenda, ff. de vſur. l. creditorum, cum ibi not.
Anima ſedendo, & quieſcendo fit prudens, & ſapiens, ſeptimo phyſicorũ vide Ang. in §. 1. inſt. de offi. iud.
Anima in principio ſuæ creationis eſt tanquam tabula in qua nihil depictum eſt, depingibilis tamen virtutibus, & ſcientijs tertio de anima.
Alteri non parceret, qui ſibijpſi non parcit, ff. de bonis eo. qui ante ſen. mor. ſibi conſcri. l. fi.

Actio

Actio de dolo non patitur aliam actionem ſecum concurrere, ff. de dolo l. 2 §. act.

Ad intentionem proferentis ſermonem eſt recurrendum, ff. de leg. 1. l. ſi quis.

Alienatio eſt actus, per quem dominium, transfertur, C. de fundo dotali, l. 1.

Ancilla aliquando emitur, vt pariat, ff. de leg. 2. l. Pamphila.

Alienationis verbo non tantum continetur dñi, tranſlatio, & ſeruorum manumiſſio, ſed etiam vſus, & vſufructus conſtó, & pignoris. vel hypothecæ obligatio, & ſeruitutis impoſitio, & etiam contractus emphyteuticus, l. fi. C. de reb. alie. non ali.

Ad officia, ſeu munera publica minus idoneis alijs deficientibus ab initio eliguntur, l. generaliter, §. ſpurios, ff. de decur. & extra de reli. do. c. inter.

Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis l. 3. C. depo. & ff. de reg. iur. l. cum principalis, & l. hæres à debitore, §. quòd ſtipulator, ff. de fideiuſſ. Sed contra, de leg. 1. C. de iud.

Acceſſorum non poteſt eſſe maius principali, l. iuſtiſſime, §. 1. ff. de edil. edi. inſt. de fideiuſ. in §. fideiuſſores, in fi. in l. ſi emptione, §. 1. cum glo. in verſi. acceſſio. ff. de contrah. empt. contra de §. purpuram, ff. de re. di. inſ.

Aliquis non debet eſſe iudex in ſua cauſa, ff. de arbit. l. pen. C. ne quis in cauſa ſua, in rubro, & nigro, contra de l. libertus, ff de oper. liber. ff. de contrahen. empt. & vend. l. hæc ven.

A ſententia arbitraria non appellatur, C. de arb. l. 1. & ff. de arb. l. diem, §. ſtari. contra de lege ab arbitrio, ff. qui ſatiſdar. cog. C. de iud. l. 1.

Ad veritatem diſiunctiuæ propoſitionis ſufficit alteram partem eſſe veram. ff. de verb. obl. l. ſi ita quis,

&

& l.ſi quis, §. vtrum, ff.de rebus dub. contra de l. cum quidam, C.de ver.ſig C.de inſt.& ſubſt.l.generaliter, ſol.iſtud fauore liberorum gl. in l.ſi quis ita, ff.de verb.oblig.

Allegans cõtraria nõ auditur, C.de fur.l.1.ff.de cõd. & demon.l.Titius contra, ff.de inof.teſt.l.Papinianus, §.ſed nec impuberis, ff.de colla.bo.l.nũquam.

Ad augmentationem delicti, ſequitur augmentatio pœnæ, C.de ſer.fug.l.quicunque, C. de epiſ.aud.l.3.contra inſt.vi bo.rap.in prin.& §.1.& de le.l.Celſus, ff de arb.l.incerto §.pen.inſt.de iniur.quia maius eſt delictum offendere legem, quàm eius miniſtrum, & tamen qui offendit, minus punitur.

Affectus non punitur, niſi ſequatur effectus, l.cogitationis, ff.de pœn.& ff. quod quiſque iur.l.1. in fin. contra, C.de furt.l. ſi quis non dicam, contra de §. beſtias, in l.1.ff.de poſtu.in glo.

Amor calefacit in auth.quibus nat.effi.l.ſerui, §.illud.

Arma magis quã iura miles ſcire debet, l. ſancimus, in princ.C.de iure deliberandi.

Aliquis non debet venire contra ſuum factum text. in c.veniens, de fil. presb.ff. de adopt.l. poſt mortem, C.de contrah.empt.l.non idcirco, ff.de ſeruit.ruſt.prædio.l.& per fundum, C.de ſeruo communi pign.dato, l.ſi creditoribus, & C.de reuo.do.l.cũ profitearis, C.de remiſ.pign.l.1.Sed contra, C. de agri.& cẽſib.l.quẽadmodũ, & C de lib. cauſa.l.1.& C.de anno.ciui.lib.11.adde c.noſti, de elect.

Actor debet ſequi forum rei, C.de iuriſd.om.iud.l.in criminali, & c. ſanè, extra de fo. comp. Contra, C. vbi in rem ac.l.fi.in fi.& extra de fo. comp.c.cum ſit generale.

Agentes, & conſentientes pari pœna puniantur, l.iubemus, §.œconomus, C.de ſacroſanct.eccl.contra

de

de le.quidam ergo ff.qui not.infa. contra inſtit.de obli.quæ ex delic.naſcun.§.hi,& C.eod.l.eos.

Ad quem ſpectat onus, & emolumentum, ff. de re iud.l. ſecundum naturam,& l.fi.§. ſed cum, C.de furt.Cõtra inſt.de legi paren.tut.in fi & ff. de neg. geſt.l.ſi negocia,& l.qui proprio,ff de procurat.

Actore non probante reus abſoluitur, l.qui accuſare C.de eden.l.actor,C.de probat. Cõtra,ff. de eden. l.quiſquam,& l.1.§ edenda,eod.tit.

Appellationis remedio extinguitur pronunciatum,l. 1 in fi.ff ad turp.l.2. ff. de pœn. Contra, ff.de his qui not.infa.l.furti,ſecundo reſponſo.in fi. quia ſuſpenditur, & ideo proſequitur retro haber effectum,C.de tempo.app.l.fi.§.illud.

Argumentum à contrario ſenſu fortiſſimum eſt in iure,l.1.§.huius rei,ff de officio eius cui manda.eſt iuriſd.inſt.de liberti,in princ.eſt clarior tex.in l.inter ſocerum, §.cum inter, ff.de pact. dot. Contra, C.de epiſco. & cler. l. conuenticulam, & l.nemo, C.de iud.

Argumentum à cõtrario ſenſu an, & quando locum habeat,vide Spec. de diſp.& alleg.§. poteſt;verſi. vel non obſtat, & Alexand. in l.1.de offi. eius, vbi ponit an habeat locum in reſcript.& an in ſententia,& an contractibus,& an in vlt.voluntatibus,& an in negatiuis.

Aliquis non debet poſtulare illud, cuius contrariam in caſu contrario non eſſet poſtulaturus,C.de ſol. l.pe. C.de vſu.l.ſi ea lege, Contra, ff.loca.l.ea lege, ff.de procurat.l.qui proprio,§.procurator.

Aliquis non poteſt renuntiare iuri quod ſibi ignorat cõpetere,C.de furt.l.fi. ff.de inoffi. teſta.l mater.& l.cũ qui,in princ.eod.tit. Contra, C. de tranſact.l. qui ſub prætextu, ff. de verb.obl.qui Romę.§.fin.

Aliud

Aliud eſt reddere,aliud eſt de ſuo dare,ff.depo.l.1.§.eleganter,Contra,ff.de ver.ſig.l.verbum,§.reddendi,& ff.de aur.& arg.leg.in princ.l.qui vxori.

Aliquis magis debet velle mori, quam peccare,ff.qđ met.cau.l.iſti quidam,§.penult. & c.ſacris ex eod. tit.Lotharius,31.q.3.Contra,ff. qui an bon.eo.ſen. mo.l.1.& de C.auth.16.q.6.

Actori incumbit onus probandi,l. qui accuſare,C.de eden.Contra,imò vtrique incumbit ónus probandi,l.vbi,C.ad leg.Fal.& l.fallaciter,C.de abol.

Aliquid nō debet eſſe ſuperfluū in regula, C.de nō. Co.com. po. conſt.l. vnica, contra medium,ff.de euict.l.ſi ita quis.Contra,quia diu ſunt omnes ſimiles, ergo vna earum ſuperfluit,l. ſi quis in conſcribendo,C.de pact. & de epiſc. & cler.l.raptores, C. de raptu.virg.

Allegans impoſſibile non auditur , l. confeſſionibus cum alleg.in gl.ff.de interrog.act.& l. inde Neratius,§.fin.in gl.ad leg. Aquil. Contra omne argumentum,vt iacet,eſt neceſſarium,l.lege, C. de leg. perp ff.qui & à qui.ergo omne argumentum à contrario ſenſu eſt impoſſibile,l.1.ff.ad municip.inſti. de fuit.§.nec ingratus cum ſimilibus ſed allegans argumentum à contrario ſenſu auditur,vt dictum eſt ſuperius,ab eo plura exiguntur qui plura committuntur,l.ſi fugitiuum,C.de ſer.fug.& l.presbyteri, C.de epiſco.& cler. Contra de l.nemo, C.de ſum.Trinit.& fid.cath.& l.fi. C. vt nemo priuat.l. in ſeruorum, ff.de pœn.

Aliquid eſt iuſtum, cuius contrarium eſt iuſtius l.exhibendum, C.de procur.& per gl.no.ſuper verbo iniuſti.aliquid eſt malum,cuius contrarium eſt deterius,vt ff.de reg.iur.l.quotiens. Contra oppo.

Alteri per alterum non debet iniqua conditio afferri,

ri,

ri,l.non debet,ff.de reg.iur. & dicit pro, & contra in gloſ.Item inſt.de autho.tutorum, in princ. quia pupillus ſine authoritate tutorum non obligatur, cum authoritate verò ſic.

Aliqua tranſeunt cum vniuerſitate, quæ per ſe non tranſirent,l.in modicis cum alle.in glo. ff. de contrahen.empt.& vendit.contra.de l.quia perinde,ff. de treb.cum alleg.in glo.

A iuuene, & cupido credatur reddita virgo, no.gloſſ. ff.mand.l.ſi verò remunerandi,§. ſi adoleſcentes.

Aliquis non præſumitur donare ſuum, ff.de prob. l. cum de indebito, verſi. ſi verò,contra, ff.mand.ſi vero,§.inde Papinianus.

Aliquis non tenetur diuinare, ff. mand. ſi & fideiuſſor.§.ſi cũ debitor,& l.ſi putator, ff.ad leg. Aquil. contra inſt.de le.pa.tu. & ff. de aur. & arg. le.l.qui vxor.ff.ſi pars hæ.pe.l.antiqui.

Aliquis non debet locupletari cum alterius damno,l. nam hæc natura,ff.de cond.ind.cõtra inſt.de vſuc. per totum,quia quis per vſucap.locupletatur.

Aliquis non debet ſubire vicem duorum, ff.de pact. l.ſi plures, cum ibi allega. contra de l.ſi conſultus, ff.de adopt.cum al.in d.l.ſi plures.

Agnitione poſthumi rumpitur teſtamentum, inſt.de exhęred.lib.in prin.contra,de inof.teſta.l.ſi mater.

Apud deum non eſt acceptio perſonarum,§.hinc nobis,in authen de mona.collat.

Argumentum per ſimile diſſoluitur per diſſimile, C. de commer.l.2. extra qui fil.ſint leg.c.per venerabilem in antiquis.

Argumentũ à cõtrarijs,an valeat,vide Bal. in l.conuẽticulã,in 2.col.in fi.ver. Item eſt arg à cõtrarijs, C. de epiſc.& cler.& in l.eã quàm 12. colum.in verſi. Item dubitantur, C.de fideicom.quòd ſic.

Aua-

Auaritia eſt radix omnium malorum, vel mater in auth. vt iudices ſinequoquo ſuffrag.§ in fi. col.2.

Aliquid probatur eo ipſo quòd contrarium oſtenditur,l.ſuper ſeruis,C.qui mili.non poſ.lib.12.

Aliquis non debet repoſcere res ſuas per rixas, vel contentiones, ſed amicabiliter, l. ſi ex plagis, §. tabernarius,ff.ad leg.Aquiliam.

Accidens magis inſpicitur,quam natura l.1.§.beſtias, cum alleg.in gl.ff.de poſtu.Contra.de l.fi.C.de his, qui veniam ætatis ſuæ impe.& de §.pauonum,inſt. de re.diui.& in l.qui hæc,ff.de iure.

Aliquis non cogitur aliud vendere, vel emere. C. de iure deliberandi,l.inuitum,C.de contrahen.empt. & vendit.l.non enim,ff.de actione re.amo.Contra de §.pe. inſti. de his qui ſunt ſui, vel alieni iuris, & §.non ſolum,inſt.de le.& §.fi.inſti. de dona.

Aliqua per obliquum conceduntur, quæ directo non conceduntur,ſiue alia per alium conſequuntur,quę per ſeipſum non conſequerentur, ff. quæ res pig. obl.poſ.l. Ariſto. in fi. & vide ibi in gl. Contra de l. qui alienam, ff. de neg. geſt.§. quanquam, & vide gloſ.ſuper verbo, quia nec ipſam.

Ante litem conteſt.quis non dicitur petere,ſed petere velle,l.velle ff.rem ratam haberi.

A ſententia interlocutoria nam appellatur, Cod. de epiſc.aud.l.2. & l.non recipi, C. de appel.l.ante finem temporis, & ibi vide l. pro hac parte. Contra ff.qui ſatiſda. cog. arbitrio, & l.2.ff. de appel. reci. vel non reci.Et ibi vide pro iſta parte l.ſopitum de iure canonico, c. cordi extra de appel.lib.6.

Accipiendo ſortem quis dicitur tacite renuntiare intereſſe, ff. ſi quis cau.l.2.1.reſpon. & ibi vide l. pro illa parte, & l.centum capur, & l. fi. quod cer. loco Contra de l.cum ſtipulatus ſum, ff.de verb. obl.&

C.de

C. de iudi.l. 1.vide de hac materia reportata, & ff. de do.l.eleganter, §.non ſolum.
Ad præſumptionem tunc eſt recurrendum cum veritas ſciri non poteſt,ff.de le.3.l.nummis,& ff.ſi pars hær.pe.l.antiqui.
Alternatiua petitio non eſt admittenda,ff.de ſtip.ſer. l.ſi ita & ff.de teſti.l.tutor ita recte, & ff.de iniur.l. præto.edixit,§.quod autē.Et ibi video concor.in gl.
Aliquis punitur ſi mandatum exceſſerit,vel non bene geſerit, ff.mand.l.diligenter.
A perſona in qua compromiſſum eſt, non eſt recedendum ff.de verb.obl. l.ſi quis arbitria.
Ars mathematica, vel diuinalis, quod idem,eſt damnabilis, & interdicta eſt C.de male.& mathe. l. 2.
Ambulatoria eſt defuncti voluntas, vſque ad vltimum vitæ exitum,vt ff.de ademptione lib.l.4.§.ſi.
Actio ſemel extincta nō reuiuiſci,ff.de ſol.l.q̄ res §. 1.
Aduerſus fiſcum ſolummodo emptores prius petitioni pretij compenſationem iure obijcere prohibentur, l. ſi ditione in fi. C.de compenſa.
Alearum vſus res antiqua eſt in auth. alearum vſus, C.de reli.& ſump. fu.& animæ vſus.
Annua ſi debes exordia perſpicis anni. Annuo ſi debes in fine tenebetis anni,Glo.no.hos verſus, inſt. de verbo.oblig.§. ſed & ſi ita.
A Deo gubernatur imperium, & per eum refrenata ſunt bella,pax decorata,& ſtatus republicæ ſuſtentatus,l.1.in ſui principio. C.de veteri iure enucl.
Affectus punitur vltra quam ſe extendat, l.quoniam multa,C.ad leg.Iul.de vi pub.& priua. quia qui ſolam poſſeſſione habere affictauit,nō occidere, puni tur capitali ſupplico vnde voluntas,& propoſitūm hic non diſtinguunt maleficium, quod eſt alibi, vt ff.ad l.Cor.de ſicca.l.j.§.diuus.
Ar-

Auaritia eſt radix omnium malorum, vel mater in auth. vt iudices ſinequoquo ſuffrag.§ in fi. col.2.

Aliquid probatur eo ipſo quòd contrarium oſtenditur, l.ſuper ſeruis, C.qui mili.non poſ.lib. 12.

Aliquis non debet repoſcere res ſuas per rixas, vel contentiones, ſed amicabiliter, l. ſi ex plagis, §. tabernarius, ff.ad leg. Aquiliam.

Accidens magis inſpicitur, quam natura l. 1.§.beſtias, cum alleg.in gl.ff.de poſtu. Contra.de l.fi.C.de his, qui veniam ætatis ſuæ impe.& de §.pauonum, inſt. de re.diui.& in l.qui hæc, ff.de iure.

Aliquis non cogitur aliud vendere, vel emere. C. de iure deliberandi, l.inuitum, C.de contrahen.empt. & vendit.l.non enim, ff.de actione re.amo.Contra de §.pe. inſti. de his qui ſunt ſui, vel alieni iuris, & §.non ſolum, inſt.de le.& §.fi.inſti. de dona.

Aliqua per obliquum conceduntur, quæ directo non conceduntur, ſiue alia per alium conſequuntur, quę per ſeipſum non conſequerentur, ff. quæ res pig. obl.poſ.l. Ariſto. in fi. & vide ibi in gl. Contra de l. qui alienam, ff. de neg. geſt.§. quanquam, & vide gloſ.ſuper verbo, quia nec ipſam.

Ante litem conteſt.quis non dicitur petere, ſed petere velle, l.velle ff.rem ratam haberi.

A ſententia interlocutoria nam appellatur, Cod. de epiſc.aud.l.2. & l.non recipi, C. de appel.l.ante finem temporis, & ibi vide l. pro hac parte. Contra ff.qui ſatiſda. cog. arbitrio, & l.2.ff. de appel. reci. vel non reci.Et ibi vide pro iſta parte l.ſopitum de iure canonico, c. cordi extra de appel.lib.6.

Accipiendo ſortem quis dicitur tacite renuntiare intereſſe, ff. ſi quis cau.l.2.1.reſpon. & ibi vide l. pro illa parte, & l.centum caput, & l. fi. quod cer. loco Contra de l.cum ſtipulatus ſum, ff.de verb. obl.&

C.de

C. de iudi.l. 1.vide de hac materia reportata, & ff. de do.l.eleganter, §.non ſolum.

Ad præſumptionem tunc eſt recurrendum cum veritas ſciri non poteſt, ff.de le.3.l.nummis,& ff.ſi pars hær.pe.l.antiqui.

Alternatiua petitio non eſt admittenda, ff.de ſtip.ſer. l.ſi ita & ff.de teſti.l.tutor ita recte, & ff.de iniur.l. præto.edixit,§.quod autē.Et ibi video concor.in gl.

Aliquis punitur ſi mandatum exceſſerit,vel non bene geſerit, ff.mand.l.diligenter.

A perſona in qua compromiſſum eſt, non eſt recedendum ff.de verb.obl. l.ſi quis arbitria.

Ars mathematica, vel diuinalis, quod idem,eſt damnabilis,& interdicta eſt C.de male.& mathe. l. 2.

Ambulatoria eſt defuncti voluntas, vſque ad vltimum vitæ exitum,vt ff.de ademptione lib.l.4.§.fi.

Actio ſemel extincta nō reuiuiſci,ff.de ſol.l.q̄ res §.1.

Aduerſus fiſcum ſolummodo emptores prius petitioni pretij compenſationem iure obijcere prohibentur, l. ſi ditione in fi. C.de compenſa.

Alearum vſus res antiqua eſt in auth. alearum vſus, C.de reli.& ſump. fu. & animæ vſus.

Annua ſi debes exordia perſpicis anni. Annuo ſi debes in fine tenebetis anni,Glo.no.hos verſus, inſt. de verbo.oblig.§. ſed & ſi ita.

A Deo gubernatur imperium, & per eum refrenata ſunt bella,pax decorata,& ſtatus reipublicæ ſuſtentatus,l.1.in ſui principio. C.de veteri iure enucl.

Affectus punitur vltra quam ſe extendat, l.quoniam multa,C.ad leg.Iul.de vi pub.& priua. quia qui ſolam poſſeſſione habere affictauit,nō occidere, punitur capitali ſupplico vnde voluntas,& propoſitum hic non diſtinguunt maleficium, quod eſt alibi, vt ff.ad l.Cor.de ſicca.l.j.§.diuus.

Ar-

Arguendum eſt de vltimis voluntatibus ad contra-ctus,l.cum quidam in fi.C.de ver.ſig.& de contra-ctibus ad vltimas voluntates,l.fi.C.de lega. & l.te-ſtamentum,de teſta.

Aſſertio partis an veniat appellatione probationis, vide late,Crot.in l.ſi conſtante,in 14.col. ſol. mat.

Ad ea,quæ non habent,atrocitatẽ facinoris ,vel ſcele-ris in his ignoſcitur ſeruis,ſiue dominus,ſiue is qui vicedominorum ſunt veluti tutoribus,& curatori-bus obtemperauerint,§ de reg.iur.l.ad ea.

Alimenta ſi denegat vir dare vxori excommunicatur de iure canonico gloſ. eſt in l.ſi cum dotem, §. ſin autem,in ver.quantitatem,ff.ſolu.mar.

Appellatione fratris & ſoror cõtinetur,l.tres fratres, ff.de pac.l.Luc.§.quæſitũ,ff.de leg.3.l. Luc.in prin. ff.fa.hęr.l.Lucius,§.Meuia,el. 3.ff. ad treb. & quid inſtatutis, vide omnino pro & contra multa per Decium in l.3.in 19.ff.de reg.& Iaſ.in d.l.tres fra-tres vbi latiſſime limitat.

Appellatione hominis tam fęmina , quam maſculus continetur l.homines,c. ff. de ver. ſig. an compre-hendat poſt humum, dici quòd non , caſus eſt in l. cum inter ibi homo fieri ſperat,c.de fidei.lib.Bar. in l.cum acutiſſimi,in 3.col.

Appellatione domini filius continetur,l.1. §. domini appellationem,ff.ad ſenatuſconſul. Silla.

Appellatione rei perſona cõtinetũr,vide notabile di-ctum in apoſtil.ad Bar.in l.& ſeruorum, ff. de ſta. ho.l.omnia,§.fi.ff.de le.3.l.Paulus,§ fi.ff.de pig.& text.in c.cognoſcentes,ibi,rem,vbi no. Felin. Dec. de conſti.cõtra de l.ſerui electione,§. Labeo, & ibi no.Iaſ.in 3.noſa,reſponde,vt per ipſum.

Attinentes,qui dicantur,Bal.in c.in literis de teſt. vi-de Barba.in l. cum acutiſſimi in fi.col.

Aptius

Aptius ad bonum propinquius eſt bono aptitudine, id quod eſt minus aptum, quia cum inſtrumenta conuenientiora habeat ad bonum, facilius excitat ad actum cum præexiſtat impotētia,l.ſi ita,§.ſi ſub conditione,ff.de leg.2.Bald.in cap.1.de conſtit.in tract.fratrum tit.primo ſexto prædicta.

A certo propter incertum non eſt recedendū,l.ſi idē §.quod ſi mutuo,ff.de iu.om.iud.l.pattum,Cod.de rei vend l.1.ff.de in lit.iuran.

Approbatus reprobari non poteſt, c.quemadmodū, de iure iur.gl.latiſſimè in c.3.de excep.l. ſi vxor,in fi.ff.de adul.& l.Pomponius,ff.de neg.geſt. cōtra l.gradum,§.reprobari,ff.de mu.& ho.l. reprobari, ff.de accu.tut.dic vt per glo.& doct.in d.c.2.

Affuerint & adfuerunt quid differant, tex.eſt in l.diuus §.1.ff.qui pet.tut.

Actori in principio litis vtrique in medio, in fine reo fauetur,l.de die. in princip. vbi Barto.ff. qui ſatiſ. cogan.& Bar.in l.inter ſtipulantem,§.1.ff. de verb. obligat.glo.in cap.cum ad ſedem de reſtitut. ſpol. Iaſ.late in l.exigendi,in 3.col. C.de procu.

Agere quis dicit per litis conteſta.l.item illa,§.ſi.ff.de cōſti.pec.Iaſ.in l.ita domum,in 2.col. C de procu.

Allegans fruſtratoria non auditur,l.vlti.quando prouo.non eſt neceſſe.iuncto tex.in c.conſuluit,de offi.delega.facit cle.ſæpe de verbo. ſignifi.& text.in l.hi qua fiſco,C.de conuen.fiſ.debit.

Appellare nullus poteſt ab aliquo iudice,niſi grauetur extra de appel.vt debitus.

Aduerſarius proprie dicitur is,qui in iudicio cōtēdit, ſecus ſi extra iudiciū, l.cū aliquis, C.de iure delib. tenet Fely.in c.cum ſuper,de offi.deleg.in j.col.

Admitti non debet quis ad probandum illud, quod probatū non prodeſt, C.de proba. ad probationē,

&extra de ſimo.c.per tuas.in fi. verſ quoniam, & ſi probata.

Attendẽdus eſt ſemper modus agendi vel excipiendi ad quem finem tendat,ita dicit glo. maior.ad fi.in c.hoc quippe, 3.q.6. quam appellat Bal. valde ſign. in l.Papinia.pe.col. C.de ſen. & c. paſtoralis. extra de excep.

Allegans impedimentum non excuſator probando impedimentum, niſi probet ſe adhibuiſſe diligentiam, & non potuiſſe actum expedire. Inn. in c.ex tranſmiſſa & ibi ſequuntur omnes, extra de præſcrip.& glo.in c.cupientes,quod ſi per 20.in verbo, propoſita de elect. in 6.

Accuſator in quinque peccare poteſt,aut errore decipitur, aut temeritate,ſeu calore iracundiæ ad accuſandum prouocatur aut calumniatur, aut præuaricatur, aut tergiuerſatur ſed in omnibus his caſibus ſi deſiſtit impetrata abolitione quacunq; non punitur,nec in famis eſt,vt C.de aboli.l.1.& 2.item ſi non impetrauit abolitionem, parcitur,ei in duobus primis caſibus,vt in c.ſi quem pęnituerit,§ notandum 2.q.3.ſecus ſit eſt vel calumniator,vel tergiuerſator , calumniatore tenetur ad pęnam talionis. vt eod. cap. & q.c.2.& 3. præuaricator poſtea neminem poteſt accuſare, & extra ordinem punitur,vt in d.§.notand. in fin. Tergiuerſator punitur in quinque libris auri ff.de priua.l.3.in fi.

Actor & reus ſi concurrant probando in probationes actoris prius recipiuntur Spe.de proba.§.1.verſ.11. Bal.in l.exceptionem.2.col.C.de proba.

Ad quæſtionem facti non reſpondet iuriſconſultus. ff.de iudi. l.eum quem temere: contra de. l.arte. ff. de ſta.homi. vide hoc qualiter intelligatur,per Decium in c.paſtoralis.col.2.de reſcrip.

Ap-

Appellatione pecuniæ omnis res ſignatur, ff. de calumnia l. 1. & C. de conſti. pec. l. receptitia §. & neminem, & de iure canonico eſt tex. in c. totum quicquid. 1. q. 30.

Appellatione filij omnes liberi cōtinētur, etiam nepotes l. vxorē. §. cum cōcubina, de leg. 3. l. filij ff. co.

Allegans ſuam turpitudinem non auditur. C. de condi. ob turp. cauſ. l. mercedem C. de tranſact. l. tranſactione, adde. c. inter. de do. & l. ſi creditorib. C. de ſer. pig. da. ma. contra de lib. cau. l. 1. C. ſol. iſtud amittitur fauore libertatis, vt gloſ. ibid.

A digniori res denominari debet. l. cū ex aliqua, ff. de acquir. re. do. & l. quæritur, ff. de ſta. homi. l. non q cquid. §. ſi inter partes eod. tit. l. & ſi non ſint. §. puęniamus, ff. de au. & arg. leg. c. ꝗ in dubijs, de conſe. eccleſ. vel alta, contra quia coniunctio maris, & fœminæ denominatur à matre quia dicitur matrimonium, & non patrimonium. inſtit. de nupr. in princ.

Authoritates philoſophorum & poętarum ſunt tenendæ & allegandæ, l. ſeptimo menſe, ff. de ſta. homi. l. ſi pater ff. de ſol. Adde l. fulſimus, ff. ea qui. cau. in poſ. ea. & l. j. ſi vxor, ff. de adult. contra, ff. de rap. l. neceſſarium. C. de contrahen. emp. & ven. l. fi. contra de l. ſi ſocietatem, ff. pro ſocio. C. de do. pro. l. 3. & vide quæ alias copioſè diſſerui in repertorio meo ad Franciſcum de Are.

Argumentum de contractibus ad vltimas voluntates valet. l. ſeruum filij, §. cum qui. cum. l. ſeq. l. qui chyrographum de le. 1. vide de iſto argumēto Decium in l. in teſtamentis, ff. de re iur. & Iaſ. in l. fin. in 6. col. C. de pact. idem Iaſ. ponit ſeptem differentias, in quo differunt contractus, & vltima voluntas l. diuiſionis, in prin ff. de pact. ar. inſti. de leg. fu. cau. tol. in gl. contra de §. impoſſibilis, inſti. de inu. ſti.

Ad ea quæ frequenter accidunt iura, ſe adaptant, & non ab ea quę raro. l. nam ad ea. ff. de leg. & l. iura. cum l. ſeq. & l. 4. ff. de fidei lib. c. ſæpe de reſtit. ſpol. Barbat. in l. cum acutiſſimi in 97. col. C. de fidei. contra de §. inſula inſti. de rer. diui.

Argumentum ad identitatem rationis in odioſis non valet, etiam ſi omnimoda ſimilitudo eſſet. Ioan. And. in regula odia de reg. iur. Anto. de But. in c. fide conſue.

A voluntate procedit cauſa vitij atque virtutis. 56. diſt. c. naſci, & c. ſciendum, 7. q. 1. hinc dicit tex. in c. non eſt 16. q. 1. Nemo tenetur ad culpam, niſi propria volũtate deflexerint, & in c. diſplicet, circa me diũ. Nemo damnatur, niſi merito malę voluntatis.

Afflicto nõ eſt danda afflictio, c. ex parte de cle. ægro. l. Diuus, in prin. ff. de offi. præſi. & ff. de iuriſd. om. iud. in l. ſi idem, & l. naui ff. ad legi. Rhod de iac.

Aduocatur cogitur ferre patrocinium grauitum pro pauperibus. Feli. in rubrica de offi. ord.

Ad quę ſpectat onus & emolumentũ. 12. q. 2. charitatẽ & c. quicunque, & c. eccleſiaſticos, & l. ſecundũ naturam, ff. de re iud. & l. fi. §. ſed cum, ff. de fur. & nõ eſt ferendus is, qui iunctum amplectitur, onus autẽ ſubire recuſat, C. de cadu. tol. l. vna, §. pro ſecundo.

Ablatiuus in conſequentia ponitur & habetur pro conditione l. à teſtatore, ff. de cond. & de. l. euectis, ff. de vſur.

Nullus amor vicit paternũ, l. cũ furto. §. fi. C. de cu. fur.

Ars imitatur naturam. §. minorem. inſti. de adop.

Annua ſi debes tunc inſpicias caput anni, l. 1. & ibi, no. C. quando di. le. ce.

Anno ſi debes in fine tenebris anni, l. qui hoc an. & ibi not. ff. de verb. oblig.

Actio propriè dicitur perſonalis tantum, petitio in

rem

rem perſecutio vtriuſque cauſa, vt ff. de actionib. & obligat. l. actionum genera. & l. actio in perſonam ita dicit Azo. in ſumma. C. de edend. Bart. in l. vxorem, §. agri plagam, ff. de leg. 3.

An cauſa dicatur actio ſicut apud dialecticos ꝓpoſitio Aſſumptio & cõcluſio dicitur argumentũ Azo. diſputat & teneat quod non in ſumma. C. de eden.

Si quis habet auxilium cõe, non debet ei cõcedi extraordinarium. l. in cauſæ, la. 2. & ibi not. ff. de min. 25.

Non eſt inconueniens quòd duo remedia extra ordinaria concedantur circa idem, l. cum filius familias, & ibi non. ff. ſi cer. pet.

Altare vnum non debet diſcooperiri vt aliud cooperiatur. l. ſi §. ſed ſi quis, & ibi Bal. in 3. col. in ver. no. quod non debet, C. communia de leg. Bal. in auth. niſi in 2. col. in prin. ſuper tex. in ver. alimentis. C. ad Treb. gl. in aut. quomodo opor. epiſcopos. §. ſed neque effuſas, l. ſine autem, §. fi. ff. de aqua plu. arc. adde Barto. in l. aſſiduas, in 1. col. in ver. no. ex §. exceptis. C. qui potio. in pig. hab.

Amicus clauſula, de amico conqueratur, Car. in cl. 1, §. 1. de iu. iu.

Amor paternus vincit omnem alium. l. iſti quidem, §. fi. ff. quod me. cau. in Spe. de proc. §. 2. ver. ſed quando, l. fi. in princ. C. de curat. fur. quod eſt verum etiam ſi ſint inuicem inimici, Cy. in l. propter inſidias, C. qui accuſ. non poſſ.

Antiqui poſsũt corrigere minores de malis mino. l. 1. C. de emen. ꝓpi. & Bal. in l. ſi filius. C. de patr. pote.

Punitur affectus ſicut effectus, l. ſi qs ſeruo. C. de fur. Quicquid agunt homines intentio iudicat omnes.

Argumentari quando liceat ab authoritate Bart. in l. 1. circa med. ff. ſi cert. pet.

Accuſare ponitur pro agere. l. q accuſare. C. de eden-

do & econtra agere, pro accuſare, vt ibi not.

Interdum à doctoribus adducuntur authoritates authorum ſcribētium in humanitate, vt facit d. Iaſo. in l.qui accuſare.C.de eden.glo.in l.Gallus in prin. Bar.in l.Barbarius.ff.de offi.prætoris.

Alternatiuæ natura eſt, quòd donatur inter diuerſa, l.hæc verba ille,ff.de verb.ſign.

Nemo ſine actione experitur,l.ſi pupilli,§.videamus, ff.de nego.geſt.

Appellatione rerum mobilium, & immobilium non veniunt actiones,& iura,l. à diuo Pio, §. in venditione,ff.de re iud.

Inanis eſt actio creditoris, quam inopia debitoris excludit,l.naturalis,ff.de dolo.

Arg.de ſeparatis ad coniunctum,no.Soc.in l.1. in 19. col.ff.de vulga.& pupil.

Antiquius præfertur,Inſt.de re.diu.§.ſingulorum,ergo dignius facit,l.ſemper, ff. de iure immuni. non tamen ſemper præfertur antiquius, neque eſt dignius,auth.de monachis §.fi. in princ.col.1.

Apertum ius dicitur,quando redditur ratio,l. à teſtatore, & ibi no.ff.de condi.& demon.

Affectionis ratio habetur etiam in iudicijs ſtricti iuris,no.in l.& tantum,§.1.ff.de ſeruo cor.

Abundans cautela,non nocet,l.teſtamentū,C.de teſt.

Ius accreſcēdi eſt irreuocabile, nec poteſt accreſcere reuocabiliter,l.ſi ex pluribus,ff.ſi pars hære.peta.

Alterū vnū ex duobus,& nō eundē, ſed alium ex eis.

Alterutrum de duobus quē velit, & eūdem, & alium glo.in l.ſe,ex toto,§.1.ff.de leg.1.& ibi Bar. no. eā.

Adiectiuū refert ad oīa pcedētia, licet ſint diuerſi numeri, ſi coueniat oīb.l.hęres meus,§.pe.ff.de leg.3.

Antichriſtū naſciturū ponit p re certa,ſicut die mortis glo.in l.ſi pupillus,§.ſi ſub cōditione,ff.de noua.

Pro-

Propenſiores eſſe debemus ad deliberandũ, & abſoluendum, quam ad condemnandum, l. Arrianus, ff. de actio. & oblig. l. ſi reſpuendum, ff. de pœnis, no. in c. fide tranſ. actio. ſanctius eſt impunitum relinqui facinus nocentis, quàm innocentem damnare, l. abſentem, in princ. ff. de pęnis, no. in c. fi. de poſtu. cauendum eſt ne prætextu nocentes innocẽtes puniantur, l. 2. C. de his qui latro occulta, in fi.

Amicus dicitur frater, vel habetur tanquam frater, l. nemo dubitat, ff. de hære. inſtit. facit, l. latæ culpæ, §. amicos, ff. de verbor. ſignificat. vbi amicus dicitur eſſe ille qui honeſtis rationibus familiaritatis eſt coniunctus quamuis eſt arg. contra, ff. eod. de verb. ſigni. l. maſſurius, vbi tractatur de amico.

Aduocatus peſſimam cauſam facit videri bonã econtra, l. quod ſi nolis. §. culpam omnem, ff. de edi. edic. vbi not. & dicit Abbas, in glo. vel prophe. decre. in princ. quòd ſiniſtra ſuſpicio oritur contra diffuſius, & plura quàm neceſſe ſit allegantem, & facit videri iniuſtam cauſam.

An annum debeatur in initio cuiuſque anni, an in fine text. in l. nec ſemel, dicit conſiderandam eſſe mentem teſtatoris, cuius cauſa talem legati dilationem fecit vt ſi videatur voluiſſe releuare hæredem, teneatur in fine, ſi vero voluit prouidere legatario, teneatur in initio.

Quando relinquitur annum, ſunt plura legata, ſed ſi ſtipulamur, eſt vna ſtipulatio, l. ſeruantur, §. fi. ff. de do. cauſa mor. plures rationes aſſignant Azo. in ſumma, C. de contra ſtipu. in 2. col. ſed illa bona, quia in ſtipulatione cadit ſemel dies, ad hoc, vt debeatur, l. ſi filius fa. ff. de verbo. obligat. in legato cadit, ſingulis annis, l. cum in annos, l. nec ſemel. ff. quando dis leg. ced.

B

Beneficium principis debet concedi ſine alterius præiudicio.ff.ne quid in lo.publ.l.2. §. ſi quis à principe,C.de eman.li.l.nec auus,contra,ff.ex quibus cauſ.ma.l.ſciendum,ff.de relig.& ſump.funerum,l.quis ſepulchrum.

Bonafides in contractibus eſt ſeruanda, C. de poſi. l. bonafides,& C.de act.& obli.bonam fidem,cõtra de l.in cauſæ,& l.3.§.pen.cũ ibi alleg.ff.de mil.teſ.

Bona vſurarij an ſint tacite hypothecata pro vſurarũ reſtitutione,& quomodo & qualiter diſtribuãtur, & an poſſint alienari,Bald. in l. executorem, C. de exec.rei iudic. in 1.col. quod ſic.Item quid de emptis ex pecunijs vſurarijs, vide idẽ Bald. vt ſupra.

Bonum voluntarium eſt magis præmiandum,quàm neceſſariũ,ff.de oper.lib.3.& l. mater. Contra de l. ſi fideiuſ.§.ſi neceſſaria,ff. qui ſatiſda.cogen.

Bonafides non patitur, vt bis idem exigatur,ff.de re. iu. l.bonafides,& eod.tit.lib.6.Contra Inſt. ſi qua. pau.feudi.§.fina.

Beneficium principis eſt latiſſimè interpretãdum, ff. de conſt.princ.l.fin.adde Petr.de Rauen.in alphabeto ſuo,in ver. beneficium,contra de l.ſi quando, C.de inoffi.teſtam.cum alleg.

Boni iudicis intereſt lites dirimere,C.de iudic.l. properandum,& l.ſi quidam,ff.ſi cer.pet.

Bonus præſumitur, qui de bono genere natus eſt in Authen.de referen.collat.2.in fin.gl.ff. de alim. & ciba.l. cum vnus,adde text.in l.quod ſi nouit,§.qui mandat.ff.de edil.ędict.& ibi gloſ.

Beneficiantibus nobis benefacere tenemur.Nam beneficij receptor naturaliter obligatur ad antidota, l.ſed & ſi lege,§.cõſuluit.ſenatus,ff.de pe.hęr.vide Petr.de Rauen.in ſuo Alpha.in verb. benefaciẽti.

Bene

Bene autem vniuerſa geruntur,& competenter,ſi rei principium fiat decens, & amabile Deo, in auth. quo oporteat epiſ & cle.ad ſac.ord.colla.1.

Bona eccleſiæ ſunt bona pauperum in auth. de emphi.conc.collat.2.

Boni mores præualent diuitijs,l.ſcire oportet, §. cum reliquis,ff.de tut.& cur.& prouer.c.22.diſt.

Beatius eſt dare,quàm accipere. Not. gl. ff.commod. in rub.adde tex.in c.prædicator,16. q. 1. & c. cum marthę,§.ſane,de cele.mil.& ibi glo.ponit ſibi verſus, temporibus noſtris quicunque placere laborat, det capiat,quærat,pluria,pauca nihil.

Bona presbyterorum vel clericorum,ſine hærede decedentium eccleſijs debent aſſignari,l.ſi quis preſbyter,C.de epiſc.& cler.

Bonum quanto communius tanto melius vel dignius in auth.de teſti.& ea quæ parit in 11.menſe. liceat col.4.C.de cadu.tol.l.vnica,in fin.

Benignior ſententia eſt in dubio præferenda, ff. de reg.iur.l.benignior.

Bene merentibus præmia tribui oportet,vt C. de ſtatuis,& imagini. l.& virtutũ præmia,cũ ibi allegat.

Benignius leges interpretandæ ſunt vt voluntas eorum conſeruetur,ff.de legibus,& ſena.l. benignus.

Bonum eſt coartare iuueniles calores ne cupidini deditiſ triſtem exitum ſentiat, C. de bonis quæ lib. l. cum non ſolum,§.ipſum autem.

Breuitate gaudent mode.l.1.in gl. ff. quod met. cau. cum ibi alleg.

Bonum eſt habere bonum nomen, C. de ſum. tri. & fi. cat. l. 1. §. hanc enim legem,vide gl.in prophe. cle. & proue.22.

Benignitas rigori præferetur, l. fin. in fi. ff. de offic. pręſi.& C.de iud.l.placuit,& ff.de pac.l.maiorem.

Bonum

Bonum initium eſt ſpectandum, inſti.de vſuca.§.diu turna,& C.de vſu.tranſ.l.vnica.

Bonum publicum,& commune præferendum eſt priuato in auth.de nó ali.& permuta.§.oportet,col.2.

Boues magis armentorum quàm inuentorum generis appellantur,ff.de ver.ſig.l.boues.

Bona fides tantum poſſidenti præſtat quantum veritas,quoties lex impediméto nó eſt vniuerſali,iur.ff.

Bis factum dicitur frequentes factum, & ter factum dicitur ſępiſſimè factum Rochus vbi plura alleg. in c.fi.in 57.col.in fi.de conſue.

Bene velle ſufficit,licet non poſſis bene poſſe,vt c.de appel.quoniam iudices.

Bononienſes aliud ore, aliud corde gerunt, glo.in l. obſeruandum,ff.de offi.præſi.

Bononia,id eſt bona per omnia,glo.in cle.1.de magi.

Bart.Bolo.in authen.habita fol.11.col.2. in fi.

Bartolus fuit ſubtilis homo, & doctor meus, tamen ſemper tenebat opiniones multum placentes laicis ita Bal.in c.1.in 5.col.de ſucceſ.feudi in vſi.feu.

Beneficia eccleſiarum propter officia diuina conſtituta fuerunt.12.q.2. conceſſio 16.q.5. generaliter, & 1.q.c.2.vlt. argu. C.de mili.teſt.l.pen. & 20 q.3. c.Cyprianus.

Bonus non eſt,qui malos non tolerat, 23.q.4.hæc autem vita,& c.tu bonus.

Beneficiũ nó concertur in inuitũ,l.fi.C.vnde leg.& l. nec emere,C.de iu.deli.vide glo.in c.clericis,de vi. & ho.cle.q̃ alleg.bona iura,& limita vt p Abb.cóſ. 91.nu.21.parte.ſed contra hoc videtur facere,l.ſeruus,ff.de verb.obl.& l nó ſoluédo,ff.de nego.geſt.

C

Ciuilis ſapientia eſt ſacratiſſima philoſophia, C. de his qui,vt indig.l.1.

Ci-

Ciuilis ſapientia precio non eſt æſtimanda, ff.de var. & extraord.cogni.l.1.§.proinde.

Ciuilis ſapientia omnia decem domini mandata ambit. Primo Deum credere iubet, C. de ſum.trin. & fid.cat.l.1. Secundo, quod vetat aſſumere nomen Domini in vanum, C.de re.cre.& iureiurando,l.iuſiurandi. Tertio, cum reuerentiam parentibus præſtare mandat, ff. de in ius voc.l. parentes. Quarto, adminiculum iuſtitiæ diebus, feſtiuis vteat facere, C.de fer.l.actus,& l.feſtos. Quinto, quenquam interficere prohibet, quanquam vilem, ff. ad l.Corn. de ſicar.l.1.§.præterea. Sexto, furta committere cōtemnit, & famoſitatem omni modo, vt C.de fur.& ſer.corrup.l.in ciuilem, & ff.de fur.l.ſi pignore,§. ſpecies. Vnde Cato. Alienum noli concupiſcere. Idem Cato. Propria iuuant, furtiua nocent. Septimo adulteros non immerito corrigit, & illos qui mœchātur coherceri iubet, vt C.de rap.vir.l.1. Adde tex.opti.in l.1.ff.de extraor.crimi. Octauo, falſa teſtimonia omnino prohibet, vt ff.ad l. Cor. de ſica.l.1.§.præterea.

Ciuilis obligatio ciuilia iura corrūpere poteſt, naturalia verò non vtique, inſtit. de legitima agnatorum tutela, §.fi.contra de §.cum aūt, inſti.de capi.dimi.

Cuilibet, permittitur ſanguinem ſuum redimere, ff. de bo.col.l. 1.& ff de præuarica.l fin.

Contractus non debet claudicare, l. Labeo, ff.de ver. ſig.l.cum dies, §.pen.ff.de arbit.

Contra inſt.de au.tu.§.1.& ff.de acq.emp.l. Iulianus, §.ſi quis à pupillo.

Conditio debet eſſe de futuro non de prætorio, non de præſenti, l.inſtitutio.§.2 ff. de condi.inſtit.contra de l.quibus diebus, §.2.ff.de condi. & demon. quia legatur ſub iſta conditione ſi moritur.

Con-

Conditio de futuris, vide in nota.q. Anto. in 3.parte ſummæ fol.286.in fi.colla.

Culpa ſimilis eſt tam prohibita dicere quam docere, l.culpa,Cod.de male.& mathe.contra de l.quicunque,C.de hære.& Manichæis.

Cui licet quod maius eſt non debet quod minus eſt non licere, l.non debet, ff.de re iu.l. Marcellus,ff. de do. camor. contra quia maius eſt damnare in metallum quam deportare, quia primum inducit maxima capitis di.ſecundum mediam inſtit. de c. di.§.media & §.maxima,& tamen præſes prouinciæ poteſt damnare in metallum,& non poteſt deportare,l.illicitas,§.vniuerſas, ff.de offi.præſi. iuncta,l.1.§.diſpoſitione,ff.de leg. 3.

Cui damus actionem multo fortius damus exceptionem,cui damus,ff.de reb.iudic.ſed arguitur contra de l.ſi quis conductionis,§.locati.

Culpa eſt immiſcere ſe rei alienæ ad ſe non pertinenti,l.culpa,ff.de reg.iur.contra de leg.Nam & ſemilis,ff.de neg.geſt.quia negotiator ſe immiſcet alienis negotijs,& tamen non eſt culpabilis.

Ceſſante cauſa impedimenti ceſſat impedimentum libertorum, §.1.ff.de his qui no. infa.l. ſi thorus,ff. de le.3.§.fin. contra,de l.2.ff. de mi. l.ſi ſerui. ff.de adi.le.& ff.de poſtu.l.1.§.ſextum.

Clam delinquens magis punitur quam qui palam,ff. de admi.tut.l.non exiſtimo,ff.de ritu nup.l. fin.C. de ſumma trinitate,& fi.cat.l.nemo,& C.de ſeruis fugitiuis,in auth.ibi poſita ſed nouo iure.

Charitas ordinata incipit à ſeipſo, C.de ſer.& aqua, l.præſes,extra de præben.& dig.ca.dilecto in antiquis,cōtra,ff.quod met.cau.l.iſti quidam, & inſtit. de noxa.ac.§.fi.cum all.

Clauſula generalis plura continens ad omnia refertur,

tur,l.talis ſcriptura,ff.de leg.1. & C. de li.præ. vel exhæ.l.1.cõtra,ff.de in ius vocan.l.fi. & ff.de verb. obl.l.doli clauſula.

Conuento partium eſt ſeruanda, ff.depo.l.1.§.ſi cõue nerit,& C.de op.li.1.contra, ff.de pac.l. nouiſſima.

Conſuetudo vincit legẽ,C.de ędifi.priua.l.an totũ,& cõtra,C.q̃ ſit lo.cõſuet.l.2.& ibi vide ſecũdũ legẽ.

Circuitus eſt vitandus,ff.de condi.in d.l.dominus teſtamento,C.de adopt.l. fi.cõtra.ff.ad l.Rho.de iac. l.2.in princ.& ff.de vſufru. & queadmodũ ea, l. ſi vſufructuarius ĩ pric. adde,cle.auditor,de reſcrip.

Caſus fortuitus non liberat homines ab obligatione, C.de pignor.acti.l.quę fortuitis,ff eo.l.ſi creditor. Contra,ff.de furt.l. ſubtractus, & ff. de condi.indeb.l.cum quidam,& ibidem vide.

Cauſa debet præcedere effectum l.neque, C. de furtis,& ff.quæ res pig.poſ.l.Titius.

Cõſultè agit qui præcepto legis obtemperat, Cod.de furt.l.in ciuilem,& de colla.l.filiæ licet.

Creſcente malitia creſcere debet, & pœna, C. de ſer. fug.l.quicunque,& c.quoniã,§.ſi.vt lit. nõ conteſt.

Commodum eius eſſe debet, cuius eſt periculum, inſtit.de contrahen. emp.§.ſi.poſt in fi. & C.de furtis,l.fi.§.ſed cum in ſecundam, in fi. adde regulam in contrarium,quòd ſi decreſcit emolumentum,& onus decreſcit,l.fi.§. fi. ff.de leg.3.

Cauſarum merita partiũ aſſertione pendun tur,C.ſi p vim,vel alio modo.l.fi.& c.tã literis de in inte.reſt.

Communis parit diſcordiam,l.cum pater, §.dulciſſimus,ff.de lega.2.

Caſus omiſſus diſpoſitioni iuris communis relinquitur,l.voluntatis,C.de fideiuſ.& ff.de li.& poſt.l.cõmodiſſimè, & l.cum prætor, cum ſuis ſi.ff.de iudi.

Contra maiorẽ nemo præſumat honorem. No.gl.ff. de

de alie.iu.mu.cauſa facta,l.3.

Cuiuſcunque rei principium potiſſima pars eſt vnde no. gl. dimidium facti qui bene cœpit habet ff. de origine iuris,l.1.in princ.

Cui plurima dedit Deus, faciliter dare debet, in auth.de non ali.aut permu.re.ec.§.finimus.

Conceſſio vno conceduntur omnia ſine quibus non peruenitur ad illud,ff.de iuriſdi.om.iu.l.2.& no.in §.fin.de ſer.ru.præ.& ibi vide glo.

Cōditio,ſextus,ætas,diſcretio,fama. Et fortuna,fides in teſtib.iſta reqres.Not.gl.in l.teſtium,ff.de teſti.
Contra verboſos noli contemnere verbis.
Sermo datur cunctis animi ſapientia paucis.

Not glo.de ali.mu.iud.cauſā fac.l.2.adde,l.quiſquis, C.de poſtula.& l.quoniam,C.de teſta.& l.quidam, ff.de verb.obl.

Conſuetudo eſt altera natu.No.gl.ff.de lib.& poſth. l.ſi quis poſth.ſuper verb.conſuetudo.

Cum homines dediti ſunt ad malum, nihil eſt quin inueniant,in aut.de eo qui rem ec.ſuper verbo dudum alleg. eſt in ti.de non ali. vt permu. §.lex, col. 2.& eſt tex.expreſſus in aut.qui obli.q.ſe hab.prohi.res mi.in priu.

Cuilibet experto in ſua ſcientia credendum eſt,l. ſeptima,ff.de ſtatu.homi.

Clerici debent eſſe audaces ad defendendum legem Dei in aut. de non ali.aut permu. re. ec.§. diligen. col.2.

Comparatiuus præſupponit poſitiuum, l.cum furti, ff.de condi.furti.

Caput eſt principale membrorum hominis,ff.de reg. & ſump.fu.l.cum in diuerſo.

Conſiderari non debet illud quod veraciter euenire non poteſt,vel nō ſolet, & maximè ſi ſit odioſum,

ff.de

ff.de contrahen.emptio.& vend.in emptione,§.liber eam,& inſtit.de inuti.ſtip.§.1.

Clementia non facit pares Deo inquantum noſtræ fragilitati poſſibile eſt,no.gl. de nup.l. imperiales, & C.de dona.inter vir.& vxor.l.fi. in fi. contra.ff. de poſtu.l.j §.ſexum.

Cum ſancto ſanctus eris, & cum peruerſo peruerteris,not.gl.in l. ſi finita.ff.de damn.infec.§. ſed ſi in plures,ſuper verbo,vnica.

Certi debemus eſſe de facto proprio,l.ſi quiſquis,C. de reſcin.emp.l. de acqui.hęr.l. ſed & ſi de ſua,& l.cum falſum contra imo aliquando eſt iuſta ignorantia in facto proprio ff.de cond.& de.l.ſed & ſi ius ff.de pact.l.inter,§.1.

Conſuetudo patriæ eſt attendenda, ff. de leg.1.l.ſeruus ple.in fi.& ibi vide glo.

Cum lex in præteritorum indulget,in futurum vetat quod indulſit,vt ff.de legi.& ſenatus,l. cum lex.

Contrahentes licet inter ſe decipere,ff.de mi.l.in cauſæ,§.pen.

Cenſeri idem eſt, quod conſtituere, vel præcipere,l. cenſeri,ff.de verb.ſign.

Conſtat plus valere veritatem, quàm ſimilarem geſtum,vt c.plus valere,quod agi.l.1.

Conatum fieri non nocet, vt effectus ſequatur,ff.de reg.iu.l.fi.ſe.§.damnatum.

Coactu volũtas excuſatur,c.de ſepul.vio.l. ſi ſeruus.

Cum iudicatur rem meam eſſe,ſimul iudicatur iſtius non eſſe,de procul.Pomp.ſcribit.

Cum prætor vnum ex pluribus vetat, cæteris committere videtur,vt ff.de iudici.l.cum prætor contra.c. ad legem Iuliam de adult.& ſtu.l.1.in fine.

Crimen legis Cor.de ſica. committitur,cum contrahitur ſi voluntas nocendi intercedat,l.1.C.ad Cor.

de

de ſic.& ff.eod.l.3.§.diuus,& l.diuus,& l.infans, & ar.ff.de in iu.l.iniu.& inſtit.de obl. quæ ex de naſ. §.placuit,& ff.de pe.l.reſpiciendum.

Culpa ſine voluntate delinquendi committitur,l.qui occidit,§.pen.ff.ad l.Aquil.& ff.de mi.l. ex cauſa,§. ſimiliter cum.

Caliditas non debet alicui prodeſſe, & alteri nocere, ff.ad exh.l.ſed ſi hæreditas,§.interdum,& ff.ſi quis cau.l.ſi duo. in princ.& ff de dolo,l.1.& ff.pro ſocio,l.verum,§.tempus.

Conuentio duorum eſt lex,l. ea lege, C. de condi.ob cau.datorum.

Contractus ex conuentione legem accipiunt, l.1.C. commo.& ff. depo.l.1.§. ſi conuenerit, & facit,ff. loca.l. ſi domum , & ff.de contrahen. emptio.l. ſi quis fundum,c.contractus,de re iudi.

Calamitas matris non debet nocere ei , qui in vtero eſt l.& ſeruorum,§.fi.ff. de ſta.ho. & iuſt.de ingenuis,§.contrario.

Cuilibet habere concubinam licitum eſt, niſi ſit minor annis,l.1.in fi.ff.de concu.

Coniuncti loco vnius habentur, no.gloſ. ſi forcidianum,C.de l.& C.de cadu.tol.l.ſi vero quidam , & §.ſinautem diſiunctum,& ff.de leg.1.l.ſi pluribus.

Curator furioſi nullo modo libertatem poteſt præſtare,l.fi.ff.de corp.fu.

Citatio ſine die non valet,ar.l.ita,ff.de verb.obl.

Citatio facta die feriato vt fiat actus die feriato, non valet.ar.l.pro parte,ff.de ſerui. quia res peruenit ad talem caſum, à quo incipere non poteſt.

Contractio,eſt admotio de loco ad locum, l.3.§.ſi rē, ff.de acqui.poſ.

Coniunctio diſiunctiua poſita inter perſonas per cōiuncta habetur,l.pen.C.de verb. ſign. vt ſi teſtator dice-

dicere. Tertium, aut Mæuium inſtituo hæredem, iſta coniunctio, aut habetur coniuncta, & ſic vterque eſſet hæres. Secus autem ſi poneretur inter res, quia tunc haberet vim ſuam, vt in eadem, l. cum quidam.
Cum quid impeditur propter vnum, eo demoto tollitur impedimentum, ff. de diuor. & repud. l. pe. in gl.
Coniuncto diſiunctiua aliquando ponitur pro copulatiua, l. generaliter, C. de inſtit. & ſubſti.
Clerici ſunt digniores militibus, C. de ſum. tri. & fi. cat. l. nemo.
Cui plus committitur, ab eo plus exigitur, l. presbyteri, C. de epiſ & cle.
Conſobrini de iure ciuili poſſunt coniungi per matrimonium, inſtit. de nup. §. duorum autem fratrum.
Cum principalis cauſa non ſtet, nec etiam ea quæ ſequuntur, ff. de reg. iur. l. cum principalis cauſa.
Cum rex iuſtus ſederit ſuper ſedem ſuam non aduerſabitur ſibi quicquā malignū, in epiſtola inter claras circa princ. C. de ſumma trinitate, & fide cath.
Conſanguinei ſunt, qui ex eodem patre nati ſunt, & non ex eadem matre, inſti. de leg. ag. ſuc. §. 1.
Conditio videtur eſſe adimpleta, ex quo non remanet per eum, qui eam vult adimplere, l. d. edi. §. fin. ff. de condi. cau. da. cauſa non ſecu.
Conditio furtiua eſt rei perſecutio, l. 1. C. de condi. fur.
Cum quid conceditur, & omnia ſine quibus eſſe non poteſt, l. 1. ff. de iuriſ. om. iudi. & C. de or. iu. l. 1. & C. de iud. quoties, & ff. de alimentis, & cibarijs legatis, l. legati, & ff. de offic. eius cui materiam eſt iuriſ. in fi. ff. quem ad. te. ape. l. 2. §. inſpectio. & ff. de vſufr. l. 1. §. 1. de ſeruitu. ru. præ. l. 1. §. qui habet, & ff. de procur. l. à diç, & l. ad legatum. Cui mandatur præcedentia, & ſequentia videntur

mandata.C.de procu.l.inuitus,& ff.de cond. inde. l. in debitum.

Cauſa eſt illius, ad quem pertinet emolumentum, l. damnum,§.in propria,ff.quando appellandum ſit.

Cauſa eſt,addenda,quotiés fit aliquid.ff.de trãſa.l.eũ qui,§.in cauſa,C.de teſt.& ff.de ſuſpec.tu.l. 4. §. fi.

Confeſſio in carcere facta non valet, l. qui in carcerem,ff.quod me cauſa,& ff.de quæſtionibus, l. 1. §. diuus,& §.quæſtioni.poteſt tamen facere taſtamẽtum,ff.de teſta l.qui à latronibus.

Contumax dicitur ille, qui ternis edictis citatus eſt, vel vno peremptorio pro omnibus copiam ſui facere contemnit.ff.de re iudi.l.contumacia.

Cauẽdum eſt de eo, quod faciendum in futuro, l. in omnibus.ff.de iudi.

Cauſa affectionis ſuſpicionem remouet, ff. de ritu nup.l.non ſolum,§.de vno.

Cõductor nõ tenetur de caſu fortuito inſt.de locatione & cõduc.§.qui pro vſu vide ſup.caſus fortuitus.

Conſentaneum eſt verbis factam obligationem poſſe a lijs verbis diſſolui,inſti.qui mo.tol. obli. §. quo genere,ff.de reg.iur.l.nihil tam.na.

Commentarienſis dicitur princeps carceris, qui ponit alios cuſtodes ſub ſe no.glo.l.pe.c.de cuſto.reo. & deberet puniri,ſi captiui fugerent,quos in cuſtodia habebat,quia capitaliter punietur ſi per dolum ſuum effugerint,vel per culpam.Si autem caſu fortuito euaſerint carcerem,non tenebitur.

Crimina,& infamia reſpiciũt corpus delinquẽtis,iniuria bona ſolũmodo,ff. de accu. l.ex iudiciorũ pub.

Ceſſante legis ratione ceſſat lex, vel ipſum ius, ff. ad Sil.l.fi.ff.de adul.& l.ſi maritus,§.ſcripſit, & C.de præſcr.long.temporis l.finali.

Cõſuetudo dat ordinariã iuriſdictionẽ, l.inſpeximus in

in gl.ſuper verbo,conſuetudinem,C.de emanci.
Cui debetur aurum vel argentum, poteſt ſolui pecunia,l.ſi quis argentum,C.de dona.& ff. de auro & argen leg.l.1.§. fin.contra,ff.de ſolu.l.pau.
Cum res ad eum caſum venit,à quo incipere non poteſt,talis actus non valet,l.pro parte,ff.de ſerui.
Clericus eſt miles cœleſtis.inſtit. de excu. tut.§.idem in milite,in gl.ſuper verbo,nolens.
Coacta voluntas,eſt voluntas,ff.quod me.cau.l.antepenult.in glo.ſuper verbo,voluimus.
Ciues non debent alias quam per portam ingredi. Alioquin capite punientur,l. fin.ff.de re.di.
Conditio debent adimpleri in fortuna ſpecificata & reali,l.mæuius,ff.de cond.& demonſtrat.
Cum tempus in teſtamento adijcitur,credendum eſt pro hærede adiectum,niſi alia mens fuerit teſtatoris, ſicut in ſtipulationibus promiſſoris gratia tempus adijcitur,regula eſt iur.ff.
Cum amplius ſolutum eſt,quàm debeatur,cuius pars inuenitur,quæ repeti poſſit. totum eſſe indebitum intelligitur manente priſtina obligatione, regula eſt iur.ff.
Conditio habetur pro cauſa,l.cũ ad præſens,vbi Bar. ff.ſi cer.pe.& l.Titio,& ibi Bar.ff.de verbo. obli. & Iaſon,in d. l. cũ ad præſens quod facit ad declarationem,l.iuriſgentium,§.ſed cum nulla,ff.de pacti.
Certũ eſt,quod is cõmittit in l. qui legis verba cõplectens contra legis nititur voluntatẽ,de re.iur.lib.6.
Cur non ſtat per eum ad quem pertinet, quo minus conditio impleatur,haberi debet perinde ac ſi impleta fuiſſet regula.lib.6.contra vt ibi per Dy.
Cum quid vna pia prohibetur alicui, ad alia non debet amitti, c. tuæ de procu. de regu. iur. lib.6.cum quid.

mandata.C.de procu.l.inuitus,& ff.de cond. inde. l.in debitum.

Cauſa eſt illius, ad quem pertinet emolumentum, l. damnum,§.in propria,ff.quando appellandum ſit.

Cauſa eſt,addenda,quotiés fit aliquid,ff.de trãſa.l.eũ qui,§.in cauſa,C.de teſt.& ff.de ſuſpec.tu.l. 4.§. fi.

Confeſſio in carcere facta non valet, l. qui in carcerem,ff.quod me cauſa,& ff.de quæſtionibus, l. 1.§. diuus,& §.quæſtioni.poteſt tamen facere taſtamẽtum,ff.de teſta l.qui à latronibus.

Contumax dicitur ille, qui ternis edictis citatus eſt, vel vno peremptorio pro omnibus copiam ſui facere contemnit.ff.de re iudi.l.contumacia.

Cauẽdum eſt de eo, quod faciendum in futuro, l. in omnibus.ff.de iudi.

Cauſa affectionis ſuſpicionem remouet, ff. de ritu nup.l.non ſolum,§.de vno.

Cõductor nõ tenetur de caſu fortuito inſt.de locatione & cõduc.§.qui pro vſu vide ſup.caſus fortuitus.

Conſentaneum eſt verbis factam obligationem poſſe a lijs verbis diſſolui,inſti.qui mo.tol. obli. §. quo genere,ff.de reg.iur.l.nihil tam.na.

Commentarienſis dicitur princeps carceris, qui ponit alios cuſtodes ſub ſe no.glo.l.pe.c.de cuſto.reo. & deberet puniri,ſi captiui fugerent,quos in cuſtodia habebat,quia capitaliter punietur ſi per dolum ſuum effugerint,vel per culpam.Si autem caſu fortuito euaſerint carcerem,non tenebitur.

Crimina,& infamia reſpiciũt corpus delinquẽtis,iniuria bona ſolũmodo,ff. de accu. l.ex iudiciorũ pub.

Ceſſante legis ratione ceſſat lex, vel ipſum ius, ff. ad Sil.l.fi.ff.de adul.& l.ſi maritus,§.ſcripſit, & C.de præſcr.long.temporis l.finali.

Cõſuetudo dat ordinariã iuriſdictionẽ, l.inſpeximus in

in gl.ſuper verbo,conſuetudinem,C.de emanci.

Cui debetur aurum vel argentum, poteſt ſolui pecunia,l.ſi quis argentum,C.de dona.& ff. de auro & argen leg.l.1.§. fin.contra,ff.de ſolu.l.pau.

Cum res ad eum caſum venit,à quo incipere non poteſt,talis actus non valet,l.pro parte,ff.de ſerui.

Clericus eſt miles cœleſtis.inſtit. de excu. tut.§.idem in milite,in gl.ſuper verbo,nolens.

Coacta voluntas,eſt voluntas,ff.quod me.cau.l.antepenult.in glo.ſuper verbo,voluimus.

Ciues non debent alias quam per portam ingredi. Alioquin capite punientur,l. fin.ff.de re.di.

Conditio debent adimpleri in fortuna ſpecificata & reali,l.mæuius,ff.de cond.& demonſtrat.

Cum tempus in teſtamento adijcitur,credendum eſt pro hærede adiectum,niſi alia mens fuerit teſtatoris, ſicut in ſtipulationibus promiſſoris gratia tempus adijcitur,regula eſt iur.ff.

Cum amplius ſolutum eſt,quàm debeatur,cuius pars inuenitur,quæ repeti poſſit: totum eſſe indebitum intelligitur manente priſtina obligatione, regula eſt iur.ff.

Conditio habetur pro cauſa,l.cũ ad præſens,vbi Bar. ff.ſi cer.pe.& l.Titio,& ibi Bar.ff.de verbo. obli. & Iaſon,in d. l. cũ ad præſens quod facit ad declarationem,l.iuriſgentium,§.ſed cum nulla,ff.de pacti.

Certũ eſt,quod is cõmittit in l. qui legis verba cõplectens contra legis nititur voluntatẽ,de re.iur.lib.6.

Cur non ſtat per eum ad quem pertinet, quo minus conditio impleatur,haberi debet perinde ac ſi impleta fuiſſet regula.lib.6.contra vt ibi per Dy.

Cum quid vna pia prohibetur alicui, ad alia non debet amitti, c. tuæ de procu. de regu. iur. lib.6.cum quid.

Cum quid prohibetur, prohibentur omnia illa quæ ſequuntur ex illo, regula libro 6. & horatio, ff. de ſponſ.

Cum quis ſuccedit in ius alterius iuſtam ignorantiæ cauſam habere prçſumitur, ff. de re iur. qui in alterius, eod. tit. lib. 6.

Certitudo dummodo habeatur non curatur de modo, l. quoties, §. ſi quis nomen, & ibi. Imol. l. ff. de hæ re. inſtit. l. item veniunt, §. à quo, de pet. hære.

Conſenſus tacitus limitatur ſecũdum actum, ex quo colligitur, l. fin. C. ne vxor pro mar. & quod nom. Bar. in l. 1. §. ſi quis hoc interdicto. in fi. ff. dę inter. act. Decius in c. 1. 26. col. de iudic.

Cauſatum ſapit naturam ſuę cauſæ, §. 1. inſtit. de perpe. & rem. act.

Cautionis euentus eſt incertus, l. pupilli, ff. quod cum fal. tu.

Captio ſuperuacua dicitur, l. hæc ſtipulatio, ff. vt le. no. ca.

Compenſatio eſt facta ſolutio, l. Iulianus, ff. de condi. & de l. ſi peculium §. 1. ff. de ſta. libe. vide Io. de Mõ teſer. in repe. l. omnes populi. fol. 12. in 2. col.

Clamor impedit animum, ne poſſit cernere verum, ff. de ap. ſi conſtat. & ff. & à quibus ſi prouocatus, Bal. in c. 2. de ele.

Complacentia non eget verbis, tex. iuncta gl. & doc. Bar. in l. triticum, ff. de verb. obl.

Cauſa mediata eſt proximior cauſa remota, l. cum quæritur de except. rei iudic. l. ſi mulier, ff. rerum amo. Bal. in l. 1. in 3. coll. ſolt. mat.

Coram dicitur eſſe aliquis, quando ſe oſtendit, l. nemo dubitat, ff. de hær. inſti. vide tamen tex. qui videtur facere in contrarium in c. cupientes, ibi curam nobis perſonaliter, de elect. lib. 6.

Clara-

Charitas prima incipit à ſeipſo, l. præſes, ff. de ſer. & aquā.

Commendatitiæ literæ & familiares non cenſentur emiſſæ animo obligandi, ſed commendandi. l. dominos quæ eſt ſi. C. quod cum eo, qui in alic. pot.

Cautè tamen & ſi non caſtè eſt vulgare Ioan. An. in c. vlt. de acc.

Conſenſus eſt ſubſtantia contractus, l. 3. ff. de contrahenda emptio.

Conceſſo principali conceditur acceſſorium 8. di. quo iure, & 16. q. 1. ſi monachus, & ff. de iur. om. iud. l. 2. & ff. de re iudic. quædam, C. vbi & apud quos, l. vlt. & extra de reſtit. ſpo. cauſa.

Cõceſſio facta aliquibus debet intelligi de habilibus, l. gradatim. §. lege. ff. de mu. & ho. & inhabiles, & odioſi in dubio cenſetur exclusi, vt latè per illum tex. dicit Iaſ. in l. 2. §. prætor, in prin. nor. qui ſatiſ. cog. facit tex. in l. Lucius de le. c. & l. teſtamento. Centurio. §. cum ita, ff. de manu. teſta.

Communis vſus loquendi derogat proprietati vocabuli, vt dicit Barto. in l. Labeo, ff. de ſuppel. lega. & Felin. in prohe. Grego. col. 1. vſque ad 8.

Contractus in dubio magis ex forma quàm à denominatione cognoſcitur, l. in inſulam, ff. de præſcrip. ver. l. ſi vno in princ. ff. loca.

Cauſa viduarũ non ſpectat principaliter ad eccleſiarum niſi quo ad protectionem, & defenſionem, extra de ver. ſig. ſuper quibuſdam, 87. diſt. c. 1. & 2.

Conſuetudo, & lex quantum ad obſeruantiam, & diuiſionem negociorum parem vim obtinent, l. de quibus, §. inueterata, ff. de legi.

Ceſſante neceſſitate, debet ceſſare quod vrgebat, 1. q. 7. quod pro remedio, l. liberorum, cum gloſ. ff. de his qui no. infa. Bar. in l. 1. ff. ſol. mat. c. de Syra-

cuſanæ,28.diſ.

Cupiditas diſcendi eſt optima ratio viuendi, l. apud Iulianum ff.de fideicom.liber.

Cui,non conuenit res diſpoſita,nec conuenit diſpoſitum,l.hos accuſare,§.omnibus, ff.de accu. & l.4.§. tutores de dam. inf.

Cauſa pauperis eſt tractanda prius quam diuitis, vt 16.q.6.de lapſis,& C.de epiſ.& cle.ſi quis ad declinandam.

Conſuetudo,cuius initij memoria non extat,vim habet priuilegij, etiam quæ ſibilibus ſolo priuilegio, ca.ſuper quibuſdam,de verb.ſig.

Conſuetudo eſt pactum,tacitũ ciuium,ideo non extẽditur, ſicut nec pactũ,l.ſi vnius, §.ante omnia, ff.de pactis ita Bald.in c.1.ad ſi.principij de feudi cogni.

Cauſa ſuper rebus quæ breui tempore, corrũpuntur, terminari debẽt iudicio adeo celeri, ꝙ res non corrũpantur Bar. in l.ſi prius, 10.q.ff.de ope.no.nun.

Concilium prouinciale non poteſt pronunciare Epiſcopum eſſe deponendum , Abb. in ca. non poteſt de ſen.& re iu.

Compromiſſum fieri non poteſt ſuper cenſuris,Abb. in repe.c.per tuas, 42.col.de arbi.

Cito creſcit mulier ſicut mala herba glo. in l. 1. C.de his qui veniam æta.imperra.

Cauſa naturalis potentior eſt quam cauſa accidentalis.l.3.§.1.ff.de teſt.tutel. Bart. in l.proconſul. ff. de offic. proconſ. & leg.

Communis error facit ius,ff.de of.præſi.Barbatius,ff. de ſupp.leg.3. Adde tex.no. qui loquitur in filiofamilias, qui reputabatur paterfamil ias, dicitur text. quòd non habet locum Maced. l.ſi quis patrem, ff. ad Maced.contra.ff.de le.l.quod non ratione, ff.de au. arg.leg.l.ornamentum.

Cita-

Citatio alternatiua valet. Imo.in cle.cauſam 8.col.ibi ad ſecundum, de elect. vt ſi iuſſit iudex citare ad domũ vel perſonaliter, ſed citatio debet eſſe certa.

Citatio verbalis non poteſt fieri per partem abſque commiſſio iudicis, glo. no. & ibi Abb. in c.cum ſit Romana.de appel.

Conuerſatio nimia parit odium & contemptum, l. obſeruandum de off. preſi. 86. diſ. quando & c. ſi Iudæos de iud. ibi Abb. dicit verum inter ruſticos, quia inter prudentia augetamorem & amicitiam, l. 3.de pecu. Nam nihil tam amicorum proprium eſt quam ſimul viuere, vt ſentit. Ariſt.lib.8.Ethicorum,& per Feli. in d.c.ſi Iudæos.

Culpa eſt immiſcere ſe rei ad ſe non pertinenti, in Spec.de aduo.§.1.ver.item quod non habet.

Coniuncta perſona poteſt agere pro coniuncta ea inuita, quando agiret de intereſſe ſuo, l.1.2.& 3.ff.de lib.cau.l.non tamen, ff.de appella.

D

DVo impedimenta plus impediunt quam vnum, & duæ rationes plus operantur quam vna. & duo vincula fortiora ſunt vno inſti. de adop.§. ſed hodie,& C.qui teſt.face.poſ.l.diſcretum,contra,ff. de his qui ſunt ſui vel alie.l.patre furioſo, & l.nam & ſi parentibus, ff.de inoffi. teſt.

Diſpoſitio temporis inabili facta, ſi tempore habili offeratur, valida reputatur, ff.de verbo.ob.& deſer. expo.l.ſi minor.Contra de l.quod ſponſe.C.de do. an.nup.

De ſe confeſſo non creditur ſuper crimine alieno, C. de accu.l.contra,C.de conf.l.vnica, & C.de fa.mo. l.1.in prin.

Diſpoſitio facta ſub conditione non extitura conditione, pura reputatur, ff.de noua, l.ſi pupillus contra

de l. quibus diebus, ff. de cond. & demon.

Delictum patris filio nocere nõ debet, ff. de in ius voc. l. adoptiuum, in fi. & inſti. de inge. §. 1. cõtra, ff. ad l. Iul. ma. l. quiſquis, §. item delictum debet nocere delinquenti, C. de pę. l. Sancimus. Modo pater & filius eadem perſona cenſentur vel eſſe reputantnr, vt l. fi. de impu. & alijs ſubſti. & in auth. iureiur. colla. 6.

Digniora ſunt pręponenda. No. gl. inſt. de iur. na. gen. & ci. §. fin. Cõtra quia teſtamẽtũ militis eſt dignius teſtamẽto paganorum. Itẽ difficiliora ſunt digniora facilioribus, & tamẽ de facilioribus determinatur, vel præmittitur, inſt. de iuſt. & iure, §. his igitur.

De caſu legis non plus facienda eſt quæſt. 1. c. de fur. l. ancillæ, & ff. de conſti. de. l. 1, §. de pul. contra, quia imperator in ti. de pec. facit quæſtionem in l. ſi quis in conſcribendo, C. de epiſc. & cler. ita poteſt opponi de alij legibus ſimilibus.

Duo non poſſunt eſſe domini eiuſdem rei inſolidum, ff. commo. l. ſi vt certo, §. ſi duobus vehiculum. Et ff. de leg. 2. l. Męuius, §. duorum, & ff. de re iud. l. quidam, §. prouide. Contra, quia ſi loco tibi rem in emphyteuſim, ego ſum dominus, & tu etiã quia habes rei ven. ego &c. ff. ſi ager. ver. pe. l. 1. & ff. de ſuperfi. l. 1. quòd ait, l. fi. iuncta, l. in rem. ff. de rei vend.

Duo non poſſunt eandem rem poſſidere ſimul, ff. de acq. poſſ. l. 3. §. econtrario, in prin. & ff. commo. l ſi vt certo, §. ſi duobus. Cõtra, de l. ſi duo ff. vti poſſid. & in l. poſſideri, §. ecõtrariò, ver. Sabinus, de acquir. poſſ. & l. clam. poſſidere. §. qui ad nundinas, quia ille, qui eſt abſens retinet poſſeſſionem, & ſi eam ago. ſi. poſ. tunc eam vſucapiam, ergo, &c.

Duæ propoſitiones vniuerſales contrariæ, & contradictoriæ non poſſunt eſſe ſimul veræ, ſed bene falſæ, ff. de re. iu. l. qui ducenta, §. vtrum, contra, nam

pro-

promiſſis plures ſtare in iudicio,ſunt omnes preter vnum, l.dicit, quòd iſta propoſitio eſt vera, omnes ſtantes non eſſe,ergo nulli ſtatuerunt,ergo duæ contrariæ ſunt ſimul vere. Item nullo modo quis obligatur & aliquis obligatur, ff.de fide, l. Græcè, §.illud,iuncta,l.1.§.fi.ff.de verb.ob.

De modico non eſt curandum,ff.de oleo leg.l.ſi oleū, §.fi.cum l.ſeq. & ff. cómo.l.in reb.§.poſſunt, & ff. de in integ.reſt. l. ſcio. & ff.de contrah. emp. l.res. Contra, ff.de iud.l.ſi debitor,in glo. & de dam.infec.ſi proprietarius,& §.gallinarum.inſt.de re.diui.

Duæ negationes æquiualent vni affirmationi, l. duobus,ff.de verb.ſig.& ff.de iud.l.nunquam. Cōtra ff. de l.3.l.fideicómiſ. & C.de ſer.fug.l. 1.& §.ſeruus, inſt. de inu. ſtip. & de.c. & ſi Chriſtus, de iureiur.

Donare eſt perdere, ff.de do.l.filiusfa.

Dubium enim non eſt eum,qui inferendæ eius voluntate præceſſerat iure ceſſum videri, C. ad leg. Cornel.de ſica.l. ſi vt allegas.

Diſpoſitio videtur facta in locum, in quo eius conſequitur effectus.l.confirmatur,l.concupiſce.ff.de ac. & ff.de bo. auth.iud.poſ.l.3.Contra,ff.de cōſt.pec. l.eum qui.

De duobus malis minus eſt eligendum,ff.de reg.iur. l.quoties,cum ibi alleg. Contra ad l.Aqui.ita vulnerata.

Deus non vult mortem peccatoris, ſed vt conuertatur, & viuat, in auth. vt non luxuri.ho. contra na. col.6. & C.de nupt. l.Imperialis.

Dignitas filij, & gloria eſt & laus patris, in authen. conſtitutio quæ de dignita.col.6.

Durum eſt,& inhumanum rei familias detegere paupertatem. C. quando & quibus quar. pars deb.ex bo.l.2.l.10.

Diſci-

Diſcipulus debet opinionem ſui magiſtri excuſare, ff.de arb.l. æqualem, §.nunc videndum, & c. cum beatiſſimus.24.

Difficile eſt aſſuerũ relinquere,ff.de ædi.l. præcipua.

Defenſor propriæ ſalutis in nullo peccaſſe videtur, l. ſi vt allegas,C.ad leg.Cor.de ſica.

Diſpoſitio ſuper iure fauorabili validius inducit ſuũ effectum quam ſuper odioſo,ff.de conſt.inde.l.qui exceptionem.

Dominus membrorum ſuorum nemo videtur, l. liber homo,ff.ad leg.Aquil.

Debitor eſt ſeruus feneratoris, no.gl.ff. de leg.3.l.fideicommiſ §.ſi rem ſuper verbo.

De non apparentibus, & non exiſtentibus idem eſt iudicium,ff.de contrahen.emp.l. in lege.

Diſpoſitio facta in vno coniunctorum ad reliquum extenditur,C.de fur.l.ancillæ.

Dolo petit, qui petit quod reſtituturus eſt, ff. de excep.do.l.dolo.c.dolo.de reg.iur.lib.6.contra de l. 1. §.rediguntur,ff.quorum lega.

Difficilior eſt progreſſus, de non eſſe, ad eſſe, quam de eſſe ad eſſe perfectius,ff.de hær.inſt.l.talem,con cor.l.ab eo.ff.de contrahen.emp.l.4.

De his quæ raro accidunt miraculum eſt, in authent. de conſulibus,colla.4.

Diligentem non eſt veriſimile errare,ff.de pro.l.cum de indebito,in gl.cum ibi alleg.

Deceptis,& non decipientibus iura ſubueniunt,vt ff. de pig.ac.l.ſi rem,§.omnis pecunia.gl.fin.

Doctor debet aliqua habere vltra illa quæ dixit ſuis ſcolaribus,no.gl.in procemio, ff.§.his igitur,ſuper verbo peritia,& ibi vide.

Dat Galenus opes,dat ſanctio Iuſtiniana. Ex alijs paleas ex iſtis collige grana.Not.gl.in procemio,ff.§.

nos

nos vero, ſuper verbo doctiſſimi. Item ſi modo pauper eges, ne plus egeas lege leges, grandia lucra leges, fertilia illa ſeges.

Difficile eſt plures in vnum conuocare, de iuſt.& iure, l. ex hoc iure, ff. de ar. Item l. ſi vnus, l. fi. ff. & inſtitu. de iur. nat. gen. & ci. §. ſenatuſcon. & ibi vide.

Dignitas, & fama cuſtodiri debent, ff. de ven. inſp. l. 1.

Decipi non reputatur ille quieſcit ſe decipi, ff. de ędil. edic. l. 1. §. intelligitur, & vbi vide.

Domus eſt cuique tutiſſimum refugium, atque receptaculum, l. plerique, ff. de in ius voc.

Deterior dolus eius qui interruptā litē deſeruit, quam qui ſemel acceptā derelinquit, vt in authen. de iud.

Dolus cum dolo compenſantur, l. de vno, ff ſol. mat. & l. ſi ambo, ff. de compen. & l. ſi duo, ff. de dolo.

Dolus alicuius non debet alicui eſſe damnoſus, l. elec. §. pe. in fin. ff. de noxa. cum alleg. pro hoc in l. 3. ff. de tranſac. contra de l. fin. C. depo. & facit pro & contra, ff. de inoffi. teſt. l. ſi quis in ſuo, §. fi.

Dulcior eſt fructus poſt multa picula ductus. No. gl. in l. non moriturus, C. de contrahen. & cōmit. ſtip.

Deus eſt ſolus ſcrutator cordium No. gl. in l. 3. in fin. ff. de interro. ac. tex. in c. nouit. de iud.

Deus iudicat de voluntatibus & ſenſibus, nec violatur caſtitas, niſi de cōſenſu mentis, 32. q. 5. in prin.

Deſtructo principali, deſtruitur acceſſoriū, ff. de pec. leg. l. 3. l. cum principale, ff. de re iu.

De quibus non habet tranſigi nec ſtipulari, l. ſi quidā, C. de contrahenda emptione, & vend.

Delegatus delegare non poteſt, ff. de iuriſd. om. iud. l. more maiorum, & C. de iud. l. à iudice.

De præſenti præſumitur in futurū, l. ſi q̄s, adulterij in gl. C. ad l Iul. de adul. & C. de na. l. cū quis, & in auth. de reſti. & quæ pa. §. verum ſi quidā, & § mulier

enim

de ſic.& ff.eod.l.3.§.diuus,& l.diuus,& l.infans, &
ar.ff.de in iu.l.iniu.& inſtit.de obl. quæ ex de nal.
§.placuit,& ff.de pe.l.reſpiciendum.

Culpa ſine voluntate delinquendi committitur,l.qui occidit,§.pen.ff.ad l.Aquil.& ff.de mi.l. ex cauſa,§. ſimiliter cum.

Caliditas non debet alicui prodeſſe, & alteri nocere, ff.ad exh.l.ſed ſi hæreditas,§.interdum,& ff.ſi quis cau.l.ſi duo. in princ.& ff de dolo,l.1.& ff.pro ſocio,l.verum,§.tempus.

Conuentio duorum eſt lex,l. ea lege, C. de condi.ob cau.datorum.

Contractus ex conuentione legem accipiunt, l.1.C. commo.& ff. depo.l.1.§. ſi conuenerit, & facit,ff. loca.l. ſi domum, & ff.de contrahen. emptio.l. ſi quis fundum,c.contractus,de re iudi.

Calamitas matris non debet nocere ei, qui in vtero eſt l.& ſeruorum,§.fi.ff. de ſta. ho. & iuſt.de ingenuis,§.contrario.

Cuilibet habere concubinam licitum eſt, niſi ſit minor annis,l.1.in fi.ff.de concu.

Coniuncti loco vnius habentur, no.gloſ. ſi forcidianum,C.de l.& C.de cadu.tol.l.ſi vero quidam, & §.ſinautem diſiunctum,& ff.de leg.1.l.ſi pluribus.

Curator furioſi nullo modo libertatem poteſt præſtare,l.fi.ff.de corp.fu.

Citatio ſine die non valet,ar.l.ita,ff.de verb.obl.

Citatio facta die referiato vt fiat actus die feriato, non valet.ar.l.pro parte,ff.de ſerui. quia res peruenit.ad talem caſum, à quo incipere non poteſt.

Contractio,eſt admotio de loco ad locum, l.3.§.ſi rē, ff.de acqui.poſ.

Coniunctio diſiunctiua poſita inter perſonas per cōiuncta habetur,l.pen.C.de verb. ſign. vt ſi teſtator

dice-

dicere. Tertium, aut Mæuium inſtituo hæredem, iſta coniunctio, aut habetur coniuncta, & ſic vterque eſſet hæres. Secus autem ſi poneretur inter res, quia tunc haberet vim ſuam, vt in eadem, l. cum quidam.

Cum quid impeditur propter vnum, eo demoto tollitur impedimentum, ff. de diuor. & repud. l. pe. in gl.

Coniuncto diſiunctiua aliquando ponitur pro copulatiua, l. generaliter, C. de inſtit. & ſubſti.

Clerici ſunt digniores militibus, C. de ſum. tri. & fi. cat. l. nemo.

Cui plus committitur, ab eo plus exigitur, l. presbyteri, C. de epiſ & cle.

Conſobrini de iure ciuili poſſunt coniungi per matrimonium, inſtit. de nup. §. duorum autem fratrum.

Cum principalis cauſa non ſtet, nec etiam ea quæ ſequuntur, ff. de reg. iur. l. cum principalis cauſa.

Cum rex iuſtus ſederit ſuper ſedem ſuam non aduerſabitur ſibi quicquã malignũ, in epiſtola inter claras circa princ. C. de ſumma trinitate, & fide cath.

Conſanguinei ſunt, qui ex eodem patre nati ſunt, & non ex eadem matre, inſti. de leg. ag. ſuc. §. 1.

Conditio videtur eſſe adimpleta, ex quo non remanet per eum, qui eam vult adimplere, l. d. edi. §. ſin. ff. de condi. cau. da. cauſa non ſecu.

Conditio furtiua eſt rei perſecutio, l. 1. C. de condi. fur.

Cum quid conceditur, & omnia ſine quibus eſſe non poteſt, l. 1. ff. de iuriſ. om. iudi. & C. de or. iu. l. 1. & C. de iud. quoties, & ff. de alimentis, & cibarijs legatis, l. legati, & ff. de offic. eius cui materiam eſt iuriſ. in fi. ff. quem ad. te. ape. l. 2. §. inſpectio. & ff. de vſufr. l. 1. §. 1. de ſeruitu. ru. præ. l. 1. §. qui habet, & ff. de procur. l. à die, & l. ad legatum. Cui mandatur præcedentia, & ſequentia videntur

mandata.C.de procu.l.inuitus,& ff.de cond. inde. l.in debitum.

Cauſa eſt illius, ad quem pertinet emolumentum, l. damnum,§.in propria,ff.quando appellandum ſit.

Cauſa eſt,addenda,quotiẽs fit aliquid,ff.de trãſa.l.eũ qui,§.in cauſa,C.de teſt.& ff.de ſuſpec.tu.l. 4. §. fi.

Confeſſio in carcere facta non valet, l. qui in carcerem,ff.quod me cauſa,& ff.de quæſtionibus, l. 1.§. diuus,& §.quæſtioni.poteſt tamen facere taſtamẽtum,ff.de teſta l.qui à latronibus.

Contumax dicitur ille, qui ternis edictis citatus eſt, vel vno peremptorio pro omnibus copiam ſui facere contemnit.ff.de re iudi.l.contumacia.

Cauẽdum eſt de eo, quod faciendum in futuro, l. in omnibus.ff.de iudi.

Cauſa affectionis ſuſpicionem remouet, ff. de ritu nup.l.non ſolum,§.de vno.

Cõductor nõ tenetur de caſu fortuito inſt.de locatione & cõduc.§.qui pro vſu vide ſup.caſus fortuitus.

Conſentaneum eſt verbis factam obligationem poſſe a lijs verbis diſſolui,inſti.qui mo.tol. obli. §. quo genere,ff.de reg.iur.l.nihil tam.na.

Commentarienſis dicitur princeps carceris, qui ponit alios cuſtodes ſub ſe no.glo.l.pe.c.de cuſto.reo. & deberet puniri,ſi captiui fugerent,quos in cuſtodia habebat,quia capitaliter punietur ſi per dolum ſuum effugerint,vel per culpam.Si autem caſu fortuito euaſerint carcerem,non tenebitur.

Crimina,& infamia reſpiciũt corpus delinquẽtis,iniuria bona ſolũmodo,ff. de accu. l.ex iudiciorũ pub.

Ceſſante legis ratione ceſſat lex, vel ipſum ius, ff. ad Sil.l.fi.ff.de adul.& l.ſi maritus,§.ſcripſit, & C.de præſcr.long.temporis l.finali.

Cõſuetudo dat ordinariã iuriſdictionẽ,l.inſpeximus in

in gl.ſuper verbo,conſuetudinem,C.de emanci.

Cui debetur aurum vel argentum, poteſt ſolui pecunia,l.ſi quis argentum,C.de dona.& ff. de auro & argen leg.l.1.§. fin.contra,ff.de ſolu.l.pau.

Cum res ad eum caſum venit,à quo incipere non poteſt,talis actus non valet,l.pro parte,ff.de ſerui.

Clericus eſt miles cœleſtis.inſtit. de excu. tut.§.idem in milite,in gl.ſuper verbo,nolens.

Coacta voluntas,eſt voluntas,ff.quod me.cau.l.antepenult.in glo.ſuper verbo,voluimus.

Ciues non debent alias quam per portam ingredi. Alioquin capite punientur,l. fin.ff.de re.di.

Conditio debent adimpleri in fortuna ſpecificata & reali,l.mæuius,ff.de cond.& demonſtrat.

Cum tempus in teſtamento adijcitur,credendum eſt pro hærede adiectum,niſi alia mens fuerit teſtatoris, ſicut in ſtipulationibus promiſſoris gratia tempus adijcitur,regula eſt iur.ff.

Cum amplius ſolutum eſt,quàm debeatur,cuius pars inuenitur,quæ repeti poſſit. totum eſſe indebitum intelligitur manente priſtina obligatione, regula eſt iur.ff.

Conditio habetur pro cauſa,l.cũ ad præſens,vbi Bar. ff.ſi cer.pe.& l.Titio,& ibi Bar.ff.de verbo. obli. & Iaſon,in d. l. cũ ad præſens quod facit ad declarationem,l.iuriſgentium,§.ſed cum nulla,ff.de pacti.

Certũ eſt,quod is cõmittit in l. qui legis verba cõplectens contra legis nititur voluntatẽ,de re.iur.lib.6.

Cur non ſtat per eum ad quem pertinet, quo minus conditio impleatur,haberi debet perinde ac ſi impleta fuiſſet regula.lib.6.contra vt ibi per Dy.

Cum quid vna pia prohibetur alicui, ad alia non debet amitti, c. tuæ de procu. de regu. iur. lib.6.cum quid.

Cum quid prohibetur, prohibentur omnia illa quæ ſequuntur ex illo, regula libro 6. & horatio, ff. de ſponſ.

Cum quis ſuccedit in ius alterius iuſtam ignorantiæ cauſam habere præſumitur, ff. de re iur. qui in alterius, eod. tit. lib. 6.

Certitudo dummodo habeatur non curatur de modo, l. quoties, §. ſi quis nomen, & ibi Imol. l. ff. de hæ re. inſtit. l. item veniunt, §. à quo, de pet. hære.

Conſenſus tacitus limitatur ſecũdum actum, ex quo colligitur, l. fin. C. ne vxor pro mar. & quod nom. Bar. in l. 1. §. ſi quis hoc interdicto. in fi. ff. de inter. act. Decius in c. 1. 26. col. de iudic.

Cauſatum ſapit naturam ſuę cauſæ, §. 1. inſtit. de perpe. & rem. act.

Cautionis euentus eſt incertus, l. pupilli, ff. quod cum fal. tu.

Captio ſuperuacua dicitur, l. hæc ſtipulatio, ff. vt le. no. ca.

Compenſatio eſt facta ſolutio, l. Iulianus, ff. de condi. & de l. ſi peculium §. 1. ff. de ſta. libe. vide Io. de Mõtefer. in repe. l. omnes populi. fol. 12. in 2. col.

Clamor impedit animum, ne poſſit cernere verum, ff. de ap. ſi conſtat. & ff. & à quibus ſi prouocatus, Bal. in c. 2. de ele.

Complacentia non eget verbis, tex. iuncta gl. & doc. Bar. in l. triticum, ff. de verb. obl.

Cauſa mediata eſt proximior cauſa remota, l. cum quæritur de except. rei iudic. l. ſi mulier, ff. rerum amo. Bal. in l. 1. in 3. coll. ſolt. mat.

Coram dicitur eſſe aliquis, quando ſe oſtendit, l. nemo dubitat, ff. de hær. inſti. vide tamen tex. qui videtur facere in contrarium in c. cupientes, ibi curam nobis perſonaliter, de elect. lib. 6.

Cla-

Charitas prima incipit à ſeipſo, l. præſes, ff. de ſer. & aqua.

Commendatitiæ literæ & familiares non cenſentur emiſſæ animo obligandi,ſed commendandi.l. dominos quæ eſt ſi.C.quod cum eo,qui in alic. pot.

Cautè tamen & ſi non caſtè eſt vulgare Ioan. An. in c. vlt. de acc.

Conſenſus eſt ſubſtantia contractus,l.3.ff.de contrahenda emptio.

Conceſſo principali conceditur acceſſorium 8.di.quo iure,& 16.q.1.ſi monachus, & ff. de iur.om. iud.l. 2.& ff. de re iudic. quædam, C. vbi & apud quos, l.vlt.& extra de reſtit.ſpo. cauſa.

Cōceſſio facta aliquibus debet intelligi de habilibus, l.gradatim §.lege.ff.de mu. & ho. & inhabiles, & odioſi in dubio cenſentur excluſi, vt latè per illum tex.dicit Iaſ.in l.2. §. prætor, in prin. not. qui ſatiſ. cog. facit tex. in l. Lucius de le. c. & l.teſtamento Centurio.§.cum ita,ff.de manu.teſta.

Communis vſus loquendi derogat proprietati vocabuli,vt dicit Barto.in l.Labeo,ff. de ſuppel. lega. & Felin.in prohe.Grego.col.1.vſque ad 8.

Contractus in dubio magis ex forma quàm à denominatione cognoſcitur, l. inſulam, ff. de præſcrip. ver.l.ſi vno in princ.ff.loca.

Cauſa viduarū non ſpectat principaliter ad eccleſiarum niſi quo ad protectionem,& defenſionem,extra de ver.ſig.ſuper quibuſdam, 87.diſt.c. 1.& 2.

Conſuetudo,& lex quantum ad obſeruantiam,& diuiſionem negociorum parem vim obtinent, l. de quibus,§.inueterata,ff.de legi.

Ceſſante neceſſitate, debet ceſſare quod vrgebat, 1. q.7. quod pro remedio, l. liberorum, cum gloſ. ff. de his qui no.infa.Bar. in l.1.ff.ſol.mat. c. de Syra-

cuſanæ,28.diſ.

Cupiditas diſcendi eſt optima ratio viuendi, l. apud Iulianum ff.de fideicom.liber.

Cui,non conuenit res diſpoſita,nec conuenit diſpoſitum,l.hos accuſare,§.omnibus, ff.de accu. & l.4.§. tutores de dam. inf.

Cauſa pauperis eſt tractanda prius quam diuitis, vt 16.q.6.de lapſis,& C.de epiſ.& cle.ſi quis ad declinandam.

Conſuetudo,cuius initij memoria non extat,vim habet priuilegij, etiam quæ ſibilibus ſolo priuilegio, ca.ſuper quibuſdam,de verb.ſig.

Conſuetudo eſt pactum,tacitũ ciuium,ideo non extẽditur, ſicut nec pactũ,l.ſi vnius, §.ante omnia, ff.de pactis ita Bald.in c.1.ad fi.principij de feudi cogni.

Cauſa ſuper rebus quæ breui tempore, corrũpuntur, terminari debẽt iudicio adeo celeri, ꝙ res non corrũpantur Bar. in l.ſi prius, 10.q.ff.de ope. no.nun.

Concilium prouinciale non poteſt pronunciare Epiſcopum eſſe deponendum, Abb. in ca. non poteſt de ſen.& re iu.

Compromiſſum fieri non poteſt ſuper cenſuris,Abb. in repe.c.per tuas, 42.col.de arbi.

Cito creſcit mulier ſicut mala herba glo.in l. 1. C.de his qui veniam æta.imperra.

Cauſa naturalis potentior eſt quam cauſa accidentalis.l.3.§.1.ff.de teſt.tutel. Bart. in l.proconſul. ff. de offic. proconſ. & leg.

Communis error facit ius,ff.de of.præſi.Barbatius,ff. de ſupp.leg.3. Adde tex.no. qui loquitur in filiofamilias, qui reputabatur paterfamilias, dicitur text. quòd non habet locum Maced. l.ſi quis patrem, ff. ad Maced.contra.ff.de le.l.quod non ratione, ff.de au. arg.leg.l.ornamentum.

Cita-

Citatio alternatiua valet. Imo.in cle.cauſam 8.col.ibi ad ſecundum, de elect. vt ſi iuſſit iudex citare ad domũ vel perſonaliter, ſed citatio debet eſſe certa.

Citatio verbalis non poteſt fieri per partem abſque commiſſio iudicis, glo. no. & ibi Abb.in c.cum ſit Romana.de appel.

Conuerſatio nimia parit odium & contemptum, l. obſeruandum de off. prçſi. 86. diſ. quando & c. ſi Iudæos de iud. ibi Abb. dicit verum inter ruſticos, quia inter prudentia augetamorem & amicitiam, l. 3.de pecu. Nam nihil tam amicorum proprium eſt quam ſimul viuere,vt ſentit. Ariſt.lib.8.Ethico-rum,& per Feli. in d.c.ſi Iudæos.

Culpa eſt immiſcere ſe rei ad ſe non pertinenti, in Spec.de aduo.§.1.ver.item quod non habet.

Coniuncta perſona poteſt agere pro coniuncta ea inuita, quando agiret de intereſſe ſuo, l.1.2.& 3.ff.de lib.cau.l.non tamen, ff.de appella.

D

DVo impedimenta plus impediunt quam vnum, & duæ rationes plus operantur quam vna. & duo vincula fortiora ſunt vno inſti. de adop.§. ſed hodie,& C.qui teſt.face.poſ.l.diſcretum,contra,ff. de his qui ſunt ſui vel alie.l.patre furioſo, & l.nam & ſi parentibus, ff.de inoffi. teſt.

Diſpoſitio temporis inabili facta, ſi tempore habili offeratur,valida reputatur,ff.de verbo.ob.& deſer. expo.l.ſi minor.Contra de l.quod ſponſe.C.de do. an.nup.

De ſe confeſſo non creditur ſuper crimine alieno, C. de accu.l.contra,C.de conf.l.vnica, & C.de fa.mo. l.1.in prin.

Diſpoſitio facta ſub conditione non extitura conditione,pura reputatur,ff.de noua,l.ſi pupillus contra

de l.quibus diebus,ff.de cond.& demon.

Delictum patris filio nocere nõ debet,ff.de in ius voc. l.adoptiuum,in fi.& inſti.de inge.§.1.cõtra, ff.ad l. Iul.ma.l.quiſquis,§.item delictum debet nocere delinquenti,C.de pę.l.Sancimus.Modo pater & filius eadem perſona cenſentur vel eſſe reputantur, vt l. fi.de impu.& alijs ſubſti.& in auth.iureiur.colla.6.

Digniora ſunt pręponenda.No.gl.inſt.de iur.na.gen. & ci.§.fin. Cõtra quia teſtamẽtũ militis eſt dignius teſtamẽto paganorum. Itẽ difficiliora ſunt digniora facilioribus, & tamẽ de facilioribus determinatur,vel præmittitur,inſt.de iuſt. & iure,§.his igitur.

De caſu legis non plus facienda eſt quæſt.1.c.de fur.l. ancillæ,& ff.de conſti.de.l.1,§.de pul. contra, quia imperator in ti.de pec.facit quæſtionem in l.ſi quis in conſcribendo, C. de epiſc.& cler. ita poteſt opponi de alij legibus ſimilibus.

Duo non poſſunt eſſe domini eiuſdem rei inſolidum, ff.commo. l.ſi vt certo, §.ſi duobus vehiculum.Et ff.de leg.2.l.Męuius,§.duorum,& ff.de re iud.l.quidam,§.prouide.Contra,quia ſi loco tibi rem in emphyteuſim, ego ſum dominus, & tu etiã quia habẽs rei ven.ego &c.ff.ſi ager.ver.pe.l. 1.& ff.de ſuperfi. l.1. quòd ait,l. fi.iuncta,l.in rem ff. de rei vend.

Duo non poſſunt eandem rem poſſidere ſimul, ff. de acq. poſſ.l.3.§.econtrario, in prin.& ff.commo.l ſi vt certo,§.ſi duobus.Cõtra,de l.ſi duo ff.vti poſſid. & in l.poſſideri,§.ecõtrariò,ver.Sabinus,de acquir. poſſ. & l.clam. poſſidere. §.qui ad nundinas ,quia ille,qui eſt abſens retinet poſſeſſionem,& ſi eman. eam ago. ſi. poſ. tunc eam vſucapiam, ergo,&c.

Duæ propoſitiones vniuerſales contrariæ,& contradictoriæ non poſſunt eſſe ſimul veræ, ſed bene falſæ,ff.de re.iu.l.qui ducenta, §. vtrum, contra, nam pro-

promiſſis plures ſtare in iudicio, ſunt omnes præter vnum, l. dicit, quòd iſta propoſitio eſt vera, omnes ſtantes non eſſe, ergo nulli ſtatuerunt, ergo duæ contrariæ ſunt ſimul vere. Item nullo modo quis obligatur & aliquis obligatur, ff. de fide, l. Græcè, §. illud, iuncta, l. 1. §. fi. ff. de verb. ob.

De modico non eſt curandum, ff. de oleo leg. l. ſi oleũ, §. fi. cum l. ſeq. & ff. cõmo. l. in reb. §. poſſunt, & ff. de in integ. reſt. l. ſcio. & ff. de contrah. emp. l. res. Contra, ff. de iud. l. ſi debitor, in glo. & de dam. infec. ſi proprietarius, & §. gallinarum. inſt. de re. diui.

Duæ negationes æquiualent vni affirmationi, l. duobus, ff. de verb. ſig. & ff. de iud. l. nunquam. Cõtra ff. de l. 3. l. fideicõmiſ. & C. de ſer. fug. l. 1. & §. ſeruus, inſt. de inu. ſtip. & de. c. & ſi Chriſtus, de iureiur.

Donare eſt perdere, ff. de do. l. filius fa.

Dubium enim non eſt eum, qui inferendæ eius voluntate præceſſerat iure ceſſum videri, C. ad leg. Cornel. de ſica. l. ſi vt alleɡas.

Diſpoſitio videtur facta in locum, in quo eius conſequitur effectus. l. confirmatur, l. concupiſce. ff. de ac. & ff. de bo. auth. iud. poſ. l. 3. Contra, ff. de cõſt. pec. l. eum qui.

De duobus malis minus eſt eligendum, ff. de reg. iur. l. quoties, cum ibi alleg. Contra ad l. Aqui. ita vulnerata.

Deus non vult mortem peccatoris, ſed vt conuertatur, & viuat, in auth. vt non luxuri. ho. contra na. col. 6. & C. de nupt. l. Imperialis.

Dignitas filij, & gloria eſt & laus patris, in authen. conſtitutio quæ de dignita. col. 6.

Durum eſt, & inhumanum rei familias detegere paupertatem. C. quando & quibus quar. pars deb. ex bo. l. 2. l. 10.

Diſci-

nos vero, ſuper verbo doctiſſimi. Item ſi modo pauper eges, ne plus egeas lege leges, grandia lucra leges, fertilia illa ſeges.

Difficile eſt plures in vnum conuocare, de iuſt.& iure, l.ex hoc iure, ff.de ar. Item l.ſi vnus, l.fi.ff.& inſtitu.de iur.nat.gen.& ci.§.ſenatuſcon. & ibi vide.

Dignitas, & fama cuſtodiri debent, ff.de ven.inſp.l.1.

Decipi non reputatur ille quieſcit ſe decipi, ff.de ędil. edic.l.1.§.intelligitur, & vbi vide.

Domus eſt cuique tutiſſimum refugium, atque receptaculum, l.plerique, ff.de in ius voc.

Deterior dolus eius qui interruptā litē deſeruit, quam qui ſemel acceptā derelinquit, vt in authen.de iud.

Dolus cum dolo compenſantur, l.de vno, ff ſol.mat. & l.ſi ambo, ff.de compen.& l.ſi duo, ff.de dolo.

Dolus alicuius non debet alicui eſſe damnoſus, l.elec. §.pe.in fin.ff.de noxa. cum alleg.pro hoc in l.3.ff. de tranſac.contra de l. fin. C. depo. & facit pro & contra, ff.de inoffi.teſt.l.ſi quis in ſuo, §.ſi.

Dulcior eſt fructus poſt multa picula ductus. No.gl. in l.non moriturus, C.de contrahen.& cōmit.ſtip.

Deus eſt ſolus ſcrutator cordium No.gl.in l.3. in fin. ff.de interro.ac.tex.in c.nouit.de iud.

Deus iudicat de voluntatibus & ſenſibus, nec violatur caſtitas, niſi de cōſenſu mentis, 32.q.5.in prin.

Deſtructo principali, deſtruitur acceſſoriū, ff.de pec, leg.l.3.l.cum principale, ff.de re iu.

De quibus non habet tranſigi nec ſtipulari, l.ſi quidā, C.de contrahenda emptione, & vend.

Delegatus delegare non poteſt, ff.de iuriſd.om.iud.l. more maiorum, & C.de iud.l.à iudice.

De præſenti præſumitur in futurū, l.ſi q̄s, adulterij in gl.C.ad l Iul.de adul.& C.de na.l.cū quis, & in auth.de reſti.& quæ pa.§.verum ſi quidā, & § mulier

enim

enim & in auth.vt nul iud.§. ſi qs vero accuſatus.

Duæ res valent vnam, inſti.de ac.§.ſed hodie,C.de edic.di.Adr.tol.l.fi.niſi vna ſit.melior, quam duæ, ff.de inoffi.teſtam.l. nam ſi pa. & in auth.de conſan.& vterinis fra.§.fi.col.6.

Deportatus pro mortuo habetur,ff.de bo.poſ.contra tabulas,l.1.§.ſi quis alium.

Deportatus tanquam peregrinus capere non poteſt, l.1.C.de hær.inſti.

Duo teſtes ſufficiunt ad probãdum aliquid vbi vnus teſtium de iure non adijcitur.ff.de teſti.l.vbi.

Duo, homines nõ faciunt turbam,nec tres, ſed decem vel 15.ff.de vi.bo.rap.l.prætorait.§.

Debitor alternatiuis poteſt eligere quam rẽ voluerit, ad dandum ſuo creditori, C.de cond. indeb.l.pen.

Datum ob cauſam,cauſa non ſecuta poteſt retractari,l.ea.lege,C.de cond.ob cau.dat.

Delictum patris non debet nocere filio, C.ne fil.pro pa.per to.& de in ius vacand.l.adoptiuum.

De modicis expenſis non eſt curandum,ff de impen. in re.dot.fact.l.omnino.

Duæ vices faciunt conſuetudinem, & delicta iterata plus puniuntur,l.3.in fin. C. de epiſc.aud. & ff.de iure patr.l.1. & ff. de pœn.l.autem damna, §. quiſquis,& C.de ſer.fug.l. quæcunque, contra de c.cũ eccleſia Sutrina,de cau. poſ.& proprie,vbi duæ vices non faciunt conſuetudinem.

Difficile dignoſci poteſt liber homo à ſeruo, l.liberi in fi.& ff.de contrahen.empt.& vend.

Dies naturalis continet 24.horas,& incipit media nocte vſque ad mediam noctem ſequentem more Romano,l.more,ff.de ferijs.

Donum ſuam vnicuique reficere licet inuito altero, dum tamen non officiat alteri ædificio, in quo ius

non

Digitized by Google

non habet,de reg.iur.l.domum.

Donari videtur,quod nullo iure cogente conceditur, ff.de reg.iur.l.donari.

De apicibus iuris non eſt curandum,ff.man.l. ſi fideiuſſor.§.quidam tamen, ff.ad lag. Aqu.l.ita vulneratus.

Donationes cauſa mor.legatis comparantur,ff.de donat.cauſa mor.l.illud.

Dignitas,& authoritas ſeruanda eſt,quantum ad mũdũ,ff.de poſt.l.2.in gl.& ff.de offi.præſid.l.obſeruãdũ,& ff.de ven.inſpi.l.1.§.ſi ſeruus, facit tex.in ca. 1.de maj.& obed.Non quo ad Deum,cum ibi oẽs ſint æquales,vt ar.in authen.de mona.§.1.collat.1.

Dubitantes de ſuo ſtatu,vel errantes non poſſunt facere teſtamentum.ff.de teſtam.§.de ſtatu.

Dum defunctus habet defenſorem,bona ſua non debent vendi.inſtit.de eo cui liber.cau.§.hoc.

Defenſor idoneus eſt,qui de ſolido cauet. in eodem, §.præallegat.

Depoſitarius, & commodatarius non poſſident, inſtit.de interdict.§.poſſidere autem.

Dos non conſtituit nuptias, ſed coniunctorum affectus in authen.de trien.& ſeq.§.ſed nec, col.3.

Dubitare de ſingulis non eſt inutile,Not.glo.Cod.de ſum.trin.& fi.cat.l.nemo,ſuper verbo requirens.

Duo ſimul eſſe non poſſunt,ff.de ſta. hom.l.Aretula, & l.ſeq.& de acqui.poſſ.l.3.§.contrario.

Donatio inter virum, & vxorem non valet, l.1.ff. de donat.inter vir.& vxor.

Domine nuper audias me patienter, ff. de his qui in teſtam.delen.l.proximæ.

Differentia eſt inter multam,& pęnam,ff.de verborum ſignificatione,l.ſi qua pœna, quæ eſt antepen.

Dies incertus conditionem facit in teſtã l.dies incertus,

nibus debent habere nihilominus eundē effectū, tex.eſt iūcta gl.in l.neque,ff.de impē.in re.do.fac.

Dapifer quando non poteſt aliud cinerem ſurripit. Marc.Anto.Baue.in repe.l.cum filio,col.fi in fi.ff. de leg.1. alleg. illud Virgilij. Quid domini facient audent cum talia fures,& alia plura gl. magna circa fin.in l.Iulianus de act.emp.

Debitū naturaliter nō dicitur propriè debitū,ſed abuſiuū,l.fideiuſſor obligari,§.fideiuſſor,ff.de fideiuſ.

Duæ excuſationes imperfectæ non faciunt vnā perfectam,l.2.in fi.ff.de excu.tut. & l.ſpadonem, eo.tit. c.quorundam,23.de hoc eſt verum ſi ſunt diuerſæ ſpeciei,ſecus ſi eiuſdem,Bar.in l.admonēdi, in 10. col.de iu.iu.

Duæ preſumptiones faciunt plenam probationem, gl.in l.2.§.remittit,in ver.legitimos,ff.de excu.tu.

Denominari debet res à cauſa proxima,l. quiſquis §. hæc verba,ff.de vul.& pup.

Donare ſępe eſt melius quàm vendere,l.tutor ad vtilitatē,ff.de admi.tut.Bal.in rūb.de procu. in 2.col.

Diſpendium minimè quis pati non debet,vnde præmium meretur,c.2.de fideiuſſo.

Doctor perdit memoriam in conſulendo, vel legendo,ſi ei debitum ſalarium non ſoluatur.Vnde verſus. Muneris infundas oleum fuge nomen auari; Sic ægræ menti poterit medicina parari,ita Car.in cle.1.§.excellentiſſimum,de reli. & ve.fan.

Diuinare nos cogit difficultas contrariorum, ita Bar. in l.ita ſtipulationes,in fi.9.col.ff.de verb.obli.

Dictum non reſtringit rationem generalem,ſed non eſt nouum, quòd ratio generalis reſtringatur per dictum ſpeciale, tex.eſt & glo. vnica, in §.fratres inſtit.de nupt. & quod dictum aliquando ſit generalius ratione Corn. conſil.13. in litera. B.4. volu.

alleg.

alleg.l.proſpexit,qui & à quibus cum alijs.

Decipi quis non debet auth. l. 1. C. de his qui ve.æta imp.

Dicitur aliquid haberi, quãdo habetur vſque ad mortem,l.pater filium,§.Iulianus Agrippa ff.de leg.3.

Doloſa perſuaſio plus quã violenta coactio. ff. de li. ho.exhib.l.3.§.ſi quis volentẽ 2.reſponſo.& de ſer. corrup.l.1.§. perſuadere, glo. eſt etiam quæ hoc adducit,in c.certe.12.q.1.

Dignitas vbi eſt maior prioritas temporis non attenditur,gl.in c.placuit,in ver. Iſidorus 16.di. nota.in c.ſtatutum,de ma.& obe.per Fel. in c. clerici, in 4. col.de iud.

Dolus dicitur eſſe delictũ,tex.bo.in l.1.§.nunc tractemus,ver.plene,ff.de tut. & ratio diſt.& l.ſi ex cauſa,§.nũc videndũ,ff.de min.l.1.§.ſi apud,ff.de poſi.

Doctor cũ eſt ſibi cõtrarius in duob.locis illa opinio ſequenda eſt, vbi plenius ſcribit,l.diui.ff.de iu.patr.notat Abb.in c.bonæ,col.fi.de poſt.prælat.

Diſſimilia videmur cõtraria Bal.in l.filię,ff.de collat.

Dubitanti potius eſt imputandum, quam ignoranti, quia dubitans poteſt inquirere quis dubitationem ſoluat, ſed ille qui errat ſeu ignorat credit illud firmiter eſſe quod non eſt,ita Bal.in c.1.§.perſonam, per quos fiat inueſt.in vſi.feu.

Dominica dies incipit à veſpere Sabbati, quoniã tũc incipit dies ſecundum canonicam computationẽ, ſiue quo ad officium, extra de fer.quoniam, & 65. diſt.quod à patribus.

Diſcretio eſt mater omniũ virtutum,1.q.5.pręſentiũ, c.1.de off.cuſto.& cle.paſtoralis,§.verum,de re iu.

Debilitas vel infirmitas corporis non impedit iudicium animi,tex.in l.2.§.debilitas corporis,ff.de va ca.mu. & in c. 1. de renun. Vbi eſt notabile vnum

dictum

dictum Bald.quem vide. Ad idem Phi. Deci. poſt Bal.in c.ſi pro debilitate,de offi.deleg.contra de l. 1. C.de ſacr.ſanct.eccl.l.quoniam, C.de teſtam.

Doctorum authoritas vbi deficit lex pro lege ſeruanda eſt,l.ſi idem cum eo.ff.de iuriſd.om.iud.vbi Angel.hoc notat,& Hoſtien. in c.inquirendi,de pec. cle.& vide latiſſime in tract.canonicorum regularium in ſecunda parte,principali,tit.7.

Detractio,vel adiectio facit vnum ius tranſire in ſpeciem alterius,l.ius ciuile,ff.de iuſt.& iure.

Doctor debet eſſe breuiloquus gl.in c.cum ſit ars,de æta.& qualit.& ex tex.in authen.:de referen. circa fin.vide Abb.in prohe.decre.in 2.col.

Docendo quis ſit petitior,l.1.C.de excu.ar.lib.10.tenet Abb.in proœ.primo Gregorij,in 2.col. vbi ponit verſus quos ibi ponit glo.

Doctor non debet ita eſſe breuis vt non perfectè dicat,vel non intelligatur,gl.in clem.conſtitutionem in verſic.de nouo,in fi.de lectio.& quod no.Ioan. And.in c.bonæ,de confir. vti.vel inuti.& illud Horatij breuis eſſe laboro obſcurus .

Dos nulla dicitur ſoluto matrim.l.1.in fi. ff.pro dote.

Dos æs alienum dicitur,Labe,ff.pro ſocio l.

Dos niſi deſeruiat oneribus matrimonij nulla eſt,l.ſi is qui Stichum,& l.ſi pater,ff.de iur.dotium.

Dignitas doctoratus non liberat a patria poteſtate , Bar.in l.item in poteſtate, in fin.ff. de his qui ſunt ſui,vel alieni iur.Adde l.ſi maritus,& ibi Bal. C.de pat.pote.Bal.in l.2.de caſt.pecu.lib.12.

Deus conſtituit de cęlo Imperatores ad hoc , vt per ora eorum diuinitus leges conderent, §. quia agitur in auth.de inſt.cau.& fin.& ideo ab Imperatore dicuntur leges emanare diuino quodam motu, l.fi.C.de præſcr.long.temp.

Delictum ſuperueniens, vel nouam cauſam non vitiat legitimè factum, 30.q.2.noſſe, &c. dictū & 55. diſt.præcepta, 32.q.7.hi qui, 1.q.5.quicunque, & q. 7.ſi quis omnem.

Dignitates,& matrimonia non debent eſſe venalia.1. q.7.Sanc.ff.de do.inter vi.& vx.l.2.& l.1.ff.ad l.Iul. & ibi glo.

Delegatus non habet plus iuriſdictionis quàm delegans, ſiue par ſit aliàs delegatus, cap. 149. d. ar. ff. de damn.inf.l.qui bona, §.vlti. ſiue ſit maior, ff.de offic.eius cui mandat.eſt iuriſd.& l.ſi prætor,quandoque tamē habet minus quis,ſi ex delegatione cognoſcat,quàm ſi ex iure ſuo,extra de offic.delegat. ſuper quæſtionum,§. ſi vero, C. de procu. maritus.

Duæ,vel plures rationes vincuntur vnam, Spec.in titu.de feud.§.2.verſi.16.Bal.in l.1.verſi.ſed contra, C.de legi.hæred. Pan. in c.ſuggeſtum, in fi. de iure patr.Iaſon in l.re coniuncti,de leg.3.ff.

Duo ſpecialia circa idem non debent concurrere, l.1. in fi.cum gl.C.de do.promiſ.gl.in l.cum poſt.§.gener.ff.de iure do.

Dictum doctoris debet intelligi ſecundum tex.quem allegat, Bar. in l.non ſolum, §. liberationem, ff. de lib.leg.

Dignus eſt mercenarius mercede ſua, ff.de do.l.ſi pater,& ff.quod me.cau.l.metum,§.ſed licet,& Matthæi 10. adde text.in c.1.de ſepul. & c.quicunque, 12.q.1.& cap.quoniam, 88.diſt. & text.bonus, qui loquitur de præmio ſtudij, in l.1.c. de acceſſo.

Diſtingue tempora,& concordabis ſcripturas l.apud antiquos, C. de fur. in gl.§. ſinautem, ſuper verbo diſcretis,vide gl.in c.habeo,15.di.& tex.in c.ſi peccauerit,2.q.1.

Damnum quod quis ſua culpa ſentit, ſentire non videtur,

detur, l.quod quis, ff. de reg. iur. aliàs dicitur, ſibi debet imputari, & non alij, de reg. iu.lib.6.c.damnum.

Delegari iuriſdictio expirat ſentẽtia lata, & executioni mandata, ca.in literis, de offic. de le. item finitur mortuo iudice, qui proprio nomine ſcribitur, c. quoniam Abbas à contrario ſenſu, item, per mortem illius contra quem literæ impetrantur, re integra, de reſcri.c. ſignificauit, item reuocato mandato, ff.de indi. iudicium ſoluitur, & per ſecundas literas expreſſam facientes mentionem de primis de reſcri. cæterum. Item ſi iudex remittit cauſam ſuperiori, de offi.leg. licet Tran. Item elapſo termino commiſſionis de offi.de leg.de cauſis. Item ſi re integra moriatur delegans de offic.deleg. gratum, & ca.licet. Item per legitimam recuſationem de foro comp. licet, & de appel. ſecundo requiris. Item per appellationem legitimam extra de appel.vt debitus. Item per delationem appellationis arg.extra de appel.ſæpe, & c.interpoſita.

Deus non poteſt facere ea quæ implicant contradictionem, Bald. in l. eam quam, ver. circa autem quintum genus, C.de fideicom.

Deliberandum eſt poſt ſomnum ſtomacho ieiunio, in Spec.de pœn.ſent.

Delinquens in vno factus eſt omnium reus, in Spec. de teſt. §.1. verſ. item quod in alijs.

Deliberandum eſt in dubijs in Spe.de adu.§.3.ver.habito.

Diuinare non eſt in poteſtate noſtra, vnde annuntiare quę futura ſunt ſolius Dei eſt. Maria.Soc.in conſil. 6. incip. prædicta conſultatio verſic. ad cuius clariorem circa med.in prima parte.

Diuinatores non ſunt conſulendi, l.nemo, vbi Sal.C.

de ma.& mathe.

Diuinatorem qui conſuluit comparatur homicidiæ, & cuilibet criminoſo in Spec.de accuſ. vend. Item quòd eſt homicida.

Diuinare per inſpectionem iecoris animalium non licet ſub pœna capitis,l.3.C.de ſacri.paga.

Damni dans cauſam damnum feciſſe videtur, cap.ſicut,de teſtib. & arte.85.1.di paſce.ff.ad leg.Cor.de ſic nihil intereſt,ff.de offi.præſid.l.illicitas,§.ſicuti.

Declaratio iuramenti, ſiue interpretatio cum de ipſo dubitatur pertinet ad Papam de iure.c. quanto, de eccle.ædifi.c.vlt.de electione venerabilem, ad fi.

E

EX conuerſatione æquali naſcitur contentio dignitatis,ff.de offi. præſid.l.obſeruandum.

Error in nomine nō vitiat actum qui geritur,C.quemad.teſt.aper.l.ſi nomine,contra, ff.de hæred. inſtit. l.quoties,& facit pro vtraque parte,& vide eam.

Exteriora iudicant interiora inſti.de re. di.§.pauonum,& l.fi.in ciuile,C.de fur.& l.non codicillum, C.de teſtam. contra, ff.de offic.præſid.l.obſeruandum,& l.emancipare, ff.de adopt.

Extra territorium ius dicēti impune nō paretur, ff.de iuriſd.om.iu.l.fi.& l.præſes, ff.de offi. præſi.contra de l.emācipati,ff. de adop.& l.2.de offi.ꝓcon.& le.

Effectus eſt aliquando dignior ſua cauſa,ff.de adop.li. l.quod ex liberta. & inſt.de ingenuis, §.1.contra in auth.conſt. quæ de dignita.6. ergo, col.4.& C.ad l. Iul.ma.l.cum quis,cum ſua gloſſ.

Erubeſcimus ſine lege loqui,in auth.de trien.& ſeq.§. cōſideremus,col.3.& C.de conſul.l.fi.lib.12.adde l. illam,C.de colla.l.qui filium,§.Sabinus,ff.ad Treb. Contra de l. eum qui. ff.de do. & de omnibus legi. de quibus arguitur à contrario ſenſu.

Exi-

Exitus acta probat, l. quædam ff. de re.du. C. de his qui. vt indig.l.cum Sylleianum, & ff.de publi.l.his qui.& C.de iudi.l.rem nouam,§.fin.

Ex diuerſitate locorum non debet oriri diuerſitas iurium niſi ex diuerſitate locorum oriatur diuerſitas actionis.

Eius eſt periculum cuius eſt commodum, inſtit. de contrah.empt.& ven.§.ſed ſi poſt.& C.temp.in integ.reſt.l.ſuperuacuam, & inſt. de vſu.in princ.in gl.contra. ff.de eo quod certo loco, l.ideoq; & l.2. ff.de offi.procon.& le.

Eccleſia non claudit gremium redeunti, C. de ſum. tri.& fi.ca.epi.inter claras,in fi. contra,C.de apoſt. l.3.& ibi vide.

Ex vna re eademque cauſa non debent oriri diuerſi effectus, C.vnde vi.l.meminerint, & ff.de ſo.l.qui hominem contra de l. in numerationibus, eod. tit.

Et qui dicit incumbit onus probandi,ff.de probat.l.ei qui & C.eo.l.actor. contra de l. faciliter, C.de abo. & de l.ſiue poſſiden.C.de probat.

Expreſſa nocent,non expreſſa non nocent,l.expreſſa, ff.de re iud.in l.nonnunquam,ff.de cód.& demon.

Et expreſſa non proſunt quæ non expreſſa non proderint, C. de noua. l.fi. & in auth. de duo. re.§.hæc ita, & C.de inſt. & ſubſt.ſubcond. fa.l.fin.iuncta,l. præcipimus,in prin. & alijs ſubditis contra vtrunque, ff.ſi cer.pet. l.cum quidam.

Exemplis non eſt iudicandum,ſed legib.l.nemo,C.de ſen.& interlo.om.iud.contra,ff.quod quiſque iu.in rubro,& nigro.

Ex his quæ nulla proueniunt cauſa non poteſt imputari,C.de lib.præte.l.maximum vitium.

Euentus iudiciorum ſunt dubij, ff.de pact. l. qđ debetur.Exẽpla ponimus nõ vt vera ſint,ſed vt ſciát qui

addiſcunt,ff. de act. & obl.l.obligationum, ſub.in fi.& ff.de colla.bo.l.prætor,§.videamus.

Expenſæ faciendæ ſunt ſecundum ſtatum ſuum à quocũque,ſiue facultates,ſiue ſecundum ſuam nobilitatem,de admin.tuto.l.cum plures,§.cum tuto. & arg.l.qui vlt.ff. de neg. geſt. & in auth.vt deter. ſit nu.cle.§.cum Deo vero amabilis,in fi.col.1.

Eadem res non debet diuerſo iure concedi,ff.de vſucap.l.eum qui ædes.

Ea quæ fiunt contra leges pro non factis habentur, l. non dubium,C.de legi.C.de ſacra.eccl.l.iubemus, §.prædia autem.

Aes noſtrũ eſt quod nobis ab alijs debetur, æs alienũ eſt quod alijs debemus,l.credere diẽ,ff.de verb.ſig.

Ex conuentione partium contractus legem accipiũt, c.de cond.ob ca.da.l.ea leg.& ff.depoſi.l.1.§.ſi conueniatur.

Ex eodem facto non debet quis pęnam & præmium habere,ff.de neg.geſt.l. ſiue hæreditaria, & de interdi.& re.l.legatorum, ff.fin.adde ff. ex qui. cau. ma.l.fin.& l.ita demum, ff. de arbi.contra,ff.de ex tuto.l. ſed & cuilicet, §. ſed ignominia c. inter.de ſpon.& ma.

Eccleſia non põt pati damnum perfectũ pręlati,C.de ſacroſan.eccl.l.vbemus,in gl.ſup ver. corrigimus.

Ea quæ ſunt in domibus non poſſunt per alios explicari quàm per illos de domo, l.conſenſu, c. de repu.contra,C.de teſt.l.& ab.

Ex perſona actoris ius in re metimur, l. Pomponius, ff.ſi pars hære.petatur.

Edita actio ſpeciem futuræ litis demonſtrat, vt cap. de eden.lib.2.

Ea quæ de facto fiunt non ſortiuntur effectum,§.fin. inſtit.de inge.

Aequiſſi-

Aequiſſimum eſt laborem cuiuſque digna recompẽſatione remunerari,quia, Cum labor in damno eſt mortalis creſcit ageſtas,vt ait Cato C.de al.l.fin.§.ſimiliter.

Error falſæ cauſæ ratione bonis finis non defenditur,C.de vſuris,l.pro dot.

Error falſæ cauſæ vſucapionem non parit,C.de vſu.§.error.

Expoliatus fortunis ſuis non debet inſolidum damnari,inſtit.de act.§.vlt.

Aequitatis præfertur rigori, ff. ſi pars hær. pe.l.1.§.ſi ego,& C.de iud.l.placuit.

Aedicta prętorum non debent eſſe illuſoria, l.ſi prętor,ff.de iud.& l.ſi.ff.ne quid in lo.pu.ſi.

Error communis facit ius,l.1.C.de teſta.& ff.de offic. præſi.l.2.in fin.

Ex nudo pacto non oritur actio,ff.de pact.l. iuriſgentium §.ſed cum nulla.

Ea quæ primo dicũtur,poſtea repetita eſſe vidẽtur,ff. de ver.obl.l.Titia,§.reſpõdet,& ff.ſi cer. pe.l.lecta.

Error proprij nominis non vitia actum dum tamen de corpore agatur,l.ſi frumentum,& l.idem Pomponius,§.pen.ff.de rei ven.& C.quemad. teſta.aperi.l.ſit in nomine,contra,ff.de le.1.l.4.& de hoc habetur,inſti.l.quoties.

Ex maioritate delicti maior pęna imponit', C. ad leg. Iul.de vi priua.l.1.& inſti.de interdi.§.qui autem.

Eius eſt nolle qui poteſt & velle,ff.de reg.iur.l.3.

Ea quæ impoſſibilia ſunt,vel quæ in rerum natura nõ ſunt pro non adiectis habentur,ff.de regu.iur.l. ea quæ impoſſibilia.

Ex quia perſona quis lucrum capit eius factum præſtare debet,ff.de reg.iur.l.ex qua.

Eadem mulier duobus viri nupta eſſe nõ poteſt, inſt.

de nupt.§.affinitas.

Aetas impuberum ignorat quod viderit,l.1.in fin. C. de fal.mo.

Ea quæ ab hoſtibus capiuntur noſtra ſunt,no.gl.l.hoſte,ff.de ver.ſig.& inſt.de re.di.§.item ea.

Extrinſecus actus probat intrinſecum animum,ff.de tut.& cura.da ab his,l.hi qui.

Eruiſti animam meam de inferno inferioris,No.glo. ff.de ver obl.conductio in præteritum.

Eſt pila pes pontes,pila ludus,pila taberna.
Pila terit pultes,in bellis pila geruntur.
Qui terit eſt pulus,pilus eſt in fronte capillus.
Ad tractum pili mille ruere pilli.

Iſta metra no.gl.l.itẽ Mella.in prin. ff.ad leg.Aqui.

Aere ſuo pignus ꝯrure penus luere tenebras.
Dicitur & luere quando ſalitur eius.

No.gl.l.licet certis.C.de lo.& conduc.

Emptio tam purè quàm ſub conditione contrahi poteſt,inſti de emp.& ven.§.emptio cauſa ſub.

Ex ſententia transferetur dominium.inſtitu.de offic. iu.§.fin.Contra.in ſt.de excep.§.his quoque.

Exceptio competens principali competit fideiuſſori, l.tam man.C.de non nu.pec.cum ibi not.

Exemplaribus teſtamenti non creditur, l. 1. §. ſi quis duobus,ff. de ſecund.nup.in glo.1.

Exiguum munus cum det tibi pauper amicus Accipito placide planè laudare memento: No. gl. quiſquis circa med.C.de poſtu. in l.

Exceptio debet eſſe de regula & ſub regula continetur,l.quod liquido,ff.de penu.leg.

Eadem eſt ratio finis & eorum quæ tendunt ad fi. l. oratio.ff.de ſpon.

Exemplum peſſimum eſt fęminino vocabulo etiam maſculos contineri.l.ſi ita ſcriptum,ff.de leg.3.

Ex

Ex duobus contrarijs fit optimum temperamētum, no.gl.l.2.§. ſi quis tamen ff. ſi quis caut.& l. continuus,§.ſi quis inſulam,ff.de ver.obl.

Eſt homo Matt. vitulus Lucas, Leo Marcus, in auth. iuſiurandum quod præſtatur,&c.in prin.col.2.

Excommunicati eijciuntur à gremio matris eccleſiæ, no.gl.l.pe.C.de ſa.ſan.ecc.ſuper verbo acrimoniā.

Eſtas incipit ab ęquinoctio vernali,& finit in ęquinoctio autūnali. Et ita ſenis mēſib. ęſtas atque hyems diuiditur.l.1.§.æſtatem,ff.de aqua quoti.& æſti.

Excommunicationis ſententia ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt 11.q.3.c.1.& 2.

Erroris in labirithum incidit qui iudicat priuſquam intelligat,c.ſciendum vbi Dom.29.diſt. Deci. in c. cum venerabilis,in gl.2.de excep.

Expreſſum ſi non valet,nec tacitum,l.3.§.qui habet, in fi.ff.de ſer.ruſt.præd.d.l.ſi ſponſus,§.ſi maritus, ff.de dona.inter vir,& vxor.

Exigere eſt ab inuito extorquere, l. fideicommiſſa, §. in rem de leg.3.Cōtra de l.ſi pupilli,§.fi. ff. de neg. geſt.Iaſ.in l.non ſolum,in 3.col.matr.ff.

Ex eo non debet quis fructum conſequi, quod nixus eſt impugnare,c.ex eo.de reg.iur.lib.6. Contra, ff. de his quis indig.l.poſt legatum.

Exceptionem obijciēs nō videtur de intētione aduerſarij confiteri,regula iur exceptionē,in 6.eſt tex.in c.cū venerabilis de excep.l.nō vtique, ff.de excep.

Excuſatio neceſſaria non eſt vbi aliquid non tenet ipſo iure,l.ſcire oportet,§.diui.ff.de excu.tut.

Excipiens dicitur controuerſiam mouere,l.ſi controſia,ff.de euict.

Extra iudicialis denunciatio non conſtituit aliquem in mala fide,l.pe.ff.pro emp. Alex. in l.de pupillo, §.nunciationem,in 3.col.ff.de ope. noui nun. Decius

cius in l.4.in 2.col.de reg.iur.

Exceptione non oppoſita poſſumns ſine actione experiri,l.poſthumi,ff.de inoffi.teſtam.l.cum putarē, ff. fa.erc.Hieron.But.in l.poſtquam, C.de pac.

Eſtimatio non eſt omnino vera venditio Aretin. in l. ſi rem,ff. de acq.poſſ.

Emendans ſubtiliter factum laudabilior eſt eo, qui prius inuenit,l.1.§.quòd autem,verſic.nam qui. C. de veteri iur.emucl.

Exempla omnia mala ſunt orta de bonis rebus,gl. in rub.C.ne liceat pot.

Exempla maiorum imitanda ſunt,l.apud Iulianum, §.Antiſtia.ad Trebel.

Exceptio litis finitæ ita demum repellit agentē ſi opponatur ad proceſſum, ſecus ſi ad merita cauſæ. Bar.in l.cum quærebatur,in fi. ff. de iud. ſol. tenet Hiero.But.in l.poſtquam liti C.de pac.

Aeſtimatio incerta eſt,glo.in rei iudicatæ,ff.ſolu.matrimonio.

Expreſſio cum adiectione alicuius qualitatis non dicitur propriè tale ſed improprie, Bar. in l. Luc. §. quæſitum,ff.de leg. 3. vbi dicit, quòd appellatione fratrum non veniunt fratres patrueles proprie, cū illi non appellentur fratres ſimpliciter, ſed cum illa adiectione patrueles.

Exceptio eſt de regula ſecundum quid, non quo ad omnes eius partes l.nummis,l.de in lit.iur.

Exceptio eſt contra regulam, tex. eſt notabilis, in l. his,vbi gl.& Bar.ff.de legi.& in regula Catoniana, contra de l.nam quod liquide,ff.de ſuppel. leg. vide Decium in l.1.in 2.& 3.col.ff.de reg.iur.

Expreſſo vitiato non vitiatur tacitum æquè principale,l.ſi fideiuſſor,in prin.ff.de le.1.& l.1.§.quibus mod.pig.vel hypot.ſol. & hoc, vbi non eſt eadem

ratio.

ratio.Ale.in §.1. hoc edicto, §. nunciatio.in 9.col. ff.de ope.no.nunc.contra de ſer.ruſt.præd.l. item §. qui habet.

Ex ſeparatis non rectè infertur, l. Papinianus, ff. de min.

Ea quæ ſunt ſuperflua non ſunt in legibus inferenda tanquam nullius vtilitatis,l.1.ff.quòd met.cau. inſtit.de act.§.in perſonam,vbi Ang.& Iaſ.in ver. ſuperuacua.

Emendatus præſumitur qui poſt peccatum operatur bonum, viuens laudabiliter cum poſſit peccare. Pet.de Ana.in regula ſemel.6.col.ver.4.quęro Bal. in l.non ignorabat, C. ad exhib. & Bar. in l. 2.de bon.poſſ.fur.infam.& dela.

Expreſſum dicitur illud,quod fit ſpetialiter per verba clara,& aperta, non per ſignum, verba generalia,c.2.de reſcr.li.6.in cle.appellanti,de app.prępo. in cap.tuæ,in 4.col.de ſpon.l.fi.C.de noua. l. non ignorans.C.de don.

Emptio frequentior eſt alijs contractibus,l. iuſto, ff. de vſuc. gl. in l. 2.ff.pro empto de mutuo,quod ſit frequentior,eſt tex.in l. certi condictio, §. ſi nummos,ibi,cùm quotidie credituri,ff. ſi cer. pet.

Extra ordinarium dicitur illud, quod officio iudicis expeditur,l. pecuniæ verbum, §. perſecutionis, ff. de verbo.ſig.Decius in rub.de iud.in 8.col.

Emens ſcienter rem alienam non habet regreſſum de emptione,l.ſi fundum,C.de euict.contra de l.fi. C.communia de leg.& l.1.C.ſi ven.pign.ac.

Epiſtola alicuius facit præſentiam eius,c. non debet. 65.diſt.

Extrema generali. declarant media, l. ſi ſeruus plurium,ff.de leg. 1.l.ſi idem cum eodem,vbi Moder. ſt. de iur. om.iud.l.3.ff.de lib. & poſthu.

Exem-

Exempla ſępius repetita reſtringunt regulam,gl.dięceſanos in cle.1.de iu.pa.gamma.in tract.permu.
Aequitas non ſcripta præfertur rigori ſcripto,videlicet ſi pro eſt præsũptio gl.pe.in c.ſciſcitata, de teſt. in integ.ſecundum Dom.in c.diſciplina 45. diſt.
Exempla regulam non reſtringunt, l.damni infecti, ff.de dãm.infect.l.regula,ff.de iur.& fac. igno.
Ea quæ ſunt infirma,& minus valida per cõfirmationem Papæ recipiunt firmationem,c.1.de tranſact.
Eligendus potius eſt qui peccauit, & pęnituit,quam qui nunquã peccauit,quia magis ſcit compati peccatoribus,c.conſiderandum,50.diſt.& c. ſequens, nã infirmus fortior reſurgit,de pęn.diſt. 3. ille tex.
Epiſcopum oportet ſacrarium literarum habere peritiam,vnde in veteri teſtamento inter cętera ornamẽta,Põtifex Rationale ferebat in pectore, in quo ſcribebatur manifeſtatio, & veritas,quia in pectore Pontificis manifeſta debet eſſe cognitio veritatis,non enim ſufficit prælatis bona conuerſatio, & morum honeſta, niſi addatur ſcientia doctrinæ, tex. eſt ita dicens, in c. qui eccleſiaſticis, §.ecce. in princ. & in ver. ex quibus omnibus 36.diſt.
Ex alicuius nomine ſeu appellatione nonnunquam pro eius vel ſtultitia vel prudentia ſumimus argumentum vt dicit.Pan.in c.cum ſecundum,col.2.de præb.& eſt bo.tex.cum gl. in l.facta, §. ſi vero nomina ferendi,ff.ad Treb.
Excommunicatus poteſt appellare,& proſequi appellationem, & omnis legitima defenſio ſibi in iudicio reſeruatur,c ſignificauerunt,extra de excep.
Longum inter eſt per præcepta, breue & efficax per exempla inquit Seneca,ex his enim exemplis res fit magis clara & manifeſta,vt in l.prætor,§. quoties,ff.de col.bo.&,inſt.de gra.in §. hactenus.

Filius

F

Filius poteſt corrigere patrem,ff. de cond. cau. da. cau.no.ſe. l. 3. §. ſi quis contra in auth. de nup. §. rea.& §.ſecundum ſtatutum col.4.

Frangenti fide fides frangatur eidem, l. cum proponas,C.de pac.& ff.de inoffi.teſt. l. eum qui, §. 1. & extra de iureiu.peruenit,cum ibi no. cõtra de tranſac.l. cum mota.

Futurũ ius remitti poteſt,l.1.C.de pac.cõtra,ff. de ſucceſ.edict.l.1.§.decretalis,& ff.de pac.dot.l. pactũ.

Fruſtra fit per plura quod poteſt fieri per pauciora, l. 3.ff.vet.ve.du.in prin. & l.generaliter, C. de inſt. ſub cond.fac.l.in dona.;C. de dona. & inſtit. quod cum eo qui in aliena poteſtate,in prin.Contra inſt. de leg.§.1.& C.de epiſ.& cler.l.raptores,C.de rap. vir.l.raptores.

Fraus & dolus prodeſſe alicui, & etiam nocere ſimplicitati alterius non debent,ff.de do.l.1.& l.ex dolo,C.de leg.l.ſi in fraudem.Contra,ff.de mino.l.in cauſæ cognitione,& l.ſeq.& l.ſi pretio,§. quemadmodum,ff. locat.& conduct.

Fruſtra expectatur euentus,cuius nullus ſortitur effectus,C.qui admi.ad bon.poſ.l.fi.& ff.de iud.l.non videtur,Contra de l.quibus diebus,§.2.ff.de condi. & demon.& l.4.§ 1.eo ti.

Fœmininum non concipit maſculinum, l. ſi ita ſcripto ff.de leg.2.Contra,ff.de iure patr.l.adigere.

Facilius impeditur acquirendum, quàm impediatur acquiſitum,ff.de his qui ſunt ſui vel alie. iur. l. patre furioſo,& ff.de poſtu.l.1.§.caſum. Contra de l. non diſtinguemus, §.ſacerdotio,ff. de arb. & ff. de relig.l.ſunt perſonæ.

Finis actus eſt attendẽdus,vide gl.in c.ſcientes,de cẽſi.C.ad Syl.l.cum Silleyanũ,& de no. co.cõpo. l.j.

in

in prin. Contra imò principiũ, ff.de orig.iu.l.1.C. de pig.act.l.creditor,l.ſi quis à multis,ff. de noxal.

Fauorabilia ſunt ampliāda, & odia ſunt reſtringēda, l.cum quidem, ff.de lib. & poſthum. & ibi vide de hoc,C.de edic.diui Adr.tol.in fi.& inſt.de vſucap. in prin.in gl.contra,ff.de his qui not.infam. l.2.

Facienda eſt interpretatio,vt mag is actus valeat,quā pereat,l.quoties,ff.de verb.obl.ff.de reb.dub.l.quo ties contra,ff.de reb.dub.l.fiunt,l.contraxiſſe,ff.de teſt.tut.l.duo ſunt Titij.

Factum vnius alios non debet trahere in periculum, ff.ad leg. Aquil.l.ſeruus ſeruum,§.cęterum ſi alius, & ff.de offi. præſi.l.illicitas,§.ſicut.

Filiusfam. non poteſt facere teſtamentum, C.qui teſta.fac.poſ.l.ſeruum quidam,§.filium,contra,quia filius quo ad ea quæ ſunt publici iuris habetur, pro patre famil.de his qui ſunt ſui vel. alien.iur.l. filius,ſed teſtamentum eſt publici iuris, l.3.ff.de teſta.ergo,&c.

Fauorabiliores ſunt vltimæ voluntates contractibus, ff.de reg.iur.l.in teſtis,& ibi vide pro concor.l.quæ conditio.ff.de cond.& dem.& l. qui inſulam,ff.de verb.obl.contra quia vltima voluntas conditionalis non tranſmittitur ad hæredem, & contractus ſic,inſtit.de verb.obl.§.ex conditionali. iuncto, §. ſin autem,& C.de cad.tol.l.vnica,§.ſin autem,iun cta,l.ſi pactum,ff.de proba.

Falſa demonſtratio vitiat actum, qui geritur,l.ſi ſic, ff.de leg.1.C.de hæ.inſt.l. ſi pater, contra de l.falſa demonſtratio,ff.de cond.& demonſt.

Falſa cauſa non vitiat actum,qui geritur,l.lege demō ſtrante,ff.de cond.& dem.& l.in ſuam, §.illud, ff. eod.tit. & C.de fal. cau. adie.l.1. & C. de pact. l.ſi cum teſt.

Facies humana ad ſimilitudinem faciei diuinæ eſt facta, C. de pœn. l. ſi quis in metallum.

Fines mandati ſunt diligenter obſeruandi, ff. mand. l. diligenter, §. ſi inter ff. Contra, ff. quemadmo. ſer. amit. ſi cui.

Fatua facta non ſunt ſequenda, ſed dirigendum eſt de hi. C. de legi. l. fi. in gl.

Fidelitas præualet diuitijs, ff. de verb. obl. l. ſi quis ſtipulatus, §. ſi ita, & de tut. & cur. dat ab his, l. ſcire oportet, §. cum reliquis.

Fortunæ euentus, vel effectus ſunt tollendi ſiue boni, ſiue mali, ff. de aqua plu. ar. l. 2. §. apud naturalem.

Facta prudentiſſimos homines fallunt, de iur. & fact. ign. l. 2. in fi.

Filius non eſt homo integer, ſed pars patris, l. cum ſcimus, C. de agric. & cenſibus lib. 11. circa princ.

Fruſtra precibus impetratur quod iure communi conceditur, C. de theſau. l. 1. lib. 10. & C. de edic. prin. l. ſi vt proponis.

Forma eſt, quæ dat eſſe rei, & conſeruatur eam in eſſe, ff. ad exhi. l. Iulian. ſcribit, §. ſed ſi quis, & ff. de au. & ar. le. l. ſæpe, & is qui quadraginta, §. quædam, ff. ad le. Falc.

Fruſtra inuocat legis auxilium, qui in eam committit, l. auxilium, in fi. ff. de mi. & aut. nauigia, Cod. de fur. Pet. de Anc. in c. 1. in 1. col. C. de reſcr. lib. 5.

Fratrum dura eſt ſeparatio, l. poſſeſſionum, §. 1. C. cõmunia vtriuſque iud. tam. fami. hęr. quã cõme. di.

Fides veritatis verborum adminicula non deſiderat, C. ſimu. ſe. ab hære. abſti. l. 1.

Furtum eſt contractatio rei alienæ frauduloſa, inſtit. de ob quæ ex quaſi delic. naſ. §. furtum.

Furioſus non poteſt facere codicillos ſicut, nec teſtamentum, l. nec codicillos, C. de codicillis.

Fama

Fama præponderat emolumento pecuniario, ff. de re.iudi.l.ſi duobus.

Fama eſt de foro clerici,C.de epi.& cle.l.2.

Fides eſt facienda iudici,l.1. C. de conditio.ob turb. cap.C.de eden.l.procurator.

Furioſi, vel eius cui bonus interdictum eſt nulla eſt voluntas,ff.de iur.l.furioſi.

Fere in omnibus pęnalibus iudicijs ætati, & imprudentiæ ſuccurritur,l.fere,ff.de re.iur.

Factum à iudice quod ad officium eius non pertinet,non eſt ratum,l.factum,ff.de re iud.

Furtum à furuo,id eſt, nigro dicitur quia clam,& occultę fit,inſt.de ob.quæ ex delict. naſ.§.1.tit.1. lib. 4.idem no.ff.de vent.inſpi.l.1.§. luminaria.

Factum alicuius,ipſum iudicat,ff.de proba.l.comprobatio.

Fructus, & partus futuri recte emuntur l. nec empt. ff.de contrah.empt. & obl.ff.de pign.l.& qui nondum in princ.

Fideiuſſor fideiubēdo pro minore tenetur, nec habet actionē manda.contra minorē,ff.de ap.l. in cauſæ.

Fides eſt credulitas ſperandarum rerum, argumentum non apparentium,pro hoc gl. ſuper rub. C.de ſum.tri.& fi.cat.

Furioſus loco abſentis eſt,ff.de iu.codi.l.2.§.fi.

Furor aliquem excuſat, nam ſi quis furioſus hominem occiderit, non tenetur,l. diuus Marcus, ff.de offi.præſi. & ff.ad leg. Cor.de ſic.l.infans, & ff.ad leg.Pompeiam,de pari.l.pe.in fi.

Furtum facit is qui iumenta ſibi cōmodata lōgius duxerit, vel alio modo inuito domino vſus fuerit, ff. de fur.l.qui iumenta,& inſti.eo.ti.§.furtum autem.

Fideiuſſor in pęnis non tenentur,l.libertus, in fin.ad munici.

Fama

Fama plus eſt cuſtodienda, quàm oculi, l. infamia, C. de decuri. lib. 10.

Furtum ſine affectu furandi non committitur, l. furtum, ff. de vſuca. & inſtit. eod. §. item ſi is ad quem. Contra de l. qui factum, & l. fullo. §. qui ancillam, ff. de fur. & ff. de condi. ob cau. l. cum ſeruus.

Fauorabiliores ſumus ad liberandum, quàm ad obligandum, l. Arrianus, ff. de ac. & obl. & ff. de re. iu. l. fauorabiliores.

Forte philoſophicum eſt temperamentum, l. fideicom. §. ſi rem, ſuper ver. forte, & ff. de le. 3. vbi ſub dubio forte reſpondent ſæpe periti, & in auth. quo modo oportet epiſ. §. ſemel, ſuper. ver. forte, col. 1. & ff. de ar. l. ſi du.

Ficta ignorantia neminem excuſat, C. de bo. lib. l. ſi liberti.

Facere actus ſuos immoderatè in iure reprobatur, ff. de neg. geſt. l. ſed ante vltro, §. fi. cum l. ſequen. & ff. de pign. l. ſeruo, alias deg. act. l. in ſeruos.

Furioſæ matris curatio ad filium pertinet, l. furi. ff. de cur. fur.

Filij non debent eſſe caſtigatores parentum, in auth. de nup. §. ſed quod ſancitum eſt, col. 4.

Fallit iurantem iuratio facta per artem, no. glo. in authen. iuſiur. quod præſtatur ab his, circa prin. col. 2.

Falſa cauſa non eſt cauſa, ff. de verb. ſig. l. Paulus.

Fiſcus ſemper præſumitur locuples ſoluendus, & idoneus ſucceſſor, ff. de fun. do. l. fi.

Falſus procurator non eſt procurator, ar. l. Paulus, ff. de ver. l.

Falſum ſine dolo non cõmittitur, l. nec exemplum, C. ad l. Cor. de fal. l. impuberem, ff. ad leg. Cor. de fal.

Fictio, ſeu pręſumptio non operatur, niſi in eo, in quo veritas poteſt locum habere, ff. l. 1. & condu. l. qui

ad certum,& C.loca.& condu.l.legem.
Fœlix quem faciunt aliena pericula cautum. Caſus dementis correctio fit ſapientis gl.alle.iſtos verſus in §,tit.in authent.de mand.princ.col.3.
Fiſcus eſt perſona imaginaria in paucis æqua, & in multis rigoroſa,C.de priuil.fiſc.l.1.vbi doct. & ff. de iur.fiſc.l.1.& lib.10.eod.tit.
Fraus debet in ſuum authorem retorqueri,l. pe.in fi. C. de le. vnde Ouidius. Diſdat. in authorem pęna redire ſuum.
Fieri quod debet nocet omiſſum,ff.de tranſ.l.cum hi, §.ſi prætor,& C.arb. tut.l.quicquid. Contra ff. de ado.l.his verbis,ff.loca.l.fundum meum,C. de his qui. vt indi. §. non oportet.
Facti quæ ſunt ad alios nō trāſeunt,l.vnica,§.ne autē, C.de ca.tol.ff.de ſta.libe.l.ſtatu liberi,§.ſi quis Stichū,&§.fi.& l.qui hæredi.ff.de condi.& demon.
Facit quis quod nō vult,C.de teſta.mi.l. Ruffinus, ff. qui mo.pig.vel hyp.ſol.l.1.§.1.ff.de neg. geſt. §.at ſi,& ff.de cond.in.l.quibuſdam,§.fi.contra de l. in ambiguo,ff.de re.du.
Facti cauſa potius attenditur, quàm ipſum factum, 24.q.8.occidit,& q.3.ſi eccleſiam,& 7.q. 1.ſcias. Contra, quia illud quod eſt dignius debet attendi,l.cum diuerſo ff.de relig.& ſũp.fu.ſed factũ, quia dicitur effectus, eſt dignius cauſa, l. quod ex liberta.ff.de ope.lib.§.1o inſt. de ingenuis, imo. factum debet attendi.
Furtum vilium magnum æquipollet tribus, & ideo pro illo fur.ſuſpendi poteſt, Bal. per illum tex. in aut.ſed nouo iure in fi.pen. col. C. de ſer. fug. per text.ſing.in l.ſi is qui tres,§.pen.ff.de excuſ.tut. tenet Iaſ.in §.ex maleficijs,in 2.col.inſt. de actio.
Falſus rumor non ſolet obeſſe,l. ſi.ff.de hære.inſti.

Factũ quod eſt,pro non facto habetur, nihil intereſſe an quid nõ fiat,an inutiliter,l.quod is quĩ,ff.de ver. obli.3 3.q.5.notificaſti,ff.qui ſatiſ.cõ.l.quoties,& l. de die,§.quæ mulier.C.de li cau.nec ſi volens. Cõtra quod non eſt factum habetur pro facto, ff. de contrahen emp.l.Labeo ff.pro ſo.l.2.ff. de adop. l. his verbis,C.de inoffi.teſtamen.l.ſi matre.

Frater appellari poteſt qui diligitur fraterna dilectione,l.nemo dubitat,§.1.ff.de hære.inſti.d.Abb.in c. coram,in glo.1.de offi.de leg.

Facere intelligitur quod nõ debet,qui non facit quod facere debet,ff.de ædil.edic.l.quid ſit,§.idem,& §. ſi.86.diſt.non ſatis.

Fieri quod debet,non quod fit, attendendum eſt, ff. offi.præſi. ſed licet extra de elec. c.cum cauſa,& l. ſi.ff.de iu.& iu.

Factum iudicis cenſetur factum ab ipſa parte,l. ſi ob cauſam,C.de euict.

Fictio idem operatur in caſu ficto, quod veritas in caſu vero,l.certum,ff.loca.

Fruſtra precibus imploratur, quod alicui iure cõmuni conceditur,l. vnica, C.de theſau.lib.10.

Forum ſortiri,& ſtatutis ligari à pari procedunt, c.2. de conſti.lib.7.per Phi. Decium latius in c.2.in 25. col.de iud.

Fruſtrà velociter currit,qui priuſquam ad metas peruenlat deficit,de pœn.diſt.3.c.incaſſum.

Familiaritas nimia parit contemptum; l. obſeruandum ff.de offi.præſi.quod eſt verum inter fatuos, 86.diſt.cap.quando ita no.Abb.in prohe.Gregorij el 2.in prin.

Fortuna cõmunis eſt, l.filiusf.§.diu⁹ Seue.ff.de leg.2.

Fortunę verbũ accipit in malã partẽ,text eſt in l.reddantur, C.de profeſſio. & med.li.10.licet,C.de pa.

Fieri ab alio non ſufficit,quod facere teneor, l.ſi opus, ff.quòd vi,aut clam,l.locum,§.condemnatum ff.de ta.exhib.& l.Citio, ff.ad municip.

Fauori pro ſe introducto poteſt quis renuntiare, l.Titio centum, ff.de cond. & demonſt. Contra de c.ſi diligenti, de foro compet.

Fraus,& dolus nemini patrocinari debet,ca. ſedes,de reſcrip.l.in fundo, ff. de rei vendi.

Forma dat eſſe rei, & vbi mutatur forma intelligitur etiam eſſe mutares,l.Iul.§.ſed,& ſi quis,& ibi no.ff. ad exhi.

Faciens actũ videtur ſe aſtringere legi de illo actu loquenti, Bal.in l.ſi duo, per illũ tex.ff.de acq. hæred.

Facientes,& conſentientes pari pęna conſtringuntur, ca.quia quæſitum, de offi. deleg.ſic, 2.q.1.notum, 82.diſt.facientes ar.Contra,quòd magis puniuntur conſentientes quàm agentes, 34. q.2.qui aliorum, & 11.q.3.qui conſentit, l.quidam, ff. de his qui no. infa. & inſt. de fur. §. hi. Ad hoc no. quòd quadruplex eſt conſenſus, ſcilicet negligentiæ, conſilij, cooperationis, & authoritatis ſeu defenſionis, In prima caſu, ſcilicet negligentiæ, minus peccat conſentiens, quàm faciens, niſi forte negligentia nimis craſſa fuerit, vt in prælato, vt 1.q.1.quicquid inuiſibilis,& 88.di.conſentire, & c.nihil. In ſecundo caſu,ſcilicet conſilij minus punitur,plus tamen quàm negligẽs, ar.86.di.tanta. In tertio caſu cooperationis æqualiter peccant facientes, & conſentientes, & ſecundum hoc intelligitur omnes authoritates, quæ dicunt, quod æqualiter puniuntur. In quarto caſũ authoritatis, ſiue defenſionis magis peccat conſentiens defendendo,& authoritatem præſtando, quam faciens & magis puniendus eſt 24. q. 3. qui aliorum,& 11.q.3.qui conſentit.

Factum

Factum legitime irritatur delicto ſuperueniente, 1.q. 7.ſi quis,27.q.2.qui dormierit,30.q.1.de eo, & c.ad limina. contrarium, vide ſuprà in litera D. in ver. delictum.

Familiares inimici ſunt peſtiferi, arg.C.de dolo lata, cà. 1.93. diſt. vnde Boetius. Nulla peſtis efficacior eſt ad nocendum,quàm familiaris inimicus.

Filius impugnare poteſt teſtamentum patris, allegando ipſum fuiſſe manifeſtum vſurarium. Signor. de Homo dæis conſ. 13. quidam Bartholomæus, & ad hoc facit tex.in c. quanquam de vſur. in 6.

Facta pro infectis haberi nequeunt, l.in bello, §.facti, ff.de capti. & poſtlimi.reuer.§.1.

Filij comitum viuente patre dicuntur comites, gl.fin. in c.fi. 24.q.1.

Forus conſcientiæ eſt forus boni,& æqui, & tribunal veritatis, & non fictionis, nec in eo apices excuſant, ita Bal.in l.vnica, in 3.col.C.de confeſ.

G

GAudent breuitate moderni, no.glo.l. fin. quod met.cau. & l.ampliorum, §.in refutorij, C.de papel.facit glo.in l.1.ff.de offi.præfect. præto.

Genus mulierum auariſſimum eſt, ff. de donatione, inter vir.& vx.l.ſi ſtipulata.

Grex ad minus continet decem oues, ff. de abigeis, l. oues.

Genus dicitur quod prædicatur de pluribus differentibus ſpecie ſecundo Porphirium, not. gl. 2. ff. de re.cre.& inſti.de iu.na.gen. & ci.§.plebiſcitum, ſuper verbo plebs autem, l.ſi quid earum, §.inter, ff. de le.3. Bar in l.2.de re.ca.

Generale dictum generaliter,eſt intelligendum, ff.de ſerui. vrb. præ.l. ſi ſeruitus, ff.de publ. l. de precio.

Adde c.1.19.di.& c.ſunt nonnulli,1.q.1.c.ſolite,de mia.& ob.Contra ff.de in ius vo.l.quamuis. limita, vt per Cepo. in l.ſi decerta, in prin. C.de tranſact.

Generalitas non trahitur ad futurum, niſi exprimatur, l.ſi à colono ff.de verb.obl.nec ad ea,quę veriſimilia ſunt,ff.de litig.l. obligari. Contra, C.quæ res pig.ob.po.l.fin.

Gratificationi locus eſt, ff. de rel. l. fi. in pri. & fi.ad Sylla.l.3.ſi quis cum omnes, & de leg.2.l.ſi quis ſeruum,§.inter duos,adde tex.in l.ſi chorus,ff.de leg. 3.l.actione,§.renuntiare, ff.pro ſocio, & l.1.de procu.Contra,C.delega.l.ſi duobus, in prin. & l.quoties,ff.de vſufr.

Generi per ſpeciem derogatur,ff.de reg.iur.l.in toto, & ff.de leg.3.l.ſeruus vrbanis, de fundo inſtruct.l. cum de lanionis, §.cui fundi, & ſequen.Contra,ff. de ſuppl.le.l.legata,& de ali.le.l.verba,vide gloſ.de hac materia,dic.vt l.communi,cum §.pen.ff.de feu do inſtru.

Generale tantum valet in omnibus, quantum ſingulare in ſingulis,ff.de ad.tu.l.ſi duo ar. ff.de lega.2.l. vnum ex familia,§.duos.Contra ff.de acq.hæredit. l.ſi mihi bona,§.ſed vtrum ſi quis, l.ſed & ſi rei capitalis,§.communium.

Generalibus ſpecialia inſunt, not. gloſſ. ff. de ſeruit. vrb.præd.l.ſi ſeruitus.

Gloſæ non debent pro tex.allegari,not.glo.ff.de offi. pręſid l.ſed licet.

Graue eſt naturam fallare, C.de inof.teſt.l.ſi quis ſuo.

Graue eſt fidem fallare,ff.de conſt. pec.l.1.in prin.

Galli ſunt ſubditi Imperatori, C. de offi. præfec.præ. Affri.l.in nomine domini,§.iubemus.

Generaliter verba emiſſa cauſa commendandi, non obligant dicentes, ff. de ædil. edict. l. ſciendum tamen,

men,in fi.& de act.& obl.l.obligationum ſubſtantia,eſt text in c.cum veniſſent, extra de inſti.

Generalis ratio prævalet ſpeciali,no.glo.in ſtit.de vſuca.§.quod autem dictum,ſuper verbo vſucapio,& de nup.§.affinitatis,& ſocrum. Contra ff.de edendo,l.quædam, vnde quod ibi oratio generalis procedit à lege, ſpecialis ab homine, in §.quòd autem dictum, vtique procedit à lege.

Grauius eſt offendere æternam maieſtatem, quam temporalem, vt in auth. gazaros, C. de hær. c. vergentis,extra de hær.

Generaliter cum de fraude diſputatur non quid habeat actos,ſed quid per aduerſarium habere nō potuit,conſiderandum eſt, ff.de reg.iur.l.generaliter.

Genus quod non poteſt verificari niſi in vna ſpeciē, habetur pro ſpecie, l.2.& 3.ff. de libe. & poſthu.c. ex parte,1.de offi.deleg.& c.quoniam eo.tit.

Geminatio mandati nihil operatur,ar.l.cum procurator,§.ſi dominus, ff.de no. ope. nunc. Bal. in tu. de procu.in 3.co.

Generaliter,& regulariter quid differunt. Decius latè in l. 1.in 2.& 3.col.ff.de re iud. Præpo. in c. ſinodum, 17.diſt. Abb.in c.venerabilem, de elect.& c. quoniam,vt lit.non conte.vide omnino apoſtillam ad Dy.in proę.de reg.iur.lib.6.in princ.

Generi per ſpeciem derogatur,c.generi, de re.iu.in 6.

H

HVmana natura quodāmodo labitur ad delicta,in au. ut pe.mo.§.ſi vero,col.1.c omnis ætas, 12.q.2.

Homo eſt digniſſima creaturarum, l.iuſtiſſimè, ff.de ædi.edic.

Honor eſt præferendus omni commodo pecuniario, C.de inſti.& ſubſti.l.liendenda.

Homines ſunt faciles ad diſcendum, ff. de arb. l.non

cogendum cum ibi all.& Iaſ. in d.l.ſed & fi.§.prętor,ait vbi late.

Homo non habet facere alijs quod ſibi fieri nõ vult, arg.ff.de ſolu.l. 1.& ff.quod.quiſque iur. per to.

Hæres conueniendus eſt,vbi defunctus debuit, l. hæres abſens,ff.de iudi.

Hæretici ſunt excommunicandi,C. de ſum. tri. & fi. cat.l.2.§.quia verò,& §.1.& 2.

Herba male cito creſcit,l.omnes,C.qui ve.æta. impe. in glo.& l.eſt enim.

Honor onus habet,inſt.de iure natu.§.ſed quod prin.

Hominis hominem beneficio affici intereſt,ff.de ſer. ex port.l.ſeruus eadem lege.

Hominis gratia omnes, fructus naturæ comparauit, §.in pecundum,inſtit.de re. diu.

Hoſti fides eſt ſeruanda,ff.delegatio,l.fin.

Honeſtum,neceſſarium,& poſſibile ęquiparantur,ff. ex quibus cau.ma.l.in eadem,§. fi.& l.nec non,§.fi.

Abundans cautela non nocet,C.de teſta.l. teſtatur,& l.teſtamentam,Contra,ff.de re.iu.l.actus.

Onus ſecundum emolumentũ regulatur,C.de fur.in fi. §.cum in ſecunda,& ff.ad ſen.con.treb.l. 1.Contra inſt.de pa.tu.iu.fi.ff.de procura. l. qui proprio.

Hæres hæredis eſt hæres primi teſtatoris, l. qui liberis,C.de hær.inſti.

Hoſtes ſunt quibus bellum popu. Rom. decreuit, vel ipſi populo Rom.l.hoſtes ff. de cap. poſtli. re. & l. hoſtes,ff.de verb.ſign.

Homini hominem inſidiari nephas eſt, cũ inter nos cognationem quãdam natura conſtituit, l. vt vim, ff.de iu.& iu.

Hæredis appoſitio non ſolum ad proximum hæredem refertur,ſed etiam ad vlteriorem, l. hæredis, ff.de ver.ſig.

Hæres

Hæres eſt ſucceſſor lucri,& vitiorum defuncti,l.an vitium & l.cum hæredes, ff.de diuer. & tempo. præſcript.& l.apud,de excep.do.§.exactorum, & §. fi.

Honorum augmentum non ambitioſè, ſed labore contingit ad vnumquemque deuenire, C. de neg. ne militant,id eſt contra publica.lib.12.

Honeſti viri debent eſſe in ſuis domibus nocte aduenien te,ff.de ori.iur.l.2.§.& quia magiſtratus.

Honeſtus modus eſt ſeruandus,non immoderata cuiuſque luxuria,l.ex damni,§.1.ff.de damn. infe.

Hæres & defunctus eadem perſona reputantur, in auth.de iure iur.§.præſti.circa prin.& col. 5. C. de impu.& ali.ſub .l.fi.in fi.Contra.ff. de pact.l. qui in futurum & l.qui libertis,§.hoc verbo,ff.de vulg. & pup.ſubſt.l.eo.quod hæres hæredis eſt hæres teſtatoris,C.de hær.inſtit.l.fi.§.ſi idem.

Honeſtus amor pendet ex animo, non ex lucro, no. gl.l.hæc ratio,in princ.ff.de don. inter vir. & vxor. Sic etiam dicitur,ad coreſpicit Deus,vt ff.de verb. obl.l.ſi ſtipulatus fuero,in fi.

Hæreditas nihil aliud eſt, quàm ſucceſſio in vniuerſum ius, quod defunctus habuit tempore mortis, ff.de reg.iur.l.hæreditas.

Honorat defunctum, qui voluntatem eius adimplet. in auth.de nup §.vnde ſancimus,col.4.

Homines non debent procedere ad litigandum, inſtit.de pœ.te.lib. in princ.Nam boni iudicis intereſt lites dirimere,ff.ſi cer.pet.l.quidam.

Humanitatis habenda eſt ratio,ff.ex qui.cau. ma.l. ſi cui in prouincia.in fi.

Homo non debet eſſe mitior lege, in auth. de iudicibus,§.oportet.

Homines inferioris dignitatis maiori perſonæ debent reuerentiam exhibere,gl.in l.1.§.ſicut autem, ff.de

ff.de aq.pluu.arc.

Honor eſt neceſſe hæredem, l. Iulianus ſcribit, ff. ſi quis omiſſa cau.teſtat.

Humana natura appetit diſcere, l. legatis, §. ornatricibus, ff. de leg. 3.

Habendus eſt quis prout in ciuitate æſtimatur ſua, l. 1. ff. de quæſtionibus tenet Abb. in c. poſtquam, in vlt. no. per illum tex. de elect.

Honor maior debetur principali, quàm adminiſtratori, l. ſed & ſi §. fi. ff. de in ius voc. quod facit ad intelligen. c. ſane, el 2. de offic. deleg. vbi vide Decium.

Humilitas dum in nimium ſeruatur, regendi frangitur auctoritas, c. quando 86. diſt.

Honeſtum & iuſtum ſi concurrunt ſimul potius attendi debet quod eſt iuſtum, tex. eſt in c. bonæ, el 2. circa fi. vbi Abb. in pe. no. de poſtu. prælat. ſed vbi concurrunt honeſtum & licitum potius attenditur honeſtum gl. ſing. in l. contractibus, ff. de reg. iu. & eſt tex. in l. ſemper, ff. de ri. nupt. & tex. quem ibi no. Abb. in c. 3. ſponſa. Barb. in rub. de offic. delega. in pen. col. Decius in c. 2. in princ. de iud. & ibi etiam vide quæ dicit do. meus Ludouicus Gomeſius.

Homo ſimpliciter non eſt homo, ſed ſignificat hominem, glo inſt. de act. in prin. tenet Bar. in l. Meuius, §. duobus, nu. 9. de leg. 2. Propoſit. in c. fin. de conſan. & affinit. in formatione arboris, col. 12. verſic. Iacob. But.

Homo mortuus non propriè homo, gl. in l. 1. in prin. ff. de pac. tex. in l. ſeruum manumiſſum, ff. de cond. indeb.

Honor & vita æquiparantur, l. iuſta cauſa, ff. de manu. vin. & ita licet defendere honorem ſeu famam, ſicut vitam, facit glo in §. ſuſpectus autem, in ver. ob culpam, inſti. de ſuſpec. tut. quod eſt verum de hono-

honore magno ſecus de leui.l. iniuriam, §. ſi quis de honoribus, ff. de iniu. vide Iaſ.in repe.l.ad monendi, in 96. de iur.iur.

Hæreditas coactè adita cōfundit actionem, tex.ſing. in l.debitor, ff.ad Treb.quod non ad intelligendū, & limitandum, l.debitori, C.de pact. vbi Hier.Bur. vide in ſimili ſing.l.non.iuſtam, C.ad Trebel.

Hæres pro ea parte pro qua eſt inſtitutus repręſentat perſonam defuncti, gl.2.in l.2.ff.de prætor ſtipula.

Honor ex grauamine non reſultat, l. non quaſi, §.ſi plures, ff.de fideicommiſſ. lib.l.ab eo, C. de fidei-commiſſ.

Hæres mariti non tenetur vltra quàm facere poteſt, pro dote etiam legata vxori, vt tenet Alex.in l.etiã, in fi.principij, ff.ſol.matr. per l.quod ſi maritus de conſt, pecu.

Honor in lucro eſt præferendus, vt l.Iulianus, & ibi, glo.ff.ſi quis ob.ca.te.

Honores gradatim conferri debēt, ff.de mune.& hono.l. vt gradatim; & qui promouentur de minori ad maius promoueri debēt 71.di.legitimus, in fi.

Habitus ſolus ſine promiſſione non facit monachum extra de re.porrectum, & qui cle. vel vocem, c.cōſuluit.

Hæreticus poſt mortem per ſententiam declarari poteſt hæreticus, c.accuſatus, ad fin. ver in eo vero caſu, de hære.in 6.& ibi glo.in ver.poſt mortem.

I

IN nomine domini noſtri Ieſu Chriſti hæc verba ſcripta ſunt, l.in nomine domini, C.de offi.pręfe. præto. Af.

Ignoratis principij ignoratur, & ars, ff.de inſt. & iur. l.1.in princ. & authen. de non alie. iud. §. ſcimus, no.per Dy.in regula nullus, de re.iur.

Iura-

Iuramentum contra bonos mores præſtitum, nullũ eſt in authen.de iureiuran.à mo.præſ.propter mēſuram ſubſtantiæ,§ non ſolum,col.5.

In re ſua quilibet eſt moderator,& arbiter, C.de ma. l.in re mandata, & l. Polla, C. de his qui vt indig. Contrà inſti.de his qui ſunt ſui, vel alie.iur.§ 1.

Iuniores ſunt habiliores ad quodcũque artificiũ, quã ſenes,l.præcipiunt,ff.de ædil.edic.facit.§.1. in aut. de inſti.cau.& ſi.Contra,C.de poſtu.l. prouidēdũ.

Imperator eſt lex animata in terris,in auth.de conſu. in princ. col.4.

Imperator eſt dominus totius mundi,ff.ad l. Rhodiã de Iac.l.de præcario,C.de quadri.præſcri.l. bene à Zenone. Contra,quia tunc eſſent duo domini eiuſdem rei,puta rei meæ, ſ. Imperator, & ego, quod eſt contra l.ſi vt certo,§. ſi duobus ve. ff. commo.

Iuſtitia eſt conſtans, & perpetua voluntas, ius ſuum vnicuique tribuens,inſt.de iuſt.& iu.in princ. & ff. eo. tit.

In alternatiuis eſt electio promiſſorum, l. ſi in empt. §.emptio.de contrah emp.ff.de eo quod certo lo.l. non vtique primo reſponſ.& poteſt mutare voluntatem,ff.de verb.oblig.l.eum qui,§.fin.

In alternatiuis rei eſt electio,ff. de iur. do. l. plerumque,§.fi.

In alternatiuis ſufficit alteram partem adimplere, l. generaliter.C.de inſt.

In pari cauſa turpitudinis potior eſt cauſa poſſidenti, l.2.in fin.C.de cond.ob tur.cau. C. de tranſact.l. ſi ob turpem cau.ff.de reg.iur.l.1.pari, ff. ne quid in loc.pub.l.ait prætor,§.idem,ff.de calum.l.in hæredem,de do.ex l apud Celſum,§.Marcellus.

Impari cauſa turpitudinis melior eſt cauſa prohibentis,l.Sabinus,ff.communi diuidundo.

In

In genere ſtipulationis eſt electio promiſſoris, inſtit. de act. §. hinc autem.

Ingenuus eſt qui ſtatim vt natus eſt, liber eſt inſti. de in ge. in prin.

Incertitudo vitiat actum, l. ſi frumentum al. & l. idẽ Pomp. ff. de rei vend. §. fi. & inſt. de leg. §. incertũ.

Initium litis fit per conteſtationem, l. 1. C. de plus pe. de iud. l. apertiſſimi, & C. vbi de crimine agi oportet, l. 1.

In teſtamentis plenius voluntates teſtantium interpretamur, l. inteſta. ff. de reg. iu.

Is damnum dat, qui iubet dare. Eius verò nulla culpa eſt cui parere neceſſe eſt, ff. de reg. iu. lib. 6. ne.

In pęnalibus cauſis benignius interpretandum eſt, l. benignius, ff. de re iud.

Illi debet permitti pęnam petere, qui in pœnam non incidit, ff. de re iur. e. l.

In pęnis vno ſoluente alter non liberatur, ff. de iuriſdict. omn. iud. l. ſi quis id, §. fi. & l. ſed, & ff. ne quis eũ qui in ius voc. eſt, l. pe. §. fi. & C. de cond. furt. l. 1.

In contractibus aruelatinorum rei eſt electio, ff. de iure do. l. plerunque, §. fi. ſed in iudicis actoris, ff. de no. ope. num. l. ſtipulatio, §. 1. & in dubio dicto etiam, ff. de iud. l. ſi quis.

Illi qui iudicem recuſant ſunt compellendi vt eligant arbitros, C. de iud. l. apertiſſimi.

In dubijs benigniora proferenda ſunt, l. ſemper, ff. de regulis iuris

In generali ſermone non continetur perſona loquentis, l. 1. in fi. ff. de ſena. C. de ſolut. l. inquiſitio, & ff. de ac. emp. l. ſi mercedem, §. fin. & ff. cõmunia præ. l. quicquam. Contra, ff. de ædil. edi. l. quod ſi nolit, §. 1. & ff. de in diẽ adiec. l. quod ſi ſuo, & l. antepe. & ff de pig. l. pau. §. fi. vide gl. in c. ſi non 33. q. 5.

Iudex debet omnino inquirere veritatem, l. is apud, C. de ed.
Illud quod meretrici datur repeti non poteſt, ff. de cond. ob tur. cau. l. item ſi ob ſtuprum, §. ſemper & quod meret. de do. l. affectionis.
In maiori ſumma minor ineſt, ff. de verb. ob. l. 1. §. ſti pulanti, & de inter. ac. l. ſi defenſor, §. qui interrogatis. Cõtra in tit. de inuti. ſtipu. §. præterea, in prin.
Inter patrem, & filium nulla exceptio contrahi poteſt, l. inter pátrem, ff. de contrahen. emp. ſed de rebus caſtrenſibus poteſt vt iure.
Intereſt reipublicæ ne crimina maneant impunita, ff. ad l. Aqu. l. ita vulneratus, ff. de iud. l. ſi longius, §. 1. & ff. de po. l. bona, ff. de nox. l. 4. §. cum dominus, ff. de fideiuſ. l. ſi à reo, § fi. C. de pœnis, l. ſi operis, ff. de ſolu. l. ſi Stichum, aut Pamphilum, in fi. primi reſp. & C. de defen. ci. l. per omnes.
In venditionibus non debet conſiderari affectio vendentis: ſed debet æſtimari quãtum res cõmuniter valet. Nam precia rerum ſecundum veritatem nõ ex affectione ſingulorum, vel vtilitate ſunt æſtimanda, ff. ad l. Falcid. l. precia, & l. præce, ff. ad l. Aquil. l. ſi ſeruus, §. 6.
In toto, & pars eſt, l. ſi quis cum totum, ff. de excep. rei iudi.
In omnibus obligationibus in quibus dies non poni tur, præſenti die debetur, l. in omnibus, ff. de iu.
In perſonam ſeruilem nulla cadit obligatio, ff. de reg. iu. l. in perſonam.
Inuito beneficium non datur, ff. de reg. iur. l. inuito.
Impoſſibilium nulla eſt obligatio, ff. de reg. iur. l. impoſſibilium, & l. ſi ſtipulet, ff. de verb. obl. Contra, ff. de condi. & demon. l. Mæuius, §. 1. & inſtit. de iis qui ſunt ſui, vel alieni. §. ei expedit.

Inter ſi & cum non debet eſſe aliqua differentia,ff.de verb.obl.l.quicunque.Contra, C.quando dies leg. ce.l.ex his,ff.de condi.& demon.l.quibus diebus.

Inuitus nemo cogitur defendere, ff. de regu. iur.l. inuitus.

In multis iuris,articulis deterior eſt conditio fœmina rum quam maſculorum,l.inuitus, ff. de ſta. ho.& vide glo.

Imperfectum teſtamentum ſine dubio nullum eſt: inſtit.qui.mo.teſt.infir.§.nam imperfectum.

Inter dominum & eum qui eſt in eius poteſtate non naſcitur aliqua obligatio.inſti.de noxa.§.ſi ſeruus.

Inter patrem & filium nulla lis eſſe poteſt,niſi ex caſtrenſi peculio.l.lis nulla.ff.de iud.& vide gl.

Iuriſdictio eſt iudici dandi licentia.ff. de iur. om.iu.l. 3.in fin.

Iure & non vi debitor conueniendus eſt.ff.quod met. cau.l.extat.& ff.de ac.obl.l.rogantes.

Iniuria quæ fit emptori venditorem non debet cõtingere.ff.de euict.l.ſi.per imprudentiam.

Iuſte poſſidet qui authoritate prætoris poſſidet. l.iuſte.ff.de acquir.poſſ.

Ius publicum pactis priuatorum mutari non poteſt, ff.de pac.l.ius publicum.

Inſtitutio & ſubſtitutio non habent locum in codicillis.l.non codicillis.C.de teſtam.

Infans dicitur minor ſeptem annis.l.ſi infanti. C. de iur.delib.

Ignorantia facti aliquem excuſat. l.nihil.§.ſicut filius, ff.de inoffi.teſta.quia erranti ſuccurritur.

In contractu emptionis & venditionis requiritur conſenſus, & ideo furioſus non poteſt contrahere emptionem,nec venditionem.C.de contrahen. emp. & vend.l.2.

Inui-

Inuidia reprobatur. inſtit. de le. fu. circa princ.
Iuſta deprecantibus nihil debet denegari, ff de his qui ſui vel ali. iu. l. ſi dominus, ff. ſed dominorum, inſtit. eod. §. dominorum.
In eo quod plus eſt, ſemper ineſt minus, ff. de regu. iu. l. in eo.
In toto etiam pars continetur, ff. de reg. iur. l. in toto.
Imputatur ei qui ſe ponit in periculis, ff. ad l. ac. l. item Mella. in princ.
Illud quod ſemel approbatur non debet reprobari, nam quod approbo non reprobo, ff. de neg. geſt. l. Pomponius.
Ius eſt ars boni & æqui cuius merito nos qui ſacerdotes appellat. ff. de iuſti. & iur. l. 1.
Ius eſt lex firmiſſima quo ad mundum, inſti. de re. di. §. ſanctæ quoque res.
Ius eſt res ſanctiſſima quo ad animam: quia eius pręcepta concordant cum diuinis, ff. de iuſti. & iu. l. iuſtitia §. iur. prę. Iuris præcepta ſunt hæc, honeſte viuere: alterum non lædere: ius ſuum vnicuique tribuere, inſti. de iuſti. & iu. § iuris præcepta.
Ius publicum eſt quod ad ſtatum rei Romanæ ſpectat. inſt. de iuſti. & iu. §. pen.
Ius priuatum eſt quod ad ſingulos pertinet, inſtit. e. §. eod.
Ius generale eſt quod natura omnia animalia docuit. inſti. de iure natu. gen. & ci. in prin.
In cognitione iudicij, maioris quæſtio minori præfertur. l. 1. C. qui ac. non poſ. hoc eſt verum niſi minor ſit præiudicialis maiori vt C. ad l. Iul. de adulte. l. quoniam.
Inſpiciendum eſt quod euenire poteſt. inſtitu. de re di. §. illud quęſitum, ff. ad l. Fal. l. in quantitate. §. magna, ff. de iuriſ. om. iu. l. ſi idem. circa fi. ff. loca. l. ſi

quis

quis domum. Adde tex. in l. ſeruo cum libertate. ff. de adim. leg. & text. in §. itaque. & ibi glo. inſt. de ſing. re per fidei. relic. vide ſupra in littera F. futura ſunt præcauenda. Contra de l. inter ſtipulantem, §. ſacram. ff. de verb. obl. & inſti. de inutil. ſtip. in pri.

Iuramentum obtinet locum probationis. ff. de re. cre. l. ſed & ſi poſſeſſoris. §. fin.

Iuſſus ptotis aliquẽ excuſat. ff. de iuriſ. om. iud. l. ſi qs id §. doli mali. ff. de mi. l. ait prętor. §. quid tamen.

Iuramentũ factum in pacto à iure communi remoto non eſt obſeruandum. ff. de pact. l. iuriſgentiũ. §. fi.

Illa pacta videntur ineſſe in contractibus. ſi. quę dant legem contractui. l. quæ ingreſſu contractibus facta ſunt. ff. de pac. l. iuriſgẽtium §. idem Marcellus.

Ius dicitur locus in quo ius reddit. ff. de iuſti. & iu. l. fi.

Iure naturali omnes homines liberi naſcebãtur. l. manumiſ. ff. eo. titu.

Iuris nomen à iuſtitia appellatur. l. 1. in princ. ff. de iuſt. & iu.

Ius publicum in ſatis, in ſacerdotibus, in magiſtratibus; conſiſtit. ff eo. l. 1. § publicum.

Ius gentium ex quo gentes humanæ vtuntur. l. 1. §. fi. ff. de iuſti. & iu. & l. omnes in fi.

In ciuilibus vel criminalibus cauſis non admittitur iuramentum. no. gl. l. maritus. ff. de pœn.

In omnibus hominibus terminus vitæ eſt mors in auth. de hæ. & Fal. §. ſed allegatur, col. 1.

In multis ſimilia ſunt iudicia, & arbitria, ff. de arb. l. 1.

Ipſis rebus, & non verbis legem imponimus, C. communia de leg. l. 2. in fi. & de vſuris, l. fi.

Infans tuetur innocentia, l. infans, ff. ad l. Corn. de ſica.

Infœlicitas furioſum excuſat, eadem l. infans.

Iuſſus iudicis aliquem excuſat, ff. de aqua plu. ar. l.

Inuidia reprobatur.inſtit.de le.ſu.circa princ.
Iuſta deprecantibus nihil debet denegari, ff de his qui ſui vel ali.iu.l. ſi dominus, ff. ſed dominorum, inſtit.eod.§.dominorum.
In eo quod plus eſt, ſemper ineſt minus, ff. de regu. iu.l.in eo.
In toto etiam pars continetur,ff.de reg.iur.l. in toto.
Imputatur ei qui ſe ponit in periculis,ff.ad l.ac.l.item Mella.in princ.
Illud quod ſemel approbatur non debet reprobari, nam quod approbo non reprobo,ff.de neg. geſt.l. Pomponius.
Ius eſt ars boni & æqui cuius merito nos qui ſacerdotes appellat.ff.de iuſti.& iur.l.1.
Ius eſt lex firmiſſima quo ad mundum,inſti. de re.di. §.ſanctæ quoque res.
Ius eſt res ſanctiſſima quo ad animam:quia eius pręcepta concordant cum diuinis,ff.de iuſti.& iu.l.iuſtitia §.iur.pręc.Iuris præcepta ſunt hæc,honeſte viuere:alterum non lædere: ius ſuum vnicuique tribuere,inſti.de iuſti.& iu.§ iuris præcepta.
Ius publicum eſt quod ad ſtatim rei Romanæ ſpectat.inſt.de iuſti.& iu.§. pen.
Ius priuatum eſt quod ad ſingulos pertinet, inſtit. e. §.eod.
Ius generale eſt quod natura omnia animalia docuit. inſti.de iure natu.gen.& ci.in prin.
In cognitione iudicij, maioris quæſtio minori præfertur.l.1.C.qui ac.non poſ.hoc eſt verum niſi minor ſit præiudicialis maiori vt C. ad l. Iul. de adulte.l. quoniam.
Inſpiciendum eſt quod euenire poteſt. inſtitu. de re di.§.illud quęſitum,ff.ad l.Fal.l.in quantitate.§.magna,ff. de iuriſ.om. iu.l.ſi idem.circa ſi.ff. loca.l.ſi quis

quis domum. Adde tex. in l. ſeruo cum libertate. ff. de adim. leg. & text. in §. itaque. & ibi glo. inſt. de ſing. re per fidei. relic. vide ſupra in littera F. futura ſunt præcauenda. Contra de l. inter ſtipulantem, §. ſacram. ff. de verb. obl. & inſti. de inutil. ſtip. in pri.

Iuramentum obtinet locum probationis. ff. de re. cre. l. ſed & ſi poſſeſſoris. §. fin.

Iuſſus ptoris aliquẽ excuſat. ff. de iurіſ. om. iud. l. ſi qs id §. doli mali. ff. de mi. l. ait prętor. §. quid tamen.

Iuramentũ factum in pacto à iure communi remoto non eſt obſeruandum. ff. de pact. l. iuriſgentiũ. §. fi.

Illa pacta videntur ineſſe in contractibus. fi. quę dant legem contractui. l. quæ ingreſſu contractibus facta ſunt. ff. de pac. l. iuriſgẽtium §. idem Marcellus.

Ius dicitur locus in quo ius reddit. ff. de iuſti. & iu. l. fi.

Iure naturali omnes homines liberi naſcebãtur. l. manumiſ. ff. eo. titu.

Iuris nomen à iuſtitia appellatur. l. 1. in princ. ff. de iuſt. & iu.

Ius publicum in ſatis, in ſacerdotibus, in magiſtratibus, conſiſtit. ff eo. l. 1. § publicum.

Ius gentium ex quo gentes humanæ vtuntur. l. 1. §. fi. ff. de iuſti. & iu. & l. omnes in fi.

In ciuilibus vel criminalibus cauſis non admittitur iuramentum. no. gl. l. maritus. ff. de pœn.

In omnibus hominibus terminus vitæ eſt mors in auth. de hæ. & Fal. §. ſed allegatur, col. 1.

In multis ſimilia ſunt iudicia, & arbitria, ff. de arb. l. 1.

Ipſis rebus, & non verbis legem imponimus, C. communia de leg. l. 2. in fi. & de vſuris, l. fi.

Infans tuetur innocentia, l. infans, ff. ad l. Corn. de ſica.

Infœlicitas furioſum excuſat, eadem l. infans.

Iuſſus iudicis aliquem excuſat, ff. de aqua plu. ar. l.

 quam-

quamquam autem, ff.de iuriſ. om.iud.l. ſi quis id, §.doli mali,ff.de his qui not. infa.l. furti,§.qui iuſſu,ff.quod vi,aut clam, l.3. §. non iure. ff. pro con. ſal.tuto.aut.l.interdum.Contra de app.l.quoniam.

In diem acceptilatio facta nullius eſt momenti, l. in diem,ff.de acceptil.

In incertis, & non certis locus eſt coniecturis,l.conti nuus,ff.de verb.obl.§.cum ita in fi.

Illud quod fauore aliquorum introductum eſt non debet ad eorum læſionem retorqueri,l.quod fauo re,C.de le.

Imperator reprobat audaciam, C.vnde vi,l.ſi quis in tantam.Contra,ff.de lib.& poſth.l.Gallus,§.nunc videndum.

In ciuile eſt quod in totum à iure natu. vel gen. recedit nec per oĩa ei ſeruit,ff.de iuſt.& iur.l.ius ciuile.

In ambiguis rebus humanior ſententia eſt proferenda,ff.de re.du.l.ſi fuerit,in fi.

In neceſſitatibus nemo liberalis extitit,ff.de adi.lega. l.rem legatam,in fi.

Interpone tuis interdum gaudia curis,no.gl. in prohe.ff.§.ne autem tertij anni.

Iudex non iure pronuncians facit iniuriam, inſtit.de iniur.circa prin.ff.de euic.l.ſi per prudentiam.

In re propria furtum committi poteſt,inſt. de oblig. quæ ex male,§.interdum.

Iuſta ignorantia, & probabilis debet excuſare, inſt. manda.§.ſed vtilitas.

Illud poſſumus quod commode poſſumus, inſti.inuti.ſti.§.fi.in gl.c.facit,22.q.2.l.nepos procul.de ver. ſign.

In alternatiuis eſt electio debitoris, inſtit. de ac.§. ſi quis ita,ff.de iu.do.l.plerunque in fi.

Infamis poteſt eſſe procurator inſtit.de excu.§.fin. &

c.ar-

d.arbitri,ff.de arbi.l.Pedius,& Pōponius ſcribunt.
Iudices,& alij duces debēt large de reb.ſuis diſtribue re,& maxime eccleſijs in auth.de eo qui eccleſiaſti cam parua penſione, §.quid enim cauſetur coll. 2. alias eſt auth.de non alie.aut permu. reb. eccleſ.
Intereſt iudicis ſubiectos habere locupletes in auth. vt iudices ſine quoquo ſuffra. §. conſideramus enim col.2.
Iurans debet tenere,& tangere ſanctuaria ſine librum ſuper quo iura.in aut.iuſiu. quòd præſtatur ab his in prin.col.2.
Ius ciuile eſt quod legibus,plebiſcitis,ſenatuſconſultis,decretis principum, auctoritate prudentum cō ſtat,ff.de iuſt.& iu.l.ius ciuile.
Ius prętoriū eſt quod prętores introduxerūt adiuuādi,ſupplendi,vel corrigendi iuris ciuilis gratia propter vtilitatem pu.& honorarium dicitur ab honore prætoris,ff.de iuſt.& iu.l.ius autem ci. in fine.
Ius autem honorarium eſt quaſi vna, & viua vox iuris ciuilis,l.nam ipſum,ff.de iuſt. & iure.
Ingenui ſunt qui ex matre libera nati ſunt, ff. de ſta. homi.l.& ſeruorum,§.ingenui.
In rebus nouis conſtituendis euidens eſſe debet vtilitas vt recedatur ab eo iure quod diu æquum viſum eſt,ff.de conſtit.prin.l.in rebus.
In re non poſſeſſa furtum committi non poteſt, ff.ſi quis inte.l.iuſſus eſſe fuerit,§.Scæuola.
Illud eſt perfectum quod ex omnibus partibus ſuis conſtat,l.1.§.1.ff.de origine iuris.
In ciuile eſt niſi tota lege inſpecta aliqua eius particula ꝓpoſita iudicare,vel reſpōdere,l.ciuile,ff.de leg.
In conditionibus teſtamentum potius voluntatem quam verba conſiderari oportet, l.patri ſemen, ff. de condi.& de.ff.de leg.1.l.pen.

Iudex non debet aliquem ſine cauſa citare, vel accuſ. l.cum hi,ff.de tran.

Interdictum vnde vi requirit violentiam l. cum quærebatur,C.vnde vi.

Iſtud verbũ idẽ eſt quod tãtũ,l.armorũ,ff.de ver. ſig.

Inter priuationem,& habitum non eſt dare media,ff. de verb.ſig.l.hęc verba.Contra de l.1.§.ſciendum, ff. de tribu. & ibi in gl.

Infinitum in iure probatur,C. de ſacroſan. eccl. l. fi. extra de reſcri.c.cum in multis,lib.6.Contra, ff. de in lit iuran.l.videamus,§.iurare.

Inſtar ſacrilegij eſt diſputare de principis poteſtate, C. de cri.ſa.l.2.

Iuſtum eſt vt ille qui alium decipere credit,ſuam ſentiat iacturam, in authen. de emphy. contract. §. ſi qui.colla.2.

Ius naturale eſt immutabile, inſtit. de iure natura, §. fin.Contra,ff.de vac.te.l. 2.& ff. de cond. inde. l. nam natura,& inſt.de vſuc.in prin.

In ambiguis orationibus, accipienda eſt mens proferentis l.inter ſtipulantem,§. 1. ff. de verb.ob. & de re.iu.l.in ambiguis. Contra,ff. de pac. l. veteribus,cum alle.

Inſtrumentum exemplarem copiam non probat, C. de diuer. reſcri. l. ſancimus, auth. ſi quis in aliquo documento,C.de eden.Contra, C.de teſt. 1.publicari authent.vt fratrum filij,§.illud,col.9.

Illa quæ ſunt eadem non debent diuerſis nominibus nuncupati,C.de codi.l.ſi idem.Contra idem eſt codicillius,& teſtamentum: & tamen diuerſis nominibus nuncupantur,C. de teſta. mil. l. fi. & C. qui teſta.face.poſ.l.hac conſulti.§.1.

Iudex quilibet poteſt de qualibet cauſa cognoſcere, quia ille poteſt,&c. cuius officium eſt altiſſimum,

l.vbi

l.vbi autem non apparet,§.1. ibi & cum appoſitionem, & ff. de verb. obl. modo officium iudicis eſt altiſſimum,ff.de iuriſ.om.iudi.ergo quilibet iudex poteſt,&c per l. 1.de don. Contra, l. de magiſtratus,& l.2.ff.de iuriſdictio.om.iud.

In facto quod ſe habet ad bonum , & malũ magis de bono quam de malo prçſumitur,ff.pro ſocio,l.merito pro ſolutione,& l. Quintus Mutius,ff. de donat.inter vir.& vxor.ad l.ſi defunctis,C.arbitr. tu.

Idem eſt iudicium de toto quo ad totum: & de parte quo ad partem,ff. de rei vendi.l.quæ de tota, ff. de verb.obl.l.à Tito.Contra de l.naue,& l.mille,ff. de euic.& l.fi.de in ius vo.vt eant,aut ſatiſdent.

Ignorantia peccatum excuſat,C.de ſer.fug. l. quæcũque l.in omni parte, ff. de iuris,& facit contra, C. vnde vi,l.ſi quis in tantam.

Illa quæ ad vnum finem ordinantur, non debent contraria operari,C.de l.quod fauore, & iuncta ratione illius,§.fortiſſimi.

Annua ſi debes,& c.inſt.de verb. ob. §. ac ſi ita, & de inuti.ſtip.§.qui hoc anno.Contra ,ff. quod quiſque iur.in rubro,& nigro,& inſt.de auth.tu.§. neque.

In habentibus ſymbolum facilior eſt tranſitus,inſtit. de adop.§.fi.ſed hodie,& l.hac conſultiſſima,§. ex imperfecto,& §.fi.C.de teſt.& l.ſi in rem, §. ſed ſi quæcumque ff. de rei ven. Bal. no. is , contra quia maiorem habet conuenientiam frumentum quam moneta,quia naturaliter conueniunt in forma naturali, ſed moneta in forma accidentali, quo non eſt tanta, & tamen ſi immiſceas frumentum tuum cum meo , non erit commune quamuis ſecus in pecu,at.l.ſi alieni,ff.de ſolu.§. quod ſi frumentum, inſti.de re.di.

Ira impedit animũ ne poſſit cernere verum,no. gloſ.

in authen. de appellat. §. 4. in fi. colla. 4.

Idem eſt de his quæ non ſunt, & quæ non apparent, l. in lege, ff. de contrah. emp. & ven. vide infra in litera N.

Intereſt reip. ne ſua re quis malè vtatur, inſtit. de his qui ſunt ſui, vel alie. iur. §. ſed maior. in fi.

Iuſtus dolor in aliquo excuſat, C. ad l. Iul. de adulte. l. Gracchus, & ff. ad l. Cor. de ſica. l. 1. & ff. de adulte, l. ſi adulterium, §. Imperatores.

Inanis eſt actio, quam excludit inopia debitorum, ff. de dolo, l. non bis.

Initium eſt ſpectandum, l. Pomponius, l. 2. ff. de neg. geſt.

Inuidioſus ego non inuidus eſſe laboro vo. gloſ. in l. vnica C. de cadu. tol. circa prin. ſuper verbo inuidioſum.

In maleficij voluntas expectatur, non exitus, ff. ad l. Cor. de ſica. lege diuus Adrianus.

Iniquum eſt vt maritus pudicitiam ab vxore exigat, quam ipſe non exhibeat vt ff. de adu. l. ſi vxor. §. iudex.

Ius naturale non conſtituitur per adoptionem, ff. de adopt. l. quæ in adop. nec per epiſtolam, C. de proba. l. non nudis, & l. non epiſtolis.

Imperator eſt pater legis: in auth. de inceſt. nup. § dubitatum itaque, coll. 3.

Iudex debet ſententiam ferre in ſcriptis l. ſtatutis, C. de ſent. ex breui. reci.

Iracundia excuſat à culpa, no. gl. in l. 3 ff. de diuor. re. Item minuit delictum, C. de adult. l. Gracchus, & C. de aboli. l. 2. Item contractum reſcindit, ff. de public. l. licitatio, & l. quanquam ff. de re. iu. Contra C. de iniur. & ſi non conuicij, §. ſi in rixa.

Ignorans regulariter de vitio non tenetur, ff. de act. empt.

empt. & ven. l. Iulianus, §. item qui furem, niſi in quinque caſibus enumeratis in gl.illius, §.

Ingratitudo eſt prima cauſa feudi amittẽdi: vt in 1.ca. in prin.quæ fuerit prima cauſa feu. amitt. colla.10.

Iuramentum non tollit ius commune l. vlt. C.de non nu.pec. & de tranſac.l.ſi ex falſis.

Iudex nõ debet eſſe mitior l.in auth.de iud.§.oportet.

Iudex poteſt ſuum errorem corrigere ſi male ſit interlocutus l.quod iuſſit,ff.de re iud.extra de appell. c.cum ceſſante de ſen.excomm.c.ſacro,& extra de accu.c.qualiter,& quando,quod facit contra aduocatos,& conſiliarios principum,qui ſuum errorem ſuſtinent.

Iniuriæ inde naſci non debent vnde iura naſcuntur l. meminerit,C.vnde vi,& extra de accuſ.c.qualiter, & quando, no. Abb. in c.cum inter. in vlt.notabili de excep.

Ignorantia præſumitur niſi ſcientia probetur, ff. de probat.l. verius, cum ibi not. licet ar. contra l.cum indebito,in eodem tit.in fine primi, reſpon. & no. in c.audientiam noſtram,extra de reſcr.c.fi.& vide tex. contra in l.fi.de ſponſa.

Inſpectio oculorum eſt reprobata, l. in deorum, C. quando tut.vel cura.eſſe de fi.& inſti. qui. mo.tut. fi.in principio.

Iura ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poſſunt,l.iura, ff.de reg.iur.

Imaginaria venditio non eſt precio accidente, reg. iur.ff.eo.

In omnibus cauſis pro facto accipitur id in quo quis alium perhorreſcit quominus fiat, ff.de reg. iu. l.in omnibus.

Iuriſconſultus aliquando faciendo legem ad eius deciſionem ſeipſum allegat: vt puta cum lex ſit Pauli,

poteſt dici in ea Paulus reſpon.& ſic loquitur idem Paulus de ſeipſo in 3.perſona l.4.§.Cato, ff.de ver. obl.l.liber homo,§.1.ff.de ſtip.ſer.

Inducta ad vnum finem non debent contrarium effectum inducere l.qui hominem ,§.fi.ff.de ſol.vbi ſolutio non debet operari obligationem, l. ſi certis, C.de pac.Cõtra de l.in numerationibus,ff.de ſolu.

Is damnum dat qui iubet damnum dare: eius vero nulla culpa eſt,cui parere neceſſe ſit. Quod pendet non eſt pro eo quaſi ſit,ff. de reg. iur.l.is damnum.

In contrahenda venditione ambiguum pactum contra venditorem interpretandum eſt. Ambigua autem intentio, ita accipienda eſt: vt res ſalua actori ſit, ff.de reg.iur.

Iuuare ſe quis poteſt ex eo quod impugnauit quando eſt error Bar.in l.poſt legatum, in 3. col. ff. quibus vt indig.

In contractibus mens, & voluntas contrahentium magis debet attendi quam verborum conceptio. tex.formalis in l.fi.C.quæ res pig.obl.poſ. Iaſ.in l. in conuen tionibus in 1.col de verb.obl.

Iuſtinianus quando aliquid de nouo ſtatuit, vtitur longa præfatione , & iſta eſt conſuetudo ſua, Crotus in l.ſi cõſtante, vbi alleg.tex.in 8.col.ff.ſol.mat.

Ius patronatus habens non dicitur locupletior, l.nemo poteſt,§.1.ff.de re.iur.l.plane,§.fi.leg.Crot.in l. ſi conſtante,in 25.col.ibi.ſol.mat.

Incertitudo cauſat tolerantiam contractus, c.nauiganti,de vſur.l.ſi ea.C.eo.Barb.in l. cum acutiſſimi in 87. col.

Imperitia culpæ adnumeratur reg. iur. ff.l.imperitia.

In malis promiſſis fidem non expedit obſeruare, de re.iu.li.6.

Imputari non debet ei per quem non ſtat ſi non faciat

ciat quod per eum fuerat faciendum,de reg.iur.lib. 6.iui vide contraria per Dyn.& ff.de condit.inſti.l. quæ ſub conditione,§.quoties.

In argumentum trahi nequeunt quæ propter neceſſitatem aliquando ſunt conceſſa,in argumentum re. iu.lib.6.

In generali conceſſione non veniunt quæ quis non eſſet in ſpecie veriſimiliter conceſſurus, re. iu. in generali,eo.ti.

Irritum,id eſt,irritandum,tex.iuncta gl.in l.non omnia, ff. de mino. in l.1. ff. de reſcind. vend. Lancelo. Decius in l. cum poſtquam, per illum tex. C. de pac.

Iuriſconſulto quando aliquid proponitur,præſupponitur quòd omnia alia ſunt expedita, & clara.glo. in l.Gallus eſt 3.gloſſ.ff.de lib.& poſth.Hier.But.in l.pactum quod dotali, C. de pact. adde l.ſi quæramus,ff.de teſt.c.1.de æta.& qual.lib.6.

Iuriſperitus quandoque errat,l. 3. §. Neratius ff. de acqu. poſſ. & in l. mutuis, & ibi no. ff. pro ſocio, Alex.in l.1.in 5.col.ff.ſi cer.pet.facit tex.in l.eſt differentia,ff.in qui cau.pig.ta.contra.& l.ſed an vltro, §.ſi.ff.de neg.geſtis.

Ius commune in dubio præſumitur non priuilegium, l.quanquam,C.de teſta milit.

Inſpicimus in obſcuris ꝙ & veriſimilius eſt,vel quod plerunque fieri conſueuit, reg. iu.inſpicimus, in 6.

Inſpicimus ea quæ aptitudine eſſe poſſunt, licet actu, non ſint l.ſiquis poſthumos,§.1.ff.de libe.& poſth.

Impedimentum impediens aliquem venire ad aliquod ius: licet poſtea ceſſet ille non poteſt admitti, text.eſt in l.ſi à primo,ff.de libe.& poſthu.facit,ca. ſi eo tempore,de reſcr.lib.6.

Impenſæ voluntariæ mutant naturam earum ratione

rei

rei vbi fiunt, tex.eſt in l. quod ſi hæc res ff. de impen.in re.do.fac.

Ignorantia in facto proprio aliquando ex interuallo admittitur,Bar.in l. ſi res,ff.de leg.1.in l.ſi quis delegauerit,in fin.de noua.non ob.c. pro illorum,de ſent.exc.quia ibi fuit in continenti, & ita intelligitur,l.quiſquis,de contrah.empt.

Incidens in pœnam aliquã propter ſpretum aliquod, etiam incidit ſi effectus nullus potuiſſet ſequi, l.1. §.ſi quis longo,ff.de agnoſ.lib.

Iudex vocatur princeps,l. ſi ſpadonem, §. ſi ciuitatis, ff.de excu.tut. & dicitur viua vox iuris ciuilis, l.nã & ipſum de iuſt.& iure.

Imperfecta duo non faciunt vnum perfectum,l.ſi ſpadonem,§.qui multa,ff.de excu.tuto.

Iudex dicens aliquem debitorem videtur eum condemnare,l.prætor in prin.ff.de iudi. & ibi Bal.l.1. ff.de calum.Ingratitudo deſiccat fontem pietatis, l.ſi non ſortem,§.libertus,ff.de cond.inde.Ang.de Maleſi.fo.7.in 3.col.

Iudæi peiores ſunt alijs infidelibus, c.nonne, 1.q.1. Decius in c.1.col.12.de proba.

Intentio hominis comprehendit caſus futuros,etiam ſi de illi,de præſenti non cogitauit, l. qui iure militari,ff.de teſt.mili.Decius in l.1.col.4.C.de eden.

Ignorantiam allegans non tenetur eam probare,ſed aduerſarius tenetur probare ſcientiam,l. fin. C.de ſponſa.Contra de l.qui cum alio contrahit,ff.de regu.iur.& l.2.in fi.ff.de fideiuſſ.vide Ale.in l.2.in 6. col.ſol.mat.ff.

Inſtitutus vbi non adijt hæreditatem,ſubſtitutus dicitur directo hæres teſtatori,gloſſ. in l.ex duobus,in ver.adijt,ff.de vulg.& pupil.

Ius canonicum dicitur diuinum, c.nimis,de iureiur.

&

& c.qualiter,el 2.de accu.Fel. late in prohe. decre. in prin.

Itali dicuntur miſeri l.1.& ibi gl. C.de vſuca.trãsfor.

Intellexiſſe quem ita veriſimile eſt, vt verba eius ſonant,l. nemo dubitat in gl.ff. de hær.inſt.l. Labeo de ſup.leg.

Ius accreſcendi idem operatur, quod principale, l.ſi Titio,§. vſumfructum, ff.de vſufru. vbi dicitur,ꝙ portio accreſcit portioni, vt alluuio. ad idem l.interdum,§.1.ff. de vſufru. accreſ. & eſt tex.no.in l. pen.ff. vt leg. not. vbi fideiuſſor qui ſtricte obligatur tenetur non ſolum pro parte legati pro qua fideiuſſit, ſed etiam obligatus intelligitur pro alia parte,quæ virtute iuris accreſcendi acquiritur. Decius in l.edicta in 6.col.C.de eden.

Inſpiciendum non eſt cum quo quis loquitur, ſed in quẽ diſpoſitionis effectus dirigatur,l.cum pater,§. do.ff.de leg.2.Rochus in c.fi. in 118.col.de cõſue.

In baculo ineſt dolor,ff.ad leg.Aquil.l.ſi ex plagijs,§. tabernarius.

Iniquum eſt cum qui non fecit teneri,l.ſuper,§.apud ferocem ff.de acqua plu.ar.Contra de l.4.§. Cato. de ver.obl.vbi Iaſ.in 3.not.

Impunitas continuum effectum tribuit delinquendi, l.ſi quis,C.de fur.c.vt clericorũ de vita, & ho. cle.

Inconſtantia permittitur.ff.de ac.empt.l. ſi ſterilis,§. qui domum in glo.Contra, ff. de proc.in cauſæ.in prin.& ibi gl.

Intellectus noſter plerunque eſt tanquam oculus noctuæ ad lucem diei, 2. Metha. refert Ang. in rub. inſt.de iuſt.& iu.

Iudex poteſt prohibere alicui ne propter inimicitias tranſeat per domum meam,Bat.in l.quod iuſſit,ff. de re iud.

Iudi-

Iudicandum eſt idem de re mea, quã ſum alij reſtiturus quam de re aliena, l. in bello, §. ſi quis ſeruo, ff. de capit. qui eſt ſing. & ſecundum Hier. But. in l. debitori, C. de pact. eſt tenendus menti ad intelligen. l. debitor, ad Treb. quæ ita debet intelligi.

Iudicis male iudicantis dolus præponderat culpæ nõ appellantis Bar. in l. 1. in fi. princ. ff. quòd quiſque iuri Hier. Buti. l. cum poſtea quam, C. de pac.

Iuuenis rixoſus, ſi non apparet per quinquenniũ præſumitur mortuus, Alex. conſi. 4. in 6. col. in 2. vol. Hiero. But. in l. licet, C. de pac. Bar. in trac. de teſt.

Immemor ſalutis æterne nemo præſumitur, l. fi. C. repet.

Ius in re, & ad rem quid ſint tex. in l. ſciendum, §. cum fundus, ff. qui ſatiſda. cog.

Iure ſuo renunciare præſumitur qui iuri ſuo contrarium facit c. gratum de of. deleg. de teſt. cum veniſſet de appe. ſolicitudinem, de his quæ fi. à ma. par. ca. c. ex ore, de vi. & hone. cle. c. vlt. C. de iu. do. imp. l. 2. & ff. de mino. l. ſi filius, ff. de inof. teſt. l. ſi exhæredatus, & l. ſi proponas, §. 1. & 63. diſt. cum Adrianus.

Impeditus non dicitur is qui de facili impedimẽtum remouere poteſt Bal. in l. ſed & ſi per prætorem, §. 1. ver. ſed nec ad nos, ff. ex qui. cau. ma. & idem Bal. in l. quibus diebus in princ. de cond. & dem. per tex. in l. qui poteſt facere, ff. de re. iu. & eſt tex. vbi no. Abb. in c. fi. de elec.

Iudici non eſt obediendum ſi euidenter iniquum eſt mandatum ipſius, ſiue contra ius, 23. quæſt. prima qui culpatur, & 11. q. 3. non ſemper, & 2. c. ſeq. & diſt. ſi quis præpoſtera.

Imperator proprie dicitur Imperator poſt triplicem coronam ſuſceptam, ſcilicet ferream in Alemania,

coro-

coronã argenteam in Mediolano,& aureã,de quibus per gl.in cle.de iureiur. ante autem coronatiõnem vocatur Rex,vt c.venerabilem,extra de elec.

Iudex ratione amicitiæ poteſt remittere pœnam, ca. niſi de of.leg.50.diſt.clerico,& 35. quæſt. 9. veniã, licet precio non poſſit eam remittere , extra de ſimo. nemo,& 1.q.1.nullus.

In generali permiſſione ea non veniunt quæ ſpecialiter quis non concederet,ff.de pec.§.qui peculij.

Iudex non dicitur niſi ſit iuſtus, & cum iuſtitia iudicet,c.ius generale, 1.diſt.

Iurare coguntur presbyteri in ſex caſibus quos enumerat gl.in c.quoties,in fi.1.q.7. hoc vide licet modo: vt ſit recta fides,vt obediat,vt bona fama, ne verum pereat : ne res ſacra. vel data damna. 28. diſt. de Syracuſanæ.

Ignorantia eſcuſat delictum Bal.in ca.à nobis de excep.Bar.in l.fi.ff.ſi quis teſt.lib.

Iudex ſecularis cognoſcere poteſt vbi in facto eſt dubium an quis ſit excommunicatus.Dom.in c. fi. in fi.de foro compe.in 6.

Iudex tenetur ſequi opinionem ſuam non voluntatẽ gl.1.in fi.in c.iudicet,3.q.6.facit,l.1.§.1.ff.ad Turp. ibid.non ſecundum voluntatem iudicis:ſed ſecundum authoritatem legum feratur ſententia.

Iuramentum de reſtituendo poteſt largo modo dici cautio pignoratitia , gl. in verbo pignoribus in c. epiſcopus in ſynodo,35.q.1.

In incertis nõ incertis locus eſt cõiecturis,l.cõtinuus, §.ſtipulatus in fi.iũcta gl.in verbo nullius,ff.de ver. ob.Iudex eſt cõparandus medico qui ex tactu,vita præcedẽti,& vrina iudicat de infirmitate,& ita nõ ſemper habet quidem cauſam infirmitatis, ſed aliquando præſumptiuã,Bal.in rub.de proba.C.col.2.

Intel-

Intellectus ex quo reſultare poteſt inhumanitas eſt fugiendus,& prorſus explodendus,l.furti,§.pactũ, ff.de his qui not.infa.
Imperator lagrimando remouet nubeculam, quæ dicebatur ſpurietas, ita no.dicit in l. manumiſſiones in 2.oppo.ff.de iuſt.& iure,Bal.& dicit etiam idem Bald.in l.ſi te pares, C. de ſuis & le.quod eſſe ſpurium eſt quoddam velamen quo quis impeditur ſuccedere,vt filius,& illud velamen legitimatione ſubmouetur,per tex.in l.Imperialis, C. de nup. ibi, omni macula,per quem tex.dicit ibi. Bal.quod per legitimitatem tollitur omnis infamia ſpurietatis, ità quod amplius ſpurius dici non debent,aut nuncupari.
Idem eſt iuris de toto quo ad totum, ſicut de parte quo ad partẽ,l.quæ de tota,ff.de rei vẽd. cum ſimi.
Iudæus eſt perſona odioſa, & infamis, c. cum nimis, extra de Iudæis c.nulla,54.diſt.c.conſtituit, 17.q.4.
Introductum ad compendium non debet ad diſpendum pertrahi,c.quod nonnullus extra de priuileg. & c.fin.eo.tit.c.quod ob gratiam,de reg.iur.in 6.
Iudex ex officio repellere,debet teſtes indignos,Abb. in c.cum L.& A.de ſen.& re iud.gl.1.in c. quærendum,2.q.7.
Iura canonica ſemper præualent legibus in cauſa matrimoniali,etiam in terris imperij,tex.eſt,& ibi notant Arch.& Do.in §.hic colligitur,in fi.2.q.3.
Idem operatur oppoſitum in oppoſito,quod propoſitum,in propoſito,l.fin.in prin. ff. de leg.3.l.is qui contra,ff.de vulg.& pupil. ſubſti.

L

Lex eſt donum Dei,l.3.ff.de legibus.
Lex non debet fieri propter bonas fœminas, quia raræ ſunt,ſed propter malas quia multæ ſunt,

vt

vt in auth.vt ſine prohi.ma.& cre.§. quia verò col. 5. Nam ex his quæ forte aliquo caſu accidere poſſunt iura non conſtituuntur,l.ex his, ff.de legi.

Leges ſunt ſacratiſſimæ,& ab omnibus ſciri debent, l.leges ſacratiſſimæ,C.de legibus.

Leges dāt formam futuris negotijs,l.leges C.de legi.

Libertus tenetur præſtare reuerentiam patrono ſuo, l.1.C.de obſequijs.

Licet vnicuique ſanguinem ſuum redimere.l. fi.ff.de receptatoribus.

Ludus tabularum eſt prohibitus.in auth. de ſan.epiſc.§.indicimus.colla.10.

Ludus ſcachorum eſt permiſſus: quia conſiſtit in ingenio naturali.no.in auth.interdicimus.C.de epiſ. & cle.

Legitimum tempus eſt triennium l. properandum. C.de iu.

Leges non permittunt aliquem in paupertate viuere, nec in axietate mori.in auth.de hær. & Falc.in fin. col.1.

Licet præfationibus vti.ff.ſi cer.pet.l.1.

Legibus expreſſum eſt, illicitæ rei. iuſiurandum non oportere ſeruari:in auth.quod eis.C.de nup.

Libellus eſt breuis ſcriptura narrationem actoris in ſe continens,vt C.de appel.l. ampliorem. §. litigatores,&c.

Libellorum dictatores non debent vti verboſis aſcriptionibus.l.ampliorē.§.in refutatorijs.C.de appel.

Legem ſuperiorum tollere nemo poteſt. ff.de arbit. l.nam magiſtratus.

Legatarius non poteſt eſſe teſtis in cauſa teſtamenti. ff.de teſta.l.qui teſtamentorum.inſtit. eo.§. penul. Contra quia nemo teſtis in ſua cauſa,&c.ff.de teſt. l.nullus.C.eo.l.omnibus.

Liber-

Libertas omnibus fauorabilior eſt. ff. de reg. iur. l. libertas.
Libertas eſt res inęſtimabilis. ff. de regu. iur. l. libertas.
Libertas eſt naturalis facultas eius, quod cuique facere libet, niſi vi aut iure prohibetur fieri. inſt. de iur. perſo. §. 1.
Leges ab omnibus debent obſeruari. l. 3. Cod. de leg.
Leges egent armis. ff. de rei ven. l. qui reſtituere.
Lex eſt commune præceptum, virorum prudentum conſultum, delictorum quæ ſponte vel ignorantia contrahuntur coertio, communis reip. ſponſio. ff. de legi. l. 1.
Legis virtus eſt imperare, vetare, permittere, punire, ff. eo. l. lege.
Lex eſt quod populo Rom. ſenatorio magiſtratu interrogante conſule conſtituebat: inſt. de iur. nat. §. lex eſt.
Lex debet eſſe bono, & de difficili vicem. l. Labeo. ff. ad Carb.
Lex eſt ſanctio ſacta, iubens honeſta, prohibens contraria. l. nam & Demoſthenes, ff. de leg. cum ibi no.
Libertini ſunt, qui ex iuſta ſeruitute manumiſſi ſunt, inſti. de liber. in princ. ff. de ſta. homi.
Legitime factum nullam pęnam meretur. C. ad l. Iul. de adul. l. Gracchus, & C. de admin. tut. l. ſancimus & ff. de reg. iur. l. nemo damnum. Sed contra C. de ſecun. nup. l. 1. & in auth. l. quotiens, C. ne tu. vel cu. l. 1. & C. rem alienam gerentibus, l. 1.
Longum tempus dicitur decennium. ff. de vſur. l. cum de in rem verſ. in gl. ſuper verbo longe, & Cod. de præſcri. lon. tempo. 10. vel 20. ann. in rub.

Latro-

Latrones poſſunt quæſtionari die feriato forte die Paſchæ: & poſſunt condemnari, l. prouinciarum, C. de ferijs. Contra. l. 3. C. de epiſc.aud. vbi dicitur: omnia vincula diſſoluuntur de Paſchæ.

Liberum corpus non recipit æſtimationem. l. 1. §. ſed conliber. & l. fi. in fin. ff. de his qui deie. vel effu. & ſi qua.pau.fecit dicatur, l. ex hac ſic. ff. de rerum diui. & ſacra. & §. fin.

Libertas ſemel competens non poteſt retractari: inſti. de eo cui li.cau. §. hi autem quos in fin.

Longe commodius eſt poſſidere quam petere: inſtit. de interdi. §. commode autem.

Lapis dicitur quaſi lædens pedem. No.gl. inſti. de cõdi. in princ.

Longa dilatio non debet eſſe damnoſa, l. 2. §. omnes autem, ff. de iudi.

Leo eſt fortiſſimus beſtiarum. No.gl. in auth. de nup. §. 2. colla. 4.

Largius expendit qui ſperat ſi aliqua euenire, l. de pe. hær. l. ſed & fi.

Legum correctio eſt euitanda, C. de appel. l. precibus in fin.

Legatum eſt donatio quædam in teſtamento relicta. l. legatum. ff. de leg.

Licet mihi aliquis fraudem faciat non propter hoc alijs facere debeo l. ſi pater eius. Cod. de nouationibus.

Libertas pręferenda eſt commodum pecuniario. inſt. de eo qui liber.cau.bo.adijciuntur, §. hij qui autem quos, in fin.

Lex eſt quotidiana, ergo vtilis, l. certe, §. fin. ff. de præc. & materia quotidiana eſt melius, & ſubtilius examinanda, Barto. in l. 1. in princ. ff. de ſuſpe. tuto.

Q Lex

Digitized by Google

Lex obſcura nobis inſidiatur, gl. in §. 1. ibi legem inſidiantem, C. de no. compo. & nihil tam proprium legi, quã claritas, vt in auth. de teſtam. imperfe. §. 1.

Lex non facit quòd ea quæ ſunt non ſint, ſed ſingere bene poteſt, l. 2. ff. de vſu. ea. re. quæ vſu conſu.

Labor & pecunia diuiſionem recipiunt, l. Seio, §. 1. ff. de annu. leg.

Legibus & non exemplis iudicandum eſt, l. nemo. C. de ſen. & inter. om. iud. contra de c. afferte, de præſump cum vulg. ſolo. illud procedit, quando exempla non ſunt à principe approbata, vt in contrarijs.

Legens debent intelligi ſecundum ſubiectam materiam. l. quòd ſi quinto anno, ff. commod.

Lex quæ facit vim in verbis, eſt in l. ſi quis Sempronium §. fi. de hære. inſtit. & tex. in c. ſolitæ, de ma. & obed.

Leges nobiliſſimos aperiunt theſau. §. nos vero. in proh. ff.

Leges dicuntur emanaſſe diuino quodã motu & ſubtiliſſimo animo, l. fin. C. de preſcript. long. tempo.

Leges vt conderent Deus de cœlo conſtituit Imperatores, §. quia igitur in auth. de fid. inſtr. col. 6. c. quo iure 8 diſt. c. fin. 16. q. 3. Feli. in prohe. decreti humanum in prin. Idem in cap. eccleſia in is, & ſeq. col. de conſt. Abb. in c. ſuper Spe. in pen. col. ne. cle. vel mo. Bald. in conſi. ſciſmatis, in 1. col.

Leges debent introducere quod ſit vtile animæ, & audituі, & corpori, §. cunque hoc, vbi no. Ang. in proh inſt.

Lex aliquando fit de non dubio propter rudes, ca. 1. de no. for. fidelit. l. quæro, ff. de nat. reſtit.

Legi locus non eſt, vbi hæreditas ſoluendo non eſt, l. ſi quis ſolidum, ff. de hære. inſt.

Leges diuinitus per ora principum fuerunt promulgatę,

garę, l.fi.verſi.ideo, quod enim, C. de præſcri. lon. tempo.& in auth. de fi. inſtr. quia igitur, in princ. col.6.8.diſt.quo iure,& clarius, 16.q.3.nemo.

Labor non debet eſſe ſine mercede,c.ibi adunati 7.q. 1. & 12. q. 2. charitatem, & in auth. de iud. §. ne autē,colla.6. vbi dicitur quod labor non debet eſſe ſine fructu.

Legitimatus dicitur filius abuſiuus, Bal.in l.Paulus,ff. de ſta.hom.

Lucrari dicitur qui rem ex arbitrio agit, licet diſpendiosè, glo. fi. in l.cum ſeruus, ff.de cond. cau. data cau.non ſequuta.

Loca non ſanctificant homines,c.non loca.& c.fi.40. diſt.& non ſatis eſt Hieroſolymis fuiſſe,ſed Hieroſolymis bene vixiſſe, c. gloria epiſcopi, 12. q. 2. & non ſuffiicit ſtuduiſſe niſi bene, vt eſt gl. in l.vnicuique,C.de proxi. ſacro.ſcri.lib.12.

Lachryma debent eſſe arma clericorum,c.conueniot, 23.quæſt.8.

Lata culpa eſt ignorare,ff.de ver. ſign.l.latæ culpæ, & l.leges ſacratiſſimæ, C.de leg.

M

MEdium eſt eligendum.in authen.de conſul. circa prin. col. 4. vnde dicitur medium tenuere beati,& facit ad hoc,ff.de offi.procon.l. ſolent, §.1. inſti.de re.di.§. cum ex aliena materia.

Mos maiorum eſt ſeruandus, l.more maiorum, ff.de iur om.iu.& C.de teſt.l.teſtamento omnia,iuncta, l.maximum vitium,C.de lib.præte.& exhæ.

Minimè ſunt mutanda quæ interpretationem ſemper habuerunt certam,l.minimè, ff.de leg.

Manumiſſio, libertatis eſt datio, ff. de iu.& iu.l.manumiſſiones.

Minor 14.annis non poteſt eſſe iudex,l.quidam conſule-

ſulebant, ff.de re iud.

Mutus, ſurdus, abſens non poſſunt ſtipulari,l. 1.ff.de verb. obl.

Melior eſt conditio poſſidentis, C.de rei ven. l.fi.inſt. de interdit. §. commodè, & ff. de verb. ſig. l. ſi ſeruum.

Momentanea poſſeſſio dicitur,quæ parum poteſt durare penes poſſidentem,quia ſtatim poteſt agi contra ipſum iudicio poſſeſſorio, ff. de acq.poſſ.l.non videtur.

Multum facit oculorũ inſpectio l. ſatiſque in fi. ff. de in ius voc.& ff.de acq.poſſ.l. quod,§.ſi venditorem.

Mulier eſt auara.Nam facilius ſe obligat,quàm alicui donet.l.ſed ſi ego in fi.ff.ad ſeq.con.vel ibidem no. glo.quòd genus mulierum eſt auariſſimum in donando,C.de don.ante nupt.l.ſi à ſponſo,ff. de don. inter vir.& vxor.l.ſtipulata,in fi.

Mulier eſt ſagacior,l.2.§.fœminas,C.de his qui ve.ętã. impe. & ibi no. glo. quòd mala herba cito creſcit.

Mulieres ſunt loquaces,ff. de poſtu.l.1.§.ſexum.

Mulieres ſunt falſę, frigiles, & corruptibiles, ff.teſt. l.qui teſtamento, §.mulier, inſti.de teſtam.§. teſtis.

Mulier minus autem quàm maſculus, C. ad leg. Iul. maieſtat. l. fi.§.ad filias.

Mulieres non poſſunt accuſare, niſi res ad eas pertineat,l. ſequi.C.qui accu.poſſ.

Mulieres non poſſunt poſtulare, l. 1. §. ſextum, ff. de poſtul.

Mulier non poteſt eſſe procurator,ff.de proc.l.neque fęmina.

Mulieres non poſſunt pro alio interuenire, l. 1. ff.ad ſeq.con. Vel niſi in ſex caſibus poſitis, in l. 1.in gl. ff.eo.tit.

Mulieres ſunt remotæ ab omnibus officijs publicis,

vel

vel ciuilibus, ff.de reg. iur.lib.2.

Mulier non poteſt eſſe iudex, l.cum prætor, §.non autem, ff. de iud.

Mulier non poteſt eſſe teſtis in teſtamento, ff. de teſta.l.in teſtamento, §.mulier.

Mulier debet præſtare operas, & ad illud officium deputatur, ff.de oper.lib.l.ſicut.

Mulier in poteſtate ſua liberos non habet inſt.de adoptio.§.fœmina.

Mulier nullam diſcretionem habet, ff. de iud. l. cum prætor, §.non autem.

Malitijs hominum obuiandum eſt, ff. de rei ven. l. in fun. alie.§.pen.vide omnino ornatum ad iſtam regulam per Hyppo.ſingul.ſuo 127.

Morte extinguitur crimen, l. 1. C.ſi re, vel accu. mor. fu.

Minor 25. annis hæredes ſcripti non tenentur vindicare mortem teſtatoris, ſi teſtator ab aliquibus interfectus fuerit, l.min. C.de his qui vt indi. ſecus ſi maiores eſſent, 25. an. quia tenerentur vindicare mortem teſtatoris, vt in ea. l.minoribus, §.quòd ſi maiorum, & ſi vnus illorum qui interfecerunt teſtatorem fuerit accuſatus, & appellet, tunc maiores hæredes ſcripti tenentur defendere appellationem, ibi.

Maritus committit lenocinium duobus modis. Primo quando vxorem ſuam vendit, C. de cond. ob tur. cau.l.mercalem. Secundo modo, quando maritus vxorem condemnatam, de adulterio habet, vel ſciens eam adulteram retinet, ff.ad leg. Iul.l.2.§.1. & l.mariti, C. eod. tit.l.2.

Maior 14. an. poteſt facere teſtamentum, ff. de teſt. l. qua ætate, & inſti.qui cau.ma.non licet, §.cum ergo certus modus conſtitutus.

Mulier grauida excuſatur ſi non venit ad iudicium, licet non ſit valetudine impedita,l.2.§. ſi non propter,ff.ſi quis cau.

Meretrix non eſt infamis no.gl.ff. ſi quis à parentib. fuerit ma.l.Banconius,quod intellige in infamia facti eſſe verum ſecus in infamia iuris,vt ibi nota.

Mutus ſurdus, furioſus, impubes, non poteſt eſſe iudex,ff.de iudi.l.cum prętor,§.non autem.

Mulieres non debent conueniri ob culpam maritorum,l.2.C.ne vxor pro ma.

Melius eſt nocentem dimittere, quàm innocentem puniri,ff.depo.l.abſentem.

Melius ęſt pauca cautè agere, quàm multis intereſſe periculosè in auth.de tabellio,circa mediũ,col.4.

Monachi licet dicantur,oues,tamen quandoq; dicantur lupis rapaces,no.gl.in epiſtola inter claras,& illa parte reddentes, verſ. omnes vero ſacerdotes, ſuper ver.archimandritæ,C.de ſum.tri. & fi. cat.

Melius eſt pignori incumbere, quam in perſonã agere,inſt.de fur §.furti autem.

Melius eſt intacta iura ſeruare quam poſt cauſam vulneratam remedium quærere, C.in qui. cau.integ.reſtit.l.fi.& C. quando vnicuique licet ſic in l. 1.gl.in c.ſuſcepimus,de homi. Maria, in c.ſententiam,q.24.in fi.ne cle.vel mon.

Melius eſt deliquere in faciendo quam in omittendo,l.Iul.§.1.ff.de act.emp. & l. ſi ſterilis,§.cum per venditorem,e.tit.

Mulier damnauit,& ſaluauit,in aut.vt lice.ma.& aui. gl.fin.

Malum eſt peccare,diabolicum perſeuerare, not.glo. C.quomodo & quando iudex ſen.fer.de.l.contentaneum.

Medium tenuere beati in auth. de conſul. in princ. col.4.

col.4.ff.de offic.proconſul.l.ſolenti.§.fi.& inſti.de re.di.§.cum ex aliena,& inſti.ex qui.cau.ma.non licet,§.pe.gl.in l.1.verſi.Labeo,ff.de aqua plu ar.
Malum exemplum debet reprobari,l.obſeruandum, §.de iuſti.& ff.ad ſe.con.Macedo.l.1.
Multa impediunt contrahenda, quæ non impediunt iam contracta,ff.de his qui ſunt ſui,vel alie. iu.l.4. § patre furioſo,ad de tex.in l.1.ff.de ferijs. Contra de l.non dubium,C.de leg.& ciuides 10.diſt.
Mala herba cito creſcit,no.gloſſ.C.de his qui ve.æta. imp.l.2.
Manifeſta probatione non indigent, l. ſi vero, §.l.ff. qui ſatiſda.cog.& ff.de act.emp.l.excepto,in fi.primi reſponſi.& ff.de do.præleg.in fi.& C.de accuſ. l.ea quidem.
Mulier non poteſt eſſe teſtis in teſtamento, ff. qui teſta.fa.poſ.l.qui teſtamentum.
Materia dicitur,quæ eſt notæ authoritatis, & honeſtè viuit in domo ſua ff.de lib.exhi.l.3.§.fi.& ff.de his qui ſunt ſui,aut & c.l.nam an ciuium.
Minor 15.an.non poteſt teſtari,l. qua ætate, ff.de his qui teſta.face.poſ.
Melior conditio domini per ſeruos fieri poteſt, non deterior,ff.de re. iur.l.melior.
Melius eſt habere actionem,quam rem, ff.de re. iu.l. minus eſt.
Matrimonium eſt viri,& mulieris coniunctio indiuiduā vitæ cõſuetudinem retinens,inſt.de pa.po.§.1.
Mulier quæ mortem filij vult perſequis, prius debet probare ſe matrē.l.non ignorat,C.qui accu.nõ poſ.
Maior caſtitas requiritur in mulier,quàm in viro, C. ad ſen. Orfi. l. ſi qua illuſtris,in authen. quomodo oportet epiſcop.& cle.& c.§.oportet, col.1.
Mors omnia ſoluit in auth.de nup. § deinceps,col.4.

Miles non poteſt aliquem accuſare,niſi ſuam,vel ſuorum iniuriam proſequatur, l. non prohibetur, C. qui accu.non poſ.

Miles nõ poteſt eſſe procurator,l.militẽ, C.de procu.

Miles magis ſcire debet arma, quàm leges, l. ſancimus,§.ex omnibus,C.de iur.delib.

Melius poteſt quis videre alienum errorem, quam ſuum, vt patet in ludo de ſcachis, nam melius videt qui ibi aſſiſtit,quàm luſor,no.gl.l.error,in fin. gl.C.de iur.& fac.ign.

Mandatum contra bonos mores non eſt obligatorium,inſtit.mand.§.illud quoque.

Mandatum reintegra ſola reuocatione finiri poteſt, inſti.man.§.recte.

Mandatum debet eſſe grauitum,inſt.eod.§.fin.& l.1. §.mandatum,ff.eod.

Milites non poſſunt eſſe aduocati inſti. de except. §. pe. quia debent intendere, vel vacare circa arma, C.de iu.delibe.ſan.circa prin.

Mulier tranſiens ad ſecunda vota tria optima negligit,Deũ,defuncti memoriam, & filioru m charitatem,in auth.de nup.§.nos autem iuramus, col.4.

Minus tribuit,qui nihil tribuit,no.inſti.quod cum eo qui,§.cum duas,ff.de tribu.l.illud,§. ſi cuius dolo, & ar.de verb.ſig.l.minus,& l.verbum amplius.

Minus peccat,qui illicitè docet,quàm qui addiſcit, l. 2.C.de hære.

Mandatum ſuſcipere liberum eſt, ſuſceptum autem conſumandum eſt,inſti.manda.§.pe.

Milites dicuntur defenſores noſtri domini,l.ab hoſtibus C.de poſtli.reuer.& redem.ab hoſti.

Miles autem appellatur à militia, id eſt,duritia,quam pro nobis ſubſtinet,l.1.ff.de teſta.mi.§.vlt.

Mala electio in culpa,l.item videndum,ff.de pe.hære.&

re.& ff.de neg.geſt.l.nam & ſeruus,§.fi.

Metus eſt inconſtantis,vel futuri periculi cauſa,mentis trepidatio,l.1.§.metus,ff.quòd met.cau.

Multa priuilegia dantur aduocatis, l.ſancimus, C.de aduoca.diuer.iudi.

Morte nihil certius eſt, nil vero incertius eſt eius hora,l.1.ff.de condi.& demon.

Modus ita exceditus in eo quod eſt amplius,ſicut in eo.quod eſt minus,c.cuſtos,de off.cuſtodis,l.1.diſt. qui in aliquo 45.di.diſciplina,41.diſ.quiſquis, & ff. de pe.reſpiciendum,C.de cu.& ex.re.ſi quis in fin. & de vita,& honeſt. cleri. c. clericus, & ſic media via tenenda eſt, vnde verſus. Cum mediā ſemper gaudebam ludere forma. Maior enim medijs gratia re.ineſt,& illud,inter vtrunque vola,medio tutiſſimus ibis,& medium tendere beati.

Melius eſt pauca idonee effundere, quam multis inutilibus corda hominum prægrauare, l.tanta, C.de vete.iur.enu.

Melior conditio noſtra per ſeruos fieri poteſt, deterior fieri non poteſt,l.ſeruus, C.de pac. l.melior,ff. de re.iur.

Maturius mihi ſcribas rogo,tex.l.miles, §.quidam ff. de adult.

Manus ſtrictio ſignificat vnionem, & ſignum pacis, cap.fundamenta,vbi gl.de elec.lib.6.

Mora ſua cuilibet eſt nociua regula iur. mora.lib.6.

Mutare conſilium quis non poteſt in alterius detrimentum,eo.tit.& lib.

Melius eſt non ſoluere, quàm ſolutum repetere, l.3. ff.de compenſatio.

Mulier incontinens eſt dedecus totius agnationis, tex.eſt in l.1.C.de ſena.Clau.tol.

Mulier dum meretrix non eſt,inhoneſtū facit, ſi quid inhone-

inhoneſti faciat,ſed quando meretrix eſt honeſtum facit quia ea quæ meretricis ſunt facit,l.3.ſed quod meretrici, ff.de condi. ob. tur cauſ..

Mulier in quinquageſimo anno perdit fœcunditatem, l.ſi ſterilis, §.1 ff ea ac.empt. Contra de l.ſi maior, C.de l.hęre.vide Soci.conſi.126.in prin.col.3.lib.3.

Mater multum amat filium, l.1.ff.de Car.edic.

Mixtum ſub ſimplici continetur, l.2.in prin.ff.de ver. obl.Contra de l.ſi ita quis,ff.de lib.& poſthu.

Mandatum habens ad petendum pecuniam videtur habere mandatum ad ſolutionem recipiendam,l. quod ſeruus,& l.ſi ſeruus,ff.de ſolut.Iaſ.poſt Alex. in l.filius,in 2.col.C.de pactis.

Magiſter nobilior fit per ſcholarem,pater per filium, §.præſes per ſubiectos in aut. conſt. quæ de dig. §. generaliter, vbi gloſ. in verb. nobiliores, & honor eſt magiſtro habere optimus ſcholares , in gl.prohe. ff.§.accipite.

Meretrix dicitur illa quę duos tantum admiſit cauſa quęſtus, l.palam.ff.de rit.nup.do. Ab.in c.cum decorem,cir.fi.de vi. & ho.cl.

Meretrix mater, filiam meretricem exhæredare non poteſt,l.in arenam,vbi Bar.C.de inof.teſt.

Mutari dicitur teſtamentum, vbicunque aliquid additur,tex.in l.idem eſt, ff.de teſta. milit. arg.contra de l.hæredes,ff.de teſtamen.

Multitudo onerosa nil habet honeſti , c. cum ſit de ęta. & quali. in auth.de reſe §. 1. col.2.contra de c. extra conſcientiam, 64. di. & cap. prudentiam , de of dele.& l.fi.C.de fideicom.vbi no.per ampliores homines perfecta veritas reuelatur.

Melius eſt partem habere quàm toto priuari, inſt. ad leg. Falc. §.ex diuerſo.

Mens retenta nihil operatur,l.ſi repetendi,C.de condi.

di.ob.l.ſi maiores, C. de tranſac.

Merum dicitur ab omni alia reſeparatum, l.qui res,§. in Romæ, & ibi gl ff.de ſol. l. ſic, vbi Moder. poſt Ang.de leg.1.glo.in §.1.in ver.à mero, de diui. ſtip. inſt.per Iaſ. in l. ſtipulationũ aliæ,in prin. per illum text. ff. de ver. ob. Adde Pau. de Caſt. in l. Imperium, ff.de iur. om.iud.

Matrimonium contrahens ſupponit ſe fortunæ,ſicut nauigans gl.1.in c.vos nouimus, 17.q.2.

Malos mores infirmitas animi non excuſat, l. 1. C. ſi aduerſ. delict.

Mitius agitur cum lege,quàm cum eius miniſtro, l.& ſi poſt tres,ff.ſi quis cau.& l.Celſus,ff.de arbi. Contra de l.ſi fęmina, ff. de arb. & l. ſi tamen, §. pe.de compenſ.de l. ſi libertus ff. de iurepa. vbi alienatio facta in fraudem hominis tenet. Pro reſolutione vide d.Car.in cle.conſtitutionem, §.inſuper,in 1.q. de elec. per Iaſ. in §. item ſi quis in fraudem, in 2. col.de act.inſt.& Decius format etiam contrarium in l.imaginaria,ff.de reg.iur.

Mala ſimpliciter ſunt magis deteſtanda, quam mala ſecundum quid,ff.de contrah.empt.l.quod ſæpe,§. veneni mali.

Mandatum intelligitur ,ſecundum , quod dominus conſueuit mandare l.Titianus,ff.quod cum eo.Bal. in rub. de proc.in 3.col.

Monachus antiquitus habebat proprium,glo.per tex. ibi in l.ſi quis presbyter,C.de epiſ.& cler.

Mille hominum ſpecies,& rerum diſcolor vſu, Velle ſuum cuique eſt, nec voto viuitur vno, Perſius, &. gloſſ.in l.Barbarius,ff.de offi.præto.gl.ſi.

Mores boni potius,& prius attendi debent, quam diuitiæ,& dignitates,quæ non ſunt ita ſufficientes, vt in l.ſcire §.cum reliquis,ff.de tut.& cur.dat.ab his

Mores

Mores poſterioris derogant prioribus,Bal.in l.ſi filia, ff.de inof.teſta.
Mors eſt caſus fortuitus,l.licet, C.de pac.l.interdum, ff.de iud.l.2.§.ſi eo tempore,ff.de admi.re. ad ciui. pert.
Magis expreſſe credendum eſt teſtibus deponētibus, & affirmantibus,quam illis,qui non expreſſe affirmant, iuxta notata in l.teſtium,C.de teſti. cū ſimi.
Magis credendum eſt teſti. deponenti de viſu, quam deponenti de auditu r ar. eorum quæ not. in l. teſtium ,C. de teſti.& in.c.cum cauſam,el primo,extra,de teſti.cum ſimil.
Melius eſt eſſe popularem vnius nobilis ciuitatis,quā nobilem eſſe mediocris ciuitatis ita Bar. in l. 1. C. de Alex.prima,li. 11.per illum tex. & illud dictum Bar.in d.l.1.extollit Lu.Rō.in rep.l.ſi verò,§. de viro,in 14.ſal.ff.ſol.ma.
Multa promittuntur cauſa neceſſitatis, quæ alias non promitterentur,c.ſi quis propter,de fur.cum multis ſimi.vt per Iaſ.in l.1.in 20.col.ff.de offi. eius cui man.eſt iuriſ.
Mulierum genus auariſſimum eſt in donando, l. ſi à ſponſo,C.de dona.ante nup.& ff.de dona.inter vi. & vxo.l.ſi ſtipulata,in fi.
Mendacium nemini nocens,non eſt punibile, ita Bal. in l.fi.per illum tex.ff.quòd cum fal.tut.quia,vt inquit Sal.in auth.contra qui propriā, col. 3. in prin. C. de non nu. pe. mendacium,quod alteri non nocet,cenſetur negatorium.
Magiſter debet eſſe humilis, & benignus auditoribus, & humiliter docere non cum auſteritate, & potentia,vt 46.diſt. habet hic, l. obſeruādum,ff.de offi.præſi.& l.illicitas,§.ne.potentiores,cum no.eo. ti.& nimia ſeuitia præceptoris culpæ comparatur,

ff.ad

ff. ad leg. Aquil. l. præceptoris.

Magis qui eſt laudandus in eo quod acquirit ex ſuâ virtute,& induſtria, quam in eo quòd naturaliter, & ex ſucceſſione ſibi peruenit, in quo non oportet nos laudari neque vituperari, gl. no. eſt in l. expræſſiſſet, ff. de cap.

Malus per pœnitentiam emendatus, vlterius malus non dicitur, l. quòd ita, ff. de ædil. edic. & c. teſtimonio, de teſt. & no. per Io. An. in c. ſemel malus, de reg. iur. lib. 6. quaſi dicatur nouus homo renouatus, 50. diſt. c. ferrum.

Miſericordia eſt rigori anteponenda, vt extra de ſortile. c. 2. C. de iud. l. placuit, & præceptum miſericordia omnibus eſt commune, vt 86. diſtin. non ſatis. Et ſententia quæ miſericordiam vetat fugienda eſt, vt 50. diſt. ponderet, in fi.

Monachus qui non habet curam animarum, non poteſt dare pœnitentiam alicui parochiano, etiam cum licentia proprij ſacerdotis, hoc enim pendet ex cura animarum. Et ideo nulli Sacerdoti hoc licet ſine licentia proprij Epiſcopi, ita Arch. in c. 1. prope prin. 16. q. 1.

Mulieres bonæ, philoſophis hodiernis poſſunt comparari, qui rari ſunt vt l. ſed & reprobari, ff. de excuſ. tuto.

Magnificus dicitur Rex, & magnificentia Epitheton eſt regi conuenientes tex. eſt & ibi Abb. in c. nouit, de of. le. & Ioan. And. in c. grandi, de ſup. neg. prælat. id 6. Venetijs autem omnes dicuntur magnifici, quaſi omnes ſint magna facientes.

Magis dignum, trahit ad ſe minus dignum, c. quod in dubijs, de conſe. eccl. vel alta.

Merces fœlicitatis non acquiritur, niſi per laborem virtutis, c. ieiunium, circa prin. de conſe. diſt. 5.

Nobis

N

NObis inuitis res noſtras alius detinere non debet, ff. ſol. matr. l. ſi filiusfa. §. maritum, in fi.

Nemo videtur dominus membrorum ſuorum, l. liber homo ff. ad leg. Aquil.

Nobilior præſumptio in iure eſt accipienda, l. merito, ff. pro ſoc. l. Quintus, ff. de do. inter vi. & vxo. ff. de re iu. l. ſemper in dubijs. Contra, ff. de le. 2. l. vnũ ex familia, §. fi.

Nemo poteſt eſſe iudex in ſua cauſa, l. qui iuriſdictioni, ff. de iu. om. iu. & C. ne quis in ſua cauſa indicet, per totum.

Nemo poteſt eſſe teſtis in ſua cauſa, l. nullus, ff. de teſtim. & C. eo. l. omnibus.

Nuptias non cõcubitus, ſed cõſenſus facit, ff. de cond. & demon. l. cui fuerit, & ff. de re. iur. l. nuptias.

Nemo de domo ſua inuitus extrahi debet, ff. de reg. iur. l. nemo, cõcor. ff. de in ius vocan. l. plerique, intellige in ciuilibus, ſecus in criminalibus, & hic tenet gloſſ. per text. in authent. vt nulli iud. §. quoniã. Nã domus tutiſſimum cuique refugium, atq; tabernaculũ eſt, & receptaculũ, ff. de ius voc. l. plerique.

Nemo rem ſuam emere poteſt, ſiue ſciat eſſe ſuam, ſiue ignoret, l. ſuæ rei, ff. de contrah. empt. ſed ſi ignorans emit poterit repetere quo ſoluit, quia nulla fuit obligatio.

Neceſſitas non habet legem, l. vnica, ff. de offi. conſu. & ff. de excu. tu. l. non ſolum, §. fi. ff. de offi. procõſ. l. aliquando, cum multis alijs, c. ſicut non alij, de conſe. diſt. 1.

Neceſſitas officij aliquid excuſat, l. quartum, ff. de in ius voc. ff. de his quibus vt indi. l. tutorem.

Nemo inuitus agere, vel accuſare cogitur, C. vt nemo inuitus, & c. in rubro, & nigro.

Nemo

Nemo ex alterius contractu obligatur, l. pen. in fin. C. ne vxor pro ma. vel econtra.

Nemo ex alieno conſilio obligatur, ff. de pœ. l. 1. §. ſi verò ſuaſeris, & ff. man. l. ſi & enim, l. fin. & inſt. eo §. tua gratia interuenit.

Non nocet cogitatio, niſi ſequatur effectus l. 1. in fi. ff. quod quiſque iur. & ff. de pę. l. cogitationis pœnam. Contra, C. de fur. l. ſi quis, & C. de epi. & cle. l. ſi quis non dicam.

Non debet nocere alij quod inter alios actum eſt, l. nam poſteą, in fi. ff. de iureiur.

Nec maſculus, nec fœmina per ſe ſufficiens eſt ad propagationem liberorum faciendam, in authen. de trien. & ſemiſ. §. & hæc omnia, in fi. colla. 3.

Nemo in neceſſitatibus liberalis extitit, ff. de adi. le. l. rem legatam, in fi.

Non valet reſpóſio quæ lege non probatur, not. gloſ. in auth de trien. & ſemiſ. §. conſideramus, colla. 3. ſuper verbo erubeſcimus.

Non poteſt videri deſijſſe habere qui nunquam habuit, l. non poteſt, ff. de reg. iur.

Non debet ei ſuccurri qui neceſſitatem ſibi imponit, l. ſi fideiuſſor. §. pe. ff. qui ſatiſ. cog. & ff. ſi quis cau. l. 2. §. ſi quis tamen, & ff. qui ſatiſ. cog. l. de die, §. fin. & C. de act. & ob. l. ſicut.

Negligentia vnius alteri non debet nocere, ff. de euic. l. rem hæreditariam, in fi. ff. de tranſac. l. 3. ff. an Sillei. l. fi.

Non debet via aperiri maleficijs, ff. de Carb. edi. §. l. ſed & ſi quis, ff. de l. cau. l. ordinata, ff. de litig. l. 1. §. ſi in er.

Nemo ius ſibi dicere debet, C. ne quis in ſua cauſa ius ſibi di. in rubro, & nigro, ff. de iu. l. Iulianus, ff. de iuriſ. om. iu. l. qui iuri, & l. ſi quis in tantã, C. vnde vi,

de vi,cõtra,ff.quod met.cau.in fi.& ff.de arb.l.pen.

Non debet diſcooperiri vnum altare, vt alterum co operiatur c. cum cauſam, de præbe. in antiquis, l. aſſiduis, C.qui pot.in pig.hab.

Nemo alieno odio debet pręgrauari, C.de inof.teſta. l.ſi quis,§.1. & C. de pœ. l. ſancimus, & eſt regula iu.in 6.& de ſi.c.nobis.

Non licet variare, l. ſi cui, ff. de ſerui. & ff. de aqua quoti.& æſti l.fin.

Non eſt nouum, vt lex quibuſdam ſpiritualiter numeratis generale verbum ſubijciat, l. ſi ſeruus ſeruum,ff.ad le.Aquil.§.inquit, in fi. & C. de ſacroſa. ec.l.generaliter.

Non videtur perijſſe, qui per exceptionem remouetur à petitione,ff.de reg.iur.l.non videtur.

Nihil eſt quod lumine clarius refulgat quàm recta fides in principe, C. de ſum. tri. & fi. ca. epiſ. inter claras,in princ.

Nihil eſt tam ſtudioſum in omnibus rebus, quàm legum authoritas,C.de ver.iur. enucl.in prin.

Nomina debent eſſe conſonantia rebus,inſti. de dona.§. eſt & aliud.

Non ſufficit abſtinere à malo, niſi fiat quod bonum eſt,in auth.de no.for.fide.circa medium, col. 1. & idem no.gl.ff.de iuſt.& iur.l.iuſtitia,§.iuris præcepta,ſuper ver. tribuere, & inſt. eo. §. ſuper verbo ſuum,& in cle. cupientes,§.1.de pœn. & 32. q.5.c. de forma.

Nemini facit iniuriam qui ſuo iure vtitur, ff. de reg. iur.l.nullus.

Non ſolent quæ ſuperabundant vitiare ſcripturam, ff.de reg.iu.l.non ſolent,& l.vſuras,ff.de vſu.Contra,ff.de reg.iur.l.actus,& inſtit.qui da.tut.poſ.

Non poteſt videri improbus qui ignorat quantum ſol-

ſoluere debeat, ff.de regu. iur. l. non poteſt videri Concor. l. ſi reſiduum, C.diſtract.pig. & l.ſi teſt. ff. de cond.& demon.

Non eſt indulgendum malitijs hominum, ff. de rei vendi.l.in fundo alieno, §. pen.

Nemo præſumitur iactare ſuum, ff.de prob.l.cum de indebito, §.1.

Non licet accuſato de pari, vel minori crimine re accuſare, C. qui acc. non poſ. l. neganda pendente cum prima actione niſi ſuam, vel ſuorum iniuriam proſequatur.

Non vult eſſe hæres, qui hæreditatem ad alium transferre voluit, ff.de reg. iur.l.non vult.

Non debet actori licere quod pro eo non permittitur, ff.de reg. iur.l.non debet.

Nemo plus iuris ad alium transferre poteſt, quàm habet, ff. de reg. iur.l.nemo plus.

Nemo videtur conſentire qui errat, ff.de re.iur.l.non poteſt.

Nemo alieno nomine agere poteſt, ff.de re.iu.l.nemo.

Nemo poteſt dolo carere vbi imperio magiſtratus non obtemperat, ff.de reg.iur.l.nemo poteſt.

Nihil dolo facit, qui ſuum recipit, ff.de re. iur.l. nihil.

Nemo ex ſuo delicto meliorem ſuam conditionem facere poteſt, ff.eo.l.nemo.

Negans non tenetur probare, l.1.ff. proba.

Non omne quod licet honeſtum eſt, ff.de re. iu.l.non omne.

Non debet alteri per alterum iniqua cōditio afferri, ff.eo.l.non debet, C.de tranſactio.l.tranſactio.

Nolenti agere non currit præſcriptio, C.de inoffi.teſtamen.l.contra maiores.

Nemo inuitus cogitur ſuſcipere procuratorium, l.inuitus, C.de procura.

Non euadit quis pœnam delicti ſi mandato alterius fecerit, C. de accu. l. non ideo.

Nemo poteſt habere duas vxores, l. eum qui, C. ad l. Iul. de adult.

Non eſt licitum fideiuſſori emere rem debitoris pro quo fideiuſſit, l. fideiuſſor, C. de diſtract. pig.

Nihil actum credimus dum aliquid eſt ſuper agendum, l. cum Syllanianum, in fi. C. de his qui. vt indi. vide Io. de Pla. per illum tex. in l. cum procurator, C. de metal. & metal. lib. 11.

Nemo compellitur ire ad iudicium die feriato, ff. ſi quis in ius vo. non ierit, l. 2. in fin. & C. de ferijs, l. omnes.

Nemo debet interrogari de conſcientia aliena, C. de acc. l. fin.

Non probat hoc eſſe quod ad hoc contingit abeſſe, C. de proba. l. neque natales.

Nulli credi debet ſe habere mandatum principis, niſi oſtenderit literas principium, l. vnica, C. de menda. princ.

Nemo debet mutare conſilium in alterius iniuriam, ff. de re. iu. l. nemo, C. de neg. l. fi.

Non videtur rem amittere cuius propria non fuit, ff. de re. iu. l. non videtur, ff. ſi qui mo. vſu. amit. l. 1. §. ſed ſi ita demum.

Nemini debet abſtrahi ius ſuum inſt. de his qui ſunt ſui, &c. §. fi.

Negligentia, cum negligentia compenſatur, ff. de cō pen. l. ſi ambo, in prin. & c. pœna pœnæ, ff. de regu. iu. l. compar. §. fi.

Nemo ex ſuo dolo debet lucrari, l. non debet, in fin. ff. de dolo malo.

Nemo defenſor in aliena re ſiue ſatiſdatione, inſtitu. ti, de ſatiſda. §. ſi verò in perſonam.

Nemo

Nemo debet eſſe negligens in ſuo officio, ff. de exc. tu.l.ſi duas,§.nemine,& ff.de admi. tu.l.cum plures nimium, & ff. de offi. præſt. l. diuus Marcus, in fi.

Negligentia omnia lædit in auth.de quæſto.§. ſed & pigritiæ,col.6.& C.de colla.l.pen.

Non debent melioris conditionis eſſe male agentes quam bene,ff de noxa.ac l.non ſolum, pro hoc gl. circa prin.gl.l.1.C.credi.euict.non te.

Nefas videtur eſſe nulla præfatione iudici rem exponere.ff.de orig.iuris,l.1.

Nefandum eſt aduocatos ſine aliqua præfationem loqui.l.prædicta,ff.eo.

Non videtur res reddita,quę deterior facta redditur, l.3.§.1.ff.commo.

Non eſt ſtandum omnino præſumptioni.no. gl.in l. res hæreditarias,ff.de cri. expi. hær. & C. res inter alios acta.l.1.

Noua placent.no.in prohemio, ff.§. in ſecundo autē anno ſuper verbo quia noua.

Nihil eſt quod nequeat actioni ſubijci,quàm vera religio C.de ſum.tri.& fi.ca.epiſtola inter claras, circa prin.

Nihil debet eſſe ſuperfluum in legibus ar.in l.ſi quādo,ff.de le.2.adde tu.tex.ſingularem in l.1.ff. quod ma.cau.

Nemo debet eſſe nimis credulus.l.fi.in prin.C. de ac cu.l.1.§.1.de eo per quem factum fuit quo minus, l 4.§.ſi accepi,ff.de in rem ver.vide quæ dixi ſupra in alia quis.fo.2.

Nolite inebriari vino.l.omne delictum per vinum,ff. de re mi.

Nolite iudicare & non iudicabimini,& illud,qua mēſura menſi fueritis remetietur vobis,no.glo.l.rem

non nouam,§.eod. C. de iud. ſuper verbo iudicabuntur.

Nihil tam naturale, quàm vnumquodque diſſolui eo genere quo ligatum eſt,ff. de regu.iu.l. nihil, & ff. quando lib.ab emptio.diſce.l. 1.

Nota reddēda ſingula ſingulis.inſt.de duo.reis,§.pe.

Non imputatur ei aliquid, ſi non facit,quòd ſi facere vellet non poſſet,no.gl.in l.cum quidam,§.ſi pupillo,ff.de vſu.& l.pecuniæ,in fi.eo. tit.& ff.de arbi.in fi.C.de anna.exce.l.1.in fin.ff.ad l.Iul. de adul.l.ſi maritus,in prin.

Nomina & verba tranſpoſita idem ſignificant,l.prę poſteri,C.de teſta.& l.cum poteſt,§. fidei tuæ committo.ff.de le.2.

Nil refert quid ex equipollentibus fiat, C. de inſt. & ſubſti.l. ſi modo,& C.de don.quæ ſub modo. l.fin. Contra de l.cum pater,§.hæreditatem, ff.de leg.2. vide limitationem per Corſe.in reper.in verſi.formæ ad vnguen.

Non minor eſt virtus quàm quærere parta tueri.No. gl.C.de no.co.confir.ſuper verbo poſita.

Non faciunt moles ad fera bella manus.No.gl.de exce.l.3.in fi.gl.& gl.in ver.poſita. C.de no.co.cōfir.

Nihil magis bonæ fidei congruit, quàm id præſtari, quod inter contrahentes actum eſt, ff.de act.emp. l.emptio.

Noxa caput ſequitur,inſt.de noxal.§. omnes autem.

Nullus videtur dolo facere qui ſuo iure vtitur,l.quod & lex,§.1. ff.de lib.ho.exh.l. fluminum, §. 1. ff.de dam.infec.

Non videtur vim facere qui ſuo iure vtitur,l. non videtur,ff.de reg.iur.

Nihil doloſus doloſo tenetur,ff.de dolo,l.ſi diuus,ſecus tamen ſi tibi feci damnum in vna re,tu mihi in alia,

alia,quia ambo agimus,ff.de noxal.l.quædam,§.1. & arg.ff.de vi & vi ar.l.colonus, eſt tex. in l.tutor, §.liberi,ff.de ſupe.tut.

Nimia ſæuitia culpæ aſſignatur,l.præceptorum,ad l. Aquil.

Nuda traditio nunquam transfert dominium, ff. de acq.rer.do.l.nunquam,hoc verum, niſi iuſta cauſa præcedat.

Nemo viuit vt lupus vento.l.fi.de ali.pu.l.præſes,& l. fi.in fi.pro hoc gl.l.ſed ſi lege,§.quod autem, ff.de pet.hære. ſuper verbo errogaſſet.

Nemo ſine actione expetitur,l.quoties,§.item ſi temporali, ff. de admin. tut. vide Iaſ.inſt. de actio.in prin.col.16.

Natura cohæret ſolo ſuperficies, l. obligationum fere,§.placet,ff.de act. & oblig. Contra de l. poſthumus,ff.de inoffi.teſtam.

Nemo poteſt duobus dominis ſeruire, vt in tit. de eo qui arma belli depoſuit, c. 1. & de feudo fœm. c. 1. col.10.vbi dicitur qui factus eſt miles Dei, deſinit, eſſe miles ſeculi.Item ſcriptum eſt,nemo Deo militans implicat ſe negotijs alienis 21.q.3.c.Apoſtolorum,& c.placuit,& C.de epiſc.& cler.l.naturaliter, contra hoc facit tex.in l.duorum,ff.de oper.lib.vbi duobus eodem tempore poteſt quis ſeruire,pro ſolu.vide do.Abb.in c.ex literis,in 6.col.de prob.

Nā ſequitur leuitur filia matri iter.Et ſequitur leuius patris iter filius iſtud no.in l.& ſi nolit, §.qui mác. ff.de ædi.edic.& gl. eſt finalis decreti, q̄ hoc dicit.

Negotia grauia debet quis per ſe tractare, non per procuratorem,C.de procu.l.vlt.arg.c.ſi pro debilitate,de offi.de leg.

Non eſſe,& nō poſſe fieri paria ſunt,l.multa, in prin. ff.de cond.& dem.l.naturalē,in prin.ff.de acq. rer.

non nouam,§.eod. C. de iud. ſuper verbo iudicabuntur.

Nihil tam naturale, quàm vnumquodque diſſolui eo genere quo ligatum eſt, ff. de regu.iu.l. nihil, & ff. quando lib.ab emptio.diſce.l. 1.

Nota reddẽda ſingula ſingulis.inſt.de duo.reis,§.pe.

Non imputatur ei aliquid, ſi non facit, quòd ſi facere vellet non poſſet, no.gl.in l.cum quidam,§.ſi pupillo, ff.de vſu.& l.pecuniæ,in fi.eo. tit.& ff.de arbi.in fi.C.de anna.exce.l.1.in fin.ff.ad l.Iul. de adul.l.ſi maritus,in prin.

Nomina & verba tranſpoſita idem ſignificant,l.pręposteri,C.de teſta.& l.cum poteſt,§. fidei tuæ committo.ff.de le.2.

Nil refert quid ex equipollentibus fiat, C. de inſt. & ſubſti.l. ſi modo,& C.de don.quæ ſub modo. l.fin. Contra de l.cum pater,§.hæreditatem, ff.de leg.2. vide limitationem per Corſe.in reper.in verſi.formæ ad vnguen.

Non minor eſt virtus quàm quærere parta tueri.No. gl.C.de no.co.confir.ſuper verbo poſita.

Non faciunt moles ad fera bella manus.No.gl.de exce.l.3.in fi.gl.& gl.in ver.poſita. C.de no.co.cõfir.

Nihil magis bonæ fidei congruit, quàm id præſtari, quod inter contrahentes actum eſt, ff.de act.emp. l.emptio.

Noxa caput ſequitur,inſt.de noxal.§. omnes autem.

Nullus videtur dolo facere qui ſuo iure vtitur,l.quod & lex,§.1. ff. de lib.ho.exh.l. fluminum, §. 1. ff.de dam.infec.

Non videtur vim facere qui ſuo iure vtitur,l. non videtur,ff.de reg.iur.

Nihil doloſus doloſo tenetur,ff.de dolo,l.ſi diuus,ſecus tamen ſi tibi feci damnum in vna re,tũ mihi in

alia,

alia,quia ambo agimus,ff.de noxal.l.quædam,§.1. & arg.ff.de vi & vi ar.l.colonus, eſt tex. in l.tutor, §.liberi,ff.de ſupe.tut.

Nimia ſæuitia culpæ aſſignatur,l.præceptorum,ad l. Aquil.

Nuda traditio nunquam transfert dominium, ff. de acq.rer.do.l.nunquam,hoc verum, niſi iuſta cauſa præcedat.

Nemo viuit vt lupus vento.l.fi.de ali.pu.l.præſes,& l. fi.in fi.pro hoc gl.l.ſed ſi lege,§.quod autem, ff.de pet.hære. ſuper verbo errogaſſet.

Nemo ſine actione expetitur,l.quoties,§.item ſi temporali, ff.de admin. tut. vide Iaſ.inſt. de actio.in prin.col.16.

Natura cohæret ſolo ſuperficies, l. obligationum fere,§.placet,ff.de act. & oblig. Contra de l. poſthumus,ff.de inoffi.teſtam.

Nemo poteſt duobus dominis ſeruire, vt in tit. de eo qui arma belli depoſuit, c.1.& de feudo fœm. c.1. col.10.vbi dicitur qui factus eſt miles Dei, deſinit, eſſe miles ſeculi.Item ſcriptum eſt,nemo Deo militans implicat ſe negotijs alienis 21.q.3.c.Apoſtolorum,& c.placuit,& C.de epiſc.& cler.l.naturaliter, contra hoc facit tex.in l.duorum,ff.de oper.lib.vbi duobus eodem tempore poteſt quis ſeruire,pro ſolu.vide do.Abb.in c.ex literis,in 6.col.de prob.

Nā ſequitur leuitur filia matri iter.Et ſequitur leuius patris iter filius iſtud no.in l.& ſi nolit, §.qui mác. ff.de ædi.edic.& gl. eſt finalis decreti, q̄ hoc dicit.

Negotia grauia debet quis per ſe tractare, non per procuratorem,C.de procu.l.vlt.arg.c.ſi pro debilitate,de offi.de leg.

Non eſſe,& nō poſſe fieri paria ſunt,l.multa, in prin. ff.de cond.& dem.l.naturalē,in prin.ff.de acq. rer.

do.l.Gallus,§.videndum,ff.de lib. & poſthu. Alex. in l.ſi conſtante,§.ſi vxor.ff.ſol.mat.

Non videtur poſſe fieri, quod non poteſt fieri honeſte,l.nepos proculo,ff.de verb.ſig.

Nemo damnum facit niſi qui id fecit,quod facere ius non debet.ff.de reg.iu.eadem regula.

Nunquam actiones præſertim pęnales,eadem re concurrentes alia aliam conſumit,ff.eo.l.nunquam.

Nihil inter ipſo iure quis actionem non habeat an per exceptionem infirmetur, regula iur. nihil intereſt,ff.de dol.l.eleganter,§.ſeruus,paſ.

Non eſſe,& non apparere paria ſunt, l. in lege, ff. de contrah.emp.l.cum res,in prin.ff.de leg. 1.

Non alienat qui duntaxat omittit poſſeſſionem,ff.de reg.iu.

Non videri principem defuncto priuilegium conceſſiſſe quod ei quem viuere æſtimabat conceſſit, ff.de reg.iur.l.Neratius.

Non eſt ſingulis concedendum quod per magiſtratum publice poſſet, fieri, ne occaſio ſit maioris tumultus faciendi,l non eſt ſingulis,de reg.iur.

Nemo ideo obligatur quia recepturus eſt ab aliquod quod præſtiterit regula iur.nemo ideo, ff. l. ſupra, apud Labeonem,ff.de aqua plu. art. Contra, ff. de poc.l.& ancillarum,§. ſi quis cum ſermo. Item ad legem Fal.l. ſi fundum,§.fi.ex tut.

Non videntur data quæ eo tempore quo dantur accipientis non fiunt,l.nõ videntur,ff.de verb. oblig. l.vbi autem,§.fi.ff.de verb.obl.

Nemo diu gaudet qui iudice vincit iniquo,l. in hæredem,ff.de calu.in gl.

Nimis feſtiuas Marcelle,l.1.ff.de ex.rei iudi.

Nullum crimẽ patitur is qui non prohibet cum prohibere non poteſt,regula iur.nullum.crimen, ff.

Nulla intelligatur mora ibi fieri vbi nulla petitio eſt, regula iur.nulla,ff.& ff.de verb. obl. l. ſi pupillus. Contra de l.ſi pacto quo.C. de pact. & l. nuda, C. de contrah.§.commit.ſtip.

Non videtur quiſquam id capere quod ei neceſſe eſt alij reſtituere,regula iu.non videtur,ff. l. ſi pars, §. fi.ff.de inoffi.teſtam.l.tam ei,ff.de leg.

Nemo qui condēnare non poteſt,abſoluere poteſt regula.iu.nemo,ff.Contra de l.fi.ff.de iniuſt.ru.teſta.

Nullus pluribus defenſionem vti prohibitur regula iu.nullus,in 6.& C.de tranſact.l.interpoſitas.

Non præſtat impedimentum, quod de iure non ſortitur effectum regula non præſtat,in 6.& c.congregato,de elect.& ff. de verb. obl. ſi dari ſtipuler. & ff.de op.leg.l.2.& 3.

Nihil intereſt quod verbis dicatur vel ſigno indubitabili demonſtretur, l. quoties, §. ſi quis nomen,ff. de hære.inſt.hoc limitat vt niſi ſit data forma,Corſo. in reper. in ver.forma ad vnguem.

Nihil cōſenſui tā contrarium eſt,qui & bonæfidei iudicia ſubſtinet, quàm vis atque metus quē cōprobare contra bona mores eſt regula iur. nihil, ff.

Non capitur quis ius publicum ſequitur regula iu.nō capitur,ff.concord.tex. in l. non videtur, C. de in integ.reſt.& de mino.l.verum,§. item non reſti.

Non videtur conſentire qui errat.regula eſt in.ff.concor.tex.in l.ſi per errorem,ff.de iu. om. iud. & l.2. ff.de iu.in princ.ar.contra,ff. ad leg. Falc. l. 1.§. ſi legatarius.

Natura comparatum eſt vt homines ſint faciles ad diſſentiendus,l.item,§.principaliter, ff. de arbitris.

Non eſt in mora qui poteſt exceptione legitima ſe tueri regula.iur.non eſt in 6.& c.de quarta,de præſcript.

Non entis nullæ ſunt partes,l. eius,qui inſulam, in fi. ff.ſi cer. pe.
Non poſſe quis dicitur quod non poteſt fieri abſque diſpenſatione no.Domini.per gl.pe.ibi in c.gratia de reſcri. in 6. dicitur non poſſe fieri illud quod debet fieri per remedium extraordinarium,ita Innocen. & ibi Abb.in c.paſtoralis,vbi Abb.in fi. de ca.poſ.& proprie.de quo per Decium,in c.at ſi clerici,§.de adul.in 5.col. de iud. & alibi dicitur quòd abſque diſpenſatione fieri non poteſt,l.apud, l.Iulianũ,§.fi.de le.1.§.fęminæ,vbi Ang. inſt. de adop. de quo per Deciũ in c.1.in 2.col.de fi.inſtru. Dyn. regula ſemel Deo & ibi Moder.de reg.iur.in 6. vide no.in clem.ſæpe in 13.col. de verborum ſig. vide etiã quæ dicit do.meus Ludouicus Gomeſius in ſingularibus ſuis, l. de fideicom. lib. l. 4.
Negatiua æquipollet affirmatiuæ,l. ſi quis codicillos, & in gl.C.de codicil.
Nunquam ex poſt facto creſcit præteriti delicti æſtimatio,l.omnis,§.nunquam,ff.de reg.iur.
Non videtur perfecte cuiuſque id eſſe quod ex cauſa afferri poteſt,l.omnes,§.non videtur,ff.de reg. iur.
Non eſt ſine culpa qui rei quæ ad ſe non pertinet ſe immiſcet,c.non eſt,de reg.iur.lib.6.
Non ſunt facienda mala vt inde veniãt bona,no.glo. in l.qui ſub prætextu,C.de ſac.ſan.eccle.& in c.magna,no.cle.vel mo.contra de. c.dixit Sarta.32.q.4.
Nomina verbalia important factum,l. conſilio, in fi. ff.decu.fur. ex quo dicebat Iaſ. in l. ſtipulationum aliæ,§.ſtipulatio, quòd ſtipulatio eſt facti, vide ibi.
Non refert an aliquid an propè illud facit,ff.de dolo, ex ap.§.ſi quis,ad Velle.l. tutor. §. cum quidam, in fin. ad Turp.l.1.§.fi.Contra,ff. de tutel. l. ſi filius, de fur. inficiendo,de ſolut.l.ſi homo, §. ſi genere,
limi-

limita vt per Corſe. in reperto. in verbo forma ad vnguem.

Non eſt idem iuris de parte quo ad partem,& de toto quo ad totum,ff.de ſeruit.vrb. prædi. l. per fundum,& l.cum de indebito,de proba.contra de admini.tuto.l.ſi duo,& ff.de vſur.l.qui ſcit,in prin.

Non quod eſt, ſed quod eſſe creditur attenditur, l. diuus,ff.de offi. præſi. & ff. de pet. hær. ſi putas alias ſi poſſeſſor.

Nutrix,mater,& auia æquiparantur,l.1.§.conſequẽs, ff.de ſuſpect.tuto.

Negatiua magis negat quàm affirmatiua affirmat, l. ſi Rufinus,C.de teſt.mili.l.3.§.liber,de ſuſpe.tuto.

Natura huius copulæ,& eſt copulare diuerſa,c.ex parte,de reſcrip.cum ſimi.

Non poteſt quis ex vnico actu iudicari bonus,vel malus vel induſtrioſus,in prohe. inſtitu.§.cunque, ibi ſolertia,& l.1.C.quibus & aduer.quos.

Nemo iniuriã propriam vindicare debet authoritate propria,23.q.4.inter querelas,& q.5. de occidẽdis.

Notorium æquipollet expreſſo in tenore libelli., Bur. c.per tuas,de ſent.excommu.

Nemo debet ſe opponere illi à quo recipit beneficiũ, 22.q.4.de forma,& extra de poſtu.c.vlt.ff.de inoffic. teſt.l. ſi pars,in fi.§.hoc autem 8.q.2. illud.

Notoria iniuſtitia ſẽtẽtiæ, etiam in ea non expreſsè reddit eam inualidam,Abb.in ca. inter cæteras, de ſent.& re iud.& Ludou.in l. admonendi,10.col.ff. de iureiu.

Naturale vitium eſt negligi quod communiter poſſidetur,vt ſi habere nihil qui non tantum habeat arbitretur,denique ſuam, quoque partem corrumpi patitur,dum inuidet alienæ,tex.in l.2.C.quando & qui quarta pars debe.li.10.

Nullum

Nullum malum peius eſt quàm Chriſtianos ſuis inuidere ſacerdotibus,c.ſunt plurimi,6.q.1.in fi.

Nemo poteſt ſibi eam legem dicere, à qua ſibi recedere non liceat,l.ſi quis,in prin.ff.de leg. 3.

Non eſt inſpiciendum quod fit,ſed quod fieri debet, ita elegantiſſime dicebat, Proculus iureconſultus, in l.ſed licet,ff.de offi.præſi.Non tam ſpectandum eſt quod Romæ factum eſt,quā quod fieri debeat.

Non poteſt dirui domus ad hoc vt fiat viridarium. Barthol.Cæpolla in tractatu de ſeruit.tit.de horto. per l.an in totum, C.de ædi.priua. & l. ſenatus, ff. de contrah.emp.& l.cætera,de leg.1.

Nobiles pro maiori parte hodie ſuperbi, & inimici popularium,guloſi,& luxurioſi pluſquam populares,& nihil aliud ſciunt niſi comedere,bibere,& ſuperbire, ita dicit Bald. in l.per adoptionem , ff. de adopt.in prima lectura.

Nobilitas ſtercus eſt,niſi habeat virtutis concomitantiam,Hoſtien.in cap.venerabilis, de præben.& dicit idem Hoſt.in c.tua,de conſan.& aff.col.2.quod qui ſuperbit de nobilitate, aut nobiliori ſanguine, de nobiliori ſtercore intumeſcit.

Nobilitas, & ſcientia æquiparantur quoad promouendos,Barb.in cap.poſtulaſti,de reſcript.col.2.& idem Barb.in c.accedens,2.vt lite non conteſt.

Non deductum per malitiam in cauſa principali, nō poteſt deduci in cauſa appellationis,glo.fin.in ca. inter monaſterium de ſen.& reg. iur. quam ſequitur Hoſt.Ioan.But.& Abb.

Narratio determinatur à concluſione Franc.Aret.in l.ait prætor,la 2.de iureiur.num.17.

Non enim loca,ſed vita,& mores ſanctū Deo faciunt ſacerdotem , quum ex officio ſuſcepto non licentiam peccan.li.1.ſed neceſſitatē viuendi ſe nouerit

aſſecu-

aſſecutum, ita tex. 11. diſt. in fi. princ. tanto nempe ſtudio maiore omnigena ſe virtute monſtrabilem debet pontifex exhibere quanto ſi deuiet plures ſuo exemplo preſſumeunt. Si enim Papa ſuę, & fraternæ ſalutis negligens deprehenditur inutilis, & remiſſus in ſuis operibus, & inſuper à bono taciturus, innumerabiles populos cateruatim ſe cum ducit primo mancipio gehennæ, cum ipſo plagis multis in æternum vapulaturos tex. ita tex. in c. ſi Papa, ea di. Trahitur quippe vita pontificis (imo & cuiuslibet prelati) facile à ſubditis in exemplum, ca. magnæ, de vo. quia ſunt vt ſignum ad ſagittam poſiti, c. qualiter & quoniam 2. de acc. Et facit quod vulgo dicitur. Regis ad exemplum totus componitur orbis, no. gl. in c. ex merito, §. quæſtio. 1.

Nihil vile, ac ſordidum in ſacerdotis ore, vel opere debet apparere, ſed cuncta quæ agit, loquitur, & cogitat coram hominibus, & interni arbitri conſpectu oportet eſſe glorioſa, ca. oportet verſi. cauere enim, 83. diſt. Valentinianus, paulo poſt prin. 63. & c. his igitur 23. diſt.

Neceſſitas excuſat à periurio, 23. q. 8. ſi nulla, c. breui. de iureiur. & 50. diſt. presbyteros.

Neceſſitas legẽ nõ habet, de cõſue. quanto, & de re. iu. ꝙ non eſt, & de cõſue. di. 1. diſcipulos, & l. vni. ff. de offic. con & l. non ſolũ, cũ vulga. §. fi. ff. de exc. tuto.

Non præſtat impedimentum quod de iure non ſortitur effectum, l. quod pupillæ, cum no. ff. de quando di. le. c. & l. 2. 3. & 4. ff. de op. le. c. illud, c. quod autem, de iu. pat. & c. bonæ, de elec.

Non debemus recedere à regula iuris, niſi quatenus reperitur exceptum, l. omnis diffinitio, de reg. iur.

Nomina eſſe debent conſequentia rebus, vt in §. eſt & aliud, inſtit. de dona.

Nul-

Nullum opus humanum ſemper durat,& mortalis labor nihil efficit immortale reg.iur.nullum, ff.

O

OMne rarum charum in auth.de conſuli. §.1.col. 3.ff.de legib.l.nã ad ea.melior tex.in c.legimus.

Omnis creatura mouetur ad benefaciendũ ei qui ſibi benefacit,no.gl.l.& ſi lege,§.conſuluit,ff.de pe.hæ.

Omne promiſſum de iure debitum eſt, C.de ſuffra.l. vnica,in rub.& inſti.de verb.obl.in princ.iuncta,l. 1.ff.de pact.iuxta l.non minorum,C.de tranſact.in in ca.1.de dona.& l.nemo,ff.de in integ.reſt.Quid enim magis fidei humanæ congruit quam ſeruare ea quæ placuit inter eos, q.d.nihil.

Omne quòd eſt nimium vertitur in viciũ,not.gloſſ.in auth.vt deter. ſit nu. circa princ.col.1.cũ ſuis alleg.

Omne artificium per exercitium recipit incrementum,l.legatis ſeruis, §.ornatricibus, ff.de le.3. C.de re.mil.l.milites, lib.12.

Omnes videntur facere quod facit maior pars, ff. ad municip.l.quod maior, ff.de reg. iur.l. aliud, §.1.ff. de pa.l.maiorem,C.de decurionibus, l.nominationum, li. 10.

Omnia non poſſunt ſimul memoria retineri, l.2.ff. ſi quid autem, C. de vete.iure enucle.

Omnia noua pulchritudine ſunt decorata in prohemio,ff.§.in ſecundo autem anno.

Omnes ſcire debent quod non eſt ſuum hoc ad alios pertinere, l.fi. C.vnde vi.

Omnia ſunt permiſſa quæ per legem prohibita non inueniuntur, l.nec non, §.ſed quod egit, ff. ex qui. cau.ma.ff.de proba.l.ab ea. & ff.de teſti.l.1.& ff.de procu.l.mutus,§.conqueritur,C.de relig.& ſumpt. l.ſtatuas.

Omnis diffinitio in iure ciuili periculoſa eſt, parum enim

enim eſt quod ſubuerti non poſſet, l. ominis diffinitio, ff. de reg. iur.

Omnis ſapientia à domino Deo eſt, & omne datum optimum, & omne donū perfectum de ſurſum eſt descendens à patre luminum, not. glo. l. 2. ff. de leg.

Omnis diffinitio, eſt oratio ſubſtantiam cuiuſcunque ſignificans ſecundum Boetium, no. gl. l. omnis diffinitio, ff. de re. iur.

Obſides ſunt qui dati ſunt à Roma. hoſtibus, pro captiuis redimendis, vel pro pace componenda not. gl. l. obſides, ff. de teſtam.

Obſides teſtari non poſſunt, l. obſides, ſupra alle. niſi eis permittatur.

Odia ſunt reſtringenda, fauorabilia amplianda ſunt, l. cum quidam, ff. de libe. & poſthu.

Omnia morte ſoluūtur, C. ſi reus, vel accuſ. mor. fu. l. 1. 2. & 4. niſi in 6. caſib. exceptis, vt læſæ maieſtatis.

Obligatio eſt mater actionis, inſti. de accuſ. in prin. & ff. de procur. l. licet, §. ea obligatio.

Omnes fructus iure ſoli non iure ſeminis percipiuntur, l. qui fundum, ff. de vſu.

Omnia ſunt hominum tenui pendentia filo. Et ſubito caſu quæ valuere ruunt, no. glo. l. ſi debitor, ſuper verbo damnum eſt, ff. de iud.

Omnia principis eſſe intelliguntur, C. de quadri. præſcr. l. fin. in pin. Pro hoc facit, l. 1. ſuper verbo procurator. meus, C. credi. euic. non debere.

Ordo ſcripturę non attenditur, l. eo quod à multis, C. ſi cer. pe.

Omnia ſunt mobilia in auth. de non alie. aut permu. rer. ec. §. vbi autem, col. 2.

Occaſio malignandi eſt auferenda, l. 2. in fin. C. de indic. vid. tol. & inſti. vi bo. rap. §. ſed nedum.

Ocium, & voluptas arma ſunt hoſtis antiqui, c. niſi

cum

cum pridem,§.verum de renunc.

Ordinamus,ideſt conferimus, c.ſi tibi abſenti,de prę ben.li.6. vbi Archi. & Cardi. Alex.in c.epiſcopus 24.diſt.per c.ſuper eod.de offi.deleg.

Originalis cauſa attenditur non illa quæ venit per accidens,l.ſi quis ne cauſam,ff.ſi cert.pet.facit, l.2.ff. de origi.iu.Bo.tex. in l. qui id quod ff. de do.Petr. de Anch.conſi.;39.in 1.col.

Omnis res à cauſa proxima denominari debet,l.quiſquis,§.hæc verba,ff.de vul.& pup.

Omnino,tex.eſt in l.teſtator, circa medium, ff. de teſta.tute.vide Decium in repeti. §.de adulterijs, de iud.in 5.co.

Omnes actiones quæ morte,aut tempore pereunt ſemel incluſæ iudicio ſaluæ permanent, regula iur. omnes,ff.

Obligatione principali caſſata de rigore remanet acceſſoria,l.2.C.de ſui pig.

Offerri dicitur non petenti,l.fideicommiſſa,§.ſi rem ſuam,ff.de leg.3.c.litera,in fi.extra de reſti. ſpol.in c.interpoſita,in prin.de appel.adde tex.in §.igitur, in verbo obtulerit,inſti. de obli. quæ ex quaſi contractu.

Omnis bona definitio debet conuerti cum definito, eſt bonus text.vltra illos qui vulgariter allegantur, in l.Quintus Mutius,ff.de au.& ar.le.& omnes partes definitionis debent prædicari de ſuo diffinito, l.quæſitum,in prin.ff.de fid.inſtru.

Omnis ſtatus ſub perpetuo non conſiſtit, in authent. de non alie.§.vt autem lex,in gloſſ.authen.de nup. §.nuptias,in verbo ſolubile.

Obligatio adhæret oſſibus noſtris, ſicut anima adhæret corpori, ff.de pec.l.quis ergo,caſus in gloſſ.quæ alleg. concor. & imprimitur in nos ſicut caracter

in

in animam,l.3.ff.pro ſoc.

Opinio vnius cum æquitate, plus valet quam multorum ſine ęquitate,tex.eſt in l.quod dicitur,§.ſi dos, ff.de impen.in re.do.fac.concor.text. in c. capellanus,extra de ferijs,& eſt tex.no.in l.1.§.ſed neque, C.de vete.iu.enu.de quo vide text.in l.ſi ſeruum,§. ſequitur, vbi Iaſ.multa,no.ff.de verb.obl.

Omne agens agit propter finem, & finis eſt qui mouet agentem l.ſi pater,& l.cum apud,C.de hęre.inſtitut.l.eam quam vbi Bal.de fideicommiſſ.

Officia publica ſunt interdicta fœminis propter honeſtatem,l.fœminæ,ff.de reg.iur.

P

Pater, & filius eadem perſona reputantur,Cod.de impub.& ali.ſubſti.l.fi.in fin.c.contradicimus,in fi.35.q.3.vide per omnia iſtius regulæ omnino quę adducit Hypp.de Marſi.ī ſingulari ſuo incip.pater.

Patris, & filij teſtimonium pro vno habetur, ff. de vulg.& pup.ſubſti.l.fi.§.in ſecunda.

Pater filium ſuum in cauſa neceſſitatis poteſt vendere,l.ſecunda C.de peren.qui fin.ſu.di.

Principium ſpectandam eſt, l. 1. ff.de orig.iur. Nam dimidium facti qui bene capit habet.

Precium loco rei ſuccedit, l. & rem, ff. de peti.hære. ſed ſpeciale in petit.hære.

Pacta quæ contra leges fiunt nullam vim habere poſſunt,l.pacta C.de pact.& l.non dubium,C.de legi.

Priuatorum conuentio iuri publico non derogat, ff. de re.iur.l.neque pignus,in fi.

Per exterior iudicantur interiora,inſtit.de te. di.§.pauonum,& ff.de ædil.edic.l.ſi tamen,§.2.

Paria delicta mutua compenſatione tolluntur, ff. ne quis eum qui voc.eſt in ius ex l.2.& ff. ſolut.matr. l.viro.

Pretia

Pretia rerum ſecundum veritatem, non ex affectione ſingulorum, vel vtilitate ſunt æſtimanda, ff. ad l.Falc. prætia.& l. præcedenti,& ff.ad legem Aquil. l.ſi ſeruum meum.

Paupertas prodeſt,l.ſi quis ad declinandam,§.ſin autem,C.de epi.& cle.ff.de offi.præſ.illicitas,§.fi.Aliquando non excuſat,nec prodeſt,ff.de ritu nupt.l. palam,§.non eſt.

Partus ſequitur ventrem,l.partum,C.de rei ven.

Peius eſt male reddere quam nullo modo credere,l.ſi ſterilis,§.cum per venditorē,ff.de acq.emp.in glo.

Pœnæ ſunt molliendæ,& non aſperandæ,l.interpretationem,ff.de pęn.

Pœna eſt menſura delicti,l.ſancimus,ff.de pœnis.

Precium loco rei ſuccedit,ff.quę in frau.cred.ge. ſunt l.quia debitorem,in fin.& ibidem not.glo.ſic,ff.de rei vend.l.Iul.in prin.& de reg.iur.l.factum.

Punitur, affectus licet non ſequatur effectus, l. & generaliter,in princ.ff. de calum. & l. ſi quis perſuaſerit,ca.de furt.& ff.de condic.ob turpem cau.l.ſi à ſeruo,vide ſupra in litera A.

Publicè rei intereſt dotes melioribus obſeruari, cum maximè ſit neceſſarium dotatas eſſe fœminas ad ſobolem procreandum,l.1.ſol.matr.ff.

Præteritio fœminarum pro exhęredatione habetur,l. filiā præteritam,ff.de inoffi.teſt.& ibidem not. gl.

Prætextu periurij nō retractat᷑ cauſa,l.1.c.de reb.cre.

Par parem cogere non poteſt,l.3.de arb.C.de appell. in præcipimus,§.pen.C.de legi.l.digna.

Plus ſemper debet valere pignus quam debitum,vnde dicitur, quòd reſiduum deberet reddere creditor debitori quanto, plus pignora vendidit, C. de iu.do.impe.l.fi.§.ſin autem.

Patientia pro conſenſu valet, ff. de exerc. l. 1. §. magnum

gnum & ff.nau.cau.ſtab.l.1.§.pen.

Prima voluntas ad ſe trahit vltimam,ff.de l.2.l.ſi mihi,§.fi.

Plus valet quod agitur quam quod ſimulate concipitur,C.plus valere quod agitur, per to. l. ſi donationis cauſa,C.de contrahen.empt.

Per ingratitudinem filius redigitur in poteſtate, C. de ing.li.l.1.

Præſens ſtipulatio non trahitur ad futurum, not. gl. ſuper verbo augeri,ff.de dam.infec.l.damni, §. fi. ijs qui vitiant.

Pactum à iure communi remotum non eſt ſeruandum,l.iuriſgen.§.fin.in fine,ff.de pac.& iuramentum factum in ciuili pacto iure communi remotum non eſt,ſeruandum,vt in ead.

Parcitur vitio naturali,ff.de dam.inf. l. fluminum,§. vitium.

Pactum, ſiue pactio eſt duorum pluriumve in idem conſenſus,& placitũ,ff.de pact.l.1. §.& eſt pactio.

Plus ciuilis perſona quàm nobilis ex æquali delicto punitur,l.ſi criminis, & l. ſeruo, C. ad l. Iul. de vi. pu.& ff.de incen.rui.l.Pedius,§.fi.

Plus punitur ſæpius delinquens vi, l. ſeruos, C. ad l. Iul.de vi pub.& C.de epi.aud.l.4.in fi.

Pactum perſonale non tranſit ad hæredem, l. ſi tibi decem,§.ſi quis proficiſcatur,ff.de pact. Et ideo ſi fecerim pactum creditori meo ne à me petat, ſed ab hærede, hæredi proderit exceptio, quia eſt pactum perſonale,vi ff.de pact.l.iuriſgen.§ pactorũ.

Pignora mihi obligata locare poſſum l. creditor, ff. de pig.

Pactum factum ſuper futura hæreditate non valet niſi conſenſerit teſtator,l.fi.C.de pact.

Pacta quę ex interuallo ſunt appoſita in aliquo cõtra-

ctu non ineſſe videntur ipſi contractui, ff. de pac l. iuriſgen. §. ſi ex interuallo, immo antequam videatur ineſſe contractui oportet, quod ſint in ingreſſu facta, vt in eo. l. §. item Marcel. in fi. §. aliquid eſt, in §. ea enim pacta.

Præcedente vno malo ſequuntur alia, ff. de rei vend. ex diuerſa §. 1. in auth. vt iud. ſine quoquo ſuffra. §. conſideramus, col. 2. in gl. ſuper verbo illicito.

Prætor ait pacta ſeruabo, l. iuriſgen. §. prętor ait, ff. de pact.

Potentioribus pares eſſe non poſſumus, ff. de ali. mu. iu. cau. fac. l. 3. & ff. de arbi. l. nam magiſtratus, & ff. de aqua plu. arc. l. 1. §. ſed ſi vicimus, &c.

Parum eſt ius in ciuitate eſſe niſi eſſent qui iura tuerentur l. 2. §. poſt origine, ff. de ori. iur. c. commiſſam, & c. vbi periculum, de elect. lib. 6.

Pacta ſunt ſeruanda ff. de act. emp. l. ex empto.

Prima poteſtas eſt res inæſtimabilis, l. filius, §. ſi. vulgarem ff. de. leg. 1.

Pater, & filia non poſſunt coniungi per matrimonium, inſti. de nupt. §. ergo non omnes, nec mater cum filio, vt in eod. §.

Per epiſtolam nullus fit hæres, vel cohæres, l. epiſtola, ff. de pact. & C. de proba. l. non epiſtolis.

Pacta quæ dolo malo facta ſunt, non ſunt ſeruanda, ff. de pact. l. iuriſgentium, §. dolo malo.

Puberes dicuntur illi qui maiores 13. annis. Et ita accipiunt inſti. de nup. §. 1.

Pacta quę turpem cauſam continent non ſunt ſeruanda, l. ſi vnius, §. pacta, ff. de pact.

Per negationem res efficitur dubia, C. qui ad liber. procla. non li. l. 2. cum alleg. per glo.

Poſſeſſio dicitur quaſi peduu poſitio, l. 1. in prin. de acquirend. poſſeſ.

Præ-

Digitized by Google

Prætextu debiti reſtitutio commodati non probabiliter recuſatur, l.fi.C.de commo.

Procurator dicitur qui mandato domini negotia adminiſtrat aliena, l.1.ff.de procura.

Plus diuiti quam pauperi creditur, inſtitu.de ſuſpe.tuto. §. fi. in fi. & ff.de excu.tu. l. ſpadonem, §. fi. in auth.de teſtibus, §.ſumus autem,& præcipuè col.7.

Prout quis delinquit ita debet puniri, qui plus delinquit plus punitur,& qui grauius delinquit, grauius debet puniri, inſti.de pu iudi.§.item, l.Iul.de vi.pu.

Pactum contra mores non eſt ſeruandum, C.de pact. l.fin. §. ſecundum & l.1. & illud non probandum, ff.de po.contra, ff.de pact. l.ſi vnus.

Pacta ex bona fide facta, & à iure approbata, debent ſeruari, l.1.quæ depoſitis, in fi.ff.depo.

Precarium eſt quod precibus petentis vtendum conceditur tandiu, quandiu is qui conceſſit patitur, l.1. in pri.ff.de preca.

Precarium à commodato differt, nam commodatum datur ad certum vſum, vt poſſunt per leges illius titu.ff.commo. & etiam differt in alijs cauſis enumeratis in glo.l.1.ff de preca.& ibi vide.

Pupillus per acceptilationem liberari poteſt ſine tutoris auctoritate, l.pupillum, ff.eod.

Poſthumus proprie dicitur qui naſcitur poſt mortem patris, ff.de iniuſto rup. & irri.teſta l.3.§.1.

Princeps legibus ſolutus eſt l.princeps, ff.de legi.

Prætor reddere ius dicitur, etiam cum inique decerni, l.ius pondus, ff.de iuſt. & iure.

Parcitur ſponte confitenti, l.3.in fi.ff. de ali. iud. mu. cauſa fac.C.de his qui le.di.l.1.lib.10.& in auth. vt liti.iurant.§.ſi quos, auth.col.9.& ff.de mi.l.licet ex cauſa, §.2. & C.de plus peti.l.1.ff. de iureiur. l.eum qui. & C. de non nu. pe.auth. contra impropriam.

C.ad l.Iul.maie.§.fi.l.pen.& ff.de pe. hæ,l.ſed & ſi lege §. pen.
Pœna eſt omnium delictorum cohertio, l. illud eſt, §. 1.ff.de verb.ſign.
Probatio eſt rei dubiæ per argumenta oſtenſio, not. glo.ſuper rubrica, C.de proba.
Probationes debent eſſe luce clariores, C. de proba. l.fin.
Plus facit grauitas, & benigni mores, quam facultates,ff.de tu. & cu. da.ab his,l.ſcire. oportet, §. pen. facit tex.l.ſi quis ſtipulatus ſit, in fi. ff.de verb.obl.
Plus negat negatio quam ponit affirmatio, C.de dona.l.filiusfamil. §.1.
Proniora ſunt iura ad abſoluendum quam ad obligandum ff. de act. & obl. l. Arrianus, ff. de re.iu.l. fauorabiliores.
Patientia habetur pro præcepto ff.de his qui no. infa. l.liberorum, in fi.
Patientia habetur pro conſenſu, l. ſi fideiuſſor, in fin. C.manda.& ff.eod.tit.l.qui patitur.
Proximus eſt quem nemo ſequitur, l. proximus, ff.de ver.ſing.
Princeps bona concedendo videtur etiam obligationes concedere,ff.de verb. ſing. l.princeps.
Parcitur verecundiæ alicuius, ff. de donat. l. ſi patronus,in princ. & 1.reſpon.ff.de fur. l.pen.
Parcitur ignoranti, & non ſcienti, ff. mandati, l. fideiuſſo. & C. de euic.l.ſi fundum.
Permittitur alicui errorem ſuum corrigere, inſtit. de ac.§.ſi quis aliud.
Per ſententiam non transfertur dominium,ar.inſt.de excep. §. in his quoque. Contra inſti.de offi. iu. §. cum vbi ex ſententia transfertur dominum.
Pœna vnius eſt multorum metus, inſt.de excep.§.hodie

die autem in fi.C.ad l.Iul.repe.l.1.in prin.

Per ſententiam non tollitur oblig. inſt. de except. §. item ſi in iudi.

Pro egentibus debet condi.ſeu corrigi lex, ſeu conſtitutio.in aut.de non eligen.ſecundo nuben.in princ. col.1. l.aſſiduus, C. qui pot.in pig.hab.

Præcium conſiſtere debet in pecunia numerata,inſtit. de emp. & vend.§.item precium.

Pater tranſiens ad ſecunda vota offendit filios primi matrimonij in auth.de nup.§.venient autem,col.4.

Princeps quamuis legibus ſit ſolutus attamen ſecundum leges viuere vult,l.digna nox,C.de leg.

Per inclinationem capitis nõ valet ſtipulatio, nec per leuationem digiti. l. 1. §. ſi quis ita,ff.de verb. obl.

Pignus à curatore furioſi datum valet, ſi vtilitate furio exigente id fecerit,l. pignus, ff. de cura. furio.

Peruerſa conſuetudo non eſt ſeruanda, in aut.de teſt. li.§.1.

Pœna illius qui trahit alium ad non ſuum iudicem,eſt quod acto cadit à ſua cauſa, C.de iuriſd. om.iud.l. in criminali.

Pœna rei qui permiſit ſe conueniri coram non ſuo iudice eſt quod ſi feratur contra eũ ſententia,valet in odiũ ſui, C.eod.de iuriſd. om.iud.d.l.in criminali.

Parentes,& liberos in infinitum dici,ff.de in ius vo.l. fi.ff. de iuriſ. om. iud. l. ſi quis id, §. in ſeruos,ff.de pœn.l.fi.§.generaliter.

Par in parem non habet imperium,nec minor in maiore,ff.ad Trebel.l.ille à quo, §.tempeſtiuum, & ff. de ar. l. nam magiſtratus.

Polipus eſt piſcis polipus fœdatio naris, no.glo. l.qui clauum,ff.de ædil. edic.

Portatur leuiter quod portat quiſque libenter, not. gl.ff.de excu. l.tria onera.

Pendo,do pœnas, dum pendeo ſuffero pœnas, not. gl.in auth.ad hoc ſi adminiſtratio,in fi.gl. C.de iu.

Particularis ſolutio non minima incommoda habet, l.plane,ff.fami.erciſc.

Philoſophi poſſunt allegari in cauſis, & etiam auctores,inſt.de empt.& vend.§.item precium,cum ibi not.in gl.ff.de ſolu.l.ſi pater,& ff.de iu.l. proponebat,ff.de ſta.ho.l.ſeptimo.Sed certe opiniones eorum multoties reprobantur,vt ibi. & ff. de re.di.l. in tantum,§.fi.& l.ſed diui.& l.4.

Poſthumus nõ eſt in poteſtate patris,l.fi.ff.de col.bo.

Plus eſt hominem veneno occidere quam gladio,l. 1. ff.de malefi.& mathe.

Pœna corporalis minor eſt quacunque pecuniaria,ff. de pœ.l.inſeruorum,in fi.

Præſes prouinciæ debet purgare prouinciam malis hominibus,l.congruit,ff.de offi.præſi.

Plus valet vnius probatio quam plurium conceſſio,l. per fundum,ff.de ſer.

Paruulus eſt puer minor 24.annis maſculus,vel 12.fœmina,ita exponit gl.l.fi.in prin.C.de infan.expoſ.

Periurus puniẽdus eſt,l.pe.in fi.C. de interdic. vidui.

Pluralis locutio habet reſolui in duas ſingulares,l.falſa,in fi.ff.de condi.& demon.

Per receptionem pignorum non renunciatur debito de iure ſcripto,l.ſi pro mutua,C.ſi cer.pe.l.1.C. de pign.& l.aduerſus,C.de act.& oblig.

Pro furto nemo debet mori, nec aliquod membrum abſcindi in authen. vt nulli indi.l. habere loci obſerua.niſi &c.col.§.pro furto.Contra,de pa.iur.fir. §.ſi quis,§.ſolidos.

Papa non poteſt diſpenſare contra votum caſtitatis, quia nullum inuenitur æque bonum cum quo poſſet fieri commutatio, quia nihil eſt melius continentia,

nentia, quia virginitas replet Paradiſum, vt 32.q. 1.c.nuptiæ,& 1.q.3.c.integritas,& caſtitas ſola eſt quæ cum fiducia poteſt Deo animas præſentare, vt in auth.de leuo.§.ſancimus,col.3.

Promptum eſt leges legib. concordare, l.vnica, C.de inoffi.do.& no.in auth.de exhi.& intro. re.col.5.

Probationes non ſunt anguſtandæ, l.quoniam, in fi. C.de hæred.

Præſumitur quis ignorare niſi probetur ſcire, ff. de pro.l.verius,cum ibi no.Sed ar.contra eo.tit.l.cum de indebito,in fi.l.tamen & ibi no.in c.ad audientiam noſtram,gl.fi.extra de reſcrip.

Priuilegia reſcripta & alia conſimilia ad ea tantum extenduntur, de quibus cogitatum eſt, ff. de pac.l. tres,fratres,ff.de tranſac.l.cum Aquiliana,& ita intentio mandantis conſideranda eſt extra de reſti. ſpo.audita,& deprehen.cum cauſam,& c.vlt. & c. ſuper eod.de offi.deleg.

Publice intereſt vt dignitatum ordo ſeruetur & non ignobilis immiſceatur cum nobili, tex.in l.1.§. ſed & ſi ſeruus,ff.de ven.inſpi.

Patrem à filio regi indecorum eſt, l.is qui in ea. ff. de tu.& cu.da ab his.

Pugna pro patria,Cato.& l.veluti,ff.de iuſti. & iu.

Pactum expreſſum tollit pignus non tacitum,glo.in l.ſi tibi,ff.de pigno.gl.1.ff.de pac.

Præfatio non declarat actum præcedentem, l.ita ſtipulatus.ff.de verb.obl.ſecundum caſum Iaſ.in d.l. contra de l.Titia,eo.ti.§.pen.

Pars vna declarat aliam,l.qui filiabus,in prin. ff. de l. 1.l.verum,de pet.hær.l.1.ff.de re.du. Decius ius in c.col.8.de probatione.

Papa eſt ſucceſſor Moyſi, gl.in c.cauſam quæ,el 2.qui filij ſunt legi.in ver.ad regem.

Promittere vel ſoluere patria ſunt,l.fi.C.ad l. Falc.facit.tex.vbi Deci.in cap.veniens,el 1.de teſti.& l.fi. ff.ad Sille.l.quamuis,§.interdum,ff.ad Velle.

Principali annullato propter aliquem fauorem non annullatur acceſſorum, Alex.conſi.59. viſo inſtrumento,in 5.vol.

Porticus pars domus eſt l.cætera,§. hæc ſenatus, ff.de l.j.vide tex.in c.ſolennitates,el 2.de conſe. diſt.1.

Prætor bonorum poſſeſſorem hæredis loco in omni caſu habet,l.prætor,ff.de re.iur.

Perfectum non dicitur quādo aliquid deficit,l. librorum,§.quid ergo,ff.de leg.1.

Pro facto habetur quod in fieri eſt,l. cum vxori, & l. ligno,§.ego autem,ff.de leg.3.

Prius tollitur per poſterius, & poſterius fit inualidū quando ab eodem ſunt facta, l. fundum,§. fin. de fund.inſtitu.

Præſens intelligitur qui in ſtudio eſt,l. Seiæ, §. Pamphilæ,ff.de fun.inſt.l.quæſitum,ff.de leg.3.

Prohibito matrimonio prohibentur ſponſalia, l.oratio,ff.de ſpon. quòd eſt verum quando prohibitio habet perpetuam cauſam prohibitionis,ſecus ſi tēporalem,l.ſolet,ff.de his qui no. infa. vbi licet mulier matrimonium contrahere nōn poſſit intra annum luctus,l.1.& 2.C.de ſecund.nup.tamen intra illud tempus bene poteſt deſponſari vt dixit tex. in d.l.ſolet,& vide alium tex. in l.ſi quis officium, & in l.ſi quis tutor,§.quamuis,ff.de ri. nup.

Præiudicatur alicui vbi eius voluntas impeditur, §. huic autem,& §.præterea,el 2.inſti. de actio.

Punitur ſatis aliquis ſi ruborum vel laborem patitur, c.cum dilecti.de accuſ.

Patria poteſtas eſt inæſtimabilis,l. filiusfam.§. ſecundum vulgarem de leg.1.

Prædo

Prædo propter culpam non tenetur ea ſimpliciter dicit tex.in l.& non tantū,§.veniunt,ff.de pet.hære.

Præſumitur minime pro ſententia iudicis cui de nocte traditus fuit proceſſus, & de mane iudicat, ita nec pro decreto; quia præſumuntur facta ſine cauſæ cognitione,ita Bar.in l.probata. C. de ſen. Hier. But.in l.ſciendum,ff.de verbo.obl. & de 2.Petr.de Anch. conſil.82. incip. viſis diligenter narratis, & actitatis.

Populo qui placet,diſplicet Deo, quia populus eſt docendus & non ſequendus,Bal.in c. 2.de elect.

Patria nobilis eius filijs redundat ad gloriam, tex. in l.ſi quis,C.de natu.libe.

Pactum inſtituo te ſi alas me ſenem. videtur quòd valet,.ar. in l. ſi quis ita hęredem, & l. ſi quis inſtitutus,ff.de cond.inſti.Hier.But.in l.licet,C.de pact.

Prohibitum in iudicio,& extra iudiciē prohibitum eſſe videtur tex.in l.qui teſtator,§.eum qui.ff.de teſt.

Patria ſunt promittere & ſoluere,l.fi.ff.ad Sill. & l.fi. C.ad l.Falcidiam.

Preces principis habetur ꝓ iuſſu,gl.in l.1.ff. quòd iuſſu.Fel.in c.ſi pro debilitate,in 2.col.de offic.deleg.

Principijs ignoratis ignorari oportet, & ea quæ poſt principia ſunt,in auth.de non alie.§.ſi minus, Dy. in regula nullus pluribus,in 4.col.de reg.iu.in 6.c. cum Paulus,1.q.1.

Paria ſunt legem non eſſe,& eſſe, ſed obſcuram l. de ætate,§.nihil de interro.actio.

Paria non ſunt aliquid eſſe expreſſum, & haberi pro expreſſo,l.licet,ff.in qui.cau.pig.ta.contrah.

Promiſſa iure ſunt debita,l.nemo, ff.de in integ. reſt. facit,c.1.de dona.

Proprium dicitur quod alicui non communicatur, tex.in l. 2.& ibi Bar.fi.de adop.

Poſſe

Poſſe non dicimur, quæ facta ſunt contra famam & verecundiam,l.fil ius,ff.de condi.inſti.Iaſ.in l.ſi ſtipuler vt id fiat,ff.de verb.obl.

Potentius operatur natura ſubiecta materiæ, quam nominis proprij expreſſi,cap.1.de transla.facit,l.ſi ſeruus communis,ff.de ſtipu.ſer.

Per coniecturas probatur aliquis facturus, quia non poteſt demoſtratiuè probari, gl.in l.apud Celſum, ff.de except.doli.per Doct.in c.1.& c.cauſam matrimonij,de offic.deleg.

Pecunia non debet eſſe ſterilis,l.quid ergo, §. vſuras, ff.de con.tutel.

Pro poſſeſſore habetur qui dolo deſijt poſſidere, c. qui poſſeſſore de reg.iur.lib.6.

Procurator infamis pôt eſſe de iure ciuili, §. fi.in inſ. de exce.no.Abb.in c.poſt ceſſionem,de prob.ſecus de iure cano.vt in c.Imperator, vbi gl.de iur. cal.

Paria ſunt non habere maritum vel habere inutilem. c.2.de transl.præla.vide Abb. in c.bonæ, el 1.in 3. no.& eſt tex.tin.in l.fi.C.de plag.vide Alex.conſil. 104.in 1.vol.

Pœna corporalis minima,maior eſt quacunque pecuniaria,l.in ſeruorum,ff.de pœn.

Pactum contra naturam contractus veſtitur,l.ſi conuenerit,ff.de reſcin.ven.quæ dicit mirabilem,gl.in l.quoties,§.ſi colonis,ff.de vſufr.facit l.2. ff.de hære.& ac. ven. imò etiam veſtitur contra bonam fidem,tex.eſt notabilis,in l.Lucius,ff. depoſi. & hoc eſt côtra communem,ita Hier.But. in l.in bonæ fide,C.de pact.

Præſumitur modo eſſe eo quod olim fuit, c.in parochia 16.q.1.& l.patrum,C.de rei ven.& l. pe. ff.de ſta.ho & l.ex eo.ff.de ædil.edic.

Propoſitum in mente retentum nihil operatur, l. ſi repe-

repetendi,C.de condi.ob cauſam.

Princeps peccaret ſi coram eo admitteret illam exceptionem opponi, ſcilicet quod ex pacto nudo detur actio.ita Ant.de But.in ca quæ in eccleſiarum, de conſt. & dicit ſingulare Alex. in l. iuriſg. §.ſed cum nulla,ff.de pac.

Prohibetur vnum iuſtum propter aliud iniuſtum, 12.q.1.habebat 21.diſt.denique,ff.de rei vend.officium,ff.de dam.infec.l.ſi finita,§.ex hoc edicto.

Principale illud dicitur ad quod principalis intentio tendit,Bar.in 1.conſt.C.

Paria ſunt quòd quid obliquè fiat vel direct.l. 3. §.in rem. ff.de in rem ver. Contra de l.quædam, ff. de ac.re.do.l.tutor rerum,ff.de admi.tut.

Piratæ quos vulgus Corſaros appellat,poſſunt impune occidi & derobari,ita dicit Ioan.de Ana.in c.2. in 2.col. ſuper gl.2. de hom.& tales quodlibet anno, in cęna Domini excommunicantur, vt tradit idem Ioan.de Ana.in c.3.in 2.col.de rapto.

Patria ſua cuilibet dulciſſima eſt,l.qui habebat,& ibi gloſ.de le.3.tenet Io.And.in c.quod alicui,in 1.col. de re.iu. in mercu.& hoc ſiue ſit magna, ſiue parua,vt dicit And.de Iſer.in §.ſi vero in 1.col.de feu. guardiæ.

Prohibitus vendere prohibetur pignorare, vt dicit Bar.in l.qui habet,ff.de leg.

Prohibetur habentibus dignitatem exercitium artis notariæ tanquam viliſſimæ,l.vniuerſis, C.de decurio.li.10.& ibi Bar.inuehit contra aduocatos exercentes huiuſmodi artem, quod dictum ſequitur Decius in c.ex litteris,col.pen.de proba.

Pater & filius cenſentur copulati iure diuino,ita Bar. in l.cũ in adoptiuis,in 2 col.ver. ibi cũ enim, C. de ado. l. ita melior amicus dicitur pater quã quilibet alius,

alius,vt dicit Bal. in c.per tuas,de prob. Et ideo de alio plus confidere nō debet quàm de patre, l. quidam cum filium, ff. de hære. inſt. tradit Iaſ. in l. 1. col. fi. de collat.

Præſumitur quis bonus,vel malus, ratione patris vel patriæ,gl.in auth.de refer.in fi.col.2.& l. quiſquis, §.filij vero,C.ad leg.Iul.maieſt. & l. quòd ſi nolit, §.mancipia ff.de ædil.edi.vbi dicit gl. ſæpe ſolet filius ſimilis eſſe patri,& arbor mala non poteſt bonos fructus facere.

Pater cogitur officio iudicis alere filios pro modo facultatum non valentes ſe ex ſua arte alere,l. ſi quis à liberis,§.ſi filius,ff.de lib.agno.etiam ſi ſint naturales tantum.

Pater non tenetur alere filium quando eſt opifex, & ex eius officio poteſt ſe alere,vt no.in §. ſi filius, in l.ſi quis à libertis, de lib. agnoſci quia tunc poteſt ei dici, à patre qui non laborat non manducet, vt dicit glo.in l.quamuis,ff.de damn.infect.

Populum faciunt decem homines,& duo faciunt cōgregationem, & tres faciunt collegium, & decem aut quindecim faciunt turbam,gl.in c. 1. de cle. & tot homines gentem faciunt quot populum ſecundum Bar.in l.prætori,ff.vi bo.rap.

Palam factum dicitur, quod fit etiam ab vno coram aliquibus,gl.in l.1.C.de in integ.reſt.mi.& in c.biduum,§.palam,2.q.6.

Prælatus qui ſuam vtilitatem vtilitati eccleſiæ præponit quando igitur de acquirendo excuſatur,ita ſentit gl. 1.in fi.in c. ſcias fratres, 7.q.1. cum qua tranſit Archi.

Papa qui notoriè mundum ſcandalizat poteſt deponi,gl.in c.ſi Papa.40.diſt.

Præſcriptio nō interrumpitur per ſequeſtrum, Card.

in

in cle. 1. 18.q.de ſequeſt.poſ.& fruc.

Peſtis æquiparatur hoſtilitati, Butr. in c. cum dilecti, de dolo & contu.

Præſcriptio non currit illi qui ſi agere exceptione repelletur, Pet.de Anch conſi.5. pro parte nobilis vltra me.

Papa ſi dicat agatis gratias nomine noſtro talibus hominibus pro bene meritis, erga nos, illi poſſunt effici exempti ab ordinario. Ange.in l.Paulus, §.Paulus, ff.de fidei.lib.per illum tex.aureum, vbi ſi teſtator mandat agi gratias ſeruo ſuo benemerito, debet effici liber.

Principio malo inchoata non conualeſcunt, quamuis ad eum caſum deueniant à quo verè poſſent incipi. vt 7.q.1.epiſcopo, extra de elect.auditus, aut.vt iud.ſine quoquo ſuf.§.cogitatio.col.2.

Princeps non poteſt ſupplere defectum iuris naturalis, Hoſt.in c.1.de tranſac.

Princeps ex poteſtate abſoluta confirmare poteſt ſententiam nullam. Bal.in l.reſcripta, 3.col. C.de preci.impe.offer.

Prælatus qui conſueuit bene adminiſtrare præſumitur conuertiſſe in vtilitatem eccleſiæ, Bal.in c.cum cauſa, de ſent.& re iud.

Priuatio præſupponit habitum, c.ad diſſoluendum, extra de deſpon.impu.l.decem, ff.de verb.obl.

Princeps ius diuinum tollere non poteſt, c.cum inferior de maı.& obed.c. ſunt quidem, 25.q. 1. notatur, in c.quæ in eccleſiarum, de conſti.cum fieri.

Per ſolas nuptias conſeruatur elegans genus humanum in auth.de nupt.in prin.vbi dicitur, quod nuptiæ præſtant immortalitatem humano generi, ad hoc etiam facit tex.in l.1.ff.ſol mat.

Præfatio legis demonſtrat finalem intentionem cõſidentis,

dentis, l. regulas, §. licet ibi nutum conſtitutionis demonſtrat,de iur.& fac.igno.ff.

Propter diuerſa phantaſmata,generantur in nobis diuerſa intellectiones,ſecundum Philoſophũ 3.de anima,gl.in l.de tut.C.de in inte.reſt.min.& ibi Bal. & And.Sicu.in c.quod clericis,de fo.comp.col.21.

Presbyteri loco leuitarum ſucceſſerunt, vt eſt tex. in ca.clericos,21.diſt.§.presbyter.

Plus valet vmbra ſenis,quam gladius,ſiue eloquentia iunioris,ſecũdum Bal.c.1.extra de renun. ad quod ſatis accedere videtur quod de Marco Caſtricio refert Valerius lib.6.tit.de libere dictis aut factis,qui Carbone conſule ſibi dicente multos ſe habere gladios reſpondit,& ego annos.

Plus ſapientiæ maturitas quàm corporis canicies conſideranda eſt,c.quiſquis,& c.ſequen. 84.diſt. & in c. viliſſimus,1.q.1.

Pater eſt melior amicus quã habeat filius, immo tãta eſt dilectio patris erga filium, quòd magis terretur in filio quam in ſeipſo,Bal.in c.per tuas, de proba.

Princeps de plenitudine poteſtatis legitimare poteſt, etiam in præiudicium eorum quibus eſt ius quæſitum inde etiã ipſis non requiſitis. Alex. conſi.228. inci. viſis codicillis. Bu. in c. per venerabilem, 21. col.ver.2.requiritur,& ver.ſeq. qui fil. ſint leg.

Papa poteſt ſupplere in facto, quamuis non petitus à parte,But.in c.veſtra,36.col.de coha. cle. & mulie.

Princeps iudicare poteſt ſecundum conſcientiam omiſſis actitatis,non ſic inferiores, Bartol.in l. 1. C. vt quæ de ſunt aduoca.

Papa recuſari nõ poteſt vt ſuſpectus, Abb. poſt Hoſt. in c.querelam,de elec.

Papa cõtra bonos mores inita dicũtur ipſo iure nulla Franciſ.de Arc.in l.maritũ, §.elegãtur,ff. ſol.matr.

Paria ſunt aliquid non dici,vel obſcure dici.Fran. Aret.in l.qui ex pluribus,ff.de verb.obl.
Probatio à cõiunctis valida eſt in iure,ff.de neg. geſt. ideſt at qui nam,4.diſt.denique.
Peccatũ mortale eſt occultare veritatem,2.q. 3. quiſquis,& extra de cri.fal.c.1.
Prælatus conditionem eccleſiæ deteriorem facere non poteſt,extra de dona.fraternitatem.

Q

QVi male agit odit lucem,ff. de ven. inſpi. l. 1. §. tria luminaria,in gl.no.etiã glo. C.de dona.l. donator.ſuper verbo eccleſiæ,& C.de contrahen. emp.l.ipſe,& Iob.3.cap.
Qui ſemel malus ſemper præſumitur malus,l. ſi cui, §.iiſdem,ff.de accu.& l.2.ff.de ſe.na. cum ibi no.
Qui ſemel bonus ſemper præſumitur bonus,ff. de re mili.l.non omnes,§.barbaris.
Qui ſemel pauper ſemper præſumitur pauper,l. non eſt,ff.de proba.
Qui ſemel diues ſẽper præſumitur diues, ff. de prob. l. perſona.
Qui ſemel dominus ſemper præſumitur dominus, l. ſiue poſſidetis,C.de proba.
Qui per aliũ facit per ſeipſum facere videtur,l. ſi per aliũ,ff.ne quis eũ qui in ius vo.eſt vi exi. & l.ſi quis id,§.pe.ff.de iu.om.iu.& l.1.ff.de eo quod fac. erit, & l.liber homo,ff.ad leg.Aquil.& l.1.§.deieciſſe,ff. de vi & vi ar.& l.eos in fi.C.de vſu.& inſt.de re.di. §.nihil autem,& an hoc procedat proprie,vide remiſſiue Ang.in §.igitur,in prohe.ff.& Bar. ſingula. in l.ſed & ſi vnus,§.ſi ſeruus,ff.de iniur.
Qui certus eſt certiorari non debet, l. 1. in fin. ff. de act. emp.& vend.& c.eum qui,ff.de reg.iur. lib. 6.
Qui tacet conſentire videtur,l.in adoptionibus,C.de ado.

ado. ff. ſol.ma.l.2.§.voluntatem,in aut.qui.mo.na. ef. ſui,§.generaliter,l. Ariſt.ff.quæ res pig. ob. non poſ. & l.2.C.de acquir.poſ. Contra ff. de procu. l. filius,§.inuitus,& ff.de fur.l.qui vas,§.vetere,& ff. man l.qui patitur.

Qui occaſionem damni dat damnum dediſſe videtur,ff.ad l. Aquil.l.qui occidit,§.pen.

Qui prior eſt tempore potior eſt iure, C. qui po. in pign.hab.l.ſi fundum,& l.ſi generaliter,& l.2.cum rem.& l.licet,& l.diuerſis temporibus.

Qui ſe ingerit pro ſuſpecto habetur,l.qui omnia, ff. de procuratoribus.

Qui de vno dicit de reliquo negare videtur, l. cum prætor,ff.de iud.

Qui de vno negat de alio concedere videtur,l. ſi maritus in fi.de procur.eo.c.nonne.

Qui accuſare volunt probationes habere debent, l. qui accuſare,C.de eden.

Qui parum ſtudet,parum proficit,no.glo.C. de propoſitis ſacro.ſcrin.l.vnicuique,lib.12.

Qui vadit plane,vadit ſane,inſti.de iuſt.& iur.§.his.

Qui prior appellat prior agat,l.qui prior,ff.de iud.

Quando duo ſunt contraria ad poſitionem vnius, ſequitur deſtructio alterius, ff. de proc. l. Pomponius,§.ſed & is.

Qui ſibi ipſi non parcit,alijs parcere nō præſumitur, l.omne delictum,§.qui ſe vulnerauit,ff. de re mili.

Quando duo ſunt neceſſaria interueniens non ſufficit,ff.de diuor.l.pen.in glo.

Quod primum eſt aliud ante ſe habere non poteſt,in prohemio,ff.§.in reliqua.

Quod legitime factum eſt pœnam non meretur, C. ad le. Iul. de adult. l. Gracchus. Item quod per me poſſum,per alium poſſum.

Quod

Quod ab initio non valet tractu temporis non poteſt conualeſcere,ff.de reg.iur.l. quod ab initio, & ff.de pac.l.ſi tibi decem,§.ſi pactus.

Quæ bis in menſe purgatur ſana non eſt, l. quæ bis, ff.de ædil.edict.

Qui iniuſtè litem mouet ad expenſas tenetur, l. omnes,in fi.C.de epiſ.& cle.& C. de iud.l. properandum,§.ſi vero.

Qui patitur quod poteſt prohibere ipſe facere videtur,ff.de noxa.l.ſecunda,& ff. de his qui not. infa.l. liberorum, C. de ſacroſanct. eccleſ. l. iubemus, §. œconomus,ff.de iur.patro.l.adigere in prin.

Qui eligit vnum, ex contrarijs, alij renuntiare videtur,ff.de inoffi.teſta.l.modo.

Qui poſtulat teſtes, eis debet dare ſumptus competentes,C.de teſti.l.quoniam.

Quando plus fit quam fieri debet,videtur etiã ipſum fieri quod faciendum eſt,ff.quemad.ſer.amit.l.ſi is cui via actus,& ff.de re.iu.l.ſi ſe.§. ſed pi. ff. de ſta.ho.l.non ſunt liberi.

Quicquid filiusf. acquirit, patri acquirit, cum tamen ſit,in poteſtate patris,inſtitu.per quas perſo.no. acqui.in prin.ff.de acqui.poſ.l.qui ſeruo.

Quod tibi non vis fieri,alijs non feceris,no.gl.inſt.de iuſt.& iure, §.iuris præcepta, ſuper verbo alterum non lædere,& ff.eo.l.iuſtitia,& §.ſuper eo.verbo.& in decretis,in prin.ff.quod quiſque iur. in prin.

Quod per me non ſtat mihi non debet imputari, l.ſi ideo C.de his quibus vt indig.l. ſi poſt diem, §.ſed ſi ita,ff.quando dies leg.ced.

Quod per me ſtat mihi imputari debet, ff.de contrahen.empt.l.hęc vend.§.1.vide Iaſ.in §.item ſi quis, in 5.col.de actio.

Qui in vno grauatur in alio releuari debet, l. eum

qui, ff. de iureiu. & C. de non nu. pe. auth. contra qui proprium.

Quod non valet vt ago, non valet vt valere poteſt, l. 1, §. eum, ff. de conſtit. pec. & C. de latina libertate col. l. 1.

Quod principi placuit legis habet vigorem, inſt. de iure na. §. ſed quod principi.

Qui negat non tenetur probare, l. 2. ff. de proba. & l. actor. C. eod.

Qui ſimulat verbis, nec corde eſt fidus amicus. Tu quoque fac ſimile, ſic ars deluditur arte, no. glo. in auth. de exhi. & intro. re. §. illud quoque col. 5. ſuperbo arte.

Qui binos lepores vna ſectabitur hora. Vno quandoque, quandoque carebit vtroque, no. glo. l. nemo la 3. C. de aſſeſſo. ſuper verbo in vtrunque feſtinat.

Quæ de nouo emergũt nouo indigẽt auxilio, l. de ætate, §. ex cauſa, ff. de interro. ac. & ff. de re iud. l. ſi iure, ff. de inoffi. teſt. l. iure decedẽs, & de ferijs l. oratione, C. ſi ſæpius in inte. poteſt reſtit. l. quãquam, & l. 1. ff. de ven. inſpi. c. miramur, 61. diſt.

Quilibet poteſt ſuo iuri renunciare, l. penu. C. de pact. l. pactum, ff. eod.

Quæ malo ſunt inchoata principio, vix bono peraguntur exitu, in auth. vt iudi. ſine quo ſuff. §. cognitum, col. 2.

Qui ſoluit propter ſuum malum, alij non prodeſt, ff. ne quis eſt qui in ius vo. eſt vi exi. & l. locum, §. pen. ff. de tab. exhi. & ff. de interro. act. l. qui ſeruum, in princ. & ff. quod vi, aut clam, l. ſemper, §. & ſi in ſepulchro.

Qui ſemel actioni renunciauit amplius repetere nõ poteſt, l. qui actionem, C. qui accu. non poſ. & ff. ad Turpi. l. quod deficit, & ff. ad leg. Iul. de adul. l. ſi mari-

maritus,§.ſi negauit,& ff.accu.l.hi tamen in fi.
Qui terminos effodiunt pœna extraordinaria puniẽdi ſunt,C.de accu.l.1.
Qui accuſare poſſunt intelligeremus, ſi ſciremus qui non poſſunt, ſequitur itaque prohibentur accuſare. Alij propter ætatem vt pupillus. Alij propter ſexum vt mulier,l.qui accuſare,ff.de accuſa.
Qui à latronibus capiuntur cũ liberi manent,poſſunt facere teſtamentum,l.qui à latronib.§.1. ff. de teſt.
Qui apud extraneos legatione funguntur,poſſunt teſtari,ff.de teſta.l.qui apud extraneos.
Qui incertus eſt de ſtatu ſuo,certã legem in teſtamento dicere non poteſt,l.qui à domino;ff.de teſta.
Qui in teſtamento hæres inſtituitur in eodem teſtamento teſtis eſſe non poteſt,l.quæ in teſtamento, ff.de teſt.
Quando agitur contra teſtamentum ad illud in dubio fertur ſententia pro teſtamento, ff. de inoffic. teſta.l.ſi pars ſimiliter etiam pro dote fertur ſententia in dubio,ff.de reg.iu.l.in dubijs,ſimiliter in liberali cauſa,ff.de re iudi.l.interpres.
Quando datur cautio intelligatur ſimplex repromiſſio, quando datur ſufficiens cautio, intelligatur cũ iuramento,& fideiuſſoribus,C.de verb. ſig.l. ſancimus,& ff.mand.l.ſi mandata,in fi.
Quod in alterius perſona ſeruat quis, in ſua ſeruare tenetur, ff. quod quiſque iur. l. 1. in princ.& ff. de condi.inde.l.frater à fratre.
Quod ſemel eſt verum ſemper præſumitur verum, not.glo.ff. de damn. infe. l. qui bona fi. §. quid ſit ſtipulatur,& C.de proba.l.ſiue poſſidetis.
Qui occidit latronẽ non vtiq; tenetur, ſi aliter periculum effugere non poteſt,inſt.ad l. Aquil.§. iniuria.
Qui occidit aliquo caſu latronem non tenetur, dum

tamen nulla culpa inuenitur, vt in eo. §. præalle.

Quod omnes tangit ab omnibus approbari debet, l. fin. C. de aut. præſtan. & ff. de eden. l. ſi quis ex argẽtarijs, & ff de pact. l. ſuum hæredem, §. hodie.

Quamuis aliquid de ſe non ſit malum ſi tamen ſi res mali exempli fieri non debet, ff. de pe. l. ſi quis, §. qui abortionis, aut amatorium obſeruandum eſt, de iud. l. exemplo, C. de proba.

Qui ſcire debet præſumitur eſſe ſciens, licet ſit ignorãs, l. ſed & ſi pupillus, §. pręſcribere, ff. de inſtit. ac.

Quædam poſſunt fieri tacitè quæ non poſſunt fieri expreſſe, ff. de reg. iur. l. actus, §. expreſſa.

Qui caſum dicit caſum probare tenetur, C. de teſta. l. conſulta diuinalia.

Qui parũ diligẽtẽ ſibi ſocium acquirit de ſe queri debet, l. ſocius ſocio, in fi. ff. pro ſocio, & inſtit. eo. §. fi.

Quod approbo non reprobo, l. Pomponius, ff. de neg. geſt.

Quæ incontinenti fiunt ineſſe videntur, ff. ſi cer. pet. l. lecta. §. dicebam, & C. de pac. l. petens.

Qui tardius ſoluit quàm ſoluere debeat, minus ſoluere videtur, inſti. de acc. §. tempore, ff. de ver. ſig. l. minus, & l. ſi cui.

Qui in vno prohibetur in alio conceditur, ff. de fide inſtru. l. ex eo quod prohibet.

Quod inter alios actum eſt alij nocere non debet, ff. de iureiuran. l. nam poſtea, in fi.

Quod bene geſtum eſt non debet ex alio euentu reprobari, l. Barbarius Philippus, ff. de offi. præſi.

Quilibet transfuga eſt proditor, ſed nõ econtra, not. glo. ff. de re milit. l. omne delictum, §. fi. ſuper verſ. proditore, cum l. proditores, & pro hoc, ff. de ca. & poſtlimi. reuer. §. transfugæ.

Qui malo conſilio, & proditoris animo patriam relinquit

linquit hoſtium numerum habendus eſt, l. poſtli. §.transfugæ,ff.de cap.& poſtli.reuer.

Quanto quilibet præeſt melioribus,tãto maior ipſe & honeſtior,in aut.de defen.ci.§.ſi vero quædã,col.3.

Quæ dubitationis cauſa tollendæ contractibus inferuntur,ius commune nõ lædunt,l.qui mutuam, in princ.ff.man.& ff.de reg.iu.l.qui dubitationis.

Quod proprium eſt, ipſius amplius fieri non poteſt, inſt.de legà.§.ſi rem.ff.de exce.rei iud. l.an eandẽ, §.actiones,& inſt.de ac.§.ſic itaque, ff.de acq. poſ. l.4.§.1.vide Dom.in c.cum perſonæ,§.quòd ſi talis, in 1.col.de priui.in 6.

Qui mortem facit,mortem debet pati.ff.ad l.Cor.dè fal.l.1.§.1.

Quod ex leuitate capitis procedit impunitum remanebit,l.1.C. ſi quis impera.male, ff.de re.iu.l. quod calore.

Quod non mutatur,quare ſtare prohibetur certe pro nihilo,C.de teſt.l.ſancimus, C. de ædif. pri. l. præcipimus , C. de appe.& in auth.qui mo.na.effi.ſui, §.tributis,ff.de adimend. le.l. ſi tibi, §. qui filias, ex diſparibus.

Quod fauore aliquorum introductum eſt in eorum læſionem retorqueri non debet, C. de legi.l.quod fauore,C.de ſec.nup.l.generaliter,& C.de procur. l.nemo.

Qui cito dat bis dat,& qui tarde dat minus dat,inſti. de fideiuſ.§.non ſolutum.

Qui rem alienam poſſeſſam inuaſit ſimilis eſt furioſo,C.vnde vi,l.ſi quis in tantam.

Quicũque rem alienam inuaſit domino in ſciẽte pro furioſo tenetur,l.cum quærebatur,C.vnde vi.

Quicũque poſſeſſor diffinitur per ſpaciũ 30.an.in ea.

Qui duos habet accuſatores à tertio prohibetur, l. cũ

rationibus,C.qui accu.non poſ.niſi ſuam, aut ſuorum iniuriam proſequantur,hoc eſt verum de diuerſis criminibus, quia aliquis poſſet accu.4.vel 5. vel mille,de eodem crimine.

Quædam per vniuerſitatem tranſeunt, quæ ſol.non poſſent alienari,l.quædam,ff.de acqu.re.do.

Qui non poteſt vt minus, nec vt maius, ff.de ſena.l. qui indignis.

Qui errat nō cōſentit,ff.de iu.om.iud.l. ſi per errorē.

Qui pro republica occiſi fuerunt in perpetuum per gloriam viuere intelliguntur, inſt. de excu. tu.§.hi autem.

Quid verbis opus eſt cum rerum nullus ſequatur effectus,l.fi.C.de do.

Quod commune eſt, meum non eſt ,ff.de diui. re. & qua.l.in tantum,§.1.ff.de au.& arg.le.l. Quintus.

Quod ſenſu caret non committit iniuriam,inſt.ſi quadru.pau.fe.di.§.pauperies.

Quoddam eſt peculium profectitium ſibi quod acquirit filiusfa. de rebus paternis , & quoddam caſtrenſe quod in caſtris quærit,vt ff.de caſtren.pec. l.ſi à caſtrenſe, & l.peculium caſtren. & l. ſi forte, & eſt aliud quaſi caſtrenſe quod in ciuitate quæritur ea publica cauſa , vel ſalario ex publico , C. de inoffi.teſta.l.ſi per hoc,gl.1.cum oportet,§.1.ſuper verb.exceptis peculijs,C.de bo.quæ li.

Quod ex re noſtras fit, noſtrum eſſe verius eſt , ff. ad exhib.l.de eo.§.ſi quis.

Quoties aliqua actio, vel exceptio deficit, ſciendum eſt vtile actione præſcriptis verbis, l.quoties, ff.de præſcri.verb.

Quando duo iura concurrunt in eandem perſonam, perinde eſt,ac ſi concurrerent in diuerſis perſonis, l.tutorem, ff. de his qui.vt indig. l. ſi quis decurio.

C.ad

C.ad l.Cor.de fal.

Qui non laborat nō mādacet,no.gl.l.quamuis, ff.de dam.infec.pro hoc,l.ſi plures, C.de condi. inſertis.

Quædam gratis fiunt quæ non gratis fieri poſſunt, ff.de iure fiſci,l.2.in princ. ff. de cond. ob turpem cauſam,l.fin.

Quædam honeſte accipiuntur quæ non honeſte petuntur,ff.de va.& extr.cog.l.1.§.fi.& ff.de ori. iu.l. 2.§.fin.in prin.

Qui dicit malam fidem,debet eam probare, Cod.de euic.l.pe.

Qui actionem habet ad rem recuperandam, rem habere videtur,ff.de regu.iu.l.qui actionem. Contra quia minus eſt habere actionem quàm rem,l.inter veſtem, §.Pomp. ff.de au.& arg. l. non minus,de regu.iu.l.1. ff. de rei vend. Dec. hic multa dicit ad iſtam reg.

Quilibet debet eſſe diligens & non negligens in officio ſuo, ff. de exc.tut.in l.ſi duas, §. nimis,& ff.de adm.tu.l.cum plures,§.nimium,& ff. de offi. præſ. l.diuus Marcus.

Qui iacet conſentire videtur, l.fi.ſiue,C.ad ſen.conſ. Vell.

Qui per ſe non poſſunt capere nec per ſeruos ſuos; l. neque,C.de hær.inſti.& ff.eo.l.non minus.

Quid quiſque iuris ſtatuerit in alterum, ipſe eodem vti debet,ff.quod quiſque iuris,per totum.

Qui negligenti amico rem cuſtodiendam tradit ſuæ facilitati imputare debet,inſt.qui.mo.re. contrahi. ob.§.præterea,in fi.

Qui negociationibus præponuntur inſtitores vocantur,inſti.quod cum eo.§.iuſto.

Qui rem nondum emptori tradidit,adhuc ipſe dominus eſt,inſti.de emp.& ven.§.vtique.

Quod cum vno geſtum eſt cæteris non prodeſt, l. neque pactio. C. de tranſact.
Quod minus eſt dignum, digniorem non continet, ff. de verb. ſig. l. 1.
Quicquid inædificatur ſolo, ſolo cedit, l. ſi cui ædes, ff. de le. 3. & inſti. de rerum diuiſ. §. cum in ſuo, & l. adeo, §. fi. ff. de acquir. rer. dom.
Qui ſuo iure vtitur nemini faciunt iniuriam, l. qui iniuriarum, §. is qui, ff. de iureiu. & l. 1. §. idemque Marcellus, ff. de aqua plu. arc. & extra de elect. ca. cum eccleſia.
Qui alij mea voluntate ſoluit, mihi ſoluere videtur, l. nihil intereſt, C. de ſol. & l. inuito, eo. tit. ff. de pig. act. l. ſi ſolutum, §. ſolutam.
Quis debet puniri vbi delinquit, l. capitalium, §. famoſis ff. de pœnis, & ff. de noxa. act. l. fi. vnde dicitur vbi te inuenero ibi te iudicabo.
Qui inuito vel ignorante creditore alijs ſoluit, ſe nõ liberat ab obligatione, l. inuito, C. de ſolu.
Quem de euictione tenet actio ipſum agentem repellit exceptio. l. excepti, doli, & l. ſi ob cauſam, & l. ſeq. C. de euict.
Quod voluit non potuit, & quod potui volui. No. gl. C. de contrah. & commit. ſtipu. l. 3. in fi. glo. ſic, C. ſi quis alteri vel ſibi, l. multum.
Quilibet poteſt ſuum nomen mutare, l. 1. C. de mu. no. cum tamen ſit ſine fraude.
Qui furanti ſignũ prębuit, perinde habetur ac ſi manifeſti furti cõdemnatus eſſet, & famoſus efficitur, ff. ad leg. Iuliam pecu. l. ſi ſacrilegij pęnam, circa fi.
Quæ nõ proſunt ſingula multa iuuãt, C. de prob. l. inſtruméta, l. rationes, l. non epiſtolis, & l. non nudis.
Quæ religioſis adhærent religioſa ſunt, l. quæ religioſis, ff. de rei ven. iuxta illud; cum ſancto ſanctus erit

erit & cum peruerſo peruerteris, pſal.

Qui omne dicit nihil excludit. No. glo. in l. à procuratore, C. man. & ad hoc, C. de hær. inſti. l. 2. & ff. de hære. inſt. l. quod ſi Mæuius, & l. 1. de pecu. legato.

Quæ domi geruntur facilius probantur per domeſticos quam per alios, C. de repud. conſenſu, §. ſeruus, C. de quæſt. l. interrogari.

Quilibet de epiſcopatu poteſt ſacramenta recipere in maiori eccleſia, c. officium, de officio archipresb. 1. diſt. in capite.

Quod à pluribus quæritur ſapientibus facilius inuenitur, 20. diſt. de quibus, & per ampliores homines perfectiſſima veritas reuelatur, C. de fideicom. l. vlt. ad fi. & 64. diſt. extra conſcientiam.

Quod differtur non aufertur, ff. de iu. l. cum furioſus, & inſti. ſing. re. per fideic. relic. §. itaque Contra, C. de inoffi. teſta. l. ſancimus, §. fin. & ff. de vſu. l. ſi vſufructus, & de poſt. de elect. de iſto Brocardo vide Bar. in l. inter ſtipulantem, §. ſacram. ff. de verb. obl. l. limita vt per Domi. in c. ſi ſuper. in princ. de offi. deleg. lib. 6.

Quantum quiſque meretur, non quantum dare ſufficiat æſtimatur, l. ſi quemquam, C. de epiſ. & cle.

Quod quis cum ſeruus eſſet eſſerit ; perficere liberto facto non poteſt. regula iur. quod quis.

Quod raro fit quandoque fit, l. ſed & fi. ff. de vſufr.,

Qui eſt in caſtris dicitur eſſe in morte. Abb. in c. quoniam frequenter, in 1. col. vt lit. non conteſt. in c. paſtoralis, de offi. ord.

Quod longe eſt à veriſimili, eſt quædam falſitatis imago, l. milites, oportet, C. de quæſtio. Bald. in l. 1. C. de fug. quem refert Socin. in l. 3. §. item, ſi reipub. in 4. col. ad leg. Falcid.

Quo ad iſtud verbum, habet in ſe reuolutiones temporis,

poris,l.3.§.quod ſi quis, ff.de ſuſpe. tuto.& l. Titius de exc.tu. & de mili.teſt.l.quod dicimus, & de adi. le.l.legatum eſt tibi.

Quoties nihil ſiue captione inueſtigari poteſt, eligendum eſt quòd minimum habeat iniquitatis,regula iur.ff.& l.3.§.duæ autem, ff.de Car.edic.& 13.diſt. duo ſunt.

Quanto magis creſcit puella tantò magis eſt impendendũ in ea.l.cũ vnus, vbi gl.fi.ff.de ali.& cib. leg.

Qui eſt cum inimicis meis amicus meus non eſt,C.de inof. teſt. l. liberti, §.fin. & 3. q. 5.c.3. & gl. in c. ſi inimicus,95.di.c.cum oporteat, de accu.

Qui poteſt inuitis alienare, multo magis & ignorantibus, & abſentibus poteſt, l.qui poteſt, de reg. iur. vide Bal.in l.fi. C.qui admitti, idem in l.fi.C.de iu. delib.refert gloſſator cancellariç in regula 21.Contra de l. fi. C. de iu. emph. vbi emphyteuta poteſt vendere domino inuito dummodo ei denunciet.

Quatenus cuiuſquam inter ſit, in facto non in iure conſiſtit,l.quatenus,ff.de reg.iur.

Quod eſt in fieri habetur pro facto, l.ligni, §. ego autem, & l.cum vxori,ff.de leg.3.

Qualitatem quis cognoſcere nõ poteſt niſi cognoſcat ſubſtantiam, Bal.in l.2.ante medium primæ col.C. de bo.poſſ.ſecundũ ta.per tex.in l.eius qui in prouincia,ff.ſi cer.pe.circa fi.l.in ver.qui nec poſſidendi animum haberẽt.Ripa.in rub.de cau.poſſ.nu.25.

Quod recipis contemplatione mea ex me percepiſſe videris, l.cum aliquis, C.de iu.de lib.c.requiſiſti de teſt. de quo lata Barba. in l. cum acutiſſimi, in 84. col. C. de fideicòmm.

Qui poteſt facere vt iam facit, videtur poſſe facere, 83. diſt. error, ff.de re. iu. qui poteſt, ff. de le. 1.l.ſi ſeruus, de ædil. edic. quis ſit, §.idem ait, ff. ex qui. cau.

cau.malo, ſed & ſi, §.ait prætor. Contra, ff. de accu. 1ær.l.is qui.

Quod accidit ſequitur naturam eius cui accidit, ff. de vſufr.l.ſi fundo.

Qui ſcit ſuum ius, eligendo aliud quod credit habere, non amittit quod habet, l. mater, ff. de inoffic. teſtam. Contra de cap. vt quis duas; de elec. lib. 6. & l. 1. C. de fur. cum ſimi. vt per glo. in l. edita, in ver. emendari, C. de eden.

Quis eſt acceptus Propheta in patria ſua, l. tres tantum modo, C. de offi. præto. & l. obſeruare, §. antequam, ff. de offi. preſi. Contra, eo. ti. l. Barbarius quia nemo cum honore acceptus eſt Propheta in patria ſua, vt etiam habetur Marci. 6. c. & glo. no. in l. hi qui, ff. ex qui. cau. ma. & habetur Matth. 13. c. Luc. 4. & Io. 4. & eſt tex. in c. ſi Chriſtus de iureiur.

Qui non eſt mecum contra me eſt l. cœlicolarum, C. de iudic. & qui mecum non eſt congregans, & diſpergit Matth. 12.

Quando quid ad duo referri poteſt, debet referri ad antiquius, l. fi. in finalibus, ff. fin. regun.

Qui iuſſu iudicis aliquid facit, non videtur dolo malo facere, quòd parere neceſſe habet, l. non videtur, §. qui iuſſu, ff. de reg. iur. & ff. ad Sylle. l. ſi quis quan.

Qui authore iudice comparauit bonęfidei poſſeſſor eſt, regula iur. qui auctore, ff.

Quod quis ſi velit habere non poteſt, id repudiare non poteſt, l. qui poteſt facere, §. quod quis, ff. de reg. iu. Contra de leg. 1. § decretalis, ff. de ſuc. edic. ſol. ibi non poteſt per ſe, ſed iudicem.

Quanto agens eſt perfectius tanto effectus eſt perfectior, C. de teſt. l. iuſiurandi, concor. tex. in c. vel non eſt, de tempo. ordin.

Quod non videtur eſſe, & pro eſſe habetur, quia eſſe poteſt,

poteſt,ſeu expectatur,quòd eſſe poteſt,l.videamus, in princ. C. de teſtam. & ff. ne quis eum qui in ius vo.ex nundi.& cap.factum eſt,in fi. de conſe. diſt. 4.Contra ff.de fur.l.pe.& l. continuus, §. cum qui. & §.ſi Labeo,ff.de verb.oblig.& 86.diſt.non ſatis, & l.quamuis,ff.de in ius voc.

Quotiens vtriuſque cauſa lucri ratio vertitur, is præferendus eſt cuius in lucro cauſa tempore præcedit,ff.de reg.iur.l.quoties.

Qui poteſt ſtare certo non ſtet incerto, vt dicit prouerbium,gl.in l.quia ratio,ff.de cond.inſti.

Qui non facit quod facere debet, videtur facere aduerſus ea,quia non hoc facit,& qui facit quod facere non debet, non videtur facere id quod facere iuſſus eſt,regula iu.ff.

Quod euincitur in bonis noſtris non eſt,ff.eod. Contra de verb.ſig.ff.l.bonorum,§.in bonis.

Quod pendet non eſt pro eo quaſi ſit,l.is damnum, §.quòd pendet, ff. de reg. iur. Contra de l. 1. §. ſed etiam ſi incertum,ff.de ven.in poſ.mit.

Qui poteſt facere vt poſſit conditioni parere iam poſſe,videtur,ff.qui poteſt,ff.de reg.iu.Contra de acq. hær.l.is qui hæres, & l.Lucius, §. ſed his quæ adhuc,ff.qui ad li.procla.non licet.

Qui partem tangit totum tangere videtur, l. vulgaris,ff.de fur.

Qui totum cupit totum perdit,C.quãdo & qui.quarta pars debetur,quaſi per totum,lib.10.

Quando aliqua differunt ſpecie vnum non poteſt de alio prædicari,l.ſi qua pœna,ff.de verb.ſig.

Qui ſine dolo malo ad iudicium prouocat, non videtur moram facere,l.qui ſine,ff.de reg.iur.

Quoties idem ſermo duas ſententias exprimit, ea potiſſimum accipiatur quæ rei gerendæ aptior eſt,ff. de

de reg.l.quoties.

Qui ad agendum admittitur, eſt ad excipiendum multo magis admittendus, c. qui ad agendum, de reg.iu.lib.6.

Quod non eſt,eſſe videtur,vel non eſſe quod eſt,ff.de his qui no. infa.l.quid ergo,§.ſi quis, quod quiſque iu.l.1.de vſu. quia de reg. iur. qui actionem. Contra,ff.de dolo,nam is de arb.qualem,de re. iu. non videtur,& l.quiſquis.

Qualitas quæ ineſt actui de iure communi vel ſpeciali iudicatur à pari,l. cum ex ratione, in princ. ff. de exc.tut.l.2. C. de his qui veni. æta. impe. Marſil. in c.1.in 27.col.de conſti.lib.6.

Quod noua teſta capit inueterata ſapit. in aut. vt iur. ſine quoquo ſuf.§.1.col.1.gloſſ.in ca.cum in iuuentute,in ver.paratior,1.q.1.

Quãdo in aliquo actu vnũ principaliter,& immediate venit,& aliud ex conſequentia,& mediate, illud eſt præferendũ quod venit principaliter,& immediate,l.fin.ff.de imp.in re.do fac.& l.2.§. idem Labeo,ff.ne quid in loc. publi. & l. 1 .ff. ſi vſufru. pet. contra de tex.in c.ex tranſmiſſa,de filijs presby.

Quicquid eſt cauſa cauſæ, eſt cauſa cauſati, l. manumiſſiones,ff. de iuſt.& iure.

Quod per ſe cui facere non licet, neque per alium licebit,l.2.§.1.ff.de admi.re.ad ciui.perti.& l. pupillus,§.ſed & ſi ff.de auth.tut.& l. filium, ff. ad Maced. & l. impreſſionem, C. quòd met. cau. Contra de l.fin.ff.de offi.præfect.vrb. & ff. man. l. ſi mandauero,§.ſed hi, & de elec. c. ſuffraganeis, de quo vide in d.l.2.

Quæ alienari prohibentur vſu capi non poſſunt. l. ſi fundum, ff. de fun. do. & l. lex quæ tutores, ff. de adm. tut.

Qua-

poteſt, ſeu exſpectatur, quòd eſſe poteſt, l. videamus, in princ. C. de teſtam. & ff. ne quis eum qui in ius vo. ex nundi. & cap. factum eſt, in fi. de conſe. diſt. 4. Contra ff. de fur. l. pe. & l. continuus, §. eum qui. & §. ſi Labeo, ff. de verb. oblig. & 86. diſt. non ſatis, & l. quamuis, ff. de in ius voc.

Quotiens vtriuſque cauſa lucri ratio vertitur, is præferendus eſt cuius in lucro cauſa tempore præcedit, ff. de reg. iur. l. quoties.

Qui poteſt ſtare certo non ſtet incerto, vt dicit prouerbium, gl. in l. quia ratio, ff. de cond. inſti.

Qui non facit quod faceret debet, videtur facere aduerſus ea, quia non hoc facit, & qui facit quod facere non debet, non videtur facere id quod facere iuſſus eſt, regula iu. ff.

Quod euincitur in bonis noſtris non eſt, ff. eod. Contra de verb. ſig. ff. l. bonorum, §. in bonis.

Quod pendet non eſt pro eo quaſi ſit, l. is damnum, §. quòd pendet, ff. de reg. iur. Contra de l. 1. §. ſed etiam ſi incertum, ff. de ven. in poſ. mit.

Qui poteſt facere vt poſſit conditioni parere iam poſſe, videtur, ff. qui poteſt, ff. de reg. iu. Contra de acq. hær. l. is qui hæres, & l. Lucius, §. ſed his quæ adhuc, ff. qui ad li. procla. non licet.

Qui partem tangit totum tangere videtur, l. vulgaris, ff. de fur.

Qui totum cupit totum perdit, C. quãdo & qui. quarta pars debetur, quaſi per totum, lib. 10.

Quando aliqua differunt ſpecie vnum non poteſt de alio prædicari, l. ſi qua pœna, ff. de verb. ſig.

Qui ſine dolo malo ad iudicium prouocat, non videtur moram facere, l. qui ſine, ff. de reg. iur.

Quoties idem ſermo duas ſententias exprimit, ea potiſſimum accipiatur quæ rei gerendæ aptior eſt, ff. de

de reg.i.quoties.

Qui ad agendum admittitur, eſt ad excipiendum multo magis admittendus, c. qui ad agendum, de reg.iu.lib.6.

Quod non eſt, eſſe videtur, vel non eſſe quod eſt, ff.de his qui no. infa.l.quid ergo, §. ſi quis, quod quiſque iu.l. 1.de vſu. quia de reg. iur. qui actionem. Contra, ff.de dolo, nam is de arb.qualem, de re. iu. non videtur, & l.quiſquis.

Qualitas quæ ineſt actui de iure communi vel ſpeciali iudicatur à pari, l. cum ex ratione, in princ. ff. de exc.tut.l.2. C. de his qui veni. æta. impe. Marſil. in c.1.in 27.col, de conſti.lib.6.

Quod noua teſta capit inueterata ſapit. in aut. vt iur. ſine quoquo ſuf.§.1.col.1.gloſſ.in ca.cum in iuuentute, in ver.paratior, 1.q.1.

Quãdo in aliquo actu vnũ principaliter, & immediate venit, & aliud ex conſequentia, & mediate, illud eſt præferendũ quod venit principaliter, & immediate, l.fin.ff.de imp.in re.do fac.& l.2.§. idem Labeo, ff.ne quid in loc. publi. & l. 1.ff.ſi vſufru. pet. contra de tex.in c.ex tranſmiſſa, de filijs presby.

Quicquid eſt cauſa cauſæ, eſt cauſa cauſati, l. manumiſſiones, ff. de iuſt.& iure.

Quod per ſe cui facere non licet, neque per alium licebit, l. 2.§. 1.ff de admi.re.ad ciui.perti.& l. pupillus, §.ſed & ſi ff.de auth.tut.& l. filium, ff. ad Maced. & l. impreſſionem, C. quòd met. cau. Contra de l.fin.ff.de offi.præfect.vrb. & ff. man. l. ſi mandauero, §.ſed hi, & de elec. c. ſuffraganeis, de quo vide in d.l.2.

Quæ alienari prohibentur vſu capi non poſſunt. l. ſi fundum, ff. de fun. do. & l. lex quæ tutores, ff. de adm. tut.

Qua-

Qualitas adiecta verbo debet adeſſe tempore verbi l. in delictis, §. ſi detracta, ff. de noxa. cum ſimi. vt tradit Dec. in conſi.15.in caſu, in 2.col.

Quæ ſolo temporis tractu non mutantur ſemel in eſſe poſita ſemper præſumuntur, l. ſi cui, §. ijſdem, ff. de accuſ. & l. non omnes, l. §. à barbaris, ff. de re mili.

Qui ſentit commodum ſentire debet, & incommodum, l. naturaliter, ff. de reg. iu. c. qui ſentit, eod. tit. l. 6. tamen vt ibi dixi ſingulariter gloſſ. magiſtra, & Dyn. & alij, iſtud fallit quandoque ratione perſonę, & ratione naturæ contractus, vt ibi exemplificatur.

Quod quis in perſona ſua facere prohibetur id per ſubiectam perſonam exercere non debet, ff. de admi. re. ad ciui. perti. l. 2. §. 1.

Quod nomine meo facere nó debeo, nec nomine alieno, 46. diſt. ſicut non ſuo, & 20. q. vlt. his à quibus.

Qualitas obueniens enti qualificat ipſum ens, & reponit ipſum in diuerſam ſpeciem, c. cum Marthæ, §. quæſiuiſti, de celeb. miſ.

Quod per nos facere non poſſumus per alios, facere debemus, ff. de procu. l. 1. & ff. de adm. tu. l. ita tamen. §. geſſiſſe.

Quatuor ſunt modi conueniendi, aut iure, ſ. inſtrumentis, vel teſtibus, aut facti euidentia, vt extra de coha. cle. tua. & 1. q. 1. quæ Lotharius, aut iuris interpretatione, vt ſæpius citatum eſſe rerum, vt 3. q. 9. decernimus, aut violenta ſuſpicione, ſeu præſumptione, 32. q. 1. dixit, & C. de adul. aut ſi quis.

Quod de vno dicitur de alijs negatur, vt 45. diſt. diſciplina, ca. vnus ex vobis, 2. q. 1. ſic, ff. de iud. cum prætor, 25. diſt. qualis, C. de procu. maritus.

Quod ſemel placuit, amplius diſplicere non poteſt, 32. q. 5. horrendus, extra de deſpon. impu. l. de illis, ff. de neg. geſt. §. Pomponius.

Qui

Qui mandatum ſuſcepit neceſſe eſt conſummare, ff. commo.l.in commodato,§.ſicut.

Quæ ſimpliciter promittuntur ſine conditione ſeruantur, 21. q.c.vlt.

Quæ incontinenti fiunt ineſſe videntur, ff.ſi cert. pet. l.lecta eſt,& ex his quæ incontinenti fiunt præſumptio naſcitur, de elect.officij.

Qui ponit principium totum ſupplere debet vſque ad finem, de conſe.diſt.50.nullus epiſcopus.

Quilibet præſumitur dignus niſi probetur indignus, ca.ex parte,de ſcruti.inor.faci.l.non omnis,§.à barbaris,ff.de re mili. & in l.actor. per Cy. C. de prob. & de quolibet præſumendum eſt bonum niſi probetur contrarium, c.dudum, de præſum. ff.de manu.teſta. ſeruos, & ff.de lega.2.l.cum pater,§.rogo.

Qui reputatur dignus in vna dignitate ſi poſtea eligitur ad alteram etiam tunc dignus debet reputari, c.accepimus,de æta. & quali.ſic 74.diſt.geſta.

Quod de vno prohibetur de alio permittitur, 25. di. qualis,& extra,de his quæ fi.à præla.ſine conſ. cap. cum apoſtolica, in fi.

Quod infirmari, vel vituperari poteſt præcaueri debet,c.1.de ſer. non ord.l.ſi idem cum eodem, §.fi. iuncta, gl.ff.de iuriſd. om. iud. & l.1. ff.de iureiur.

Quando in vno actu concurrunt duæ rationes, quarum altera nocet, alia vero prodeſt, cauſa illa quæ nocet debet attendi non quæ prodeſt, l. ſi quis in graui, §.fi.cũ ſeq. ff. ad Sylla. & l.3.& ibi Bar. ff.de ſuſpe. tut.

Quod teſtibus, vel ſcriptura probari non poteſt pro infecto haberi debet C.commu. di.l. ſi maior.

Quotidie ex nouis motiuis nouæ generantur opiniones vt dicit Bal.in l.1.col. 8. C.de his qui ante aper. tab.

Qui

Qui totum dicit nihil excludit, l. Iul. de leg. 1. c. ſolicitæ de maio. & obed.

Quod omne, tangit ab omnibus approbari debet. ca. ad hæc, de offi. Arch. C. de aut. præſtan. l. vl. & ff. de aqua plu. arc. in concedendo, & ff. de adop. nam diuus, & extra de tempo. ord. ſi archiepiſcopus.

Quod ab illo datur, qui de iure dare non poteſt, pro non dato habetur, extra de iure pa. quod autē, in fi.

Quoties quis iuſto dolore accenſus deliquit, pęna debet aliquantulum temperari, Abb. in c. olim, 1, de reſcript.

Qualitas adiecta verbo qualificatur ſecundum tempus verbi, l. Titius, ff. de mi. te. Bar. in l. ex facto, ff. de vlt. & pu.

Qui de vno negat, de alijs affirmat, & concedit, l. prętor, ff. de iud. c. nonne, de præſum.

Qui prior eſt tempore potior eſt iure, l. potior, ff. qui po. in pign. hab.

Qualis ſententia talis libellus, præſumitur, gl. in c. dudum, in fin. extra de deci. & facit tex. in l. præſes ff. de pœ.

Quod quis non diligit facile contemnit, 20. quæſt. 3. præſens clericus.

Quod quiſque ſua voce dilucidè poteſtatus eſt, in eūdem caſum proprio teſtimonio infirmare non poteſt, c. per tuas, de prob. & C. de non nu. pec. l. generaliter.

Qui confitetur vnum, per conſequens confitetur id quod ſequitur ex illo 8. diſt. quo iure, & de offic. deleg. cum ſuper, & de dolo, & contu. cum dilect.

Quæ promittuntur ſunt opere adimplenda, extra de pactis, qualiter, & de pręben. & dignit. relatum eſt, & 12. q. 5. quia Ioannes, & 32. q. vlt. c. fi. & l. 1. & ibi Bar. ff. de pac. & ff. ad leg. Fal. l. fi.

Quæ

Quæ religioſis adhærẽt religioſa ſunt, ff.de rei. vẽdi. l.quæ religioſis,& ff.de cõtrah.emp. l.in modicis.

Qui prior eſt tempore potior eſt iure, ca. cum autem de iure patr.c.1.de maio.& obed.d.l. ſi fundũ, & l. generaliter cum multis alijs,C.qui po. in pig. hab.

Quilibet præſumitur bonus, niſi probetur malus, extra de ſcru.in or.fa.cap.vno,& de præſum. dudũ, l.non omnis,§.à barbaris,cum vulg.ff.de re mili.

R

Remittẽtibus actiones ſuas nõ eſt dãdus regreſſus ad eas,l.quæritur,§.venditore,ff.de ædil. edic.

Ruſticitati parcendum eſt,l.fi.C.de teſt.ff.ad Sill. l. 3. §.ſi quis ignorans,ff.de vend.inſpi.l.1 § fin. ff.de prob.l.de inde.§.2 ff.de iuriſ.om.iud.l.ſi quis,§.3. ff.de iur.fiſ.l.2.in fi.ff.ſi quis in ius voc.non ier.l.2. §.pen.ff.de eden.l. 1,§.fi.& in multis ſimil.

Res inter alios acta alijs non præiudicat, l. Lucius, ff. de his qui no.infa.l. ſæpe conſtitutum eſt, ff.de re iud.l.res inter alios acta alias eſt, l. Modeſtinus reſpondit,ff.de excep.l.res inter alios acta, ff. de reg. iur.l.1.C.res inter alios acta,vel iudi. alij non noc. C.de except.l.2.ff.qui po. in pig. hab. l. Claudius, C.de pact.l.fractionem, ff. de iudi. l. ſi petitor, ff. de pac.l.ſi vnius,§.pactaque in fi.& ff. de exce. rei iud.l.1.cum multis alijs.

Res iudicata pro veritate accipitur,l.ingenuum,ff. de ſtatu.ho.l.res iudicata.

Reus excipiendo actor eſt,l.1.ff. de excep.

Reus non tenetur probare, ſed actor, l. fruſtra, C. de prob.cum multis alijs.

Res tantum valet quantum vendi poteſt ff. de cond. fur.l. ſi ſeruus §.quòd ſi pendente ff. de fur. l. ſi quando vxori,§.fi.in fin.

Reatus omnem excludit honorem,C.vbi ſena.l.1.

Re integra reuocatur mandatum,inſtit.man.§.recte, & ff.de procu.l.ante litem conteſt.

Res mali exempli eſt vitanda l. obſeruandum eſt, ff. de iud.& l.exemplo,C.de proba.

Rei appellatione etiam pars continetur, l. appellatione rei,ff.de verb.ſig.

Rei hæreditariæ nondum poſſeſſæ non fit furtum, l. contra,§.fi.ff.re amota.

Ratio generalis præualet ſpeciali, not.gl. inſt. de vſucap.§.furtiue,ſuper verbo,nec vſucapio,& de nup. §.affinitas,& §.ſocrum,Contra,ff.de eden.l.quædã.

Res mutata in priſtinum ſtatum redire non poteſt,ff. de verb.obl.l.inter ſtipulantem,§.ſacramenta,ff.de ſol.l.res quæ, §. arena.

Rebus,& non verbis legem imponimus,C.commun. de le.l.2.in fi. C.de vſu.l.fin.

Remittendi ius ſuum amplius non datur regreſſus, inſti.de bo.poſ.§.ſi quis itaque.

Res ſua nemini ſerui, l.in re communi, ff.de ſer. vrb. prę. ff.de vſufr.l.vti frui.

Ratihabitio retrotrahitur,& mandato comparatur,l. fin.C.ad ſec.con.Ma.l.licet,ff.de iudi.

Reus debet prius conueniri quam fideiuſſor, in aut. de fideiuſſ. §.1.col.2.& C.eo. tit.auth. præſente.

Res aliena vendi poteſt, ſed precium ab emptorem auferri poteſt,l.rem alienam,ff.de contrah.emp.

Rei eſt fugire,C.de iudic.l.properandum,§.& ſi quædam pars.

Reſtitutionem petens duo probare debet, l. poſſeſſionem, & ſpoliatum fuiſſe extra de reſtitu. ſpo. olim cauſam,& qui fi.ſint leg.cauſam quæ,& idem eſt ſi aliquis ſpoliauit, vel mandauit, vel ratam habuit ſpoliationem, de reſti.ſpo. cum ad ſedem,ad fi. ff. de vi & vi arma,l.1. §.deieciſſe,cap. conſultationibus,

bus, de offic. deleg.

Refertur ad vniuerſos quod publice fit per maiorem partem, ff. de reg. iur. l. aliud eſt vendere, §. refertur.

Ratio debet eſſe diuerſa à dicto, vt not. glo. in l. fin. ff. de offi. procu. Cæſ. & in l. 1. in fi. de excep.

Renuntians liti non videtur factri. text. ſing. ſecundum Bal. ibi in l. ſi te. C. de ing. manu. exclamat Iaſ. in l. poſtquam liti, C. de pact.

Relictum ſub conditione non videtur quod in omnem euentum quis eſt habiturus, gl. in l. liber homo, §. ſi ita ſcriptum, ff de hære. inſti.

Reſpublica non dicitur alia quàm Romanorum, l. liberto, §. Lucius, ff. de an. leg.

Res deſtruitur per plures ſucceſſores, l. ſolet, §. 1. ff. de ali. & ciba. leg.

Remittere eſt dare, c. veniens de teſt. l. contra iuris, ff. de pac. l. Modeſtinus, ff. de dona. l. ſi inter, C. de ſolu.

Reuelat Deus aliquando paruis, quod non reuelat magnis, l. potioris, C. de offi. rec. prouin. ca. fruſtra, 8. diſt. c. eſto. 95. diſt.

Redditum non eſt, quod eſt deterius redditum, vel ita vt haberi non poſſit, ff. ad exhiben. l. Iulia. §. ſed & ſi commo. l. 3. §. 1. ff. depo. l. 1. §. res, ff. de ſolu. & l. ſed mihi, §. 1. ff. commodati.

Res date pro rebus, pro verbis verba ſolemus, gl. in c. eccleſias, in verſi. ad hoc, 13. q. 1. Hiero. But. in l. ſi certis, C. de pact.

Ratum habere promittens dicitur non perſeuerare ſi quomodo contraueniat, l. antepen. & fin. ff. rem ratam hab. vbi Bar.

Regratiandus non eſt qui facit quòd debet, l. ſi ſeruo, circa medium, ff. de hæ. inſt. l. 2. C. de ope. lib. facit l. vnum, §. fi. de fal. de l. 3.

Reſponſio debet fieri ſecundũ interrogationẽ, l. ſi debitor,

bitor, ff.de iter.act.& in c.inter dilectos, de fi.inſtr.
Res de facili reuertitur ad ſuam naturam, l.ſi vnus, §. quod & in ſpecie, ff.de pact.c. ab exordio, 35.diſ.c. 1.de præbend. in vlt.
Rubricæ negatiuæ non poteſt conſenſu partium eius diſpoſitioni renunciari, no.glo.Bar.& Doc.in rub. C.ne fide.do. den.idem in l.non poteſt, de leg.1.& in l.Gallus, in princ.ff.de li.& poſth.ſequitur Ang. in proh. inſt. col.5.
Reipublicæ intereſt vt crimina detegantur, l.eum qui nocẽtem, in princ.& ibi Bart. ff.de iniur.& detecta puniantur, vulg. l. ita vulneratus, ad leg. Aquil. ff.
Rex Franciæ facit expenſas pauperi ſecum litiganti, Bald.in l.magis puto, §.in primis, ff.de rebus eo.
Ripæ fluminis publici nõ veniunt menſurãdæ, quãdo eſt venditũ prædium, niſi hoc expreſſe dictum fuerit, Bar. in tractatu qui incipit Tyberiadis, 10. col.
Reprobato aliquo reprobatur quicquid venit in ius concomitantiam, ſiue ſit præiudiciale, ſiue pœnale, l.Seius, & Augerius, ff.ad l. Falc.ſecundum Bal.in l. ſi pactum, in prin. C.de colla. cum ſimil.
Remedium ordinarium tollit extraordinarium, l. in cauſæ, la 2.de mino. cum ſimil.
Rex inſipiens eſt, ſicut denarius æneus in computo mercatorum, ita dicit Abb. in ſuo dictionario poſt Aegidium Romanum, in ſuo tractatu de regi.principium, lib. 2.c.7.
Rudibus, & imperitis gubernacula eccleſiæ non ſunt committenda, vt in c.ſtatuimus, 61.diſt.
Reſpondere obſcure, & nil reſpondere paria ſunt, l. de ætate, §.nihil intereſt, ff.de interro.act.& ibi Bar. & Ale.
Res inter alios acta non prodeſt alijs, nec nocet: extra de re iud. c.pen.

Rei-

Reipublicæ intereſt habere per quos fiant ſacrificia quibus Dei cum populo reconciliatio petatur,pureque preces offerantur, quod ſacerdotum eſſe munus dicit tex.in cap.ipſi ſacerdotes .1.q.1.& in aut. quo.opor. epiſ. in prin. colla.1.vnde & dicit Vlpia. iureconſ.in l.1.§.fin.ff.de iuſt. & iur.publicum ius, ideſt, vtilitatem publicam in ſacerdotibus verſari.

Res inter alios acta non præiudicat alijs, l. ſed ſi poſ. §.fi.cum l.ante. & l. ſeq. & ibi no. pro & contra.ff. de iureiur.

S

SVb maſculino genere continetur fęmininum,l.1.§. 1.ff.de conſt. pe.l.patroni. & l.teſtatio.§.ſerui.& l. pronunciatio, ff.de ver.ſig. l.qui duos mulos, ff.de le.3.l.tres fratres, in auth.iuſiu. quod præſtatur ab his. §.1. col.2.

Sub fœminino genere non continetur maſculinum, ff.de leg. 2.l.ſi ita ſcriptum.

Sic volo,ſic iubeo,ſtet pro ratione voluntas, not. glo. inſtit.de vſucap. §. furtiuæ quoque, ſuper verbo nam furtiuarum.

Si illud quod minus videtur ineſſe ineſt,& illud quod magis,C.de ſacroſ.eccl.auth.ma.

Solutione eius quod debetur tollitur omnis obligatio, inſti.qui.mod.tol.obli.in princ.

Solatium miſerorum eſt habere ſocios pœnarum, ff. qui & à qui lib.ma.ſunt,l.proſpexit.

Sublato principali tollitur acceſſorium, l.cũ principalis,ff.de reg.iu.& l.2.ff.ſi qs cauſ.& l.eos,ĩ princ.C. de vſu.& l.intelligere debes,C.de luitione pignoris.

Singulare aliquando ponitur pro plurali, 2. §. exactis autem regularibus,ff.de ori.iu.& l.ex duobus.ff.de vulga. & pup. l.diuus, §. & ff.de per. hær. l. 1. §. vt initio,ff.de po.& ff.de verſi.g.in vſu.

Separatorum ſeparata eſt ratio,ff.de iur.omn.iud.l ſi idem cum eo.in prin.& l.domus,ff.de ſerui.& l.pater fœmininam §.fi.ff.de condi.& demon.

Societas ius fraternitatis quodammodo in ſe habet, l.verum,ff.pro ſoc.

Scientia nobilitat.l.prouidendum in gl.C.de poſtul.

Simplicitas legibus eſt amica,inſt.de le.arg. ſuc.§.ſed ſimplicitatem,& l.maniſ. ſti,§.tales,C.de fur.& inſtit.de fideicom.hære §.ſed quia, & ff.de do.l.1.in princ.

Sine cauſa neminem tranſigentem audit prætor,l.cũ hi,in cauſa,ff.de tranſact.

Semper generalibus ſpiritualia inſunt,ff.de regu.iur. l.ſemper.

Seruus iudicio intereſſe nõ poteſt, C.de iud.l.ſeruus.

Seruus de iure ciuili nihil eſt, ff.de re.iu.l. q attinet.

Sine corpore ius fieri non poteſt, ff.de vi & vi arm.l. 1.§.idem Labeo.

Scientia poteſt donari non vend.no.glo.in l.1.§. proinde,ff.de va.& extraor.cog.& ff.de do.l.Aquilius, reg.Sic.& C.de epi. & cle.l. ſi quicquam contra.ff. de iu.l.cuius eſt.

Si aliqua fiant,ad neceſſitatem non debent deduci, l. ſolent,§.non autem,ff.de offi.proconſ.

Si ego occiderim furem nocturnum non teneor, ff. ad leg.Corn.de ſica.l.furem.

Scriptum eſt enim,cum rex iuſtus ſederit ſuper ſedẽ non aduerſabitur ei quicquam malignum, in epiſtola inter claras circa prin.C.de ſum.tri.& fi.ca.

Septies in die cadit iuſtus, in auth.de non alien. vel permut.re.eccleſ.§.aliena.vſu.col.2 no.per Accur. inſtit.de iu.& iu.circa prin.

Sufficit allegare naturalem rationem etiam ſine lege,l.fi.ff.de pœ.

Sen-

Sententia eſt ferenda pro eo qui fortiora iura allegat,C.de edi.di.Adri.tol.l.ſi iuſta,quod notatur cũ duæ rationes fortius ligent quam vna,inſti.de nup. §.ſacrum.

Sententia contra formam iuris lata non valet,C.quãdo prouo.non eſt ne,l.2.

Socer obtinet locum parentis,l quia parẽtis,ff.ſo.ma.

Secundum allegata,& probata iudex debet iudicare, l.illicitas,§.veritas,ff.de offi.præſi.Contra, ff.de ferijs, l. ea. in fin. vbi dicitur quòd iudex ſecundum conſcientiam iudicare debet.

Sententia pro veritate accipitur,l.ingenium,ff.de ſta.ho.& l.res iudicata,ff.de reg.iur.

Scholares diebus feriatis legere,& ſcribere poſſunt,l.pe.in gl.ff.de ferijs.

Sub dubio forte reſpondent ſępe periti,no.gl.l.ſi duo rei,ff.de arbi.& C.de appel.l.has qui, §.ſi quid autẽ in agendo,& l.inuitus,1.reſpon.ff.de procu.

Scire facit matheſis,ſed diuinare matheſis,no gl.mathematicos.C.de epi.au.idem gl.ſuper rub.Cod.de mathe.

Segnius expediunt commiſſa negocia plures, not.gl. ff.de admi.& peri.l.3.§.ſuper verbo facilius.

Sermo datur cunctis animi ſapientia paucis,not.gl.in auth.de referendarijs,circa fi.col.2.

Sermo ad ſolemnia non poteſt adhiberi, l. qui in teſtamento,ff.de teſta.§.ſeruus.

Sufficit conditionem eſſe impletam,ſiue in vita, ſiue poſt mortem teſtatorum,l.ſi quid hæredi,C.de inſti.& ſubſti.

Senſus magis inſpicitur quam verba,l.1.C.de interdi.& l.3.C.de li.præte.& l.Celſus, §.pen.ff.de contrah.emp.& ven.

Sacrilegus dicitur qui rem aliquam ſacram de loco

ſacro aufert,ff.ad l.Iul.pec.l.diuus.

Similis æquitatis ratio ſimilia iura ſuadere debet, ff. ad l.Aquil.l.illud, & C.ad leg Falc.l.vlt.

Sacramentum reuocatur prætextū periurij, C.de reb. cre. l. 2. & ff. de in lit. iuran. l. fi. & ff. de re iud. l. poſt ren.

Sacramentum pro veritate accipitur,ff.de iu.iur.l.ſed & ſi poſſ.

Si aliquid eſt in pœnam ſtatum non debet conuerti in præmium, ff de adm. le.l.legata inutiliter,& ff. de reg.iur.l.non fraudantur,§.nemo.

Satis abſurdum eſt creditoribus, quidem ius ſuum perſequentibus auxilium denegare,C.de iu.delibe. l.ſancimus, §.ſi vero creditores, in fi.

Suffragium proprie dicitur illud patrocinium quod præſtat aduocatus,no.gl.ſuper rubrica;C.de ſuffra.

Sequeſter eſt apud quem plures eadē rem de quo eſt, cōtrouerſia depoſuerūt,l.ſequeſter,ff.de verb.ſign.

Scapha eſt parua nauis ſequens nauem magnam, l. ſcapham ff.de euict.

Stultus non debet melioris eſſe conditionis quàm prudens,l.ſeruus ff.quod vi,aut clam,& ff.de noxa. l.non ſolum, cum multis alijs.

Sine accuſatore nemo damnatur, vnde illud, mulier quis te accuſat,nemo domine,l.ſcripto,§.ſi quis accuſatorem,ff.de mu.& ho.

Si filius, ergo hęres,ad Galathas,4.c. & l.ſiue poſſidetis, C. de proba.

Stipulatio præſens non trahitur ad futurum,no.gloſſ. dam.infec.l.damni,§.ſi is,

Si vaſallus fecerit amicitiam cum inimicis domini aufertur ei feudum,C.de inoffi.teſta.l.liberi.

Sexus virilis præfertur ſextui fœminino, l. 1. ff. de ſenat.

Si

Si aliquis furioſus Imperatori maledixerit non punietur l. vnica, C. ſi quis Imper. ma. nam afflicto non eſt danda afflictio, l. diuus, ff. de offi. præſi.

Sola atteſtatio approbata, & alijs adminiculis non probata nullius eſt emolumenti, l. ſolam, C. de teſti.

Standum eſt parti maiori in cumulo debiti, l. maiorem, ff. de pact.

Stãdum eſt maiori parti, ff. ad mu. l. quod maior pars, & ff. de re. iu. l. aliud, §. 1. & C. de decu. l. nominationum. x. li.

Standũ eſt ſententiæ arbitr. l. diem proferre, §. ſtari, ff. de arbi. ſiue æqua ſit, ſiue iniqua vt ibidem dicitur.

Seruitus eſt conſtitutio iuriſgentium qua quis dominio alieno contra naturam ſubij. itur, inſti. de iure patr. §. ſeruitus autem.

Seruis debet domino ſuo tanquam potentiori obedientiam, C. de bo. quæ lib. l. cum oportet, & l. fi. & §. filius in auth. de nup. col. 4.

Subripiens ſtatim eſt in mora, l. fi. C. de cond. ob turp. ca.

Satiſdatio idẽ eſt quòd ſatisfacto, l. 1. ff. qui ſatiſ. cog.

Sæpe vnius opera plus valet quam alterius opera, inſti. de ſocieta. §. nam & ita.

Seruus non poteſt eſſe tabellio, C. de tabellionibus l. generali, & C. de ado. l. 2. in glo. ſuper verbo ſeruo publi.

Sapientis eſt mutare cõſiliũm, l. nunquã, C. de col. bo.

Sine poſſeſſione nõ procedit vſuca. l. ſine, ff. de vſuca.

Scientia inflat charitas autem ædificat, primæ ad Cor. c 7.

Sciens rem alienam nunquam vſucapit in ea, l. proximè all.

Stipulatio fit ex interrogatione, & reſponſione, inſtit. de ver. obl. in prin. & ff. eo. l. 1. ſi ex interrogatione præce-

præcedente,& reſpõſione ſequẽte,vt C.de vſu. l. 1.
Surdus,mutus,abſens,non poſſunt ſtipulari, l.1.ff.de verbo.oblig.
Strabo dicitur qui torto lumine videt,not.gl.l.qui claum,ſi.de ædil.edic.ſuper verbo Strabonem.
Seruus dicitur à ſeruando non à ſeruiendo,vt no.gl. inſ.de iur.perſ.§.ſerui autem ex eo ſuper verbo ſerui autem.
Secundæ nuptiæ ſunt odioſæ,in auth.de nup.§.diſſolutum,col.4.
Seruus communiter eſt fur.l.Iul.§.item qui furem, ff. de act.emp.& vend.& ibi vide gl.
Solutio,venditio,traditio,magis facti quam iuris eſt, l.conſilio,§.fi.ff.de cura.fu.
Sed natura nouas deproperat edere formas, iſte verſus ſituatur in proprio texto tituli,quæ fuit prima cauſa beneficij amittendi,col.10.
Si illud quod minus videtur ineſſe ineſt,& illud quod magis,l.nec in ea.§.ius occidendi,ff.de adul.& ſtupro,& l.1.§.qđ ait prætor,in fi.ff.de ſuperficiebus.
Sacerdos non catholicus corpus domini conficere non poteſt, c.quid ſit ſanguis, de conſe.di.12.& c. vtrum ea.di.& 23.q.ſchiſma.
Semper qui dolo facit quominus haberet pro eo eſt habendus,ac ſi haberet,l.ad ea quæ,§.ſemper,ff.de reg.iur.
Socij mei ſocij,mei ſocij non ſunt, l.conſilij, §. ſocij, ff.de reg.iur.
Semel hæres ſemper manet hæres, l.ei qui ſoluendo, ff.de hæ.inſt.etiam ſi res ei auferantur,l.ex facto,§. fi.ff.de vulг.& pu.
Scholaris ſi non ſtudet, & intrat,non gaudet priuilegio ſcholarium,l.ſemper,§.vlt.ff.de iur.immu.
Salutarem rem diu ſubijcientes reprehenduntur, l. ſi

for-

forte,ff.de pœnis,in ver.quis enim,& per totum.

Scholaris prouectus ſi ſtudeat in domo licet non accedat ad audiēdas lectiones gaudet priuilegio ſcholarium,ita Bal.per illum textum in l.ſi cum dies,§. quid eſt tamen ff.de arbitris.

Seipſum ligare princeps non poteſt, ar.text. in l.pen. ff.de arbi.c.fi.extra de inſti.

Seruire inferiori,vel deteriori ſe dedecus eſt,l.1.C.de ſenatuſcon.Clau.tol.

Statutum valet quod capiens bannitum fiat dominus eius,tex.eſt ſin.ſecundum Bal.ibi,in l.2.C.qui ad liber.procla.non licet.

Scire proprie accipitur quando quis falli non poteſt, gl.in l.ſcire leges, ff. de leg. impropriè autem ſciri dicitur quando vehementi opinione id ſibi conſtat,tex.eſt in l.2.§. idem Labeo, ff.de aqua plu.arc. & ibi gl.in ver.ſcribat,& glo.in l.ſi duo §.pe.ff. vti poſſit,ſentit glo.in l.libera,ff.de pac.& gl.in l.ſi paterfamil.in ver.ſcit ff.de hær.inſtit.per Alex.latius, in l.1.in 7.col.ver.2.ad idem,ff.ſi cer.pet.

Sanus non eget medico, ſed male ſe habens, c.eccleſia Chriſti,de pœn.diſt.1.

Serui pęnæ non ſunt Imperatoris ſerui, l. ſi in metallum eſt,l.3.ff.de his qui pro non ſcrip ha. nec ſunt fiſci,l.metallum in fi.ff.de iu.fiſ.ſed contra de l.fruſtra,C.de ſen.paſ.ſed ſolue vt ibid.

Subſcriptio trahit ad ſe totum actum, & totum primęuam ſcripturam Bar.in l.ſi teſtimonium, ff. de teſtam.facit,l.iubemus, C.eo. not. Bald. in auth. ſi quis in aliquo,C.de eden.Bart.in l.diuus,§. idem ſenatus,ff.de fal.ſequitur,& refert Ang.in prohe. inſti.col.5.

Sufficit bene incępiſſe licet diuerſus effectus ſit ſecutus.ff.de neg.geſt.l.ſed an vltra.

Scho-

Scholari non licet in domo ſua in vitis ſocijs retinere gancam,gl.in l.non aliter, ff.de vſu.& habi.

Super facto princeps conſulendus non eſt,ff.de reſti.l.3.& c.1.de conſti.in 6.

Sileant qui ſcripta tantum diſcurrunt, & propter frigiditatem ſtomachi,in eis contenta non digerunt. Saly.in l.ſi ex cautione,C.de nó nu.pe.in vlt.col.facit quod notabiliter dicit Inno.in præfa.decreta.refert notabiliter,Imo.in 4.ſua præfatione decret. & dictum Saly.refert,Iaſ.in prohe. inſt.de actioni.

Sententia principis abſque citatione valet, l.fin.C.de leg.tene cordi:quia eſt tex.in contrarium in cle.paſtoralis,de re iud.vide Abb.in cap.1.de cau.poſ. & proprieta.

Solet verbum quando neceſſitatem inducat,vide in l.ſolent,de ali.& cib.leg.ff.

Sententia illa fauorabilior videtur quæ pluribus roboratur auctoritatibus, & euidentiori ratione firmatur,tex.in c.qui recedit, in fi.de pœn.diſt.4.

Semel quod eſt ſemper erit,l.& ſi fine,§.ſed quod Papinianus,ff.de mino.& ff.de hære.inſtit.l. ei qui ſoluendo,in fi.gl.in §.reſtituta,inſti.de fideicommiſſ. hære.Contra in §.autem,in auth.de non alie.

Semper qui non prohibet per ſe interuenire;mandare creditur,l.ſemper qui,ff.de reg.iur.

Si quis obligatione liberatus ſi poteſt videri cæpiſſe, l.ſi quis obligatione,ff.de reg.iur.

Surdus,mutus,& perpetuo furioſus,& impubes, non poſſunt eſſe iudices, quia huiuſmodi perſonæ iudicio, ideſt diſcretione carent, 3.q.7. §. tria, & ff. de iud.l.cum prætor,§.non autem.

Suſpicio eſt triplex,temeraria de qua in c. primo ſẽper,2.q.1. quæ quid, expurgationem non inducit, probabilis quæ expurgationem inducit vt 1. q. 5. presbyt.

presbyt. violenta quæ ad condemnationem ſufficit, vt 32.q.1.dixit dominus, tamen quandoque violenta ſuſpicio, vel præſumptio non ſufficit ad condemnationem, vt extra de teſt.coge.præterea extra de præſump.c.literas, in fin.

Subrogatus ſapit naturam illius in cuius locum ſubrogatur, l item veniunt, §. prædiximus, ff.de petit. hær.gl.in l.certi conditio.in prin.ff.ſi cert.pet.

Singula quæ non proſunt multa collecta iuuant, l.inſtrumenta, & l.rationes, C.de proba. cum ſimi. vt per glo.in l.2.in prin.ff.de excu tut. & glo.in c.tres ſunt, de pœn.diſt.1.

Scientia legalis eſt infinita, vt dicit gl.in §.cumque, in prohe. inſti. & l.2.ff.de iur. & fac. igno. quod non contingit in alijs artibus.

Scholares debent obedire præceptis magiſtrorum ſicut præceptis patris, vt dicit gloſ. in l. liberto, ff.de obſequijs.

Statutū non porrigit vires ſuas extra territoriū ſtatuētiū, l.fi.ff de iuriſd om.iud.& l.ex ea.ff. de poſtula.

Scientia rei alienæ etiam ſine malafide impedit præſcriptionem, Bal.in l ne creditores, C.de pig.ac vbi etiam glo.in ver.longi.

Simonia eſt dare pecuniā pro adminiſtratione pauperū, & hoſpitalis, 23.q.8.§.quamuis, in auth. de ſan. epi.§.ſed neque, col 9.arg.c.ſi quis omnem, 1.q 7.

Sermones veriſſimi ſunt illi qui conſonant rebus ſenſatis, & veriſimilibus, ita Bal.in rubrica, C.de ꝓba.

Sententia lata contra rationem legis loquētis in alijs terminis, non valet, Abb.poſt But.in c.ſententia, de ſenten.& re iud.

Scire debet quiſque ad alium pertinere quod ſuum non eſt, C.vnde vi, l.conquerebatur.

Sui hæredes ſūt fauorabiliores extraneis, l.in ſcripto,

§.fi.

§. ff. vnde liberi. ideo dicit beatus Auguſtinus qui voluerit filios exhæredare,& eccleſiã inſtituere, alium quærat quã Auguſtinum,c.quicũque, 17.q.4.

Scripta veteris teſtamenti hodie nõ ligant, niſi ſint in nouo repetita,vt not.in §.his ita reſpõdetur, 6.diſt.

Septem, mulierum proprietates enumerat Ioannes Neuizani in ſua ſylua Nuptiali.col. 16.sãctas enim dicit in eccleſia, Angelos in acceſſu, Dæmones in domo, bubones in feneſtra, picas in porta, capras in horto, fœtorem in lecto.

Scriptura facta vel ſubſcripta me mandante, videtur à me fieri,c.cum inter, de ſen. & re iud. & ibi Fel. nu.9. Demi.in c.ſi pro le.in prin.de reſcrip.in 6.

Sponſus nec ſpõſa nõ dicitur poſt perfectũ matrimonium,Card.in rubrica de ſponſa.& ibi etiã d. Ant. ſed maritus & vxor cum ſit adimpleta promiſſio.

Sequentia declarant præcedentia,l.ſi ſeruus plurium, §.fi.ff.de leg.1.cum ſimil.

Senes mali dicuntur iuuenibus laqueum ponere, tex. eſt in c. Paulus, in 2.q. 7. & idem malis præclaris, quia laqueum ſubditis inijciunt, trahitur enim eorum vita facile à ſubditis in exemplum,c. magnæ, de voto,c.præcipuè, 2.q.4. idem in his qui peccatoribus blandiuntur, ipſos ex eorum iniquitatibus commendantes,ea enim commendatione fit,vt ad peccandum reddantur procliuiores,c. ſunt nõnulli,46.di.idem generaliter in omnibus ſacerdotibus ſuam vitam morum peruerſitate fędantibus, tales enim dicuntur verti in laqueum tortuorum in omnibus locis ponentes ſcandalum, ita dicit tex. in c. transferunt,in fi.24.q.3.

Sententia formanda eſt ſecundum libelli tenorem alias ſi iudex contra vel præter libelli formam pronũciet fatuus reputatur,vt dicit tex.in l.vt fundus, ff.com-

ff.communi diuid.& c. licet hely.extra de ſimo. & l.fin.C.de fideicomm.liber.

T

TEmpus non eſt modus inducendæ vel tollendæ obligationis,l.obligationum fere, §. placet, ff. de actionibus & obligationibus.

Turpe eſt doctori cum culpa redarguit ipſum , ff. de in ius voc.l.ſed ſi hac lege,§. proſtituta,& in auth. de præfi. prouin. §. ex diuerſo,ſuper verbo exemplum,col.2.

Teſtamentum eſt volũtatis noſtræ iuſta ſententia de eo quod quia fieri voluit poſt mortem ſuam,l.1.ff. de teſt.

Teſtamenti facti non priuari,ſed publici iuris eſt, ideoque priuatorum pactis forma eius non læditur,l.3.ff.de teſtamen.

Teſtes & inſtrumenta eandẽ vim obtinent,l. in exercendis litibus.C.de inſtru.

Teli appellatione & ferrum,& fuſtis,& lapis, & omne quod nocendi cauſa habetur,intelligitur,l. ſi pignore,ff.de furtis.

Teſtamentum militis non poteſt quęrelari,ſi inſtituta,§.de inofficioſo,ff.de inoffi. teſta. hoc eſt verum in militante,ſecus eſt in veterano.

Tantum punitur affectus, quantum effectus, l. is qui in telo,C.ad l.Cor.de ſica.& C.de epiſc.& cler.l.ſi quis non dicam.Contra,ff.de pe.l.cogitationis,pe.

Tandiu ſocietas durat,quandiu integer conſenſu partium durat,l.tandiu,C.pro ſoc.& inſt. eod. §. manet autem.

Tacita voluntas, valeat, ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur.l.parte furioſo,c.circa fi.& ff.ſol.ma.l. 2. §. voluntatem.

Tria vel quatuor ſunt multa,ff.ad Sillei. l.§.ſcripto.

Tem-

Tempus ignoranti creditur,ff.de iur.& fac.ignor.l.1. in prin.& ff.de his qui no.infa.l.genero,inquit.
Triſtibus,& deſolatis propter morté ſui parẽtis eſt cõ ſuiendũ,l.1.C.de his qui ante aper.tabu.hær.tranſ.
Teſtamentum patris, in quo filius eſt præteritus non valet,inſtit.de exhę.li.in prin.& ff.de lib.& poſthu. l.inter cætera.
Turpia lucra ſunt ab hęredibus extorquenda,l.in hęredem,ff.de calum.& l.videamus,ff.quod met.cau. & C.ex delic.defun.iniquum hær.conue.l.vnica.
Teſtator poteſt aliquem extraneum & penitu ignotum hæredem inſtituere, l. extraneum penitus, C. de hær.inſtitu.
Tempeſtas, vel infirmitas, vel vis fluminis aliqué excuſat,l.2.§.ſi quis in iudicio,ff. ſi quis cautionibus.
Theſaurus eſt vetus, quædã depoſitio pecuniæ, cuius non extat memoria,l.nunquã,§.1.ff.de acc.rer. do.
Tutor in re pupilli tunc domini loco habetur,cum tutelam adminiſtrat, non cum pupillum ſpoliat, ff. pro emptore,l.qui fundum,§.qui tutor.
Tres negationes faciunt vnam negationem,l.1.§.nõnunquam,ff. de cadaueri. punitorum,& ff. de col. bo.l.nonnunquam.
Traditionibus & vſucapionibus dominia rerũ nõ nudo pacto transferuntur,l.traditionibus,C. de pact.
Tẽpore interdicti poteſt Miſſa celebrari,in die dominico ianuis clauſis,& cãpanis non pulſantibus,ſed in quatuor feſtis ſcilicet,in die Natalis Domini,Paſchæ,Pẽthecoſtes,& Aſſumptionis beatæ Virginis, tamen poteſt celebrari ianuis apertis,& campanis non pulſantibus,extra de ſen.excom.c.alma.lib.6.
Teſtis antiquiores ſunt cæteris præferendi,c. delicto, de off.Archid.35.q.7.conſanguineos, &c. videtur qui ma.ac poſ.ff.de leg.3.l.ſi chorus,§.1.& 20. diſ.

de

de quibus, ab illis enim requirenda eſt veritas, quibus lux veritatis potius aſſiſtit. 4.q. 3. l. ſi teſtes, l. presbyteri, C. de epiſ. & cler. & ibi. Bald.

Tranſactio in ſpiritualibus interuenire non poteſt propriè ſumpto vocabulo extra de tranſact. ſuper eo. amicabilis autem compoſitio poſſet, de tranſa. c. ſtatuimus. arg. ad hoc, extra de præben. niſi & de re. permu. c. fi.

Tacitum plus operatur quàm expreſſum, bonus text. in l. quis Sempronium, ff. de hære. inſti.

Tacitum, id eſt, factum. l. 1. C. de rei vxo. act.

Teſtator in dubio præſumitur velle exonerare hæredem, l. cum qui. ff. de an. leg.

Tales erga ſubiectos noſtros debemus exiſtere, quales nos ſi ſubiectos fuiſſemus noſtros vellemus eſſe præpoſitos, c. quorundam. 74. diſt.

Tanto quis eſt melior quanto melioribus præeſt, in aut. de defen. ciui.

Tempore neceſſitatis omnia debent eſſe communia, l. 3. §. cum in eod. ff. ad l. Rhodiam. de iact. & 12. q. 1. duo. & q. 2. aurum, & 87. diſt. non ſatis. gl. in c. ſicut, 47. diſt.

Talia ſunt ſubiecta qualia prædicata permittunt, l. tranſigere, C. de tranſa. & l. quoties, C. famil. erciſ. l. ſi. ſeruus plurium. §. fi. ff. de leg. 1.

Taciturnitas in caſu in quo habetur pro conſenſu nō eſt potens ad inducendum pactum. Aret. ſing. in l. 2. ff. de leg. 6. per tex. in l. expollicitatione. ff. eo. de pollici.

Teſtamento vno poſſunt duo teſtari, l. patris. ff. de vulg. & pupill. l. licet, vbi Hiero. But. & poſt. docto. Moder. C. de pact.

Teſtes inſtrumentales dicentes quòd non recordantur de dictis in inſtrumēto, non facit eos vacillare

X Bar.

Bar. in l.ſi librarius. ff.de re iud.idem in l. exercendis. C. de fi. inſtru. Hiero. But. in l. ſciendum, de verb.obli.

Tranſactio licet non poſſit fieri niſi ſuper lite, poterit tamen fieri ante litem conteſtatam. l. 2. C. de tranſac. Hiero. But. in l. poſtquam liti. C. de pact.

Teſtator magis præſumitur diligere ne potes quàm extraneos. l. cum auus, ff. de condi. & demon. l. Lucius. in fi. ff. de hære. inſti. gl. in l. 1. C. de do. cau. mor.

Teſtatoris voluntas eſt lex. §. diſponat. in aut. de nupt. hoc eſt verum in fauorem illius cui relinquitur, ita Bar. in l. Titio centum, in prin. de condi. & demon. l. in teſtamento de verb. ſign. in l. 1. C. de pac. & valet arg. de verbis legis ad verba teſtatoris. l. ſi quis legauerit cum præ. de leg. 1.

Teſtatoris voluntas nedum expreſſe ſed etiam per coniecturas videtur reuocari. l. 3. §. fi. ff. de adi. leg.

Tacens in præiudicialibus habetur pro contradicente, vt traditur in regula, is qui tacet de re. iur. lib. 6. & traditur in l. qui patitur. ff. man.

Talis qui præſumitur qualis eſt eius patria, vt dicit Bar. in tract. de Gelfis, & Gebelinis, quem refert & ſequitur And. Sic. in rep. c. Raynaldus. in 4. col. de teſti.

Teſtibus dicentibus veriſimiliora ſtatur cęteris paribus, l. 3. & l. ob carmen. §. ſi teſtes. ff. de teſtib. Abb. & Inn. in c. accedentes, de præſcriptio.

Talia ſunt ſubiecta qualia permittunt eorum prædicata, vt eſt gl. multum ſing. in c. dudum in fi. de deci. dicens per hanc auctoritatem Philoſophi quòd talis præſumitur fuiſſe libellus qualis eſt ſententia.

Teſtaméti factio & hæreditas eſt de iure gentium inuentione, quia maiores noſtri in veteri teſtamento vteban-

vtebantur teſtamenti factione actiua & paſſiua. Bar. in l. interdum, ff. de condi. inde. & in rub. ff. de acque hære.

Turpius eijcitur quam non admittitur hoſpes, c. quemadmodum, de iure iureiur. cum ſim.

V

Verba debent intelligi ſecundum materiam ſubiectam l. ſi vno anno, ff. loca. & conduc.

Vbi vnum propter alterum vtrobique tantum vnum, ff. pro dona. l. ſi.

Vinum vetus prævalet nouo vino, l. cum quid. ff. ſi cer. pe.

Voluntatis eſt ſuſcipere mandatum, neceſſitatis conſumate ſuſceptum, ff. commo. l. in commodato, §. ſicut, & inſt. eo. mand. §. pe.

Variæ ſunt hominum voluntates, ff. ad Treb. l. quia poterat, & C. de emanci. lib. l. non nudo, in gl. Contra. C. de adop. l. cum enim, & C. de re. ali. l. 1.

Violans vel tranſcendens muros caſtri vel ciuitatis ſine licentia Principis capite puniatur, l. fi. ff. de redi.

Vinum lætificat cor hominis, no. gl. l. 1. ff. de peri. & commu. rei vendi.

Vniuſcuique rei prin. potiſſima pars eſt, ff. ori. iur. l. j.

Vox vnius, vox nullius, C. de teſti. l. iur. iur. §. ſimili modo vox patris eſt, vox filij, & econtra, inſtitutio. de inutilibus ſtipul. §. ei vero.

Vox ſerui, eſt vox domini, ff. de dam. infec. l. ſi ſeruus, & inſt. de inutil. ſtip. §. ei, Contra ff. de ſtip. ſer. l. 2. & l. antep.

Vigilantibus & non dormentibus iura ſubueniunt l. pupil. in fin. ff. de his quæ in fran. cre. & inſti. in prohemio.

Bar. in l.ſi librarius. ff.de re iud.idem in l. exercendis. C. de ſi. inſtru. Hiero. But. in l. ſciendum, de verb.obli.

Tranſactio licet non poſſit fieri niſi ſuper lite, poterit tamen fieri ante litem conteſtatam. l. 2. C. de tranſac. Hiero. But.in l.poſtquam liti.C.de pact.

Teſtator magis præſumitur diligere ne potes quàm extraneos. l. cum auus, ff. de condi. & demon. l. Lucius.in ſi.ff.de hære. inſti. gl.in l.1.C.de do. cau. mor.

Teſtatoris voluntas eſt lex.§.diſponat. in aut.de nupt. hoc eſt verum in fauorem illius cui relinquitur, ita Bar. in l. Titio centum, in prin. de condi. & demon.l.in teſtamento de verb.ſign.in l.1.C. de pac. & valet arg.de verbis legis ad verba teſtatoris. l. ſi quis legauerit cum præ. de leg.1.

Teſtatoris voluntas nedum expreſſe ſed etiam per coniecturas videtur reuocari. l.3.§.ſi.ff. de adi.leg.

Tacens in præiudicialibus habetur pro contradicente, vt traditur in regula, is qui tacet de re. iur.lib.6. & traditur in l.qui patitur.ff.man.

Talis qui præſumitur qualis eſt eius patria, vt dicit Bar. in tract.de Gelſis, & Gebelinis, quem refert & ſequitur And. Sic. in rep.c. Raynaldus. in 4. col.de teſti.

Teſtibus dicentibus veriſimiliora ſtatur cęteris paribus, l. 3.& l.ob carmen.§.ſi teſtes.ff.de teſtib. Abb. & Inn.in c.accedentes, de præſcriptio.

Talia ſunt ſubiecta qualia permittunt eorum prædicata, vt eſt gl.multum ſing.in c.dudum in ſi.de deci.dicens per hanc auctoritatem Philoſophi quòd talis præſumitur fuiſſe libellus qualis eſt ſententia.

Teſtamēti factio & hæreditas eſt de iure gentium inuentione, quia maiores noſtri in veteri teſtamento vteban-

vtebantur teſtamenti factione actiua & paſſiua. Bar. in l. interdum, ff. de condi. inde. & in rub. ff. de acque hære.

Turpius eijcitur quam non admittitur hoſpes, c. quemadmodum, de iure iureiur. cum ſim.

V

Verba debent intelligi ſecundum materiam ſubiectam l. ſi vno anno, ff. loca. & conduc.

Vbi vnum propter alterum vtrobique tantum vnum, ff. pro dona. l. fi.

Vinum vetus prævalet nouo vino, l. cum quid. ff. ſi cer. pe.

Voluntatis eſt ſuſcipere mandatum, neceſſitatis conſumare ſuſceptum, ff. commo. l. in commodato, §. ſicut, & inſt. eo. mand. §. pe.

Variæ ſunt hominum voluntates, ff. ad Treb. l. quia poterat, & C. de emanci. lib. l. non nudo, in gl. Contra. C. de adop. l. cum enim, & C. de re. ali. l. 1.

Violans vel tranſcendens muros ceſtri vel ciuitatis ſine licentia Principis capite puniatur, l. fi. ff. de redi.

Vinum lætificat cor hominis, no. gl. l. 1. ff. de peri. & commu. rei vendi.

Vniuſcuique rei prin. potiſſima pars eſt, ff. ori. iur. l. j.

Vox vnius, vox nullius, C. de teſti. l. iur. iur. §. ſimili modo vox patris eſt, vox filij, & econtra, inſtitutio. de inutilibus ſtipul. §. ei vero.

Vox ſerui, eſt vox domini, ff. de dam. infec. l. ſi ſeruus, & inſt. de inutil. ſtip. §. ei, Contra ff. de ſtip. ſer. l. 2. & l. antep.

Vigilantibus & non dormentibus iura ſubueniunt l. pupil. in fin. ff. de his quæ in fran. cre. & inſti. in prohemio.

Vanæ voces pupilli non ſunt audiendæ C. de pe. le.l. decurio.

Verba debent intelligi vt de aliquo operentur, ff. de le. 1.l. ſi quando.

Verba tranſpoſita idem ſignificat, l. præpoſteri, de teſt.l.cum pater, §. fidei tuæ committo, ff. de leg. 2.

Vtile per inutile vitiatur, l. ſed & ſi decem, ff. de conſt. pe. & l. 1. §. pe. ff. de verbo. ob. & C. de la. litol. l. vnica, §. illo proculdubio, in glo. 4. & ff. de arbit. l. Pædius. Cõtra, ff. de regu. iuris, l. actus.

Vbi maius periculum, ibi cautius eſt agendum, l. 1. §. ſi quis ff. de Carbo. edic. & C. de furtis, l. manifeſtiſſimi.

Vim vi repellere licet l. 1. ff. de vi & vi arma. & l. 3. §. cum igitur, & C. vnde vi, l. 1. ff. de iuſti. & iure, l. vt vim, & ff. ad l. Aquil. itaque in princ. & l. ſciẽtiam, §. qui cum mulier.

Verba cum effectu ſunt accipienda, l. ſi per alium, §. docere, ff. ne quis eum qui in ius voc. eſt vi, exi. & ff. ne vis fiat ei, l. 1. §. hæc verba, & ff. de ver. ſign. l. nomen fil. §. fi. & l. debitore, & ff. quod quiſque iur. l. 1. in fi.

Vbi eſt eadem ratio, ibi debet eſſe idem ius, ff. ad legem Aquiliam, l. illud.

Verba imperatiui modi non habet primam perſonam, no. gl. pen. ff. de arbi.

Vbi malum principium, malus finis ſequitur, l. in vniuerſis C. da. tu.

Voluntas teſtatoris eſt magis inſpicienda, quum verba, ff. ad Trebel. l. vbi, §. & ego.

Vbi pecunia deeſt, in corpore ſuppletur, ff. de in ius voc. l. fi. & ff. de iuriſdictiom. iudi. l. ſi quis id, §. ſeruos, & ff. de pœn. l. fi. §. generaliter.

Vniuſcuiuſcunque contractus initiũ ſpectandus eſt, ff. man.

ff. man.l. ſi procurator, in princ.

Valde inhumanum eſt à nemine accipere,l. ſolent, §. nos vero,ff.de offi.pro conſu.& leg.

Vſucapio proprie fit in reb.mobilibus.& præſcriptio in rebus immobilibus, no. gl. l. 1. ff. de vſu. & inf. eo.§.3.

Voluntates legitimæ contrahentium ſeruandæ ſunt, l.pe.in fi.C.pro ſoc.

Vitio naturali parcitur,ff.de dam.infec.l. fluminum, §.vitium,ff.ad leg.Aquil.l.ſi ſeruus ſeruum, §. fornicarius.

Voluntas,& propoſitum diſtinguunt maleficia,ff. de furtis,l.quæ iniuriæ.

Vnius factus,alios non debet trahere ad periculum, ff.de offi.præſid.l. illicitas, §. ſicut, & ff. ad legem Aquil.l.ſi ſeruum.§.cæteram.

Vſucapio eſt legalis alienatio,ff.de ver.ſig. alienationis.

Vno contextu actionis reſtari oportet, l. hæredes, §. fin. ff. de teſtam. Eſt autem vno contextu nullum actum alienum teſtamento immiſcere.

Vſufructus eſt ius alienis rebus vtendi fruendi ſalua rerum ſubſtan.l.1. ff. de vſuf. & C. eo.l.1. in gl. & inſt.eo in princ.

Vterini dicuntur quaſi ex eodem vtero nati, & non ex eodem patre,ita exponit gl.l.fratres, C. de inof. teſt.& inſtit.de leg.ag.me.§.1.

Videor agere quod per alium gero,l. ita §. geſſiſſe, ff. de admi.tuto.Contra,C.de theſau.l.1.§. in alieni, li.10.ff.de vi,& vi ar.l.cum fun.§.quæſitum.

Vtilitas publica eſt præferenda priuatæ, l.3.C.de primipilo,lib.12.circa fi.li. ff. pro ſo. l. actione, §. Labeo,&c.l.bonæ.l.extra.de poſtu. C.de cadu. tol. l. vnica,§.fin.circa fi.C.de ope.pu.l.ſi quoniam con-

ceſſa l.2.§.ſi quis municipalis,ff.ſi quis cau.
Vſuræ non propter lucrum potentium, ſed propter morem non ſoluentium inſliguuntur, ff. de vſur.l. cum quidam,§.vſu.
Voluntas,& propoſitum diſtinguunt maleficia,ff.de fur.l.quæ iniuriæ,inſt.de obli.quæ ex delic.naſcun. §.ſed placuit,ſuper verbo ſi ſe intelligant, & C. ad legem Cor.de ſic.l.1.
Vbi non eſt matrimonium ibi dos eſſe non poteſt,inſtit.de nupt.§.ſi aduerſus.
Virtutum præmia merentibus tribui conuenit, C.de ſta.& imagin.
Vbi lex non diſtinguit,nec nos diſtinguere debemus, ff.de pub.l.de precio,ff.de offi.præſi.l.præſes, ff. de iud.l. 2. §. conuenire,in fi.de offic. præſi. l. 3. ff. de aliena.l.1.§.qui vero, ff. de poſtu.l. quos prohibet, cum ſimi.multis.
Vltima voluntas eſt ſeruanda,l.1.Cod.de ſac.ecc. vbi aliud prohibetur,& eius ſimile,ff. man.l. fin.ff. de iu.l.ſed & fi.§.ex quibus.
Vbi inceptum eſt ſemel iudicium, ibi & finem accipere debet,l.vbi,ff.de iudi.
Verba enunciatiua aliquando operantur diſpoſitionem,l.1.C.de fal.cau.
Verborum adminicula fides veritatis non deſiderat, C.ſimi.ſe ab hæ.abſti.l.1.
Voluntas teſtatoris plurimumque magis inſpicienda eſt quam verba l.cum vnum, C.de fideicómiſſ. ff. ad legem Falcidiam pœnales,§.fin.
Vt,idem eſt quòd ſicut,ita exponit glo.l.1. C.de probat.
Vitioſa poſſeſſio iuuat aliquem contra extráneos,l.fi. ff.de acquir.poſſ.
Vno malo præcedente ſequuntur, & alia, in auth.vt iud.

iud.ſine quoquo ſuffra.fin. §. conſiderauimus,col. 2.ſuper ver.elicitam,in gl.

Vnus actus inducit conſuetudinem,C.de epi.aud.l.3. in fi.

Vbi eſt eadem ratio idem ius eſſe debet, ff.de fonte,l. 1.§.interdum , ff. de adul.l.ſi poſtulauit, §. 2. ff.de eden.l.quidam nummularios, inſt. quòd cum eo, §.iſtas,ff.nautæ cau.po.ſta.l.natura,§.fin. ff. ad leg. Aquil.l.illud.

Vbi habet locum commune auxilium non debet peti extraordinariam, ff.de Carbo.edict.l. cauſa ſine, ff.ad municip.l.1.in fi.ff.de eden.l.quidam,in princip.

Vbi emolumentum ibi & onus,inſti.de empt.& vẽd. §.item precium,& C.de furt.l.fi.§. alia dubitatio. & ff.de act.empt.l.Iul.§.ex venditio.& C.de cadu. tol.l. vnica ſupra proxi.& ff.de re iud.l.ſecundum naturam.Contra,ff.depo.l.qui proprio,§.vt in cæteris.

Vbi poſſeſſorum,& petitorum iura ſunt obſcura,magis eſt iudicandum pro poſſeſſore, inſtit.de interdi.§.commodum autem.

Venditor ante traditionem eſt dominus rei venditæ, inſtit.de empt.& vend.§.idem & in cæteris.

Vxores à viris defendi debent,non econtra, inſtit.de iniur.§.patitur.

Vno connenienti dato ſequuntur,& plura,in auth.vt iud.ſine quoquo.ſuffra.fi.§.ſed aliud,col.2.

Vnam concubinam habens non plures caſtè viuit, in auth.de tri.& ſe.§.nam ſi hoc conſtet,col.3.

Vbi non eſt matrimonium,nec dos eſſe poteſt,inſtit. de nupt.§.ſed ſi aduerſus.

Vnus teſtis ſolummodo inducit præſumptionem, ff. de iureiur.l.ſi duo patroni.

Vbi nulla petitio ibi nulla mora; ff. de ver. ſig. l. pupillus.
Vltima mora nocet, l. cum prætor, §. ſi aliquãdo, ff. de nou. oper. nunc. & ff. de peti. & comme. rei vend. l. illud, & l. ſi mora, & l. ſemel mora, ff. ſolu. matr.
Viuens moritur, mortuus nõ moritur, nec vltra mors ei dominabitur, no. gl. l. 3. ff. quando dies le. ec.
Victus victori in expenſis debet condemnari, l. properandum, §. ſin autem, C. de iudi. & C. de cui. l. 1. in gl.
Vani timoris non eſt iuſta excuſatio, l. vani non eſt, ff. de reg. iur.
Vnuſquiſque annus 355. dies, ff. de ſta. lib. l. cum hæres, §. ſtichus, & l. ita vulneratos, ff. ad l. Aquil.
Volenti non infertur dolus, C. de tranſact. l. cum donationis, & ff. de condi. indebi. l. in ſumma, §. fi. & C. de reſcin. ven. l. venditor, & ff. de reg. iur. l. nemo videtur.
Vis eſt maioris rei impetus, quæ repelli non poteſt, ff. quòd me. cauſa.
Vnicuique factum ſuum non aduerſario nocere debet, ff. de reg. iur. l. factum.
Voluntates defunctorum ſunt ſeruandæ, in auth. de nu. §. diſponat, hoc eſt verum voluntatis diſpoſitiuæ, & non voluntates enunciatiuæ, vt C. de proba. l. rationes, & C. communia vtriuſque ſcriptura, in auth. de iureiur. à mo. præſti. §. 1. col. 5.
Vicarius omnia poteſt quæ pertinent ad iuriſdictionem illius, cuius vices gerit, C. de offi. eius qui ge. vi. al. 93. diſt. c. vlt. & 94. diſ. c. 1. quædã tamen ſunt, quæ ſine ſpeciali mandato attentare non debet, c. quod translationem, de offi. deleg.
Verum æquiuocum in dubio ſumitur in partem digniorem, & potentiorem, inſt. de iu. na. gen. & ciui.

§. ius

§.ius autem ciuile,& l. 1. §. qui in perpetuum, ff. ſi ager vec.& l.quæritur, ff.de ſta.ho.

Veneratione qua Deo tenemur appellatur religio, quæ eſt inter patrem,& filium appellatur pietas illa verò eſt inter libertum, & patronum appellatur obſequium quæ verò eſt inter hominem, & hominem appellatur officium humanæ naturæ vt eſt glo.ordi.in l.obſequio,C.de neg. geſt.

Voluntas teſtatoris etiam ex teſtimonio nulla declaratur l.fin.& ibi Bar. ff.de reb. eo. & Bar. in l. qui à patre,ff.de confir.tut. per illum tex. Bar. in l. geritur,col.4.ff.de ac. hær. vide Decium in ca. ex tenore,in 3.col.in fi.pe. glo. de reſcrip. vide in contrarium Cremenſ. in quædam alleg. in fin. ſing. ſuorum,col.fi.

Vir non reddens debitum vxori dote abutitur, l. ſi cum dotem,§.ſi autem,ff.ſolu.matrim.

Voluntas non ſufficit, vbi opus eſt facto, cap. 1. de eo qui mit. in poſ. cau. rei ſer. c. cum aliquibus de re iud.

Voluntatis impedimentum alicui dicitur præiudicium,§.autem,cum ſeq. inſti.de actio.

Vitium libidinis principaliter homini tribuitur, l. vnica,C.de ſena.conſul.Clau.to.

Veſtimenta famuli poteſt dominus retinere, quando recedit, ſi ea ex cauſa facta erant ei à domino, vt vteretur,gl. eſt no. in l. id veſtimentum, per illum tex.ff.de pec. ibi allegat plures tex.

Vbicunque aliquid habet principaliter vnam naturam, ſecundario aliam, debemus ſecundum principale illud iudicare,non ſecundum ſecundariam. tex. eſt in l.& ante omnia quæ eſt l. fi. ff. de impe, in re.do. fac. eſt gl.ſingu. in c. 2. in ver. detrimentum de pact.lib.6.

Volun-

Voluntas coacta non eſt ſimpliciter voluntas,ſed vo luntas conditionalis,Bar.in extrauag.ad reprimen. in verbo videtur Hier.But.in l.ſciendum.ff.de ver. obl.Decius in c.cum M.in 13.col.de conſti.per gl. in c.notificaſti,33.q.5.& in l.4.ff.de re.iu.

Verba debent intelligi ſecundum qualitatem perſonæ,l.plenum,§.conuitij,ff.de vſu.& habi.& ſecundum naturam diſpoſitionis, ſuper qua interponit, l.in inſulam,ff.de præſcript.in ver.l.ii vno in prin. ff.loca.& l. ſtipulatio iſta. §. hi qui ſunt , de verb. obl.ff.

Verbum vt poſſit,importat neceſſitatem,l.fideicommiſſa,§.hæc verba,ff.de leg.3.

Via plana,& facilis propter difficilem , & inuſitatam relinquenda nō eſt, §.his itaque,& ibi not. Ang.cō tra muliones,nuncios,& barcharolos,inſt. de iuſt. & iu.facit,l.rem non nouam,Cod.de iudi.fallit,niſi via inuſitata eſſet magis tuta.l.fi.§.cum autem gemini,C.de iure de lib.pro primo dicto facit tex. in l.non ſolum,§.1.de excuſ.tut.& l.2.C.de cu.pu.lib. 12.& ibi Barto. & l. qua actione , §. 1. ff. ad legem Aquil.nec per vim ſuſpectam eſt eundem,l. eos, §. fin.& ibi not.ff.de ſal.per Bart.in l.1.in fi.ff.ſi quis cau.

Verbum plurale diuiſim acceptum geminat ſignificatum ſingulis,extra de diuort.l.gaudemus,de cōdit.& demonſt.l.falſa,§.fi.& ff.de lega.2.l.qui concubinam.Contra,C.de impub. & alijs ſubſt. l.quæ vis,& l.cum quidam,& l.generaliter.

Verbum multiplicans mutat ſubſtantiam obligationis,ff.de vſur.l.ſi ſtipulatus,& ff.ſi quis cautio, l. 1. Contra de au.& ar.leg.l.pediculis, §. Labeo,& de cond.inſer.l.1.

Verba ſunt ſpectanda non ſecundum qualitatem, C. de

de cad.tol.l.1.§.fuerat 27.diſtin.c.relatum,& ff.de ope.no.nunc.l.1.§.prætor,ff.de vi,& vi ar.l.1.§.vlt. Contra ſenſum non verba ſpectanda,c.intelligentia,de verb.ſignifi.1.q.1.Marchion.&c.

Verbum in dubio debet intelligi in ſpecie, non quòd loquatur in genere,tex.eſt & ibi Bar.in l.hoc legatum,ff.de leg.3. circa cuius intellectum vide omnino Soc.in rub.ff.de vulg & pup.in ſecunda lect.

Vim vi repellere licet,l.vt vim,ff.de iuſt. & iur.l.ſciédum,§.qui cum aliter, ff. ad leg. Aquil.& l.1.Cod. vnde vi,& in cap.ſignificaſti,extra de homic.cum notatis in dictis iuribus, facit quod habetur in l. ſi ex plagijs,§. inclino, ff. ad legem Aquil. cum ſimilibus.

Vigilare licet vnicuique pro commodo ſuo etiam in alterius damnum, ſcilicet pupillus,in fi.& l.qui ante,§.ſciendum, ff.de his quæ in frau.cred. l.fin.C. depoſi.

Vnuſquiſque naturaliter mouetur ad tuendos mores patriæ,l.veluti,ff.de iuſt.& iu.& hinc eſt,quòd qui natus eſt ex partialibus præſumitur partialis,vt dicit Ang.in l.ſi fugitiui,C.de ſer.fug.

Via vſitatior non alia attendi debet Abb.in 3. quæſt. poſt Ioan.And. in ca p. cum venerabilis , de exceptio.

Verba narratiua non diſponunt,c.ſi Papa, de priuil. in 6.cle.ſi ſummus,de ſenten. excom. & ideo dicit Lud de Roma.ſingula.190. quod incipit ſpectabilis domine quòd verba Iureconſulti narrantis factum non poſſunt allegari pro lege, pro quo adducit gl.qua dicit ſingula,in l.i bi,vel dic. 3.C.quando non peten.par.

Vbi inuidia ibi dolus, & corruptio, l.2.C. quando & quibus quar.pars debe.lib.10.

Vbi

Vbi maius periculum intenditur ibi proculdubio eſt plenius conſulendum, c. vbi periculum, de electio. in 6. vnde dicit Ioan. de Ana. in ca. ordinando, extra de ſimo. quod propter exemplum deberet curia Apoſtolica precæteris abſtinere à ſimonia, c. magnæ, de voto, c. in cauſis, de re iud. & ideo dicit tex. in c. præcipue, 11. q. 3. ſcire debent prælati quòd ſi vnquam peruerſa perpetrant tot mortibus digni ſunt, quot ad ſubditos ſuos perditionis exempla tranſmittunt, vnde neceſſe eſt vt tanto ſe cautius à culpa cuſtodiant, quanto per praua quæ faciunt non ſoli moriuntur. Ad idem eſt aureus tex. in c. 2. 30. q. 5. vbi dicit Romanus Pontifex ad noſtrum reatum tendit ſi paternarum regulæ ſanctionum nobis conſentientibus, vel negligentibus violentur.

Verba potius ſunt intelligenda in ſenſu naturali, quam in ficto, l. fi. C. de his qui ve. æta. Impe.

Vbi lex aliquid fieri certo tempore requirit non ſufficit poſteriori tempore celebrare, l. ſi quis mihi bono, §. iuſſum, ff. de acqui. hæredi.

Verbum ex integro rem perfectam ſignificat. Spec. in tit. de hære. in fine.

Voci viuæ magis credendum eſt quàm mortuæ in aut. de fide inſtru. §. ſi vero, col. 6.

Verba ſtatuti, aut conſuetudinis non adaptantur ad impoſſibilia ipſi ſtatuenti, Bal. in l. fi. §. in computatione, in fine. C. de iure delibe. idem Bald. in l. fi. in 5. col. C. de ſacroſanctis eccleſijs.

Vbi eſt concurrentia allegationum canonum, & legum, à canonibus incipiendum eſt, propterea quia canoniſtarum ſubiectum dignius eſt, ita dicit Abbas in ca. inter alia, de immunita. eccle.

Vbi aliquid pro forma datum eſt æquiparantur præ-

ter

Digitized by Google

ter & contra gloſ.in c. ſi cui, de elect. in 6. Abb. in ca. cauſam quæ de ſent. & re iudi.

Verba debent intelligi ſecundum qualitatem perſonarum de quibus agitur, l. plenum, §.equitij, ff.de vſu.& hab.

Verborum prolixitas à iure reſpuitur, vt l.ampliorem, §.in refutatori js C.de appella.

Vbi confuſa præit interrogatio, certum reſpondentis teſtimonium eſſe vix poteſt, de interrog.act.ff.

Additio. Zona non venit appellatione pannorum, Bar.in l.diuus, in 2.nota.ff.de bo.dam.

Finis tractatus nuncupatus Flores legum, aut congeries authoritatum iuris ciuilis in quo authoritates ordinantur ſecundum ordinem alphabeti, cum allegationibus librorum, ex quibus ſumuntur, & ll. & §§.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google